

ZAŁĄCZNIK

do Nr. 16 Dz. U. R. P. z roku 1922
zawierającego ustawę z dnia 17 gru-
dnia 1921 r w przedmiocie zatwier-
dzenia podpisanej w Warszawie dnia
24 października 1921 r. umowy, za-
wartej pomiędzy Polską a Wolnym
Miastem Gdańskiem celem wykonania
i uzupełnienia polsko-gdańskiej kon-
wencji z dnia 9 listopada 1920 roku.

no Army 12

nr 515

UMOWA ABKOMMEN

zawarta pomiędzy Polską a Wolnym Miastem Gdańskiem
celem wykonania i uzupełnienia
polsko-gdańskiej konwencji
z dnia 9 listopada 1920 r.

zwischen der Freien Stadt
Danzig und Polen zur Ausfüh-
rung und Ergänzung der
Polnisch-Danziger Konvention
vom 9. November 1920.

Wydz. Bibl. Prawnicza

1806148155

~~1013~~

H

2907

II

BIBLIOTEKA
KATEDRY
PRAWA MIĘDZYNARODOWEGO
PUBLICZNEGO
U.J.

SPIS RZECZY.

	Strona
Wstęp	3
CZĘŚĆ PIERWSZA.	
O polskich i gdańskich obywatelach (artykuł 1 do 44)	4
Dział I. Warunki naturalizacji w Wolnem Mieście Gdańsku (artykuł 1 do 13)	4
Dział II. Graniczny ruch osobowy (artykuł 14 do 31)	7
Dział III. Konstytuowanie się towarzystw zagranicznych jako towarzystwa gdańskie (artykuł 32 do 38)	11
Dział IV. Dopuszczenie do uprawiania handlu i przemysłu na obszarze drugiej Strony (artykuł 39 do 42)	14
Dział V. Nabywanie i zbywanie majątku ruchomego i nieruchomości na obszarze drugiej Strony (artykuł 43 i 44)	15
CZĘŚĆ DRUGA.	
Sprawy sądowe (artykuł 45 do 148)	16
Dział I. Wymiar sprawiedliwości (artykuł 45 do 109)	16
Rozdział 1. Sprawy cywilne (artykuł 45 do 70)	16
Tytuł 1. Pomoc prawna (artykuł 45 do 59)	16
Tytuł 2. Ochrona prawna (artykuł 60 do 64)	19
Tytuł 3. Postanowienia co do dokumentów (artykuł 65 do 70)	20
Rozdział 2. Sprawy karne (artykuł 71 do 109)	22
Tytuł 1. Wydawanie przestępców (artykuł 71 do 87)	22
Tytuł 2. Pomoc prawna (artykuł 88 do 104)	28
Tytuł 3. Zawiadomienia o skazaniu (artykuł 105)	32
Tytuł 4. Pościg (artykuł 106 do 109)	33
Dział II. Przejęcie wymiaru sprawiedliwości (artykuł 110 do 144)	34
Rozdział 1. Cywilne sprawy sporne (artykuł 110 do 121)	34
Rozdział 2. Sprawy karne (artykuł 122 do 133)	38
Rozdział 3. Sprawy niesporne (artykuł 134 do 141)	42
Rozdział 4. Przekazanie aktów, koszty, czas przejścia wymiaru sprawiedliwości (artykuł 142 do 144)	44
Dział III. Przepisy końcowe (artykuł 145 do 148)	45
Załącznik I do artykułu 68	46
Załącznik II do artykułu 136 (§§ 1—4)	47

INHALTSVERZEICHNIS.

	Seite
Einleitung	3
ERSTER TEIL.	
Über die polnischen und Danziger Staatsangehörigen (Artikel 1 bis 44)	4
Abschnitt I. Naturalisierungsbedingungen in der Freien Stadt Danzig (Artikel 1 bis 13)	4
Abschnitt II. Personengrenzverkehr (Artikel 14 bis 31)	7
Abschnitt III. Konstituierung ausländischer Gesellschaften als Danziger Gesellschaften (Artikel 32 bis 38)	11
Abschnitt IV. Zulassung zum Handels- und Gewerbebetrieb im Gebiet des anderen Teiles (Artikel 39 bis 42)	14
Abschnitt V. Erwerb und Veräußerung von beweglichem und unbeweglichem Vermögen im Gebiet des anderen Teiles (Artikel 43 und 44)	15
ZWEITER TEIL.	
Gerichtliche Fragen (Artikel 45 bis 148)	16
Abschnitt I. Rechtspflege (Artikel 45 bis 109)	16
Kapitel 1. Bürgerliche Angelegenheiten (Artikel 45 bis 70)	16
Titel 1. Rechtshilfe (Artikel 45 bis 59)	16
Titel 2. Rechtsschutz (Artikel 60 bis 64)	19
Titel 3. Besonderes über Urkunden (Artikel 65 bis 70)	20
Kapitel 2. Strafsachen (Artikel 71 bis 109)	22
Titel 1. Auslieferung (Artikel 71 bis 87)	22
Titel 2. Rechtshilfe (Artikel 88 bis 104)	28
Titel 3. Mitteilung von Verurteilungen (Artikel 105)	32
Titel 4. Nacheile (Artikel 106 bis 109)	33
Abschnitt II. Überleitung der Rechtspflege (Artikel 110 bis 144)	34
Kapitel 1. Bürgerliche Rechtstreitigkeiten (Artikel 110 bis 121)	34
Kapitel 2. Strafsachen (Artikel 122 bis 133)	38
Kapitel 3. Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit (Artikel 134 bis 141)	42
Kapitel 4. Aktenbelassung, Kosten, Übergangszeitpunkt (Artikel 142 bis 144)	44
Abschnitt III. Schlussvorschriften (Artikel 145 bis 148)	45
Hierzu: Anlage I zu Artikel 68	46
Anlage II zu Artikel 136 (§§ 1—4)	47

	Strona
CZEŚĆ TRZECIA.	
Poczta (artykuł 149 do 168)	49
CZEŚĆ CZWARTA.	
Żegluga (artykuł 169 do 183)	55
Dział I. Żegluga morska (artykuł 169 do 173)	55
Dział II. Żegluga rzeczna (artykuł 174 do 183)	56
CZEŚĆ PIĄTA.	
Sprawy finansowe (artykuł 184 do 196)	59
Dział I. Giełda (artykuł 184 do 190)	59
Dział II. Polska Kasa Rządowa (artykuł 191 i 192)	60
Dział III. Specjalne postanowienia (artykuł 193 do 196)	61
CZEŚĆ SZÓSTA.	
Sprawy celne (artykuł 197 do 210)	63
Załącznik I. (§§ 1 do 10)	71
Załącznik II. (§§ 1 do 23)	76
CZEŚĆ SIÓDMA.	
Przywóz i wywóz pod względem gospodarczym (artykuł 211 do 219)	83
Dział I. Obrót towarowy z wspólną zagranicą (artykuł 211 do 214)	83
Dział II. Obrót pomiędzy Polską a Gdańskiem (artykuł 215 do 217)	84
Dział III. Stanowisko pełnomocnika polskiego (artykuł 218)	85
Dział IV. Opłaty za przywóz i wywóz (artykuł 219)	85
CZEŚĆ ÓSMA.	
Zaopatrzenie Wolnego Miasta Gdańska w żywność, opał i surowce (artykuł 220 do 224)	86
Załącznik do artykułu 224 (§§ 1 i 2)	88
CZEŚĆ DZIEWIĄTA.	
Postanowienia końcowe (artykuł 225 do 244)	89
Dział I. Przepisy szczegółowe (artykuł 225 do 233)	89
I. Kwestja języka wobec władz (artykuł 225 i 226)	89
II. Szkolnictwo (artykuł 227)	89
III. Świadczenia (artykuł 228)	89
IV. Zastrzeżenia z artykułu 33 Konwencji (artykuł 229)	90
V. Sprawy rozrachunkowe (artykuł 230 i 231)	90
VI. Sprawy rybołówstwa (artykuł 232)	91
VII. Likwidacja (artykuł 233)	91
Załączniki A i B do artykułu 227	92
Dział II. Przepisy ogólne (artykuł 234 do 244)	102

	Seite
DRITTER TEIL.	
Post (Artikel 149 bis 168)	49
VIERTER TEIL.	
Schiffahrt (Artikel 169 bis 183)	55
Abschnitt I. Seeschiffahrt (Artikel 169 bis 173)	55
Abschnitt II. Binnenschiffahrt (Artikel 174 bis 183)	56
FÜNFTER TEIL.	
Finanzangelegenheiten (Artikel 184 bis 196)	59
Abschnitt I. Börse (Artikel 184 bis 190)	59
Abschnitt II. Polnische Regierungskasse (Artikel 191 und 192)	60
Abschnitt III. Besondere Bestimmungen (Artikel 193 bis 196)	61
SECHSTER TEIL.	
Zollangelegenheiten (Artikel 197 bis 210)	63
Hierzu: Anlage I (§§ 1 bis 10)	71
Anlage II (§§ 1 bis 23)	76
SIEBENTER TEIL.	
Wirtschaftliche Ein- und Ausfuhr (Artikel 211 bis 219)	83
Abschnitt I. Warenverkehr mit dem gemeinsamen Auslande (Artikel 211 bis 214)	83
Abschnitt II. Verkehr zwischen Danzig und Polen (Artikel 215 bis 217)	84
Abschnitt III. Stellung des polnischen Beauftragten (Artikel 218)	85
Abschnitt IV. Ein- und Ausfuhrabgaben (Artikel 219)	85
ACHTER TEIL.	
Versorgung der Freien Stadt Danzig mit Lebens- mitteln, Brenn- und Rohstoffen (Artikel 220 bis 224)	86
Hierzu eine Anlage zu Artikel 224 (§§ 1 und 2)	88
NEUNTER TEIL.	
Schlussbestimmungen (Artikel 225 bis 244)	89
Abschnitt I. Besondere Vorschriften (Artikel 225 bis 233)	89
I. Sprachenfrage vor den Behörden (Artikel 225 und 226)	89
II. Schulfragen (Artikel 227)	89
III. Zeugnisse (Artikel 228)	89
IV. Vorbehalte aus Artikel 33 der Konvention (Artikel 229)	90
V. Auseinandersetzungsangelegenheiten (Artikel 230 und 231)	90
VI. Fischereiangelegenheiten (Artikel 232)	91
VII. Liquidationsfrage (Artikel 233)	91
Hierzu: Anlagen A und B zu Artikel 227	92
Abschnitt II. Allgemeine Vorschriften (Artikel 234 bis 244)	102

UMOWA

zawarta pomiędzy Polską a Wolnem Miastem Gdańskiem celem wykonania i uzupełnienia polsko-gdańskiej Konwencji z dnia 9 listopada 1920 r.

Polska i Wolne Miasto Gdańsk podjęły w wykonaniu polsko-gdańskiej Konwencji zawartej w Paryżu dnia 9 listopada 1920 r., rokowania celem zawarcia umowy wykonawczej i uzupełniającej i mianowały w tym celu pełnomocnikami:

Rzeczpospolita Polska:

Pana LEONA PLUCIŃSKIEGO, Komisarza Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w Gdańsku;

Wolne Miasto Gdańsk:

Pana JULIUSZA JEWELOWSKIEGO, Senatora Wolnego Miasta Gdańska.

Pełnomocnicy, po wymianie pełnomocnictw i po uznaniu ich za wystarczające i należyte, ustalili w wzajemnym porozumieniu następujące postanowienia:

ABKOMMEN

zwischen der Freien Stadt Danzig und Polen zur Ausführung und Ergänzung der Polnisch-Danziger Konvention vom 9. November 1920.

Die Freie Stadt Danzig und Polen haben in Ausführung der in Paris am 9. November 1920 abgeschlossenen Polnisch-Danziger Konvention die Verhandlungen zwecks Abschlusses eines Ausführungs- und Ergänzungsabkommens eingeleitet und zu diesem Zwecke als ihre Bevollmächtigten bezeichnet

die Freie Stadt Danzig:

Herrn JULIUS JEWELOWSKI, Senator der Freien Stadt Danzig;

die Republik Polen:

Herrn LEON PLUCIŃSKI, Generalkommissar der Republik Polen in Danzig.

Die Bevollmächtigten haben, nachdem sie ihre Vollmachten ausgetauscht und als gut und richtig befunden haben, folgende Bestimmungen im beiderseitigen Einvernehmen festgesetzt:

CZEŚĆ PIERWSZA.

O polskich i gdańskich obywatelach.

DZIAŁ I.

Warunki naturalizacji w Wolnem Mieście Gdańsku.

(Artykuły 1—13.)

Artykuł 1.

Rzeczpospolita Polska i Wolne Miasto Gdańsk ustalają we wzajemnem porozumieniu w myśl art. 34 Konwencji polsko-gdańskiej z dnia 9 listopada 1920 r. następujące warunki naturalizacji w Wolnem Mieście Gdańsku.

Artykuł 2.

Obywatelstwo w drodze naturalizacji nabywa się:

- a) przez przyjęcie stanowiska urzędnika;
- b) przez nadanie.

Artykuł 3.

(1) Przez przyjęcie stanowiska urzędnika w bezpośredniej lub pośredniej służbie państwowej Wolnego Miasta Gdańska nabywa cudzoziemiec obywatelstwo gdańskie, o ile w dokumencie nominacyjnym lub w dokumencie potwierdzającym nominację nie uczyniono przeciwnego zastrzeżenia.

(2) Jako urzędnika uważa się tego, kto może być usunięty z urzędu jedynie w drodze postępowania dyscyplinarnego lub kto został przyjęty do służby w charakterze urzędnika etatowego.

(3) Ubiegający się o urząd winien przed przyjęciem stanowiska urzędnika udowodnić, że przez nabycie obywatelstwa gdańskiego utraci z mocy samej ustawy dotychczasowe obywatelstwo lub też zostanie zwolniony z dotychczasowej przynależności państwowej.

(4) Nabycie obywatelstwa następuje z chwilą wręczenia dokumentu nominacyjnego lub dokumentu potwierdzającego nominację.

(5) Powyższe postanowienia odnoszą się również do urzędników przyjętych do służby przed wejściem w życie niniejszego układu.

Artykuł 4.

Na równi z przyjęciem stanowiska urzędnika stawia się przyjęcie stanowiska duchownego lub duszpasterza w służbie uznanego przez państwo zrzeczenia wyznaniowego.

ERSTER TEIL.

Über die polnischen und Danziger Staatsangehörigen.

ABSCHNITT I.

Naturalisierungsbedingungen in der Freien Stadt Danzig.

(Artikel 1—13.)

Artikel 1.

Die Republik Polen und die Freie Stadt Danzig setzen im gegenseitigen Einvernehmen gemäss Artikel 34 der polnisch-Danziger Konvention vom 9. November 1920 die nachstehenden Naturalisierungsbedingungen in der Freien Stadt Danzig fest.

Artikel 2.

Die Einbürgerung erfolgt:

- a) durch Anstellung als Beamter;
- b) durch Verleihung.

Artikel 3.

(1) Durch die Anstellung als Beamter in unmittelbarem oder mittelbarem Staatsdienst der Freien Stadt Danzig erwirbt ein Ausländer die Danziger Staatsangehörigkeit, sofern nicht in der Anstellungs- oder Bestätigungsurkunde ein Vorbehalt gemacht wird.

(2) Als Beamter gilt derjenige, der nur im Wege des Disziplinarverfahrens aus dem Amt entfernt werden kann oder etatsmässig angestellt ist.

(3) Der Bewerber um eine Beamtenstelle hat vor der Anstellung nachzuweisen, dass er durch den Erwerb der Danziger Staatsangehörigkeit die bisherige Staatsangehörigkeit kraft Gesetzes verliert, oder dass er aus der bisherigen Staatsangehörigkeit entlassen wird.

(4) Der Erwerb der Staatsangehörigkeit tritt mit der Aushändigung der Anstellungs- oder Bestätigungsurkunde ein.

(5) Die vorstehenden Bestimmungen gelten auch für die vor dem Inkrafttreten dieses Abkommens angestellten Beamten.

Artikel 4.

Der Anstellung als Beamter wird gleichgestellt die Anstellung als Geistlicher oder Seelsorger im Dienste einer staatlich anerkannten Religionsgesellschaft.

Artykuł 5.

Obywatelstwo nabyte na podstawie art. 3 i 4 rozciąga się również na żonę i małoletnie dzieci stanu wolnego.

Artykuł 6.

Senat może nadać cudzoziemcowi na jego wniosek obywatelstwo gdańskie, o ile tenże

1. wedle ustawodawstwa swej dotychczasowej ojczyzny nie jest ograniczony w zdolności do działań prawnych lub nie byłby ograniczony wedle ustaw obowiązujących w Gdańsku, albo jeżeli wniosek został podany przez ustawowego zastępcę lub za jego zgodą;
2. przebywał lub zamieszkiwał na obszarze Wolnego Miasta Gdańska przez pięć po sobie następujących lat, poprzedzających bezpośrednio podanie wniosku. Czasokres ten rozpoczyna biec najwcześniej z dniem 11 stycznia 1920 r.;
3. prowadził nieposzlakowane życie;
4. ma zamiar stałego zamieszkiwania na obszarze Wolnego Miasta Gdańska;
5. w miejscu osiedlenia posiada mieszkanie lub pomieszczenie;
6. może wyżywić siebie i członków swojej rodziny;
7. udowodni, że został zwolniony ze swej dotychczasowej przynależności państwowej lub też zostanie z niej zwolniony przez nabycie obywatelstwa gdańskiego. Polscy obywatele winni ponadto przedstawić poświadczenie właściwej polskiej władzy, stwierdzające, że niema żadnych przeszkód w zwolnieniu ich z polskiej przynależności państwowej.

Artykuł 7.

Od warunku pięcioletniego pobytu można odstąpić:

- a) wobec tych osób, które zawarły małżeństwo z obywatelką gdańską, dalej
- b) wobec takich osób, których ojciec lub matka w dniu 10 stycznia 1920 r. nabyli gdańską przynależność państwową, a które z powodu uczestniczenia w wojnie światowej nie miały żadnego miejsca zamieszkania, lub przebywały poza domem rodziców dla wykształcenia zawodowego i nadto w dniu 10 stycznia 1920 r. nie miały jeszcze 30 lat. W tych wypadkach należy wniosek podać najpóźniej w dwa

Artikel 5.

Der auf Grund von Artikel 3 und 4 erfolgte Erwerb der Staatsangehörigkeit erstreckt sich auch auf die Ehefrau und die minderjährigen unverheirateten Kinder.

Artikel 6.

Einem Ausländer kann auf seinen Antrag vom Senat die Danziger Staatsangehörigkeit verliehen werden, wenn er

1. nach den Gesetzen seiner bisherigen Heimat unbeschränkt geschäftsfähig ist oder es nach den in Danzig geltenden Gesetzen sein würde, oder wenn der Antrag von seinem gesetzlichen Vertreter oder mit dessen Zustimmung gestellt wird;
2. im Gebiete der Freien Stadt Danzig während fünf aufeinanderfolgenden und seinem Antrag unmittelbar vorausgegangenen Jahren Aufenthalt oder Wohnsitz gehabt hat. Diese Frist beginnt frühestens mit dem 11. Januar 1920;
3. einen unbescholtenen Lebenswandel geführt hat;
4. die Absicht hat, seinen dauernden Wohnsitz im Gebiete der Freien Stadt Danzig zu haben;
5. an dem Ort seiner Niederlassung eine Wohnung oder eine Unterkunft hat;
6. sich und seine Angehörigen zu ernähren imstande ist;
7. nachweist, dass er aus seiner bisherigen Staatsangehörigkeit entlassen ist oder durch den Erwerb der Danziger Staatsangehörigkeit entlassen wird. Von polnischen Staatsangehörigen ist ferner eine Bescheinigung der zuständigen polnischen Behörde beizubringen, dass der Aufgabe der polnischen Staatsangehörigkeit Bedenken nicht entgegenstehen.

Artikel 7.

Von dem Erfordernis des fünfjährigen Aufenthaltes kann abgesehen werden:

- a) bei den Personen, die eine Danziger Staatsangehörige geheiratet haben, ferner
- b) bei den Personen, deren Vater oder Mutter am 10. Januar 1920 Danziger Staatsangehörige geworden sind, und die infolge der Beteiligung am Weltkriege keinen Wohnsitz hatten oder zu ihrer beruflichen Ausbildung sich ausserhalb des Wohnsitzes der Eltern aufgehalten haben und ausserdem am 10. Januar 1920 noch nicht 30 Jahre alt waren. Der Antrag in diesen Fällen muss spätestens zwei Jahre nach Inkraft-

lata po wejściu w życie niniejszego układu; warunkiem takiego wniosku jest jednak, aby ojciec lub matka, albo w razie ich śmierci inni krewni w prostej linii lub też rodzeństwo, przebywali jeszcze w czasie podania wniosku na obszarze Wolnego Miasta Gdańska.

Artykuł 8.

O ile zachodzą warunki określone w art. 6 liczby 1, 3 do 7, obywatelstwo gdańskie musi być na wniosek nadane:

- a) wdowie względnie rozwiedzionej małżonce cudzoziemca, która w chwili zamążpójścia posiadała obywatelstwo gdańskie;
- b) cudzoziemcowi, który utracił jako małoletni obywatelstwo gdańskie, postawi wniosek o nadanie obywatelstwa w przeciągu dwóch lat od chwili uzyskania pełnoletności.

Artykuł 9.

(1) Nadanie obywatelstwa gdańskiego rozciąga się na wniosek zarazem na żonę i na te dzieci wnioskodawcy, których prawne zastępstwo przysługuje mu z mocy władzy rodzicielskiej, o ile także w odniesieniu do tych osób uczyniono zadość warunkom z artykułu 6 liczby 7.

(2) Postanowienie to nie ma zastosowania do córek, które są lub były zamężne.

Artykuł 10.

Nadanie obywatelstwa gdańskiego nabiera mocy z chwilą wręczenia dokumentu nadania.

Artykuł 11.

Obydwie Strony zastrzegają sobie możliwość ustalenia pojęcia i warunków naturalizacji przy sposobności późniejszej zmiany niniejszej umowy w sposób odmienny od postanowień artykułów 2 do 10.

Artykuł 12.

(1) Wolne Miasto Gdańsk oświadcza, że nie będzie odrzucać wniosków obywateli polskich o nadanie obywatelstwa, jeżeli odpowiadać będą warunkom ustawowym, chyba że naturalizacja byłaby szkodliwą dla Wolnego Miasta Gdańska pod względem gospodarczym, narodowym, społecznym lub religijnym, albo w inny sposób zagrażałaby dobru Wolnego Miasta Gdańska.

treten dieses Abkommens gestellt werden und hat zur Voraussetzung, dass der Vater oder die Mutter oder bei deren Ableben sonstige Verwandte in gerader Linie oder Geschwister zur Zeit des Antrages sich noch im Gebiete der Freien Stadt Danzig aufgehalten haben.

Artikel 8.

Wenn die Voraussetzungen des Artikel 6 Ziffer 1, 3 bis 7 vorliegen, muss die Danziger Staatsangehörigkeit auf Antrag verliehen werden:

- a) der Witwe oder geschiedenen Frau eines Ausländers, die zur Zeit ihrer Eheschliessung die Danziger Staatsangehörigkeit besessen hat;
- b) einem Ausländer, der als Minderjähriger die Danziger Staatsangehörigkeit verloren hatte und den Antrag auf Verleihung innerhalb zweier Jahre nach der Volljährigkeit stellt.

Artikel 9.

(1) Die Verleihung der Danziger Staatsangehörigkeit erstreckt sich auf Antrag zugleich auf die Ehefrau und diejenigen Kinder des Antragstellers, deren gesetzliche Vertretung ihm kraft elterlicher Gewalt zusteht, sofern auch hinsichtlich dieser Personen der Voraussetzung des Artikel 6 Ziffer 7 genügt ist.

(2) Diese Vorschrift findet keine Anwendung auf Töchter, die verheiratet sind oder gewesen sind.

Artikel 10.

Die Verleihung der Danziger Staatsangehörigkeit wird wirksam mit der Aushändigung der Verleihungsurkunde.

Artikel 11.

Beide Teile behalten sich vor, bei einer späteren Abänderung dieses Abkommens Begriff und Bedingungen der Naturalisierung abweichend vom Artikel 2 bis 10 des Abkommens festzulegen.

Artikel 12.

(1) Die Freie Stadt Danzig erklärt, dass sie die Einbürgerungsanträge polnischer Staatsangehöriger, sofern die gesetzlichen Voraussetzungen erfüllt sind, nicht ablehnen wird, es sei denn, dass die Einbürgerung der Freien Stadt Danzig in wirtschaftlicher, nationaler, sozialer oder religiöser Hinsicht schädlich ist, oder das Wohl der Freien Stadt Danzig sonst gefährdet.

(2) Przytem Wolne Miasto Gdańsk oświadcza, że rozstrzygnięcie wniosków o nadanie obywatelstwa jest wyłącznie jego wewnętrzną sprawą, że zatem różnice zdań w odniesieniu do takich wniosków nie podlegają rozstrzygnięciu w myśl artykułu 39 Konwencji. Rzeczpospolita Polska oświadcza, że nie podziela tego zapatrywania, że przeciwnie sprawa dotyczy stosunków pomiędzy Polską a Gdańskiem, a zatem podlega rozstrzygnięciu w myśl artykułu 39 Konwencji.

Artykuł 13.

(1) Rzeczpospolita Polska oświadcza, że warunek przewidziany w art. 6 liczbie 7 zdaniu drugim nie odnosi się do tych obywateli polskich, którzy najpóźniej do dnia 31 grudnia 1922 r. włącznie przesiedlają się na obszar Wolnego Miasta Gdańska i tamże najpóźniej do dnia 1 kwietnia 1928 r. postawią wniosek o naturalizację.

(2) Powyższe postanowienie nie odnosi się do osób, które Rzeczpospolita Polska oznaczy Wolnemu Miastu Gdańskowi jako dezertarów lub jako osoby, które pozatem naruszyły obowiązek służby wojskowej.

DZIAŁ II.

Graniczny ruch osobowy.

(Artykuły 14—31.)

Artykuł 14.

(1) Rzeczpospolita Polska i Wolne Miasto Gdańsk zezwalają na przekroczenie wspólnej granicy obywatelom drugiej Strony za dowodem osobistym, wystawionym przez właściwą władzę swego kraju w jego języku urzędowym. Wyjątek stanowią osoby, których wydalenie nastąpiło prawnie.

(2) Dzieci poniżej lat czternastu dowodu osobistego nie potrzebują

Artykuł 15.

Dowód osobisty winien conajmniej zawierać:

- a) rysopis osoby posiadacza i dokładny jego adres;
- b) fotografię posiadacza z nowszych czasów z poświadczeniem władzy, że fotografia wyobraża posiadacza dowodu osobistego;

(2) Hierzu erklärt sie gleichzeitig, dass die Entscheidung über Einbürgerungsanträge ausschliesslich ihre eigene innere Angelegenheit ist, und dass daher Meinungsverschiedenheiten in Bezug auf solche Anträge der Entscheidung gemäss Artikel 39 der Konvention nicht unterliegen. Die Republik Polen erklärt, dass sie diese Auffassung nicht teilt, dass vielmehr die Angelegenheit die Beziehungen Polens zu Danzig berührt und daher der Entscheidung gemäss Artikel 39 der Konvention unterliegt.

Artikel 13.

(1) Die Republik Polen erklärt, dass das im Artikel 6 Ziffer 7, Satz 2 aufgestellte Erfordernis wegfallen soll für die polnischen Staatsangehörigen, die spätestens bis einschliesslich den 31. Dezember 1922 nach dem Gebiete der Freien Stadt Danzig übersiedeln und dort spätestens bis zum 1. April 1928 den Antrag auf Einbürgerung stellen.

(2) Diese Bestimmung bezieht sich nicht auf Personen, welche die Republik Polen der Freien Stadt Danzig als Deserteure oder als Personen bezeichnen wird, die sonst die Wehrpflicht verletzt haben.

ABSCHNITT II.

Personengrenzverkehr.

(Artikel 14—31.)

Artikel 14.

(1) Die Republik Polen und die Freie Stadt Danzig gestatten den Angehörigen des anderen Teiles, welche mit einem von der zuständigen Behörde des eigenen Landes in dessen Amtssprache ausgestellten Personalausweis versehen sind, das Überschreiten der gemeinsamen Grenze. Ausgenommen sind Personen, deren Ausweisung zu Recht erfolgt ist.

(2) Kinder unter vierzehn Jahren bedürfen keines Personalausweises.

Artikel 15.

Der Personalausweis muss mindestens enthalten:

- a) die Beschreibung der Person des Inhabers und seine genaue Adresse;
- b) ein Lichtbild des Inhabers aus neuerer Zeit mit der Bescheinigung einer Behörde, dass das Lichtbild den Inhaber des Personalausweises darstellt;

- c) własnoręczny podpis posiadacza, albo o ile tenże nie jest piśmienny, odpowiednią uwagę ze strony wystawiającego urzędnika;
- d) podanie przynależności państwowej posiadacza.

Artykuł 16.

Legitymacje służbowe urzędników państwowych oraz osób wojskowych zastępują przewidziane w art. 15 dowody osobiste.

Artykuł 17.

Obydwie Strony wzajemnie podadzą sobie do wiadomości, które władze są właściwe do wystawiania dowodów osobistych i legitymacji służbowych.

Artykuł 18.

Przekroczenie granicy polsko-gdańskiej jest dozwolone tylko w specjalnych, na zasadzie wzajemnego porozumienia wyznaczonych miejscach.

Artykuł 19.

(1) W ruchu osobowym koleją oraz statkami zezwala się na przekroczenie granicy w ciągu całej doby. To samo odnosi się do ważniejszych dróg, których ustalenie nastąpi na podstawie wzajemnego porozumienia.

(2) W miejscach pozostałych (art. 18) wolno przekraczać granicę tylko w czasie od wschodu do zachodu słońca, w każdym jednak razie od godziny 7 rano do godziny 7 wieczorem według czasu średnio-europejskiego.

(3) Dla napowietrznego ruchu osobowego zastrzega się umówienie osobnych postanowień.

Artykuł 20.

(1) Posiadacze nieruchomości, służących celom rolniczym a po drugiej stronie granicy położonych oraz członkowie ich rodzin, prywatni urzędnicy i oficjaliści jakoteż robotnicy zatrudnieni w gospodarstwie rolnem, mają prawo do przekraczania granicy w punktach najbardziej do tego dogodnych poza miejscami specjalnie wyznaczonymi. To samo odnosi się do osób nie posiadających wprawdzie nieruchomości rolnej po drugiej stronie granicy, które jednak są zmuszone do używania w celach gospodarczych dróg i dojeść, przy których używaniu zachodzi konieczność przekraczania granicy.

- c) die eigenhändige Unterschrift des Inhabers oder, falls dieser nicht schreiben kann, einen entsprechenden Vermerk durch den ausstellenden Beamten;
- d) die Angabe der Staatsangehörigkeit des Inhabers.

Artikel 16.

Dienstausweise der Staatsbeamten und Militärpersonen ersetzen die in Artikel 15 vorgesehenen Personalausweise.

Artikel 17.

Beide Teile werden sich gegenseitig Mitteilung darüber machen, welche Behörden zur Ausstellung der Personal- und Dienstausweise zuständig sind.

Artikel 18.

Das Überschreiten der polnisch-Danziger Grenze ist nur an bestimmten, in gegenseitigem Einvernehmen bezeichneten Stellen gestattet.

Artikel 19.

(1) Für den Personenverkehr mit der Eisenbahn und mit Schiffen ist das Überschreiten der Grenze jeder Zeit, Tag und Nacht, gestattet. Dasselbe gilt für die wichtigeren, in beiderseitigem Einvernehmen festzustellenden Strassen.

(2) An den übrigen Stellen (Artikel 18) darf die Grenze nur in der Zeit von Sonnenaufgang bis Sonnenuntergang, jedenfalls aber von 7 Uhr morgens bis 7 Uhr abends mitteleuropäischer Zeit, überschritten werden.

(3) Für den Personenverkehr mit Luftfahrzeugen bleibt die Vereinbarung besonderer Bestimmungen vorbehalten.

Artikel 20.

(1) Besitzer landwirtschaftlicher Grundstücke, die jenseits der Grenze gelegen sind, sowie deren Familienmitglieder, Angestellte und Arbeiter, die in dem landwirtschaftlichen Betrieb beschäftigt sind, haben das Recht, ausser an den zum Überschreiten der Grenze besonders bestimmten Stellen die Grenze an den Punkten zu überschreiten, die sich hierzu am meisten eignen. Dasselbe gilt für Personen, welche zwar jenseits der Grenze ein landwirtschaftliches Grundstück nicht besitzen, die aber zu wirtschaftlichen Zwecken Wege und Zugänge zu benutzen genötigt sind, bei deren Benutzung sich die Notwendigkeit der Grenzüberschreitung ergibt.

(2) W takich wypadkach wystarczają do przekroczenia granicy legitymacje, wystawione przez lokalnie właściwe miejscowe władze policyjne jednej Strony i potwierdzone przez władze drugiej Strony; ważność ich ma wynosić przynajmniej sześć miesięcy.

(3) Legitymacje te winny zawierać:

- a) imię i nazwisko posiadacza, jego rysopis, adres i fotografię;
- b) imię i nazwisko posiadacza nieruchomości oraz jego adres;
- c) określenie uprawianych parcel według oznaczenia katastralnego i obszaru;
- d) oznaczenie stosunku służbowego lub rodzinnego między posiadaczem nieruchomości a posiadaczem legitymacji.

Artykuł 21.

(1) Polscy i gdańscy duchowni, lekarze, weterynarze i położne, zamieszkali po obu stronach granicy w pasie pięciokilometrowym, mogą celem wykonywania swego zawodu w pasie pięciokilometrowym po drugiej stronie granicy, otrzymać legitymacje uprawniające ich do przekraczania granicy bez żadnego ograniczenia.

(2) Legitymacje te wystawiają lokalnie właściwi starostowie względnie landraci jednej Strony, a potwierdzają je odnośni urzędnicy drugiej Strony; ważność ich ma wynosić co najmniej sześć miesięcy.

(3) Legitymacje te winny oprócz szczegółów, przewidzianych w art. 15 dla dowodów osobistych, jeszcze zawierać:

- a) oznaczenie zawodu;
- b) uwagę odnoszącą się do uprawnienia wynikającego z ustępu 1 niniejszego artykułu.

Artykuł 22.

W sprawie formy legitymacji przewidzianych w art. 20 i 21, co do sposobu ich wystawiania oraz kosztów zastrzega się zawarcie osobnej umowy między Rządem Polskim a Rządem Wolnego Miasta Gdańska.

Artykuł 23.

W wypadkach wyższej konieczności, zwłaszcza w razie niebezpieczeństwa dla ciała i życia, osoba zagrożona lub osoby udziela-

(2) Zum Überschreiten der Grenze in diesen Fällen genügen Ausweise, welche von der örtlich zuständigen Ortspolizeibehörde des einen Teiles ausgestellt und der des anderen Teiles mitbescheinigt sind; sie sollen eine Gültigkeitsdauer von mindestens sechs Monaten haben.

(3) Diese Ausweise haben zu enthalten:

- a) Vor- und Zuname des Inhabers, seine Personalbeschreibung, seine Adresse und sein Lichtbild;
- b) den Vor- und Zunamen des Grundstücksbesitzers sowie dessen Adresse;
- c) die Angabe der zu bewirtschaftenden Parzellen nach Katasterbezeichnung und Grösse;
- d) die Angabe des zwischen dem Grundstücksbesitzer und dem Inhaber des Ausweises bestehenden Dienst- oder Familienverhältnisses.

Artikel 21.

(1) Polnische oder Danziger Geistliche, Ärzte, Tierärzte und Hebammen, welche beiderseits der Grenze in einer Fünfkilometer-Zone ihren Wohnsitz haben, können zum Zwecke der Ausübung ihres Berufes innerhalb der Fünfkilometer-Zone jenseits der Grenze Ausweise erhalten, die sie zum Überschreiten der Grenze ohne jede Einschränkung berechtigen.

(2) Die Ausweise werden von dem örtlich zuständigen Starosten oder Landrat des einen Teiles ausgestellt und von dem des anderen Teiles mitbescheinigt; sie sollen eine Gültigkeitsdauer von mindestens sechs Monaten haben.

(3) Ausser den für die Personalausweise in Artikel 15 vorgesehenen Erfordernissen müssen die Ausweise noch enthalten:

- a) die Angabe des Berufes;
- b) einen Vermerk über die sich aus Absatz 1 dieses Artikels ergebende Berechtigung.

Artikel 22.

Eine besondere Vereinbarung zwischen der polnischen Regierung und der Regierung der Freien Stadt Danzig über die Form der in den Artikeln 20 und 21 vorgesehenen Ausweise, über die Art und die Kosten der Ausstellung bleibt vorbehalten.

Artikel 23.

Im Falle eines Notstandes, besonders bei Gefahr für Leib und Leben, können der Gefährdete oder die ihm Hilfe leistenden Personen

jące jej pomocy mogą przekroczyć granicę bez jakiegokolwiek ograniczenia jedynie na podstawie poświadczenia, wystawionego przez właściwego naczelnika gminy. Poświadczenie to uprawnia do jednorazowego przekroczenia granicy oraz do powrotu i jest ważne tylko na 24 godzin.

Artykuł 24.

W razie pożaru strażę ogniową, znajdującą się z drugiej strony granicy, mogą przekroczyć granicę bez ograniczenia co do miejsca i czasu, oraz bez żadnego poświadczenia, nawet bez dowodu osobistego przewidzianego w art. 15.

Artykuł 25.

(1) Postanowienia te nie naruszają zarządzeń wydanych celem zapobieżenia przewłoczeniu chorób zakaźnych oraz zaraz bydłych.

(2) Wobec tego przepisu (ustęp 1) Rzeczpospolita Polska zastrzega sobie jednakowoż prawa, zagwarantowane jej w Wersalskim Traktacie Pokoju oraz polsko-gdańskiej Konwencji z dnia 9 listopada 1920 r.

Artykuł 26.

(1) Wolne Miasto Gdańsk zobowiązuje się zezwalać obywatelom Rzeczypospolitej Polskiej na przekraczanie granicy gdańskiej od strony morza i od strony Rzeszy Niemieckiej tylko wtedy, jeżeli posiadają paszport zagraniczny, uprawniający ich do wyjazdu z Polski lub do wjazdu do Polski.

(2) Rzeczpospolita Polska poda niebawem Wolnemu Miastu Gdańskowi do wiadomości przepisy paszportowe, potrzebne do wykonania postanowień ustępu 1, oraz formularze paszportów zagranicznych i wiz.

Artykuł 27.

Rząd Polski oraz Rząd Wolnego Miasta Gdańska podejmą niebawem rokowania co do sposobu, w jaki władze polskie, zwłaszcza konsulaty polskie, mają współdziałać przy wystawianiu paszportów dla obywateli Wolnego Miasta Gdańska przebywających zagranicą.

Artykuł 28.

Postanowienia niniejszego działu nabierają mocy obowiązującej po upływie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej umowy. Aż do tej chwili pozostają w mocy przepisy dotąd obowiązujące.

die Grenze auf Grund einer von dem zuständigen Gemeindevorsteher ausgestellten Bescheinigung ohne jede Einschränkung überschreiten. Diese Bescheinigung berechtigt nur zum einmaligen Überschreiten der Grenze sowie zur Rückkehr und ist nur für 24 Stunden gültig.

Artikel 24.

Bei Feuergefahr können Feuerwehren, die sich jenseits der Grenze befinden, ohne jede Einschränkung von Ort und Zeit und ohne jegliche Bescheinigung, selbst ohne den in Artikel 15 vorgesehenen Personalausweis die Grenze überschreiten.

Artikel 25.

(1) Massregeln zur Verhütung der Einschleppung von übertragbaren Krankheiten und Viehseuchen werden durch diese Bestimmungen nicht berührt.

(2) Die Republik Polen behält sich indessen gegenüber dieser Vorschrift (Absatz 1) die ihr in dem Friedensvertrage von Versailles und der polnisch-Danziger Konvention vom 9. November 1920 gewährleisteten Rechte vor.

Artikel 26.

(1) Die Freie Stadt Danzig verpflichtet sich, das Ueberschreiten der Danziger Grenze von und nach der Seeseite sowie von und nach dem Deutschen Reich polnischen Staatsangehörigen nur zu gestatten, wenn diese sich im Besitze eines zur Ausreise aus Polen oder zur Einreise nach Polen berechtigenden Auslandspasses befinden.

(2) Die Republik Polen wird alsbald der Freien Stadt Danzig die zur Durchführung der Bestimmungen des Absatzes 1 erforderlichen Passvorschriften sowie die Muster der Auslandspässe und der Sichtvermerke mitteilen.

Artikel 27.

Die polnische Regierung und die Regierung der Freien Stadt Danzig werden alsbald in Verhandlungen darüber eintreten, in welcher Weise polnische Behörden, insbesondere polnische Konsulate, bei der Ausstellung von Pässen an Angehörige der Freien Stadt Danzig, welche sich im Auslande aufhalten, mitwirken sollen.

Artikel 28.

Die Bestimmungen dieses Abschnittes werden wirksam mit Ablauf von drei Monaten seit dem Tage des Inkrafttretens dieses Abkommens. Bis zu diesem Zeitpunkte gelten die gegenwärtig bestehenden Vorschriften.

Artykuł 29.

(1) Wolne Miasto Gdańsk oświadcza, że nie będzie wydalalo ze swego obszaru obywateli polskich, chyba że działają oni na szkodę Wolnego Miasta Gdańska pod względem gospodarczym, narodowym, społecznym lub religijnym lub też w inny sposób zagrażają dobru Wolnego Miasta Gdańska.

(2) Przytem Wolne Miasto Gdańsk oświadcza, iż wydalanie jest wyłącznie jego wewnętrzną sprawą, że zatem różnica zdań w przedmiocie wydalania obywateli polskich nie podlega rozstrzygnięciu w myśl art. 39 Konwencji. Rzeczpospolita Polska oświadcza, że nie podziela tego zapatrywania, że przeciwnie sprawa dotyczy stosunków pomiędzy Polską a Gdańskiem a zatem podlega rozstrzygnięciu w myśl art. 39 Konwencji.

Artykuł 30.

Wolne Miasto Gdańsk oświadcza, że wykonanie postanowień art. 26 przedstawia się jako zmiana dotychczasowej praktyki jedynie wobec obywateli polskich, że zatem w pierwszym okresie (trzy miesiące) nie dadzą się uniknąć niedomagania w praktycznym wykonaniu.

Artykuł 31.

Jeżeli w Polsce zaprowadzony zostanie stan oblężenia (wyjątkowy, wojenny), Rząd Polski porozumie się z Rządem Wolnego Miasta Gdańska co do zaprowadzenia kontroli na granicy polsko-gdańskiej, lub w razie braku porozumienia zaprowadzi kontrolę jednostronnie.

DZIAŁ III.

Konstituowanie się towarzystw zagranicznych jako towarzystwa gdańskie.

(Artykuły 32—38.)

Artykuł 32.

Z zastrzeżeniem dalej idących praw, jakie Rzeczpospolita Polska wywodzi z art. 104 liczba 5 Wersalskiego Traktatu Pokoju

Artikel 29.

(1) Die Freie Stadt Danzig erklärt, dass sie polnische Staatsangehörige aus ihrem Gebiet nicht ausweisen wird, es sei denn, dass sie der Freien Stadt Danzig in wirtschaftlicher, nationaler, sozialer oder religiöser Hinsicht schädlich sind oder das Wohl der Freien Stadt Danzig sonst gefährden.

(2) Hierzu erklärt sie gleichzeitig, dass die Ausweisung ausschliesslich ihre eigene innere Angelegenheit ist, und dass daher Meinungsverschiedenheiten in Bezug auf die Ausweisung polnischer Staatsangehöriger der Entscheidung gemäss Artikel 39 der Konvention nicht unterliegen. Die Republik Polen erklärt, dass sie diese Auffassung nicht teilt, dass vielmehr die Angelegenheit die Beziehungen Polens zu Danzig berührt und daher der Entscheidung gemäss Artikel 39 der Konvention unterliegt.

Artikel 30.

Die Freie Stadt Danzig erklärt, dass die Durchführung des Artikels 26 ein Abweichen von dem bisherigen Verfahren allein für die polnischen Staatsangehörigen bedeutet und Missgriffe in der praktischen Durchführung sich in der ersten Zeit (drei Monate) nicht vermeiden lassen werden.

Artikel 31.

Sollte in Polen der Belagerungs- (Ausnahme-, Kriegs-) Zustand eingeführt werden, so wird die polnische Regierung sich mit der Regierung der Freien Stadt Danzig wegen der Einführung einer Kontrolle an der polnisch-Danziger Grenze verständigen, oder, falls ein Einvernehmen nicht erzielt wird, die Kontrolle einseitig einführen.

ABSCHNITT III.

Konstituierung ausländischer Gesellschaften als Danziger Gesellschaften.

(Artikel 32—38.)

Artikel 32.

Indem die Republik Polen sich die weitergehenden Rechte vorbehält, die sie aus Artikel 104 Ziffer 5 des Friedensvertrages von Versailles und aus Artikel 33 Absatz 1 der polnisch-Danziger Kon-

i z art. 33 Konwencji polsko-gdańskiej z dnia 9 listopada 1920 r., ustala się we wzajemnym porozumieniu następujące warunki, pod którymi mogą towarzystwa zagraniczne konstituować się jako towarzystwa gdańskie (art. 34 Konwencji).

Artykuł 33.

(1) Pod konstituowaniem się towarzystwa zagranicznego jako towarzystwo gdańskie należy rozumieć:

- a) że wymagana ustawowo liczba osób fizycznych lub prawnych, składająca się w większości z cudzoziemców, zakłada na zasadzie ustaw gdańskich prawozdolne towarzystwo (stowarzyszenie) zarobkowe z siedzibą w Wolnym Mieście Gdańsku;
- b) że towarzystwo zagraniczne zakłada oddział (filję) w Wolnym Mieście Gdańsku.

(2) Za cudzoziemca w rozumieniu ustępu 1 litera a) uważa się osobę fizyczną, gdy nie posiada przynależności państwowej gdańskiej, zaś osobę prawną, gdy nie ma głównej siedziby w Wolnym Mieście Gdańsku.

Artykuł 34.

Wolne Miasto Gdańsk wyda w przeciagu sześciu miesięcy po zawarciu niniejszej umowy przepisy stanowiące, że towarzystwa zarobkowe, posiadające zdolność prawną jako osoby prawne, które według ustaw gdańskich muszą lub mogą mieć radę nadzorczą lub inny opowiedni organ nadzorczy, mogą być wpisane do rejestru właściwego sądu jedynie wtedy, jeżeli oprócz dopełnienia innych ustawowych warunków, statut towarzystwa stanowi, że:

- a) większość rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego ma składać się z obywateli gdańskich;
- b) zebranie członków towarzystwa (walne zgromadzenie) zwołane być winno do miejscowości, położonej na obszarze Wolnego Miasta Gdańska.

Artykuł 35.

(1) Towarzystwa ukonstituowane przed wejściem w życie niniejszej umowy, a podpadające pod określenie art. 33 litera a), winny zmienić swój statut odpowiednio do postanowień art. 34 i zgłosić to do dnia 31 grudnia 1924 r. do rejestru.

(2) Wolne Miasto Gdańsk przeprowadzi dopełnienie tego obowiązku w drodze przymusu.

vention vom 9. November 1920 herleitet, werden folgende Bedingungen, unter denen sich ausländische Gesellschaften als Danziger Gesellschaften konstituieren können (Artikel 34 der Konvention) im gegenseitigen Einvernehmen festgesetzt.

Artikel 33.

(1) Unter Konstituierung einer ausländischen Gesellschaft als Danziger Gesellschaft ist zu verstehen:

- a) dass die gesetzlich erforderliche Zahl von natürlichen oder juristischen Personen, von denen die Mehrheit Ausländer ist, gemäss den Danziger Gesetzen eine rechtsfähige Erwerbsgesellschaft mit dem Sitz in der Freien Stadt Danzig begründet;
- b) dass eine ausländische Gesellschaft eine Zweigniederlassung in der Freien Stadt Danzig begründet.

(2) Als Ausländer im Sinne des Absatzes 1. Ziffer a) gilt eine natürliche Person, wenn sie nicht die Danziger Staatsangehörigkeit besitzt, eine juristische, wenn sie nicht ihren Sitz in der Freien Stadt Danzig hat.

Artikel 34.

Die Freie Stadt Danzig wird binnen sechs Monaten nach Abschluss dieses Abkommens Bestimmungen treffen, nach denen Erwerbsgesellschaften, die als juristische Personen rechtsfähig sind und nach den Danziger Gesetzen einen Aufsichtsrat oder ein entsprechendes anderes Aufsichtsorgan haben müssen oder haben können, im Register des zuständigen Gerichts trotz Vorliegens der sonstigen gesetzlichen Voraussetzungen nur dann eingetragen werden dürfen, wenn der Gesellschaftsvertrag vorschreibt, dass:

- a) die Mehrheit des Aufsichtsrates oder sonstigen Aufsichtsorganes aus Danziger Staatsangehörigen zu bestehen hat;
- b) die Versammlung der Mitglieder der Gesellschaft (Generalversammlung) nach einem Ort im Gebiet der Freien Stadt Danzig einzuberufen ist.

Artikel 35.

(1) Vor dem Inkrafttreten dieses Abkommens begründete, unter Artikel 33 Ziffer a) fallende Gesellschaften haben ihren Gesellschaftsvertrag entsprechend den Bestimmungen des Artikels 34 abzuändern und dies bis zum 31. Dezember 1924 zum Register anzumelden.

(2) Die Erfüllung dieser Verpflichtungen wird die Freie Stadt Danzig erzwingen.

Artykuł 36.

Zapisanie zmiany statutu, któraby stała w sprzeczności z postanowieniami zawartymi w art. 34 lub 35, jest niedopuszczalne. Uchwała towarzystwa, sprzeciwiająca się tym postanowieniom, jest nieważna.

Artykuł 37.

(1) Na założenie oddziału (filji) przez towarzystwo zagraniczne na obszarze Wolnego Miasta Gdańska potrzebne jest zezwolenie Wolnego Miasta Gdańska.

(2) Przy udzielaniu tego zezwolenia należy stawić następujące warunki: Towarzystwo zagraniczne jest zobowiązane:

a) ustanowić stałego przedstawiciela, mieszkającego na obszarze Wolnego Miasta Gdańska i upoważnionego do wypełniania wszelkich zobowiązań towarzystwa zagranicznego wobec Wolnego Miasta Gdańska i jego władz; ogłosić w dzienniku urzędowym (Staatsanzeiger) imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania tego przedstawiciela, jakoteż każdą zmianę jego osoby lub mieszkania, tudzież wręczyć jego pełnomocnictwo sądowi rejestrowemu;

b) zawierać umowy z obywatelami Wolnego Miasta Gdańska przez oddział, założony na obszarze Wolnego Miasta, lub w razie posiadania kilku oddziałów na tym obszarze, przez jeden z nich;

c) nie wyłączać przynależności sądowej, uzasadnionej siedzibą oddziału lub miejscem majątku (§§ 21 i 23 ustawy o postępowaniu cywilnym).

(3) Wolne Miasto Gdańsk jest uprawnione do nałożenia dalej idących warunków; w szczególności może ono zastrzedz, że zezwolenie może być każdego czasu według uznania Senatu gdańskiego cofnięte lub uznane za wygasłe, jeżeli warunki, pod którymi zezwolenia udzielono, uległy zasadniczej zmianie.

Artykuł 38.

Każda ze Stron może po dniu 1 stycznia 1925 r. wnieść o zmianę postanowień zawartych w niniejszym dziale (art. 33 do 37).

Artikel 36.

Die Eintragung einer Satzungsänderung, die den Bestimmungen der Artikel 34 oder 35 widerspricht, ist unzulässig. Ein Gesellschaftsbeschluss, welcher ihnen widerspricht, ist nichtig.

Artikel 37.

(1) Die Begründung einer Zweigniederlassung durch eine ausländische Gesellschaft im Gebiet der Freien Stadt Danzig bedarf der Genehmigung der Freien Stadt Danzig.

(2) Bei der Erteilung dieser Genehmigung sind nachstehende Bedingungen zu stellen: Die ausländische Gesellschaft ist verpflichtet:

a) dauernd einen im Gebiet der Freien Stadt Danzig wohnenden Vertreter zu bestellen, welcher zur Erfüllung aller Verpflichtungen zu ermächtigen ist, welche gegenüber der Freien Stadt Danzig und ihren Behörden der ausländischen Gesellschaft obliegen; Namen, Vornamen und Wohnsitz des Vertreters sowie jede Veränderung in seiner Person oder Wohnung im Staatsanzeiger zu veröffentlichen, seine Vollmacht dem Registergericht einzureichen;

b) ihre Verträge mit Angehörigen der Freien Stadt Danzig von der im Gebiet der Freien Stadt begründeten Zweigniederlassung aus oder, falls sie mehrere Zweigniederlassungen im Danziger Gebiet besitzt, von einer von diesen aus abzuschliessen;

c) den Gerichtsstand der Niederlassung und des Vermögens (§§ 21 und 23 der Zivilprozessordnung) nicht auszuschliessen.

(3) Die Freie Stadt Danzig ist berechtigt, noch weitergehende Bedingungen zu stellen; insbesondere kann sie vorsehen, dass die Genehmigung jederzeit nach Ermessen des Danziger Senats zurückgenommen oder für erloschen erklärt werden kann, wenn die Voraussetzungen, unter denen sie erteilt ist, sich wesentlich ändern.

Artikel 38.

Jeder der beiden Teile kann nach dem 1. Januar 1925 Abänderung der Bestimmungen dieses Abschnittes (Artikel 33 bis 37) beantragen.

DZIAŁ IV.

**Dopuszczenie do uprawiania handlu i przemysłu
na obszarze drugiej Strony.**

(Artykuły 39—42.)

Artykuł 39.

(1) Obywatele jednej Strony, osiedli na obszarze drugiej Strony, korzystają na obszarze tym w zakresie handlu i przemysłu pod każdym względem z tych samych praw, co własni obywatele tej Strony. Nie podlegają oni w szczególności z powodu swej przynależności państwowej ani wyższym ani innym opłatom, niż obywatele tej Strony.

(2) W przeciągu sześciu miesięcy po zawarciu niniejszej umowy zostaną wdrożone rokowania celem zapobieżenia podwójnemu opodatkowaniu, tudzież celem sprawiedliwego opodatkowania obywateli obu Stron, do opłaty podatkowej zobowiązanych.

Artykuł 40.

(1) Kupcom, fabrykantom, przemysłowcom, rzemieślnikom i osobom innych procedurów, posiadającym obywatelstwo polskie lub gdańskie, którzy wykażą się posiadaniem legitymacji wystawionej przez władze własnego kraju, stwierdzającej ich uprawnienie do wykonywania swego zawodu w kraju, w którym mają miejsce zamieszkania, wolno na obszarze drugiej Strony zakupywać towary lub ubiegać się o zamówienie bądź osobiście, bądź też za pośrednictwem zatrudnionych przez siebie podróżujących, będących obywatelami polskimi lub gdańskimi. Mogą oni zabierać ze sobą wzory (próbki) towarów, lecz nie towary same. Pod względem opłat od wykonywania handlu lub przemysłu będą oni postawieni na równi z własnymi obywatelami.

(2) Przepisy ustawowe, ograniczające na obszarze jednej Strony wolność handlu i przemysłu, obowiązują również obywateli drugiej Strony.

(3) Obydwie Strony podadzą sobie wzajemnie do wiadomości, które władze są właściwe do udzielania legitymacji zawodowych, według jakich wzorów te legitymacje są wystawiane, oraz jakie przepisy obowiązują kupców, przemysłowców i podróżujących przy wykonywaniu zawodu.

(4) Obywatele jednej Strony, którzy na targach lub jarmarkach na obszarze drugiej Strony uprawiają handel lub wystawiają na

ABSCHNITT IV.

**Zulassung zum Handels- und Gewerbebetrieb
im Gebiet des anderen Teiles.**

(Artikel 39—42.)

Artikel 39.

(1) Im Handels- und Gewerbebetriebe geniessen die Staatsangehörigen des einen Teiles, welche sich im Gebiete des anderen Teiles niedergelassen haben, in diesem in jeder Beziehung die nämlichen Rechte, wie die eigenen Angehörigen dieses Teiles. Sie sind insbesondere aus dem Rechtsgrunde ihrer Staatsangehörigkeit keinen höheren oder anderen Abgaben unterworfen als diese.

(2) Zur Vermeidung von Doppelbesteuerungen und zur gerechten Heranziehung der Steuerpflichtigen beider Teile sollen Verhandlungen binnen sechs Monaten nach Abschluss dieses Abkommens eingeleitet werden.

Artikel 40.

(1) Kaufleute, Fabrikanten und andere Gewerbetreibende polnischer oder Danziger Staatsangehörigkeit, welche sich durch den Besitz einer von den Behörden des eigenen Landes ausgestellten Legitimationskarte darüber ausweisen, dass sie in dem Lande, in dem sie ihren Wohnsitz haben, zum Gewerbebetriebe berechtigt sind, sind befugt, persönlich oder durch die in ihren Diensten stehenden Reisenden polnischer oder Danziger Staatsangehörigkeit in dem Gebiete des anderen Teiles Wareneinkäufe zu machen oder Bestellungen zu suchen. Sie dürfen Warenmuster aller Art, aber keine Ware mit sich führen. Bezüglich der den Handels- und Gewerbebetrieb betreffenden Abgaben werden sie wie die eigenen Staatsangehörigen behandelt.

(2) Die gesetzlichen Bestimmungen, welche in dem Gebiete des einen Teiles für die Inländer Beschränkungen der Gewerbefreiheit enthalten, gelten auch für die Angehörigen des anderen Teiles.

(3) Die beiden Teile werden sich gegenseitig Mitteilung darüber machen, welche Behörden zur Erteilung von Gewerbelegitimationskarten befugt sind, nach welchem Muster diese Karten ausgefertigt werden, und welche Vorschriften die Gewerbetreibenden und Reisenden bei Ausübung des Gewerbes zu beachten haben.

(4) Die Angehörigen des einen Teiles, welche im Gebiet des anderen Teiles auf Messen oder Märkten Handel treiben oder ihre

sprzedaż swoje wytwory, będą postawieni na równi z własnymi obywatelami i nie będą podlegali żadnym wyższym opłatom.

Artykuł 41.

Towarzystwa (spółki) akcyjne, towarzystwa z ograniczoną poręką, oraz inne zrzeszenia zarobkowe wszelkiego rodzaju, które na obszarze jednej ze Stron uzyskały na podstawie obowiązujących tam ustaw zdolność prawną i tamże mają siedzibę, uznaje się na obszarze drugiej Strony jako prawnie istniejące; w szczególności mają one prawo prowadzenia sporów przed sądem w roli powoda lub pozwanego oraz w jakimkolwiek innym charakterze. Do prowadzenia swego przedsiębiorstwa dopuszcza je się pod temi samemi warunkami, co własne towarzystwa krajowe tego samego rodzaju.

Artykuł 42.

Przepisy niniejszego działu nie odnoszą się do przedsiębiorstw ubezpieczeniowych, żeglugowych, przewozowych i emigracyjnych. Zastrzega się w tym przedmiocie zawarcie osobnych umów. Aż do tego czasu zostaje utrzymana dotychczasowa praktyka.

DZIAŁ V.

Nabywanie i zbywanie majątku ruchomego i nieruchomego na obszarze drugiej Strony.

(Artykuły 43 i 44.)

Artykuł 43.

Obywatele jednej Strony są na równi z obywatelami drugiej Strony uprawnieni do nabywania na obszarze drugiej Strony majątku ruchomego lub nieruchomego wszelkiego rodzaju i pod jakimkolwiek tytułem prawnym oraz do rozporządzania nim we wszelki sposób, do posiadania go i zarządzenia nim, nie podlegając innym lub wyższym świadczeniom, podatkom lub opłatom w jakiegokolwiek formie, niż obywatele drugiej Strony.

Artykuł 44.

Obywatele jednej Strony mają prawo, z zachowaniem jednak ustaw krajowych drugiej Strony, wywiezienia swego majątku, zwłaszcza też wartości uzyskanych ze sprzedaży swojej własności i nie będą obowiązani do uiszczenia jako cudzoziemcy innych lub wyższych opłat, niż te, które w równych warunkach uiścić mieliby własni obywatele drugiej Strony.

Erzeugnisse feilhalten, werden dort wie Inländer behandelt und keinen höheren, Abgaben unterworfen als diese.

Artikel 41.

Aktiengesellschaften, Gesellschaften mit beschränkter Haftung oder sonstige Erwerbsgesellschaften jeder Art, welche in dem Gebiete des einen Teiles nach den dort bestehenden Gesetzen Rechtsfähigkeit erlangt und dort ihren Sitz haben, werden in dem Gebiete des anderen Teiles als gesetzlich bestehend anerkannt; sie haben insbesondere das Recht, vor Gericht als Kläger oder Beklagter oder in einer sonstigen Eigenschaft Prozesse zu führen. Zum Gewerbebetriebe werden sie unter denselben Bedingungen zugelassen wie inländische, gleichartige Gesellschaften.

Artikel 42.

Die Bestimmungen dieses Abschnittes finden auf Versicherungs-, Schifffahrts-, Transport- und Auswanderungsunternehmungen keine Anwendung. Hierfür werden besondere Vereinbarungen vorbehalten. Bis zu ihrem Abschluss bleibt es bei den bisherigen Gepflogenheiten.

ABSCHNITT V.

Erwerb und Veräußerung von beweglichem und unbeweglichem Vermögen im Gebiet des anderen Teiles.

(Artikel 43 und 44.)

Artikel 43.

Die Angehörigen des einen Teiles sind gleich denen des anderen berechtigt, im Gebiet des anderen Teiles bewegliches und unbewegliches Vermögen jeder Art, unter welchem Rechtstitel es auch sei, zu erwerben und in jeder Weise darüber zu verfügen, es zu besitzen und zu verwalten, ohne unter irgend einer Bezeichnung anderen oder höheren Auflagen, Steuern oder Abgaben unterworfen zu sein, als die Angehörigen des anderen Teiles.

Artikel 44.

Die Angehörigen des einen Teiles sind berechtigt, unter Beobachtung der Landesgesetze des anderen Teiles ihr Vermögen, insbesondere den Erlös aus dem Verkauf ihres Eigentums auszuführen, ohne als Ausländer zur Entrichtung anderer oder höherer Abgaben verpflichtet zu sein, als die eigenen Angehörigen des anderen Teiles unter gleichen Verhältnissen zu entrichten haben würden.

CZEŚĆ DRUGA.

Sprawy sądowe.

DZIAŁ I.

Wymiar sprawiedliwości.

(Artykuły 45—109.)

ROZDZIAŁ 1.

Sprawy cywilne.

(Artykuły 45—70.)

TYTUŁ 1.

Pomoc prawna w sprawach cywilnych.

(Artykuły 45—59.)

I. Postanowienia ogólne (Artykuły 45—51).

Artykuł 45.

Rzeczpospolita Polska i Wolne Miasto Gdańsk obowiązują się do wzajemnego udzielania sobie na wezwanie pomocy prawnej w sprawach cywilnych, handlowych i sądownictwa niespornego, przy czem władze sądowe znoszą się z sobą bezpośrednio.

Artykuł 46.

(1) O ile z istoty wezwania lub z przepisów tej umowy nie wynika co innego, należy wezwanie skierować do sądu najniższej instancji, atoli w byłej dzielnicy rosyjskiej za pośrednictwem Ministerstwa Sprawiedliwości w Warszawie.

(2) Gdyby władza wezwana nie była właściwą, należy wezwanie przesłać z urzędu do właściwej władzy Strony wezwanej.

Artykuł 47.

(1) Wezwanie należy wystosować w języku władzy wzywającej lub wezwanej. Uwierzytelnienia nie potrzeba; pismo należy jednak zaopatrzyć w pieczęć lub stempel urzędowy władzy wzywającej.

ZWEITER TEIL.

Gerichtliche Fragen.

ABSCHNITT I.

Rechtspflege.

(Artikel 45—109.)

KAPITEL 1.

Bürgerliche Angelegenheiten.

(Artikel 45—70.)

TITEL 1.

Rechtshilfe in bürgerlichen Angelegenheiten.

(Artikel 45—59.)

I. Allgemeines (Artikel 45—51).

Artikel 45.

Die Republik Polen und die Freie Stadt Danzig verpflichten sich, einander auf Ersuchen in bürgerlichen Rechtssachen, Handelsachen und Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit Rechtshilfe zu leisten und zwar in unmittelbarem Geschäftsverkehr der gerichtlichen Behörden.

Artikel 46.

(1) Das Ersuchungsschreiben ist, soweit sich nicht aus der Natur des Ersuchens oder den Vorschriften dieses Vertrages ein anderes ergibt, an das Gericht unterster Instanz zu richten, jedoch im ehemals russischen Teilgebiete Polens durch das Justizministerium in Warschau.

(2) Im Falle der Unzuständigkeit der ersuchten Behörde ist das Ersuchen von Amtswegen an die zuständige Behörde des ersuchten Teiles abzugeben.

Artikel 47.

(1) Das Ersuchungsschreiben ist in der Sprache der ersuchenden oder der ersuchten Behörde abzufassen. Es bedarf keiner Beglaubigung, ist jedoch mit dem Dienstsiegel oder Dienststempel der ersuchenden Behörde zu versehen.

(2) Przy załatwianiu wezwania należy dokumenty i inne pisma sporządzać w języku władzy wzywającej lub wezwanej i odesłać je bezpośrednio do władzy wzywającej.

Artykuł 48.

Wezwanie winno zawierać: określenie przedmiotu wezwania, a w razie potrzeby krótkie przedstawienie sprawy i oznaczenie stron według ich nazwiska, zawodu, miejsca zamieszkania lub pobytu.

Artykuł 49.

- (1) Wezwanie załatwia się w formie, przepisanej przez ustawy, obowiązujące na obszarze Strony wezwanej.
- (2) Wnioskowi władzy wzywającej, aby zastosowano formę szczególną, należy jednak uczynić zadość, jeśli ustawy Strony wezwanej formy tej nie zabraniają.

Artykuł 50.

We wszystkich wypadkach, w których władza wezwana nie załatwia wezwania, winna ona niezwłocznie zawiadomić o tem władzę wzywającą i w wypadku uchylenia się (art. 53 i 58) podać przyczynę tego, a w razie odstąpienia wezwania innej władzy (art. 46 ustęp 2), władzę tę wymienić.

Artykuł 51.

- (1) Koszta udzielonej pomocy prawnej ponosi Strona wezwana; opłat lub wydatków jakiegobądź rodzaju nie zwraca się.
- (2) Władza wezwana winna jednak wysokość powstałych kosztów podać do wiadomości władzy wzywającej, aby ta mogła je ściągnąć od osoby, obowiązanej do ich zwrotu. Kwoty ściągnięte zatrzymuje Strona wzywająca.

II. Doręczenia (Artykuły 52—55).

Artykuł 52.

Pisma, przeznaczone do doręczenia, należy sporządzać w języku władzy wzywającej lub wezwanej. Jeśli je sporządzono w innym języku, należy dołączyć tłumaczenie na język jednej ze Stron umawiających się i tłumaczenie to uwierzytelnić przez przysięgłego tłumacza. Gdy chodzi o pisma sądu wzywającego, należy je zaopatrzyć w pieczęć lub stempel urzędowy.

(2) Die in Erledigung des Ersuchens zu fertigenden Urkunden und sonstigen Schriftstücke sind in der Sprache der ersuchenden oder der ersuchten Behörde aufzunehmen und der ersuchenden Behörde unmittelbar zu übersenden.

Artikel 48.

Das Ersuchungsschreiben soll enthalten: den Gegenstand des Ersuchens und, soweit erforderlich, eine kurze Darstellung des Sachverhalts und Bezeichnung der Beteiligten nach Namen, Stand, Wohn- oder Aufenthaltsort.

Artikel 49.

- (1) Die Erledigung des Ersuchens erfolgt in der durch die Gesetze des ersuchten Teiles vorgeschriebenen Form.
- (2) Jedoch ist dem Antrage der ersuchenden Behörde, dass nach einer besonderen Form verfahren werde, zu entsprechen, sofern diese Form durch die Gesetzgebung des ersuchten Teiles nicht verboten ist.

Artikel 50.

In allen Fällen, in denen das Ersuchen von der ersuchten Behörde nicht erledigt wird, hat diese die ersuchende Behörde hiervon unverzüglich zu benachrichtigen und zwar im Falle der Ablehnung (Artikel 53 und 58) unter Angabe der Gründe für diese, im Falle der Abgabe an eine andere Behörde (Artikel 46 Absatz 2) unter Bezeichnung der letzteren.

Artikel 51.

- (1) Die Kosten der geleisteten Rechtshilfe trägt der ersuchte Teil; Gebühren oder Auslagen irgendwelcher Art werden nicht erstattet.
- (2) Die ersuchte Behörde hat jedoch den Betrag der erwachsenen Kosten der ersuchenden Behörde mitzuteilen, damit diese sie von der zur Erstattung verpflichteten Person einziehen kann. Die eingezogenen Beträge behält der ersuchende Teil.

II. Zustellungen (Artikel 52—55).

Artikel 52.

Die zuzustellenden Schriftstücke sind in der Sprache der ersuchenden oder ersuchten Behörde abzufassen. Falls sie in einer anderen Sprache abgefasst sind, ist eine durch einen vereidigten Dolmetscher beglaubigte Übersetzung dieser Schriftstücke in eine der Sprachen der vertragschliessenden Teile beizufügen. Handelt es sich um Schriftstücke des ersuchenden Gerichts, so müssen sie mit dem Dienstsiegel oder Dienststempel versehen sein.

Artykuł 53.

(1) Od skutecznienia doręczenia można się uchylić, gdy Strona, na której obszarze doręczenie ma nastąpić, uważa, że doręczenie to mogłoby naruszyć jej prawa, wypływające z władzy państwowej lub jej bezpieczeństwa.

(2) Od doręczenia wezwania świadka lub biegłego można się również uchylić, gdy wezwanie na wypadek niestawienia się zawiera zagrożenie ujemnymi następstwami.

Artykuł 54.

(1) Doręczenie stwierdza się przez zaopatrzone w datę i uwierzytelnione potwierdzenie odbioru ze strony odbiorcy albo przez poświadczenie władzy wezwanej, z którego wynika fakt doręczenia, jego forma i czas.

(2) Jeśli pismo, przeznaczone do doręczenia, przesłano w dwóch egzemplarzach, należy potwierdzenie odbioru lub poświadczenie zamieścić na jednym z tych egzemplarzy lub z nim złączyć.

Artykuł 55.

Każda Strona może na obszarze drugiej Strony skutecznie doręczenia także bezpośrednio przez pocztę.

III. Inne wezwania władz sądowych (Artykuły 56 — 59).

Artykuł 56.

(1) Władza sądowa jednej ze Stron może stosownie do przepisów swych ustaw zwrócić się do właściwej władzy sądowej drugiej Strony o dokonanie czynności procesowych lub innych czynności sądowych, należących do zakresu działania tejże władzy.

(2) Postanowienia ustępu 1 nie mają zastosowania do przymusowego wykonania. W tym względzie zastrzega się zawarcie osobnej umowy.

Artykuł 57.

(1) Władza sądowa, do której skierowano wezwanie, winna je spełnić i użyć przytem takich samych środków przymusowych, jak przy załatwianiu wezwania własnych władz albo wniosku przedstawionego w takim samym celu przez stronę interesowaną. Środków przymusowych nie potrzeba stosować, gdy chodzi o osobiste stawiennictwo stron w sprawach spornych.

Artikel 53.

(1) Die Ausführung der Zustellung kann abgelehnt werden, wenn der Teil, in dessen Gebiet sie erfolgen soll, sie für geeignet hält, seine Hoheitsrechte oder seine Sicherheit zu gefährden.

(2) Die Zustellung der Ladung eines Zeugen oder Sachverständigen kann auch abgelehnt werden, wenn in der Ladung für den Fall des Nichterscheinens Nachteile angedroht werden.

Artikel 54.

(1) Der Nachweis der Zustellung erfolgt entweder durch ein mit Datum versehenes und beglaubigtes Empfangsbekanntnis des Empfängers oder durch ein Zeugnis der ersuchten Behörde, aus dem sich die Tatsache, die Form und die Zeit der Zustellung ergibt.

(2) Ist das zuzustellende Schriftstück in zwei gleichen Stücken übermittelt worden, so ist das Empfangsbekanntnis oder das Zeugnis auf eins der beiden Stücke zu setzen oder damit zu verbinden.

Artikel 55.

Jeder Teil hat die Befugnis, Zustellungen, die im Gebiet des anderen Teiles erfolgen sollen, auch unmittelbar durch die Post bewirken zu lassen.

III. Sonstige gerichtliche Ersuchen (Artikel 56—59).

Artikel 56.

(1) Die Gerichtsbehörde des einen Teiles kann sich gemäss den Vorschriften ihrer Gesetzgebung mittels Ersuchens an die zuständige Gerichtsbehörde des anderen Teiles wenden, um die Vornahme einer Prozesshandlung oder anderer gerichtlicher Handlungen innerhalb des Geschäftskreises dieser Behörde nachzusuchen.

(2) Die Bestimmungen des Absatzes 1 finden auf die Zwangsvollstreckung keine Anwendung. Ein besonderes Abkommen hierüber bleibt vorbehalten.

Artikel 57.

(1) Die Gerichtsbehörde, an die das Ersuchen gerichtet wird, ist verpflichtet, ihm zu entsprechen und dabei dieselben Zwangsmittel anzuwenden, wie bei der Erledigung eines Ersuchens eigener Behörden oder eines zum gleichen Zwecke gestellten Antrages einer beteiligten Partei. Diese Zwangsmittel brauchen nicht angewendet zu werden, wenn es sich um das persönliche Erscheinen streitender Parteien handelt.

(2) Władzę wzywającą należy na jej żądanie zawiadomić o czasie i miejscu czynności, mającej być podjętą na jej wezwanie, aby Strona interesowana mogła być przy niej obecna.

Artykuł 58.

- (1) Od załatwienia wezwania można się uchylić:
 - a) jeżeli niema pewności co do prawdziwości dokumentu;
 - b) jeżeli podjęcie żądanej czynności na obszarze Strony wezwanej nie należy do zakresu działania władzy sądowej;
 - c) jeżeli Strona wezwana sądzi, że załatwienie wezwania może naruszyć jej prawa wypływające z władzy państwowej lub jej bezpieczeństwo.
- (2) Od przesłania akt i innych dokumentów można się uchylić także wówczas, gdy z powodu ich ważności zachodzą w tym względzie szczególne obawy a naczelny zarząd sprawiedliwości na odmowę się zgodzi.

Artykuł 59.

- (1) Wyjaśnień co do prawa obowiązującego na obszarze drugiej Strony, udziela na wezwanie sądu: w Polsce Ministerstwo Sprawiedliwości w Warszawie a w Wolnem Mieście Gdańsku Prezydent Sądu w Gdańsku.
- (2) W wezwaniu należy dokładnie określić kwestję prawną, w której ma się dać wyjaśnienia.

TYTUŁ 2.

Ochrona prawna w sprawach cywilnych.

(Artykuły 60—64.)

Artykuł 60.

Obywatele jednej Strony korzystają na obszarze drugiej Strony ze swobodnego i niczem nieograniczonego dostępu do sądów i o ile art. 61 nie stanowi inaczej, mogą występować przed sądami pod tymi samymi warunkami, co obywatele własnego kraju.

Artykuł 61.

Obie Strony zastrzegają sobie zawarcie osobnej umowy, stanowiącej o zabezpieczeniu kosztów procesowych oraz o płaceniu zaliczek na koszty sądowe.

Artykuł 62.

Obywateli jednej Strony dopuszcza się na obszarze drugiej Strony do korzystania z prawa ubogich na równi z obywatelami tejże Strony.

(2) Die ersuchende Behörde ist auf ihr Verlangen von der Zeit und dem Orte der auf das Ersuchen vorzunehmenden Handlung zu benachrichtigen, damit die beteiligte Partei ihr beizuwohnen in der Lage ist.

Artikel 58.

- (1) Die Erledigung des Ersuchens kann abgelehnt werden:
 - a) wenn die Echtheit der Urkunde nicht feststeht;
 - b) wenn in dem Gebiete des ersuchten Teiles die Vornahme der verlangten Handlung nicht in den Bereich der Gerichtsgewalt fällt;
 - c) wenn der ersuchte Teil die Erledigung des Ersuchens für geeignet hält, seine Hoheitsrechte oder Sicherheit zu gefährden.
- (2) Die Uebersendung von Akten und sonstigen Urkunden kann auch abgelehnt werden, wenn wegen ihrer Wichtigkeit besondere Bedenken entgegenstehen und die oberste Justizverwaltungsbehörde der Ablehnung zustimmt.

Artikel 59.

- (1) Auf Ersuchen eines Gerichtes erteilen Auskunft über das im Gebiet des anderen Teiles geltende Recht: in Polen das Justizministerium in Warschau, in der Freien Stadt Danzig der Gerichtspräsident in Danzig.
- (2) In dem Ersuchen sind die Rechtsfragen, über welche die Auskunft erteilt werden soll, genau zu bezeichnen.

TITEL 2.

Rechtsschutz in bürgerlichen Angelegenheiten.

(Artikel 60—64.)

Artikel 60.

Die Angehörigen des einen Teiles geniessen im Gebiet des anderen Teiles freien und ungehinderten Zutritt zu den Gerichten und können dort unter denselben Bedingungen wie die Landesangehörigen auftreten, soweit nicht Artikel 61 ein anderes bestimmt.

Artikel 61.

Bestimmungen über die Sicherheitsleistung für die Prozesskosten und die Vorauszahlung der Gerichtskosten bleiben einem besonderen Abkommen zwischen den beiden Teilen vorbehalten.

Artikel 62.

Die Angehörigen des einen Teiles werden im Gebiete des anderen Teiles zur Wohltat des Armenrechts unter denselben Bedingungen wie die Angehörigen dieses Teiles zugelassen.

Artykuł 63.

- (1) Świadcstwo ubóstwa winno być wystawione przez władze zwykłego miejsca pobytu wnioskodawcy albo w braku takiego miejsca przez władze chwilowego miejsca pobytu.
- (2) Jeżeli wnioskodawca nie przebywa na obszarze jednej ze Stron, natenczas właściwy przedstawiciel dyplomatyczny lub konsularny winien świadcstwo ubóstwa uwierzytelnić bezpłatnie.
- (3) Gdyby władza miejsca pobytu wnioskodawcy takich świadcstw nie wystawiała, wystarcza świadcstwo właściwego przedstawiciela dyplomatycznego lub konsularnego.

Artykuł 64

- (1) Władza, powołana do wydawania świadcstw ubóstwa, może u władz drugiej Strony zasięgnąć wyjaśnień co do stosunków majątkowych wnioskodawcy.
- (2) Władzy, która ma rozstrzygać w sprawie wniosku o przyznanie prawa ubogich, służy w zakresie jej działań urzędowych prawo badania przedłożonych jej świadcstw i wyjaśnień.

TYTUŁ 3.

Postanowienia co do dokumentów.

(Artykuły 65—70.)

Artykuł 65.

- (1) O ile dokumenty, sporządzone lub wystawione przez sądy jednej Strony, są zaopatrzone w pieczęć urzędową lub stempel urzędowy, natenczas dla użycia ich na obszarze drugiej Strony nie potrzeba uwierzytelnienia (legalizacji).
- (2) To samo odnosi się:
 - a) do dokumentów urzędów ksiąg gruntowych i urzędów depozytowych, o ile władze te nie należą do władz, wymienionych w ustępie 1;
 - b) do protestów wekslowych notariuszy, sekretarzy sądowych i komorników sądowych.

Artykuł 66.

Dokumenty sporządzone lub wystawione przez notariusza, sekretarza sądowego lub komornika sądowego, wyjąwszy protesty wekslowe (art. 65 ustęp 2 litera b), winny być uwierzytelnione, jeżeli mają być użyte na obszarze drugiej Strony. Uwierzytelnienia do-

Artikel 63.

- (1) Die Bescheinigung des Unvermögens muss von den Behörden des gewöhnlichen Aufenthaltsortes des Antragstellers oder in Ermangelung eines solchen von der Behörde seines derzeitigen Aufenthaltsortes ausgestellt sein.
- (2) Hält sich der Antragsteller nicht im Gebiet eines der beiden Teile auf, so ist die Bescheinigung des Unvermögens von dem zuständigen diplomatischen oder konsularischen Vertreter kostenfrei zu beglaubigen.
- (3) Werden solche Bescheinigungen von der Behörde des Aufenthaltsortes des Antragstellers nicht ausgestellt, so genügt die Ausstellung der Bescheinigung durch den zuständigen diplomatischen oder konsularischen Vertreter.

Artikel 64.

- (1) Die zur Ausstellung der Bescheinigung über das Unvermögen zuständige Behörde kann bei den Behörden des anderen Teiles Auskünfte über die Vermögenslage des Antragstellers einziehen.
- (2) Die Behörde, die über den Antrag auf Bewilligung des Armenrechtes zu entscheiden hat, behält in den Grenzen ihrer Amtsbefugnisse das Recht, die ihr vorgelegten Bescheinigungen und Auskünfte einer Nachprüfung zu unterziehen.

TITEL 3.

Besonderes über Urkunden.

(Artikel 65—70.)

Artikel 65.

- (1) Die von den Gerichten des einen Teiles aufgenommenen oder ausgestellten Urkunden bedürfen, wenn sie mit dem Dienstsiegel oder Dienststempel des Gerichtes versehen sind, zum Gebrauch im Gebiet des anderen Teiles keiner Beglaubigung (Legalisation).
- (2) Dasselbe gilt für:
 - a) die Urkunden der Grundbuchämter und Hinterlegungsstellen (Depositentämter), soweit diese Behörden nicht zu den in Absatz 1 genannten gehören;
 - b) die Wechselproteste der Notare, Gerichtsschreiber und Gerichtsvollzieher.

Artikel 66.

Die von einem Notar, Gerichtsschreiber oder Gerichtsvollzieher aufgenommenen oder ausgestellten Urkunden mit Ausnahme der Wechselproteste (Artikel 65 Absatz 2 Ziffer b) bedürfen zum Gebrauch im Gebiet des anderen Teiles der Beglaubigung. Sie erfolgen: Im

konuje: na obszarze Wolnego Miasta Gdańska Prezydent Sądu, w Polsce Prezes Sądu Okręgowego, w którego okręgu notariusz, sekretarz sądowy lub komornik sądowy mają swą siedzibę urzędową.

Artykuł 67.

- (1) Przepisy art. 65 i 66 należy odpowiednio stosować do dokumentów prywatnych, na których podpis jest uwierzytelniony przez sąd, notariusza lub sekretarza sądowego.
- (2) Uwierzytelnienie może jednak służyć tylko jako dowód na to, że podpis pochodzi od wystawcy.

Artykuł 68.

- (1) O ile dokumenty, które na obszarze jednej Strony sporządziła, wystawiła lub uwierzytelniła jedna z najwyższych lub wyższych władz administracyjnych, wymienionych w wykazie załączonym pod I., są zaopatrzone w pieczęć urzędową lub stempel urzędowy, natenczas nie potrzeba uwierzytelnienia (legalizacji) dla użycia ich na obszarze drugiej Strony.
- (2) Wykaz można za wzajemną zgodą zmienić lub uzupełnić w drodze administracyjnej przez obwieszczenie.
- (3) Dokumenty sporządzone, wystawione lub uwierzytelnione przez inną władzę, jak w tym artykule wymienioną, winny być uwierzytelnione przez tę w wykazie wymienioną władzę, która jest władzą bezpośrednio przełożoną nad tą inną władzą.

Artykuł 69.

- (1) Jeżeli dokumenty wystawione na podstawie urzędowych rejestrów stanu cywilnego przez urzędnika stanu cywilnego jednej Strony mają być użyte na obszarze drugiej Strony, natenczas wystarcza uwierzytelnienie przez właściwy sąd lub przez właściwą polityczną władzę administracyjną pierwszej instancji powołaną do wykonywania nadzoru nad urzędnikami stanu cywilnego.
- (2) Wyciągi z ksiąg kościelnych, dotyczące stanu cywilnego, zaopatrzone w pieczęć kościelną a nie podpadające pod przepis ustępu 1, winny być uwierzytelnione przez sąd właściwy dla odnośnej parafii i zaopatrzone w poświadczenie, że wystawca wyciągu jest do udzielenia go uprawniony.

Gebiet der Freien Stadt Danzig durch den Gerichtspräsidenten, in Polen durch den Präsidenten des Bezirksgerichts, in dessen Bezirk der Notar, Gerichtsschreiber oder Gerichtsvollzieher seinen Dienstsitz hat.

Artikel 67.

- (1) Die Artikel 65 und 66 finden entsprechende Anwendung auf Privaturkunden, deren Unterschrift von einem Gericht, einem Notar oder einem Gerichtsschreiber beglaubigt ist.
- (2) Die Beglaubigung kann jedoch nur den Beweis liefern, dass die Unterschrift von dem Aussteller herrührt.

Artikel 68.

- (1) Urkunden, die von einer in dem als Anlage I beigefügten Verzeichnis aufgeführten obersten oder höheren Verwaltungsbehörde des einen Teiles aufgenommen, ausgestellt oder beglaubigt und mit dem Dienstsiegel oder Dienststempel der Behörde versehen sind, bedürfen zum Gebrauch in dem Gebiete des anderen Teiles keiner Beglaubigung (Legalisation).
- (2) Das Verzeichnis kann in beiderseitigem Einverständnis jederzeit auf dem Verwaltungswege durch Bekanntmachung geändert oder ergänzt werden.
- (3) Die von einer anderen als der in diesem Artikel genannten Behörde aufgenommenen, ausgestellten oder beglaubigten Urkunden bedürfen der Beglaubigung durch diejenige im Verzeichnis aufgeführte Behörde, welche dieser anderen Behörde zunächst übergeordnet ist.

Artikel 69.

- (1) Urkunden, die auf Grund des amtlichen Standesregisters von dem Standesbeamten des einen Teiles ausgestellt sind, bedürfen zum Gebrauch im Gebiet des anderen Teiles nur der Beglaubigung durch das zuständige Gericht oder die zur Beaufsichtigung des Standesbeamten zuständige politische Verwaltungsbehörde erster Instanz.
- (2) Auszüge aus den Kirchenbüchern über den Personenstand, die unter dem Kirchensiegel erteilt werden, bedürfen, soweit sie nicht schon unter Absatz 1 fallen, der Beglaubigung sowie der Bescheinigung, dass der Aussteller des Auszuges zu dessen Erteilung befugt ist, und zwar durch das für den Sprengel zuständige Gericht.

Artykuł 70.

- (1) Wierzytelne odpisy dokumentów, służące do użytku na obszarze drugiej Strony, winny być wydane przez tę samą władzę, która dokument sporządziła lub wystawiła. Jeżeli powyższe postanowienia przewidują dla sporządzania lub wystawiania takich dokumentów szczególny sposób uwierzytelnienia, natenczas należy go stosować również i przy udzielaniu wierzytelnych odpisów.
- (2) Jeżeli władza, która dokument sporządziła lub wystawiła, już nie istnieje, uwierzytelnienia odpisu winna dokonać władza w miejscu tamtej właściwa.
- (3) Gdy i taka władza nie istnieje, uwierzytelnienia udzieli najwyższa krajowa władza administracyjna.

ROZDZIAŁ 2.

Sprawy karne.

(Artykuły 71—109.)

TYTUŁ 1.

Wydawanie przestępców.

(Artykuły 71—87.)

Artykuł 71.

- (1) Obydwie Strony zobowiązują się na wezwanie wydawać sobie wzajemnie, stosownie do niniejszej umowy, znajdujące się na ich obszarze osoby ścigane lub skazane przez zwyczajne sądy cywilne za przestępstwa, popełnione na obszarze Strony wzywającej a zagrożone bądź karą więzienia — wyłącznie lub alternatywnie obok grzywny — bądź też cięższą karą, jeżeli czyn, z powodu którego żąda się wydania, również i według ustaw obowiązujących na obszarze Strony wezwanej, a w Polsce według ustaw, obowiązujących chociażby w jednej dzielnicy, jest zagrożony jedną z kar wyżej wymienionych.
- (2) Pod temi samemi warunkami nastąpi wydanie z powodu uczestnictwa, ukrywania i popierania odnośnie do jednego z przestępstw wymienionych w ustępie 1 oraz z powodu usiłowania lub czynności przygotowawczej.

Artikel 70.

- (1) Beglaubigte Abschriften von Urkunden müssen für den Gebrauch in dem Gebiete des anderen Teiles von derselben Stelle erteilt sein, die die Urkunde aufgenommen oder ausgestellt hat. Ist für die Aufnahme oder Ausstellung solcher Urkunden durch die vorstehenden Bestimmungen noch eine besondere Beglaubigung vorgeschrieben, so ist dieselbe auch für die beglaubigte Abschrift erforderlich.
- (2) Ist die Behörde, die eine Urkunde aufgenommen oder ausgestellt hat, nicht mehr vorhanden, so hat die Beglaubigung der Abschrift durch die an ihrer Stelle nunmehr zuständige Behörde zu erfolgen.
- (3) Ist auch eine solche nicht vorhanden, so erfolgt die Beglaubigung durch die oberste Landesverwaltungsbehörde.

KAPITEL 2.

Strafsachen.

(Artikel 71—109.)

TITEL 1.

Auslieferung.

(Artikel 71—87.)

Artikel 71.

- (1) Beide Teile verpflichten sich, nach Massgabe dieses Abkommens einander auf Ersuchen diejenigen in ihrem Gebiet befindlichen Personen auszuliefern, welche wegen einer im Gebiet des ersuchenden Teiles begangenen, mit Gefängnis (Kerker) — und zwar ausschliesslich oder wahlweise mit Geldstrafe — oder mit einer schwereren Strafe bedrohten Straftat von einem ordentlichen bürgerlichen Gerichte verfolgt werden oder verurteilt worden sind, sofern die Handlung, wegen deren die Auslieferung begehrt wird, nach den Gesetzen des ersuchten Teiles, und zwar in Polen nach den Gesetzen auch nur eines Teilgebietes, gleichfalls mit einer der oben angeführten Strafen bedroht ist.
- (2) Unter den gleichen Voraussetzungen erfolgt die Auslieferung auch wegen Teilnahme, Hehlerei oder Begünstigung hinsichtlich einer der im Absatz 1 bezeichneten Straftaten, sowie wegen Versuches oder einer vorbereitenden Handlung zu einer solchen.

(3) Wydanie nastąpi pod temi samemi warunkami, jeżeli czyn został popełniony na obszarze trzeciego państwa przez obywatela Strony zywającej.

(4) W postępowaniu przed zwyczajnemi sądami wojskowemi można żądać wydania osoby należącej do siły zbrojnej państwa polskiego tylko wtenczas, jeżeli według niniejszej umowy osobę tę z powodu czynu przez nią popełnionego należałoby wydać, gdyby była osobą cywilną a zarazem, jeżeli przekazanie sprawy zwyczajnemu sądowi cywilnemu nie jest dopuszczalne.

Artykuł 72.

(1) Wydanie nie nastąpi, jeżeli przestępstwo, z powodu którego żąda się wydania

- a) jest zbrodnią lub występkiem politycznym albo wojskowym,
- b) wykracza przeciwko ustawom celnym, podatkowym lub innym ustawom skarbowym.

(2) Ponadto wydanie nie nastąpi,

- a) jeżeli według ustaw, obowiązujących we wszystkich dzielnicach Strony wezwanej, ściganie lub wykonanie kary w chwili podania wniosku o wydanie uległo przedawnieniu,
- b) jeżeli na obszarze wezwanej Strony przeciw osobie, wymienionej we wniosku o wydanie, z powodu tego samego przestępstwa toczyło się postępowanie karne. Wyrok uwalniający lub umorzenie postępowania nie są jednak przeszkodą do wydania, jeżeli wyrok taki wydano lub umorzenie nastąpiło tylko dlatego, że przestępstwo popełniono zagranicą.

Artykuł 73.

Wydania można odmówić:

- a) jeżeli przeciw osobie, której wydania się żąda, na obszarze Strony wezwanej toczy się postępowanie karne z powodu tego samego przestępstwa,
- b) jeżeli przestępstwo, z powodu którego żąda się wydania, według ustaw obowiązujących na obszarze Strony wezwanej lub w jednej z jej dzielnic podlega ściganiu tylko na wniosek.

Artykuł 74.

- (1) Żadna ze Stron nie wydaje swych własnych obywateli.
- (2) Jeżeli przed nadejściem wniosku o wydanie, osoba wymieniona w tym wniosku, podała u Strony wezwanej wniosek o na-

(3) Die Auslieferung erfolgt unter den gleichen Voraussetzungen, wenn die Tat in dem Gebiet eines dritten Staates von einem Angehörigen des ersuchenden Teiles begangen ist.

(4) Im Verfahren vor den ordentlichen Militärgerichten kann die Auslieferung eines Angehörigen des polnischen Heeres nur insoweit begehrt werden, als nach diesem Abkommen seine Auslieferung als Zivilperson wegen dieser Tat erfolgen müsste, und sofern die Verweisung des Verfahrens an ein ordentliches bürgerliches Gericht nicht zulässig ist.

Artikel 72.

(1) Die Auslieferung findet nicht statt, wenn die strafbare Handlung, wegen deren die Auslieferung begehrt wird

- a) ein politisches oder militärisches Verbrechen oder Vergehen ist;
- b) eine Zuwiderhandlung gegen Zoll-, Steuer- oder sonstige Finanzgesetze ist.

(2) Die Auslieferung findet ferner nicht statt:

- a) wenn die Strafverfolgung oder die Strafvollstreckung zur Zeit des Einganges des Auslieferungsantrages nach den Gesetzen des ersuchten Teiles in allen seinen Teilgebieten verjährt ist;
- b) wenn wegen derselben Straftat die Strafverfolgung gegen die im Auslieferungsantrage begehrte Person im Gebiete des ersuchten Teiles eingeleitet gewesen ist. Der Freispruch oder die Einstellung des Verfahrens hindert jedoch die Auslieferung nicht, wenn der Freispruch oder die Einstellung nur erfolgt ist, weil die strafbare Handlung im Auslande begangen war.

Artikel 73.

Die Auslieferung kann verweigert werden:

- a) wenn gegen die im Auslieferungsantrage begehrte Person im Gebiete des ersuchten Teiles das Strafverfahren wegen derselben strafbaren Handlung anhängig ist;
- b) wenn die strafbare Handlung, wegen deren die Auslieferung begehrt wird, nach den Gesetzen des ersuchten Teiles oder eines seiner Teilgebiete nur auf Strafantrag verfolgbar ist.

Artikel 74.

- (1) Keiner der beiden Teile liefert seine Angehörigen aus.
- (2) Hat die im Auslieferungsantrage begehrte Person vor Eingang des Auslieferungsantrages bei dem ersuchten Teile den

danie jej obywatelstwa, natenczas załatwienie wniosku o wydanie można odłożyć do chwili ostatecznego rozstrzygnięcia wniosku o nadanie obywatelstwa.

Artykuł 75.

(1) Jeżeli osoba, której wydania się żąda, nie jest obywatelem Strony wzywającej, natenczas Strona wezwana może o podanym wniosku zawiadomić rząd państwa, którego obywatelem jest osoba ścigana.

(2) Jeżeli rząd ten zażąda wydania ściganej osoby, aby stawić ją z powodu tego samego przestępstwa przed własne sądy, należy ściganą osobę wydać temu rządowi.

Artykuł 76.

(1) Gdy rządy kilku państw żądają wydania tej samej osoby z powodu tego samego przestępstwa, to — nie naruszając postanowień artykułu 75 — pierwszeństwo służy temu państwu, na którego obszarze przestępstwo spełniono.

(2) Gdy rządy kilku państw żądają tej samej osoby z powodu różnych przestępstw, należy stosować postanowienie artykułu 75. Jeżeli ścigana osoba nie zostanie wydana rządowi państwa, którego jest obywatelem, natenczas należy ją wydać rządowi, domagającemu się wydania z powodu przestępstwa, zagrożonego cięższą karą. Jeżeli wszystkie przestępstwa są zagrożone równą karą, nastąpi wydanie temu rządowi, którego wniosek nadszedł wcześniej.

Artykuł 77.

(1) Jeżeli osoba wymieniona we wniosku o wydanie jest ścigana na obszarze Strony wezwanej z powodu innego przestępstwa lub jeżeli skazano ją za inne przestępstwo, natenczas — nie odraczając rozstrzygnięcia, które na wniosek ten niezwłocznie winno nastąpić — można wstrzymać wydanie do czasu ukończenia postępowania karnego i wykonania lub darowania orzeczonej kary.

(2) Celem dalszego prowadzenia postępowania, wdrożonego już na obszarze Strony wzywającej oraz celem wydania wyroku można jednakowoż już przedtem zezwolić na tymczasowe wydanie, jeżeli Strona ta się zobowiąże, że osobę tymczasowo wydaną zwróci niezwłocznie po dokonaniu zamierzonej czynności śledczej lub po wydaniu wyroku, najpóźniej zaś w ciągu stosownego czasokresu w tym celu jej wyznaczonego.

Antrag auf Einbürgerung gestellt, so kann die Erledigung des Auslieferungsersuchens bis zur endgültigen Entscheidung über den Einbürgerungsantrag ausgesetzt werden.

Artikel 75.

(1) Ist die Person, deren Auslieferung begehrt wird, nicht Angehöriger des ersuchenden Teiles, so kann der um Auslieferung ersuchte Teil die Regierung des Staates, dessen Angehöriger der Verfolgte ist, von dem gestellten Antrage in Kenntnis setzen.

(2) Beansprucht diese Regierung den Verfolgten, um ihn wegen derselben strafbaren Handlung vor ihre Gerichte zu stellen, so ist der Verfolgte dieser Regierung auszuliefern.

Artikel 76.

(1) Wird die Auslieferung derselben Person wegen derselben strafbaren Handlung von mehreren Staatsregierungen beansprucht, so hat, unbeschadet der Bestimmung des Artikels 75, derjenige Staat den Vorrang, in dessen Gebiet die Handlung begangen ist.

(2) Wird die Auslieferung derselben Person wegen verschiedener strafbarer Handlungen von mehreren Staatsregierungen beansprucht, so finden die Bestimmungen des Artikels 75 Anwendung. Wird der Verfolgte nicht an die Regierung des Staates, dessen Angehöriger er ist, ausgeliefert, so ist er derjenigen Regierung auszuliefern, welche die Auslieferung auf Grund der mit schwererer Strafe bedrohten Straftat beansprucht. Sind alle Straftaten mit gleich schwerer Strafe bedroht, so erfolgt die Auslieferung an diejenige Regierung, deren Antrag früher eingegangen ist.

Artikel 77.

(1) Wird die im Auslieferungsantrage begehrte Person im Gebiet des ersuchten Teiles wegen einer anderen Straftat verfolgt, oder ist sie wegen einer anderen Straftat verurteilt, so kann die Auslieferung — unbeschadet der alsbald über den Antrag zu treffenden Entscheidung — ausgesetzt werden, bis das Strafverfahren beendet und die etwa erkannte Strafe vollzogen oder erlassen ist.

(2) Jedoch kann schon vorher eine einstweilige Auslieferung zur Fortführung des bei dem ersuchenden Teile schwebenden Verfahrens und zur Aburteilung bewilligt werden, wenn dieser Teil sich verpflichtet, den einstweilen Ausgelieferten nach Vornahme der beabsichtigten Untersuchungshandlungen oder nach Aburteilung ohne Verzug, spätestens aber innerhalb einer ihm gestellten angemessenen Frist, zurückzuliefern.

Artykuł 78.

(1) Osobę wydaną wolno z powodu przestępstwa popełnionego przed wydaniem ścigać, karać lub innemu państwu wydać tylko wtenczas, jeżeli z powodu czynu tego zgodzono się na wydanie lub na dalsze jej wydanie innemu państwu.

(2) Jeżeli ocena czynu, z powodu którego nastąpiło wydanie, w porównaniu z pismami przedstawionymi z wnioskiem o wydanie, pod względem prawnym takiej ulegnie zmianie, iż sądowi nasuwa się wątpliwość, czy przyjmując nową ocenę prawną można było z powodu tego czynu żądać wydania, natenczas potrzeba do dalszego prowadzenia postępowania przyzwolenia Strony wezwanej.

(3) Wydaną osobę można ścigać lub skazać za inne przestępstwo tylko wtedy, jeżeli według postanowień niniejszej umowy wydanie takie z powodu również i tego przestępstwa jest dopuszczalne i Strona, która przestępcę wydała, na to zezwoli lub też jeżeli wydana osoba do protokołu sądowego wyrazi na to swą zgodę.

(4) Stronie wydającej przestępcę należy przesłać wierzytelny odpis sądowego protokołu, zawierającego zgodę wydanej osoby na wdrożenie śledztwa z powodu owego innego przestępstwa. Równocześnie należy dołączyć pismo sądowe, określające owo przestępstwo, z podaniem stanu rzeczy oraz przepisy karne mające być do niego zastosowane i ich brzmienie.

Artykuł 79.

(1) Jeżeli wydana osoba w ciągu dwóch miesięcy od chwili, kiedy z powodu czynu, za który ją wydano, postępowanie przeciw niej ukończono, lub karę wykonano albo darowano, z własnej winy zaniedba opuścić obszar Strony, której ją wydano, albo jeżeli wydana osoba dobrowolnie tam powróci, natenczas sądowe ściganie i skazanie jest dopuszczalne także z powodu takich przestępstw, dla których wydanie nie nastąpiło.

(2) Dwumiesięczny czasokres należy liczyć od upływu dnia, w którym:

a) w wypadku skazania wykonano karę na osobie wydanej;

Artikel 78.

(1) Der Ausgelieferte darf wegen einer vor der Auslieferung begangenen strafbaren Handlung nur insoweit verfolgt oder bestraft oder an einen dritten Staat weitergeliefert werden, als die Auslieferung oder Weiterlieferung wegen dieser Handlung bewilligt ist.

(2) Ergibt sich in Ansehung der Tat, deretwegen die Auslieferung stattgefunden hat, gegenüber den mit dem Auslieferungsanfrage vorgelegten Schriftstücken eine solche Veränderung der rechtlichen Beurteilung, dass es dem Gerichte zweifelhaft wird, ob unter der neuen rechtlichen Beurteilung eine Auslieferung wegen der Tat zu beanspruchen gewesen wäre, so bedarf es zur Fortführung des Verfahrens der Zustimmung des ersuchten Teiles.

(3) Eine Untersuchung oder Bestrafung gegen den Ausgelieferten wegen einer anderen Straftat ist nur zulässig, wenn auch wegen dieser Straftat die Auslieferung gemäss den Bestimmungen dieses Abkommens hätte erfolgen können, und wenn der Teil, welcher die Auslieferung vorgenommen hat, seine Genehmigung hierzu erteilt, oder wenn der Ausgelieferte sich zu gerichtlichem Protokoll hiermit einverstanden erklärt.

(4) Dem ausliefernden Teile ist eine beglaubigte Abschrift des gerichtlichen Protokolls zu übermitteln, in welchem der Ausgelieferte sich mit der Untersuchung wegen der anderen Straftat einverstanden erklärt. Gleichzeitig ist ein gerichtliches Schriftstück beizufügen, aus welchem die andere Straftat unter Darlegung des Sachverhalts, die auf sie anzuwendenden strafgesetzlichen Bestimmungen und deren Wortlaut hervorgehen.

Artikel 79.

(1) Hat der Ausgelieferte es schuldhaft versäumt, das Gebiet des Teiles, an welchen er ausgeliefert ist, binnen zwei Monaten zu verlassen, nachdem wegen der Straftat, hinsichtlich deren die Auslieferung geschehen war, das Verfahren gegen ihn beendet, oder seine Strafe verbüsst oder erlassen ist, oder kehrt der Ausgelieferte freiwillig dorthin zurück, so ist die Strafverfolgung oder Strafvollstreckung auch wegen solcher Straftaten zulässig, hinsichtlich deren die Auslieferung nicht erfolgt war.

(2) Die Frist von zwei Monaten ist vom Ablauf desjenigen Tages zu berechnen, an welchem:

a) im Falle der Verurteilung die Strafe gegen den Ausgelieferten vollstreckt ist;

- b) w wypadku uwolnienia lub umorzenia postępowania ogłoszono jej wyrok uwalniający lub doręczono zawiadomienie o ukończeniu postępowania.
- (3) Jeżeli wydana osoba przebywała w więzieniu lub w areszcie śledczym, to niezależnie od przepisów ustępu 2, czasokres zaczyna biec najwcześniej od chwili wypuszczenia jej na wolność.

Artykuł 80.

- (1) Wniosek o wydanie należy podać do naczelnego zarządu wymiaru sprawiedliwości Strony wezwanej.
- (2) Do wniosku o wydanie należy dołączyć sądowy nakaz aresztowania osoby, której wydania się żąda, albo prawomocny wyrok przeciw niej wydany. W dokumentach tych należy określić przestępstwo, z powodu którego żąda się wydania, z przedstawieniem stanu rzeczy i przytoczeniem przepisów karnych, mających być zastosowanymi; przy przestępstwach przeciw własności należy o ile możności oznaczyć szkodę przez przestępcę wyrządzoną lub zamierzoną. Jeżeli powyższe okoliczności nie wynikają ze wspomnianych dokumentów, należy dołączyć osobne pismo sądowe, które zawiera okoliczności brakujące. Również należy załączyć wierzytelny odpis brzmienia przepisów karnych mających zastosowanie.
- (3) Okoliczności, służące do ustalenia przynależności państwowej, należy w miarę możliwości przytoczyć.
- (4) Załączone pisma należy sporządzić w formie przepisanej dla Strony wzywającej i zaopatrzyć pieczęcią urzędową lub stemplem urzędowym.

Artykuł 81.

- (1) Jeśli wydanie nie przedstawia się z góry jako niedopuszczalne, należy niezwłocznie po otrzymaniu wniosku o wydanie zarządzić środki, potrzebne do zabezpieczenia wydania.
- (2) Jeżeli dla wyśledzenia osoby, która ma być wydana, zachodzi potrzeba zajęcia przesyłek pocztowych lub telegramów, lub zasięgnięcia wiadomości o nich, natenczas należy zarządzenia konieczne do tego według ustaw Strony wezwanej, podjąć z urzędu.
- (3) We wniosku należy o ile możności zamieścić opis osoby, której wydania się żąda, oraz przytoczyć o ile możności inne okoliczności, mające istotne znaczenie dla stwierdzenia jej tożsamości.

- b) im Falle der Freisprechung oder der Einstellung des Verfahrens ihm das freisprechende Urteil verkündet oder die Mitteilung von der Beendigung des Verfahrens zugestellt ist.
- (3) Hat der Ausgelieferte sich in Straf- oder Untersuchungshaft befunden, so beginnt die Frist unbeschadet der Vorschrift des Absatzes 2 frühestens mit seiner Entlassung aus der Haft.

Artikel 80.

- (1) Der Auslieferungsantrag ist bei der obersten Justizbehörde des ersuchten Teiles zu stellen.
- (2) Mit dem Auslieferungsantrag ist ein gerichtlicher Haftbefehl gegen die beanspruchte Person oder das gegen sie erlassene rechtskräftige Strafurteil beizubringen. In diesen Urkunden ist die Straftat, wegen deren die Auslieferung begehrt wird, unter Darlegung des Sachverhaltes und unter Angabe der auf sie anzuwendenden strafgesetzlichen Bestimmungen zu bezeichnen; bei strafbaren Handlungen gegen das Eigentum ist der entstandene oder vom Täter beabsichtigte Schaden soweit möglich anzugeben. Sind diese Angaben aus den bezeichneten Urkunden nicht ersichtlich, so ist ein besonderes gerichtliches Schriftstück beizubringen, das die fehlenden Angaben enthält. Auch ist der Wortlaut der zur Anwendung kommenden strafgesetzlichen Bestimmungen in beglaubigter Abschrift beizufügen.
- (3) Die zur Feststellung der Staatsangehörigkeit dienlichen Tatsachen sollen nach Möglichkeit angegeben werden.
- (4) Die beizubringenden Schriftstücke sind in der für den ersuchenden Teil vorgeschriebenen Form auszufertigen und mit dem Dienstsiegel oder Dienststempel zu versehen.

Artikel 81.

- (1) Nach Stellung des Auslieferungsantrages sind, sofern die Auslieferung nicht von vornherein unstatthaft erscheint, die zu ihrer Sicherung erforderlichen Massnahmen unverzüglich zu treffen.
- (2) Bedarf es zur Ermittlung einer auszuliefernden Person der Beschlagnahme von Postsendungen oder Telegrammen, oder einer Auskunft über solche, so sind die nach den Gesetzen des ersuchten Teiles hierzu erforderlichen Massnahmen von Amtswegen zu treffen.
- (3) In den Antrag ist tunlichst eine Beschreibung der auszuliefernden Person aufzunehmen, ferner sind möglichst andere für ihre Feststellung wesentliche Umstände anzuführen.

Artykuł 82.

- (1) Osobę, której wydania ma się żądać, należy przed otrzymaniem wniosku o wydanie tymczasowo przytrzymać, jeśli tego zażądano z powołaniem się na nakaz aresztowania lub prawomocny wyrok a wydanie nie przedstawia się z góry jako niedopuszczalne.
- (2) Sądy lub urzędy prokuratorskie Strony wzywającej mogą wnioski przesyłać na piśmie lub telegraficznie bezpośrednio do odnośnych władz Strony wezwanej.
- (3) Tymczasowo przytrzymać należy również osobę, o której, zgodnie z zawartą w tej mierze umową, umieszczono na wniosek właściwej władzy jednej Strony ogłoszenie w dzienniku policyjnym Strony drugiej i którą wysłędzono na obszarze tejże drugiej Strony.

Artykuł 83.

- (1) O dniu tymczasowego przytrzymania (art. 82) oraz o miejscu aresztu należy niezwłocznie i bezpośrednio zawiadomić władzę wzywającą lub ścigającą tudzież własny naczelny zarząd wymiaru sprawiedliwości.
- (2) Osobę tymczasowo przytrzymaną należy wypuścić na wolność, jeżeli najpóźniej w ciągu 15 dni od dnia przytrzymania nie nadejdzie nakaz aresztowania lub wyrok karny do władzy, która trzyma w areszcie osobę przytrzymaną. Władza ta winna niezwłocznie doręczyć przytrzymanej osobie odpis nakazu aresztowania lub wyroku karnego.
- (3) Naczelny zarząd wymiaru sprawiedliwości tej Strony, która dokonała przytrzymania, może osobę, tymczasowo przytrzymaną wypuścić na wolność, jeżeli w przeciągu 30 dni od dnia przytrzymania nie otrzyma wniosku o wydanie.

Artykuł 84.

Wydanie nastąpi w miejscowości granicznej, wyznaczonej przez władzę wydającą, o ile w tem miejscu znajduje się odpowiednia władza do przejęcia wydanej osoby.

Artykuł 85.

- (1) Stronie wzywającej należy zarazem wydać wszystkie przedmioty zajęte, które w chwili przytrzymania znajdowały się w posiadaniu osoby mającej być wydaną a uzyskane przez nią w drodze przestępstwa, jakoteż przedmioty, mogące służyć do udowodnienia przestępstwa.

Artikel 82.

- (1) Die Person, deren Auslieferung beantragt werden soll, ist vor Stellung des Auslieferungsantrages vorläufig festzunehmen, wenn dieses unter Berufung auf einen Haftbefehl oder ein rechtskräftiges Urteil beantragt wird, und die Auslieferung nicht von vornherein unstatthaft erscheint.
- (2) Der Antrag kann auch von den Gerichten des ersuchenden Teiles oder dessen Staatsanwaltschaften in unmittelbarem Verkehr schriftlich oder telegraphisch bei den entsprechenden Behörden des ersuchten Teiles gestellt werden.
- (3) Vorläufig festzunehmen ist auch eine Person, die auf Antrag einer zuständigen Behörde des einen Teiles in dem Fahndungsblatte des anderen Teiles nach Massgabe der hierüber getroffenen Vereinbarungen ausgeschrieben worden ist und in dem Gebiet dieses anderen Teiles ermittelt wird.

Artikel 83.

- (1) Der Tag der vorläufigen Festnahme (Artikel 82) und der Ort des Gewahrsams sind der ersuchenden oder fahndenden Behörde, sowie der eigenen obersten Justizbehörde unverzüglich und unmittelbar mitzuteilen.
- (2) Der vorläufig Festgenommene ist auf freien Fuss zu setzen, wenn nicht spätestens binnen 15 Tagen nach Ablauf des Tages der Festnahme der Haftbefehl oder das Strafurteil bei derjenigen Behörde eingeht, in deren Gewahrsam sich der Festgenommene befindet. Diese Behörde hat dem Festgenommenen Abschrift des Haftbefehls oder des Strafurteils unverzüglich zuzustellen.
- (3) Die oberste Justizbehörde desjenigen Teiles, welcher die Festnahme bewirkt hat, ist zur Freilassung des vorläufig Festgenommenen berechtigt, wenn nicht binnen 30 Tagen nach Ablauf des Tages der Festnahme der Antrag auf Auslieferung bei ihr eingegangen ist.

Artikel 84.

Die Auslieferung erfolgt an dem von dem ausliefernden Teile zu bestimmenden Übergabeorte an der beiderseitigen Grenze, an dem sich eine zur Übernahme geeignete Behörde befindet.

Artikel 85.

- (1) Alle in Beschlag genommenen Gegenstände, welche sich zur Zeit der Festnahme im Besitze des Auszuliefernden befinden und durch die strafbare Handlung erlangt sind, sowie Gegenstände, welche zum Beweise der strafbaren Handlung dienen können, sind dem ersuchenden Teile mit zu übergeben.

(2) To samo odnosi się do wszystkich przedmiotów wspomnianego rodzaju, któreby później znaleziono.

(3) Wydanie wyżej oznaczonych przedmiotów nastąpi na wniosek również i wtedy, gdy wydanie przestępcy byłoby wprawdzie dopuszczalne, lecz z powodu jego śmierci lub ucieczki nie mogło nastąpić.

(4) Prawa osób trzecich do takich przedmiotów pozostają w mocy; po ukończeniu przewodu sądowego należy przedmioty te zwrócić bezpłatnie osobom uprawnionym, a gdyby osób tych w sposób niewątpliwy nie można oznaczyć, Stronie wezwanej, skoro tego zażąda.

(5) Strona wezwana o wydanie wspomnianych przedmiotów może je tymczasowo zatrzymać, jeżeli ich sama potrzebuje do przeprowadzenia postępowania karnego.

Artykuł 86.

(1) Kosztów i opłat, powstałych dla jednej ze Stron na jej obszarze wskutek postępowania w sprawie wydania, nie zwraca się.

(2) Władza wydająca winna jednak kwotę powstałych kosztów podać do wiadomości władzy wzywającej, aby władza ta mogła je ściągnąć od osoby zobowiązanej do zwrotu. Sumy ściągnięte zatrzymuje Strona wzywająca.

Artykuł 87.

(1) Jeżeli obce państwo wydaje jaką osobę jednej ze Stron, natenczas druga Strona zezwoli na transport tej osoby przez swój obszar, o ile osoba ta nie jest obywatelem Strony, do której zwrócono się z wnioskiem o zezwolenie na transport.

(2) Do wniosku o zezwolenie na transport stosuje się przepisy artykułu 80 ustęp 1 i 2 zdanie 1.

(3) Transport winien nastąpić najkrótszą drogą przez urzędników Strony, udzielającej zezwolenia, bez zwrotu jakichkolwiek kosztów lub opłat.

TYTUŁ 2.

Pomoc prawna w sprawach karnych.

(Artykuły 88—104.)

Artykuł 88.

Obydwie Strony obowiązują się udzielać sobie na żądanie wzajemnie pomocy prawnej w myśl postanowień artykułów 89—104.

(2) Das gleiche gilt von allen später etwa vorgefundenen Gegenständen der erwähnten Art.

(3) Die Übergabe der bezeichneten Gegenstände erfolgt auf Antrag auch dann, wenn die Auslieferung zwar zulässig gewesen wäre, jedoch infolge des Todes oder der Flucht des Auszuliefernden nicht hat geschehen können.

(4) Rechte dritter Personen an diesen Gegenständen bleiben vorbehalten; diese Gegenstände sind nach dem Schluss des gerichtlichen Verfahrens den Berechtigten, und sofern solche nicht zweifelsfrei festzustellen sind, dem ersuchten Teile auf sein Verlangen kostenfrei zurückzugeben.

(5) Der um Übergabe der erwähnten Gegenstände ersuchte Teil kann dieselben vorläufig behalten, wenn er ihrer zur Durchführung eines Strafverfahrens selbst bedarf.

Artikel 86.

(1) Eine Erstattung von Kosten und Gebühren, welche einem der Teile aus Anlass des Auslieferungsverfahrens innerhalb seines Gebietes erwachsen, findet nicht statt.

(2) Die ausliefernde Behörde hat jedoch den Betrag der erwachsenen Kosten der ersuchenden Behörde mitzuteilen, damit diese sie von der zur Erstattung verpflichteten Person einziehen kann. Die eingezogenen Beträge behält der ersuchende Teil.

Artikel 87.

(1) Liefert ein dritter Staat an einen der beiden Teile eine Person aus, so gestattet der andere Teil die Durchlieferung durch sein Gebiet, sofern die durchzuliefernde Person nicht Angehöriger des um Gewährung der Durchlieferung angegangenen Teiles ist.

(2) Auf den Antrag um Gewährung der Durchlieferung findet die Vorschrift des Artikels 80 Absatz 1 und 2 Satz 1 Anwendung.

(3) Die Durchlieferung findet statt auf dem kürzesten Wege durch Beamte des die Durchlieferung gestattenden Teiles ohne Rückerstattung irgendwelcher Kosten oder Gebühren.

TITEL 2.

Rechtshilfe in Strafsachen.

(Artikel 88—104.)

Artikel 88.

Beide Teile verpflichten sich, einander auf Ersuchen in Strafsachen Rechtshilfe nach Massgabe der Artikel 89—104 zu leisten.

Artykuł 89.

- (1) Pomoc prawna obejmuje:
 - a) doręczanie wszystkich pism, dotyczących przewodu, nie wyłączając wyroków;
 - b) badanie obwinionych, świadków lub biegłych, naocznie sądową, rewizję i zajęcie oraz inne czynności śledcze;
 - c) przesyłanie dokumentów, akt sądowych, odpisów z tychże, dowodów rzeczowych oraz przedmiotów wytworzonych przez działanie przestępne lub pozatem podlegających konfiskacie;
 - d) udzielanie wyjaśnień z rejestrów kar.
- (2) Wyroków karnych Strony drugiej nie wykonuje się.

Artykuł 90.

- (1) Udzielenia pomocy prawnej można odmówić:
 - a) jeżeli niema pewności co do prawdziwości dokumentu;
 - b) jeżeli czyn będący przedmiotem śledztwa:
 - 1) według ustaw Strony wezwanej nie podlega karze,
 - 2) jest zbrodnią lub występkiem politycznym albo woj-skowym;
 - c) gdy chodzi o ściganie obywatela Strony wezwanej nie znajdującego się na obszarze Strony wzywającej;
 - d) jeżeli podjęcie żądanej czynności na obszarze Strony wezwanej nie należy do zakresu działania władzy sądowej;
 - e) jeżeli Strona wezwana uważa, że załatwienie wezwania mogłoby naruszyć jej prawa wypływające z władzy państwowej lub jej bezpieczeństwo.
- (2) Jeżeli w wezwaniu o pomoc prawną żąda się rewizji lub zajęcia dowodów rzeczowych, natenczas uczyni się mu zadość tylko wtedy, gdy zachodzą warunki, pod którymi według postanowień tej umowy byłoby dopuszczalne wydanie.
- (3) Od doręczenia wezwania można się również i wtenczas uchylić, gdy w wezwaniu zagrożono na wypadek niestawienia się ujemnymi następstwami.

Artykuł 91.

- (1) Od przesłania aktów i innych dokumentów można się uchylić także wówczas, gdy co do przesłania zachodzą szczególne obawy a naczelny zarząd wymiaru sprawiedliwości na odmowę przyzwoli.

Artikel 89.

- (1) Die Rechtshilfe umfasst:
 - a) die Zustellung aller das Verfahren betreffenden Schriftstücke mit Einschluss der Urteile;
 - b) die Vernehmung von Beschuldigten, Zeugen oder Sachverständigen, die Einnahme eines richterlichen Augenscheines, die Durchsuchung und Beschlagnahme sowie die Vornahme einer sonstigen Untersuchungshandlung;
 - c) die Übersendung von Urkunden, von gerichtlichen Akten, von Abschriften aus diesen, von Überführungs- und Beweisstücken, sowie von Gegenständen, die durch die Straftat hervorgebracht sind oder sonst der Einziehung unterliegen;
 - d) Erteilung von Auskünften aus den Strafregistern.
- (2) Die Vollstreckung eines Strafurtheiles des anderen Theiles findet nicht statt.

Artikel 90.

- (1) Die Rechtshilfe kann abgelehnt werden:
 - a) wenn die Echtheit der Urkunde nicht feststeht;
 - b) wenn die den Gegenstand der Untersuchung bildende Handlung
 - 1) nach den Gesetzen des ersuchten Theiles nicht strafbar ist,
 - 2) ein politisches oder ein militärisches Verbrechen oder Vergehen ist;
 - c) wenn es sich um Verfolgung eines Angehörigen des ersuchten Theiles handelt, der sich nicht im Gebiete des ersuchenden Theiles befindet;
 - d) wenn in dem Gebiete des ersuchten Theiles die Vornahme der verlangten Handlung nicht in den Bereich der Gerichtsgewalt fällt;
 - e) wenn der ersuchte Teil die Erledigung des Ersuchens für geeignet hält, seine Hoheitsrechte oder Sicherheit zu gefährden.
- (2) Bezweckt jedoch das Ersuchungsschreiben die Durchsuchung oder die Beschlagnahme von Überführungsstücken, so wird ihm nur unter denselben Voraussetzungen stattgegeben, unter denen nach den Bestimmungen dieses Abkommens die Auslieferung statthaft ist.
- (3) Die Zustellung einer Ladung kann auch abgelehnt werden, wenn in der Ladung für den Fall des Nichterscheins Nachteile angedroht werden.

Artikel 91.

- (1) Die Übersendung von Akten und sonstigen Urkunden kann auch abgelehnt werden, wenn besondere Bedenken entgegenstehen und die oberste Justizverwaltungsbehörde der Ablehnung zustimmt.

(2) O ile władza wezwana nie postanowi inaczej, należy przedmioty wymienione w artykule 89 ustęp 1 litera c zwrócić bez policzenia kosztów. Prawa osób trzecich pozostają w każdym razie w mocy.

Artykuł 92.

O ile niniejsza umowa nie stanowi inaczej, w zakresie pomocy prawnej w sprawach karnych zezwala się na bezpośrednie znoszenie się z sobą sądów zwyczajnych i urzędów prokuratorskich.

Artykuł 93.

O ile z istoty wezwania lub z przepisów tej umowy nie wynika co innego, należy wezwanie skierować do sądu najniższej instancji, atoli w byłej dzielnicy rosyjskiej Polski przez Ministerstwo Sprawiedliwości w Warszawie.

Artykuł 94.

(1) Jeżeli chodzi nietylko o doręczenie wezwania świadkom lub biegłym, ale o samo wezwanie, natenczas sąd wezwany winien zarządzić wezwanie, o ile według postanowień niniejszej umowy nie ma powodu do odmówienia wniosku.

(2) Władza wzywająca winna w swym wniosku wymienić kwotę, którą osobie wezwanej wypłaci się jako wynagrodzenie za stawienie. Kwotę tę należy osobie wzywanej oznajmić równocześnie z wezwaniem. Władza wzywająca winna na żądanie wypłacić osobie wezwanej zaliczkę.

Artykuł 95.

(1) Jeżeli osoba uwięziona na obszarze jednej Strony ma być stawiona przed sąd drugiej Strony celem badania jej jako świadka lub w celu stawienia jej do ócz innym osobom, natenczas naczelny zarząd wymiaru sprawiedliwości Strony wzywającej winien skierować wniosek do naczelnego zarządu wymiaru sprawiedliwości Strony wezwanej.

(2) Jeżeli stosownie do postanowień niniejszej umowy nie ma powodu do odmówienia wniosku i gdy nie zachodzą żadne szczególne obawy, należy osobę, którą się ma dostawić, wydać w ręce pełnomocników Strony wzywającej w miejscowości granicznej, wymienionej przez Stronę wezwaną.

(3) Po dokonaniu zamierzonej czynności urzędowej Strona wzywająca winna odstawić niezwłocznie dostawioną osobę z powrotem do miejscowości granicznej.

(2) Die in Artikel 89 Absatz 1 Ziffer c genannten Gegenstände sind, sofern die ersuchte Behörde nicht ein anderes bestimmt, kostenfrei zurückzusenden. Rechte dritter Personen bleiben in jedem Falle vorbehalten.

Artikel 92.

Für die Rechtshilfe in Strafsachen ist der unmittelbare Geschäftsverkehr zwischen den ordentlichen Gerichten und deren Staatsanwaltschaften zugelassen, sofern nicht dieses Abkommen ein anderes vorschreibt.

Artikel 93.

Das Ersuchungsschreiben ist, soweit sich nicht aus der Natur des Ersuchens oder den Vorschriften dieses Abkommens ein anderes ergibt, an das Gericht unterster Instanz zu richten, jedoch im ehemals russischen Teilgebiet Polens durch das Justizministerium in Warschau.

Artikel 94.

(1) Soll nicht die Zustellung einer Ladung an Zeugen oder Sachverständige, sondern die Ladung selbst nachgesucht werden, so hat das ersuchte Gericht die Ladung seinerseits zu veranlassen, sofern kein Anlass besteht, den Antrag gemäss den Bestimmungen dieses Abkommens abzulehnen.

(2) Die ersuchende Behörde hat in ihrem Antrage denjenigen Betrag anzugeben, welcher dem Geladenen als Gebühr für das Erscheinen ausgezahlt werden wird. Dieser Betrag ist dem zu Ladenden gleichzeitig mit der Ladung mitzuteilen. Auf Verlangen des Geladenen hat die ersuchende Behörde ihm einen Vorschuss zu zahlen.

Artikel 95.

(1) Soll eine im Gebiet des einen Teiles in Haft befindliche Person einem Gericht des anderen Teiles zugeführt werden, damit sie als Zeuge vernommen oder anderen Personen gegenübergestellt wird, so ist der Antrag durch die oberste Justizverwaltungsbehörde des ersuchenden Teiles an die oberste Justizverwaltungsbehörde des ersuchten Teiles zu richten.

(2) Besteht kein Anlass, den Antrag gemäss den Bestimmungen dieses Abkommens abzulehnen, stehen auch anderweit keine besonderen Bedenken entgegen, so ist die zuzuführende Person den Beauftragten des ersuchenden Teiles an dem von dem ersuchten Teil anzugebenden Grenzorte zu übergeben.

(3) Der ersuchende Teil hat die ihm zugeführte Person nach Vornahme der beabsichtigten Amtshandlungen ohne Verzug an den Grenzort wieder abzuliefern.

Artykuł 96.

Wyjąwszy wypadek przewidziany w artykule 95 nie dostawia się przymusowo świadków i biegłych władzom Strony drugiej.

Artykuł 97.

(1) Świadka lub biegłego, który wskutek wezwania stawił się dobrowolnie przed władzą drugiej Strony, albo też został dostawiony w myśl artykułu 95, nie wolno bez względu na jego przynależność państwową w żadnym wypadku ścigać na obszarze drugiej Strony z powodu przestępstwa, popełnionego przed stawieniem się.

(2) Nie wolno również wykonywać wyroków, zapadłych przeciw tym osobom przed ich stawieniem się.

(3) Jeżeli świadek lub biegły w przeciągu miesiąca po zbadaniu z własnej winy zaniedba opuścić obszar Strony wzywającej, natenczas traci przywileje przyznane w ustępie 1 i 2.

Artykuł 98.

(1) Wezwanie należy wystosować w języku władzy wzywającej lub wezwanej. Uwierzytelnienia nie potrzeba; pismo należy jednak zaopatrzyć w pieczęć urzędową lub stempl urzędowy.

(2) Przy załatwianiu wezwania należy dokumenty i inne pisma sporządzić w języku władzy wzywającej lub wezwanej i odesłać je bezpośrednio do władzy wzywającej.

(3) Do wezwania o doręczenie pism, które nie są spisane w języku władzy wzywającej lub wezwanej, należy dołączyć tłumaczenie na jeden z tych języków, uwierzytelnione przez przysięgłego tłumacza.

Artykuł 99.

(1) Wezwanie winno zawierać: przedmiot wezwania, nazwisko, miejsce zamieszkania lub pobytu a według możności także oznaczenie przynależności państwowej wszystkich obwinionych, krótkie przedstawienie stanu sprawy oraz odnośne przepisy karne.

(2) W wezwaniu o doręczenie dokumentów władza wzywająca winna podać dokładny adres odbiorcy.

Artykuł 100.

(1) Wezwanie załatwia się we formie, przepisanej przez ustawy obowiązujące na obszarze Strony wzwanej.

Artikel 96.

Eine Zwangsgestellung von Zeugen und Sachverständigen vor die Behörden des anderen Teiles findet ausser dem Falle des Artikels 95 nicht statt.

Artikel 97.

(1) Eine Person, welche als Zeuge oder Sachverständiger infolge einer ihr zugegangenen Ladung vor der Behörde des anderen Teiles freiwillig erscheint oder gemäss Artikel 95 ihr zugeführt wird, darf, gleichviel welchem Staat sie angehört, im Gebiet des ersuchenden Teiles in keinem Falle wegen einer vor ihrem Eintreffen begangenen Handlung verfolgt werden.

(2) Ebensovienig darf ein vor ihrem Eintreffen gegen sie ergangenes Strafurteil vollstreckt werden.

(3) Hat der Zeuge oder Sachverständige es schuldhaft versäumt, binnen eines Monats nach der Vernehmung das Gebiet des ersuchenden Teiles zu verlassen, so verliert er die ihm in Absatz 1 und 2 zugestandenen Vergünstigungen.

Artikel 98.

(1) Das Ersuchungsschreiben ist in der Sprache der ersuchenden oder der ersuchten Behörde abzufassen. Es bedarf keiner Beglaubigung, ist jedoch mit dem Dienststempel oder Dienstsiegel der ersuchenden Behörde zu versehen.

(2) Urkunden und sonstige Schriftstücke sind bei der Erledigung des Ersuchens in der Sprache der ersuchenden oder der ersuchten Behörde aufzunehmen und der ersuchenden Behörde unmittelbar zu übersenden.

(3) Ersuchen um Zustellung von Schriftstücken, die nicht in der Sprache der ersuchenden oder der ersuchten Behörde abgefasst sind, ist eine durch einen vereidigten Dolmetscher beglaubigte Übersetzung in eine dieser Sprachen beizufügen.

Artikel 99.

(1) Das Ersuchungsschreiben muss enthalten: Gegenstand des Ersuchens, Namen, Wohn- oder Aufenthaltsort und nach Möglichkeit die Angabe der Staatsangehörigkeit sämtlicher Beschuldigten, eine kurze Darstellung des Sachverhalts und Angabe der zur Anwendung kommenden Strafbestimmungen.

(2) Im Ersuchungsschreiben um Zustellung von Urkunden hat die ersuchende Behörde die genaue Adresse des Empfängers anzugeben.

Artikel 100.

(1) Die Erledigung des Ersuchens erfolgt in der durch die Gesetze des ersuchten Teiles vorgeschriebenen Form.

(2) Władza wezwana winna stosować takie same środki przymusowe, jak przy załatwieniu wezwania pochodzącego od własnej władzy.

Artykuł 101.

(1) Jeżeli wezwanie dotyczy doręczenia, natenczas służy jako dowód doręczenia zaopatrzone datą i uwierzytelnione potwierdzenie odbioru przez odbiorcę albo poświadczenie władzy wezwanej, z którego wynika fakt, forma oraz czas doręczenia.

(2) Jeżeli pismo przeznaczone do doręczenia przesłano w dwóch egzemplarzach, potwierdzenie odbioru lub poświadczenie należy zamieścić na jednym z tych egzemplarzy lub z tymże złączyć.

Artykuł 102.

Jeżeli władza wezwana nie jest właściwą, należy wezwanie przesłać z urzędu do właściwej władzy tej samej Strony, stosownie do przepisów tamże obowiązujących.

Artykuł 103.

We wszystkich wypadkach, w których władza wezwana nie załatwi wezwania, winna ona niezwłocznie zawiadomić o tem władzę wzywającą a w wypadku uchylecia się podać przyczyny, w razie zaś odstąpienia wezwania innej władzy, władzę tę wymienić.

Artykuł 104.

(1) Koszty pomocy prawnej, udzielonej stosownie do postanowień niniejszego tytułu, ponosi Strona wezwana. Nie zwraca się żadnych opłat ani wydatków.

(2) Władza wezwana winna jednak oznajmić wysokość powstałych kosztów władzy wzywającej, aby ta mogła je ściągnąć od osoby, obowiązanej do ich zwrotu. Kwoty ściągnięte zatrzymuje Strona wzywająca.

TYTUŁ 3.

Zawiadomienia o skazaniu.

Artykuł 105.

(1) Obydwie Strony są zobowiązane w każdym wypadku skazania obywatela jednej Strony przez sąd drugiej Strony przesłać władzy rodzimej bezpłatnie i bez osobnego wezwania odpis karty karnej

(2) Die ersuchte Behörde hat dieselben Zwangsmittel anzuwenden, wie bei der Erledigung eines Ersuchens eigener Behörden.

Artikel 101.

(1) Ist das Ersuchen auf Zustellung gerichtet, so erfolgt deren Nachweis entweder durch ein mit Datum versehenes und beglaubigtes Empfangsbekanntnis des Empfängers oder durch ein Zeugnis der ersuchten Behörde, aus dem sich die Tatsache, die Form und die Zeit der Zustellung ergibt.

(2) Ist das zuzustellende Schriftstück in zwei gleichen Stücken übermittelt worden, so ist das Empfangsbekanntnis oder das Zeugnis auf eines der beiden Stücke zu setzen oder damit zu verbinden.

Artikel 102.

Im Falle der Unzuständigkeit der ersuchten Behörde ist das Ersuchen von Amtswegen an die zuständige Behörde desselben Teiles nach den Vorschriften seiner Gesetzgebung abzugeben.

Artikel 103.

In allen Fällen, in denen das Ersuchen von der ersuchten Behörde nicht erledigt wird, hat diese die ersuchende Behörde hier von unverzüglich zu benachrichtigen, und zwar im Falle der Ablehnung unter Angabe der Gründe für diese, im Falle der Abgabe an eine andere Behörde unter Bezeichnung der letzteren.

Artikel 104.

(1) Die Kosten der gemäss dieses Titels geleisteten Rechtshilfe trägt der ersuchte Teil. Gebühren oder Auslagen irgendwelcher Art werden nicht erstattet.

(2) Die ersuchte Behörde hat jedoch den Betrag der erwachsenen Kosten der ersuchenden Behörde mitzuteilen, damit diese sie von der zur Erstattung verpflichteten Person einziehen kann. Die eingezogenen Beträge behält der ersuchende Teil.

TITEL 3.

Mitteilungen von Verurteilungen.

Artikel 105.

(1) Beide Teile verpflichten sich, bei jeder Verurteilung eines Angehörigen des einen Teiles durch das Gericht des anderen Teiles ohne besonderes Ersuchen Abschrift der Strafkarte (Strafnachricht)

(zawiadomienia o skazaniu) lub wyciąg z prawomocnego wyroku. Postanowienie to nie dotyczy wypadków, w których według przepisów, obowiązujących sąd orzekający, ze względu na rodzaj czynu osądzonego nie przesyła się karty karnej (zawiadomienia o skazaniu) nawet własnym władzom.

(2) Powyższe uwiadomienia oraz wezwania o udzielenie wiadomości z rejestru kar należy skierować w Wolnem Mieście Gdańsku do Urzędu Prokuratorskiego w Gdańsku, w Polsce do Ministerstwa Sprawiedliwości w Warszawie. Jeżeli sądowi gdańskiemu znana jest władza, która w Polsce prowadzi rejestr kar, natenczas można powyższe uwiadomienia lub wezwania skierować bezpośrednio do tej polskiej władzy.

TYTUŁ 4.

Pościg.

(Artykuły 106—109.)

Artykuł 106.

(1) Urzędnikom władz policyjnych i służby bezpieczeństwa wolno, gdy zwłoka grozi niebezpieczeństwem, ścigać zbiegłych przestępców bezpośrednio po spełnieniu przestępstwa lub bezpośrednio po przydybaniu ich na gorącym uczynku w drodze pościgu z obszaru jednej Strony na obszar drugiej Strony, ośm kilometrów w głąb, wolno ich tam przytrzymać i odebrać im narzędzia użyte przy spełnianiu przestępstwa oraz wszelkie inne przedmioty, mogące służyć za dowód.

(2) Do samoistnego dokonywania rewizji domowej urzędnicy drugiej Strony prawa nie mają.

Artykuł 107.

(1) Urzędnik ścigający przestępcę na obszarze drugiej Strony, winien okazać swą legitymację służbową na żądanie każdego urzędnika policji lub służby bezpieczeństwa Strony drugiej.

(2) Urzędnik ten winien zgłosić się niezwłocznie do władzy policyjnej tej miejscowości, w której zamierza podjąć czynności potrzebne do ujęcia ściganego, o ile przez to pościg nie byłby udaremiony lub znacznie utrudniony. W takim wypadku zgłoszenie winno nastąpić niezwłocznie po dokonaniu czynności z pościgiem złączonych. Na żądanie władzy policyjnej winien niezwłocznie powrócić na własne terytorjum.

(3) Urzędnik ścigający przestępcę ma prawo podczas pościgu nosić broń służbową i w razie koniecznej obrony zrobić z niej użytek.

oder einen Auszug aus dem rechtskräftigen Urteil der Heimatsbehörde kostenlos mitzuteilen. Diese Bestimmung findet keine Anwendung, wenn nach den für das erkennende Gericht geltenden Bestimmungen hinsichtlich der der Verurteilung zugrunde liegenden Tat eine Strafkarte (Strafnachricht) an die eigenen Behörden nicht zu erteilen ist.

(2) Diese Mitteilungen sowie Ersuchen um Auskunft aus dem Strafregister sind in der Freien Stadt Danzig an die Staatsanwaltschaft in Danzig, in Polen an das Justizministerium in Warschau zu richten. Ist dem Danziger Gericht bekannt, bei welcher polnischen Behörde das Strafregister geführt wird, so können obige Mitteilungen oder Ersuchungsschreiben unmittelbar an diese polnische Behörde gerichtet werden.

TITEL 4.

Nacheile.

(Artikel 106—109.)

Artikel 106.

(1) Die Beamten des Polizei- und Sicherheitsdienstes dürfen bei Gefahr im Verzuge flüchtige Verbrecher unmittelbar nach verübter Tat oder unmittelbar nachdem sie betroffen worden sind, im Wege der Nacheile aus dem Gebiet des eigenen Teiles in das Gebiet des anderen Teiles bis zu acht Kilometer hinein verfolgen und dort festnehmen, sowie ihnen die zur Tat benutzten Werkzeuge und alle sonstigen zur Ueberführung dienenden Gegenstände abnehmen.

(2) Zur selbständigen Vornahme von Haussuchungen sind die Beamten des anderen Teiles nicht befugt.

Artikel 107.

(1) Der nacheilende Beamte hat auf Verlangen einem jeden Polizei- oder Sicherheitsbeamten des anderen Teiles seinen Dienstausweis vorzulegen.

(2) Er hat sich unverzüglich bei der Polizeibehörde des Ortes, in dem er Handlungen zur Ergreifung des Verfolgten vornehmen will, zu melden, sofern hierdurch nicht die Verfolgung vereitelt oder wesentlich erschwert werden würde. In letzterem Fall hat er nach Vornahme der Verfolgungshandlungen die Meldung unverzüglich nachzuholen. Auf Verlangen dieser Polizeibehörde muss er unverzüglich auf das eigene Gebiet zurückkehren.

(3) Der nacheilende Beamte ist berechtigt, seine Dienstwaffen bei der Ausübung der Nacheile zu führen und von ihnen im Falle der Notwehr Gebrauch zu machen.

Artykuł 108.

Władze bezpieczeństwa Strony, na której obszarze odbywa się pościg, są obowiązane urzędnikowi ścigającemu przestępcę, użyzyć pomocy potrzebnej do ujęcia go oraz do zabezpieczenia dowodów.

Artykuł 109.

(1) Osobę schwytaną przy pościgu należy wraz z odebranemi jej przedmiotami odstawić niezwłocznie do władzy policyjnej lub sądowej tego okręgu, w którym osobę tę schwymano.

(2) Osobę schwytaną należy tymczasowo przytrzymać, jeżeli wydanie jej nie przedstawia się z góry jako niedopuszczalne. Do dalszego postępowania należy stosować przepisy o tymczasowem przytrzymaniu.

DZIAŁ II.

Przejęcie wymiaru sprawiedliwości.

(Artykuły 110—144.)

ROZDZIAŁ 1.

Cywilne sprawy sporne.

(Artykuły 110—121.)

Artykuł 110.

O ile z postanowień artykułów 111 do 113 nie wynika co innego, cywilne sprawy sporne, zawisłe w chwili przejścia wymiaru sprawiedliwości w okręgu byłego pruskiego Sądu Krajowego w Gdańsku a niezakończone prawomocnie w chwili wejścia w życie niniejszej Części (art. 148), prowadzić będzie dalej sąd, w którym sprawa zawisła.

Artykuł 111.

Jeżeli skarga została wniesiona przed Sąd, który był wyłącznie właściwy do jej rozpoznania, a byłby właściwy Sąd równorzędny drugiej Strony, jeżeliby skarga była wniesiona dopiero w chwili wejścia w życie niniejszej Części, natenczas winno się przekazać spór temuż sądowi.

Artykuł 112.

Jeżeli nie jest uzasadniona wyłączna właściwość sądu, natenczas obowiązują będą następujące postanowienia:

Artikel 108.

Die Sicherheitsbehörden des Teiles, auf dessen Gebiet die Nacheile stattfindet, haben dem nacheilenden Beamten zur Ergreifung des Verfolgten und zur Sicherstellung der Beweismittel Hilfe zu leisten.

Artikel 109.

(1) Die bei der Nacheile ergriffene Person ist mit den ihr abgenommenen Gegenständen unverzüglich der Polizei- oder Gerichtsbehörde zu übergeben, in deren Bezirk sie ergriffen wurde.

(2) Der Ergriffene ist vorläufig festzunehmen, wenn seine Auslieferung nicht von vornherein unstatthaft erscheint. Auf das weitere Verfahren finden die Vorschriften über die vorläufige Festnahme Anwendung.

ABSCHNITT II.

Überleitung der Rechtspflege.

(Artikel 110—144.)

KAPITEL 1.

Bürgerliche Rechtsstreitigkeiten.

(Artikel 110—121.)

Artikel 110.

Bürgerliche Rechtsstreitigkeiten, die zur Zeit des Überganges der Rechtspflege in dem früheren preussischen Landgerichtsbezirk Danzig anhängig waren und zur Zeit des Inkrafttretens dieses Teiles (Artikel 148) noch nicht rechtskräftig erledigt sind, werden, soweit sich nicht aus den Bestimmungen der Artikel 111—113 etwas anderes ergibt, von dem Gerichte, bei dem der Rechtsstreit anhängig ist, fortgeführt.

Artikel 111.

Ist die Klage bei einem Gericht erhoben, bei dem ein ausschliesslicher Gerichtsstand für sie begründet war, und würde, wenn die Klage zur Zeit des Inkrafttretens dieses Teiles erhoben worden wäre, ein Gericht gleicher Ordnung des anderen Teiles ausschliesslich zuständig sein, so ist der Rechtsstreit an dieses Gericht abzugeben.

Artikel 112.

Ist kein ausschliesslicher Gerichtsstand begründet, so gelten folgende Bestimmungen:

- a) Na zgodny wniosek obu stron należy odstąpić spór wskazanemu we wniosku sądowi drugiej Strony.
- b) Gdyby dla skargi w razie jej wniesienia dopiero w chwili wejścia w życie niniejszej Części był właściwy równorzędny sąd drugiej Strony, wówczas każda ze stron może wnieść o przekazanie sporu temuż sądowi; wniosek taki należy uwzględnić, chyba że w tym czasie właściwość przysługiwała również sądowi, wskazanemu w artykule 110, a przeciwnik sprzeciwił się przekazaniu. Wybór z pośród kilku właściwych sądów drugiej Strony przysługuje wnioskodawcy, a gdy obie strony żądają przekazania, stronie pozwanej.
- c) Gdyby dla skargi, w razie jej wniesienia dopiero w chwili wejścia w życie niniejszej Części był właściwy równorzędny sąd drugiej Strony i obydwie strony procesowe oraz w danym wypadku także uczestnicy sporu i interwenienci uboczni byli wszyscy obywatelami drugiej Strony, można sprawę przekazać temu sądowi z urzędu, chyba że w tym czasie właściwość przysługiwała także sądowi wskazanemu w artykule 110. Wybór z pośród kilku właściwych sądów drugiej Strony przysługuje pozwanemu. Jeżeli ten wyboru nie dokona lub jeżeli między kilku pozwanymi nie dojdzie do porozumienia co do sądu, któremu ma się sprawę przekazać, natenczas sąd ten zostanie wyznaczony przez sąd przekazujący.

Artykuł 113.

- (1) O przekazaniu sprawy można orzec bez rozprawy ustnej. Przed wydaniem rozstrzygnięcia należy wysłuchać strony.
- (2) W wypadkach w artykule 112 wymienionych winna strona, a przy kilku uczestnikach sporu winni oni wspólnie, podać wniosek najpóźniej na pierwszym terminie, na którym po wejściu w życie niniejszej Części odbędzie się rozprawa merytoryczna. W instancji odwoławczej można aż do chwili zakończenia ustnej rozprawy, po której ma zapaść wyrok, podać taki wniosek, ewentualnie na wypadek zwrócenia sprawy do ponownego rozpoznania w poprzedniej instancji.
- (3) Uchwała zarządzająca przekazanie sprawy nie ulega zażaleniu. Z chwilą ogłoszenia lub doręczenia uchwały sprawę uważa się za zawisłą w sądzie w uchwale wskazanym. Uchwała jest dla tego sądu obowiązująca.
- (4) Koszty wynikłe w postępowaniu przed sądem przekazującym należy uważać za część kosztów powstałych przed sądem wskazanym w uchwale. Do rozprawy i orzeczenia w przedmiocie przeka-

- a) Auf übereinstimmenden Antrag beider Parteien ist der Rechtsstreit an das im Antrage bezeichnete Gericht des anderen Teiles abzugeben.
- b) Würde ein Gericht gleicher Ordnung des anderen Teiles zuständig sein, wenn die Klage zur Zeit des Inkrafttretens dieses Teiles erhoben worden wäre, so kann jede Partei die Abgabe an dieses Gericht beantragen; dem Antrage ist stattzugeben, es sei denn, dass in diesem Zeitpunkte auch das im Artikel 110 bezeichnete Gericht zuständig ist, und der Gegner der Abgabe widerspricht. Unter mehreren zuständigen Gerichten des anderen Teiles hat der Antragsteller und, wenn beide Parteien die Abgabe beantragen, der Beklagte die Wahl.
- c) Sind die Parteien sowie etwaige Streitgenossen und Nebenintervenienten sämtlich Angehörige des anderen Teiles und würde ein Gericht gleicher Ordnung des anderen Teiles zuständig sein, wenn die Klage zur Zeit des Inkrafttretens dieses Teiles erhoben worden wäre, so kann die Abgabe an dieses Gericht auch von Amtswegen erfolgen, es sei denn, dass in diesem Zeitpunkte auch das in Artikel 110 bezeichnete Gericht zuständig ist. Unter mehreren zuständigen Gerichten des anderen Teiles hat der Beklagte die Wahl. Trifft er keine Wahl, oder einigen sich mehrere Beklagte über das Gericht, an das die Abgabe erfolgen soll, nicht, so wird es von dem abgebenden Gerichte bestimmt.

Artikel 113.

- (1) Über die Abgabe eines Rechtsstreites kann ohne mündliche Verhandlung entschieden werden. Die Parteien sind vor der Entscheidung zu hören.
- (2) In den Fällen des Artikels 112 ist der Antrag, und zwar von mehreren Streitgenossen gemeinschaftlich, spätestens im ersten Termin, in welchem nach dem Inkrafttreten dieses Teiles zur Sache verhandelt wird, zu stellen. Er kann in der Berufungsinstanz bis zum Schluss der mündlichen Verhandlung, auf welche das Urteil ergeht, vorsorglich für den Fall der Zurückverweisung an die Vorinstanz gestellt werden.
- (3) Eine Anfechtung des die Abgabe anordnenden Beschlusses findet nicht statt. Mit der Verkündung oder Zustellung dieses Beschlusses gilt der Rechtsstreit als bei dem im Beschluss bezeichneten Gericht anhängig. Der Beschluss ist für dieses Gericht bindend.
- (4) Die in dem Verfahren vor dem abgebenden Gericht erwachsenen Kosten werden als Teil der Kosten behandelt, welche bei dem im Beschlusse bezeichneten Gericht erwachsen. Auf die

zania stosować należy przepisy § 47 ustępów 1 i 3 niemieckiej ustawy o kosztach sądowych.

Artykuł 114.

(1) O ile sprawy sporne z okręgu Sądu Krajowego, wymienionego w artykule 110, są zawisłe w Sądzie Wyższym w Gdańsku, w Pruskim Wyższym Sądzie Krajowym lub w Niemieckim Sądzie Rzeszy, w Polsce zaś w Sądzie Apelacyjnym lub w Sądzie Najwyższym, należy stosować odpowiednio postanowienia artykułów 110 do 113.

(2) Sprawę przekazuje się do ponownego rozpoznania temu sądowi, który jest właściwy w myśl postanowień artykułów 110 do 113. Do wniosków ewentualnych należy stosować przepis artykułu 113 ustępu 2 zdania 2.

Artykuł 115.

(1) W razie zaskarżenia za pomocą środków prawnych wyroków wydanych przed wejściem w życie niniejszej Części w sprawach spornych, wymienionych w artykule 110, właściwym będzie do rozprawy i rozstrzygnięcia o środku prawnym ten sąd, w którego obwodzie w chwili wejścia w życie niniejszej Części leży siedziba sądu, którego wyrok jest zaskarżony. Postanowienia artykułów 111 do 114 należy w odpowiedni sposób stosować.

(2) To samo dotyczy wypadków, gdy wyrok poprzednio wydany zaskarżony zostanie po wejściu w życie niniejszej Części w drodze wznowienia.

Artykuł 116.

W postępowaniu o przekazanie sporu oraz przy wnoszeniu środka prawnego lub skargi restytucyjnej albo skargi nieważności, strony mogą udzielić pełnomocnictwa do swego zastępstwa adwokatom dopuszczonym do występowania przed sądami gdańskimi lub sądami polskimi, położonymi w okręgu byłego pruskiego Sądu Krajowego w Gdańsku.

Artykuł 117.

Postanowienia artykułów 110 do 116 należy w odpowiedni sposób stosować przy załatwianiu zażaleń.

Artykuł 118.

Sprawy upominawcze, do których odnoszą się warunki artykułu 110, prowadzi dalej ten sąd, w którym wniesiono o wydanie nakazu zapłaty. W razie wniesienia opozycji lub sprzeciwu należy stosować

Verhandlung und Entscheidung über die Abgabe finden die Vorschriften des § 47 Absatz 1 und 3 des Deutschen Gerichtskostengesetzes Anwendung.

Artikel 114.

(1) Soweit die Rechtsstreitigkeiten aus dem im Artikel 110 bezeichneten Landgerichtsbezirke bei dem Obergericht in Danzig, einem preussischen Oberlandesgericht oder dem deutschen Reichsgericht — bei einem Appellationsgericht oder dem Obersten Gericht in Polen — anhängig sind, finden die Bestimmungen der Artikel 110 bis 113 entsprechende Anwendung.

(2) Zurückverweisungen erfolgen an die sich aus der Anwendung der Artikel 110 bis 113 ergebenden Gerichte. Für die vorsorglich zu stellenden Anträge gilt das im Artikel 113 Absatz 2 Satz 2 Gesagte.

Artikel 115.

(1) Werden in Rechtsstreitigkeiten der im Artikel 110 bezeichneten Art vor dem Inkrafttreten dieses Teiles ergangene Urteile nach diesem Zeitpunkte durch Rechtsmittel angefochten, so ist für die Verhandlung und Entscheidung über das Rechtsmittel dasjenige Gericht zuständig, zu dessen Bezirke zur Zeit des Inkrafttretens dieses Teiles der Sitz des Gerichtes gehört, dessen Urteil angefochten wird. Die Bestimmungen der Artikel 111 bis 114 finden entsprechende Anwendung.

(2) Das gleiche gilt, wenn nach dem Inkrafttreten dieses Teiles ein vorher erlassenes Urteil im Wege der Wiederaufnahme angefochten wird.

Artikel 116.

In dem Verfahren über die Abgabe eines Rechtsstreites sowie bei Einlegung eines Rechtsmittels oder Erhebung einer Restitutions- oder Nichtigkeitsklage können die Parteien sich durch jeden bei einem Danziger Gericht oder einem polnischen Gericht im früheren preussischen Landgerichtsbezirk Danzig zugelassenen Rechtsanwalt als Bevollmächtigten vertreten lassen.

Artikel 117.

Auf die Erledigung von Beschwerden finden die Bestimmungen der Artikel 110 bis 116 entsprechende Anwendung.

Artikel 118.

Mahnsachen, auf welche die im Artikel 110 bezeichneten Voraussetzungen zutreffen, werden von dem Gericht fortgeführt, bei welchem der Zahlungsbefehl beantragt ist. Wird Widerspruch oder Einspruch erhoben, so gelten die Vorschriften über anhängige Rechtsstreitig-

przepisy o zawisłych sprawach spornych. Jeżeli roszczenie należy do właściwości Sądów Okręgowych — Sądów Krajowych —, należy w odpowiedni sposób stosować przepisy artykułów 115 i 116 wówczas, gdy spór zawiśnie w Sądzie Okręgowym — Sądzie Krajowym — po wejściu w życie niniejszej Części.

Artykuł 119.

(1) Do spraw wywoławczych, do których odnoszą się warunki artykułu 110, należy odpowiednio stosować przepisy o zawisłych sprawach spornych. Do skarg zaczepiających czynności prawne a zawisłych po wejściu w życie niniejszej Części, należy stosować w odpowiedni sposób przepisy artykułów 115 i 116.

(2) Dalsze postępowanie wywoławcze celem uznania osoby za zmarłą, która, gdyby jeszcze żyła, posiadałaby w chwili wejścia w życie niniejszej Części obywatelstwo gdańskie, poprowadzi Sąd Powiatowy w Gdańsku, jeżeli sąd, w którym postępowanie zawisło, ma swą siedzibę w odstąpionej Polsce części okręgu byłego pruskiego Sądu Krajowego w Gdańsku. Gdyby osoba ta posiadała obywatelstwo polskie, dalsze postępowanie poprowadzi Sąd Powiatowy w Poznaniu, jeżeli sąd, w którym postępowanie zawisło, ma swą siedzibę na obszarze Wolnego Miasta Gdańska.

Artykuł 120.

Postępowanie upadłościowe, do którego odnoszą się warunki artykułu 110, poprowadzi dalej sąd, w którym ono zawisło. O ile jedynie sąd drugiej Strony byłby właściwy, gdyby wniesiono o wdrożenie postępowania upadłościowego po wejściu w życie niniejszej Części, natenczas winno się przekazać postępowanie owemu sądowi.

Artykuł 121.

Przymusowe wykonanie, do którego odnoszą się warunki artykułu 110 poprowadzi dalej, o ile dotyczy ono majątku nieruchomego, sąd tej Strony, w której obwodzie leży nieruchomości, zaś w innych wypadkach ten sąd wykonawczy, który będzie właściwy po wejściu w życie niniejszej części. O ile dla sporów egzekucyjnych właściwym jest sąd procesowy, należy stosować w odpowiedni sposób przepisy artykułów 115 i 116.

keiten. Gehört der Anspruch zur Zuständigkeit der Landgerichte — Bezirksgerichte —, so gelten die Vorschriften der Artikel 115 und 116 entsprechend für den Fall, dass der Rechtsstreit nach dem Inkrafttreten dieses Teiles bei dem Landgericht — Bezirksgericht — anhängig wird.

Artikel 119.

(1) Für Aufgebotsachen, auf welche die im Artikel 110 bezeichneten Voraussetzungen zutreffen, gelten die Vorschriften über anhängige Rechtsstreitigkeiten entsprechend. Für die nach dem Inkrafttreten dieses Teiles anhängig werdenden Anfechtungsklagen gelten die Vorschriften der Artikel 115 und 116 entsprechend.

(2) In einem Aufgebotsverfahren zum Zwecke der Todeserklärung einer Person, die, wenn sie noch lebte, zur Zeit des Inkrafttretens dieses Teiles die Danziger Staatsangehörigkeit besitzen würde, wird das Verfahren von dem Amtsgericht Danzig fortgeführt, falls das Gericht, bei dem es anhängig ist, seinen Sitz in dem an Polen gefallen Teil des früheren preussischen Landgerichtsbezirks Danzig hat. Würde diese Person die polnische Staatsangehörigkeit besitzen, so wird das Verfahren von dem Kreisgericht Poznań fortgeführt, falls das Gericht, bei dem es anhängig ist, seinen Sitz in dem Gebiete der Freien Stadt Danzig hat.

Artikel 120.

Konkursverfahren, auf welche die im Artikel 110 bezeichneten Voraussetzungen zutreffen, werden von dem Gerichte, bei dem sie anhängig sind, fortgeführt. Würde, falls der Eröffnungsantrag nach dem Inkrafttreten dieses Teiles gestellt worden wäre, nur ein Gericht des anderen Teiles zuständig sein, so ist das Verfahren an dieses Gericht abzugeben.

Artikel 121.

Zwangsvollstreckungen, auf welche die im Artikel 110 bezeichneten Voraussetzungen zutreffen, werden, soweit sie das unbewegliche Vermögen betreffen, von dem Gerichte des Teiles, in dessen Bezirke das Grundstück liegt, im übrigen von dem nach dem Inkrafttreten dieses Teiles zuständigen Vollstreckungsgerichte fortgeführt. Soweit für Streitigkeiten in der Zwangsvollstreckung das Prozessgericht zuständig ist, finden die Vorschriften der Artikel 115 und 116 entsprechende Anwendung.

ROZDZIAŁ 2.

Sprawy karne.

(Artykuły 122—133.)

Artykuł 122.

Postępowania karne, zawisłe w sądach okręgu byłego pruskiego Sądu Krajowego w Gdańsku w chwili przejścia wymiaru sprawiedliwości a przed wejściem w życie niniejszej Części jeszcze prawomocnie nieukończone, poprowadzi dalej sąd, w którym zawisły.

Artykuł 123.

(1) Gdyby w myśl artykułu 122 sąd polski miał prowadzić dalej postępowanie karne przeciw obywatelowi gdańskiemu, który w chwili wejścia w życie niniejszej Części ma w obrębie Wolnego Miasta Gdańska swe zamieszkanie albo w braku tegoż swe zwykłe miejsce pobytu, wówczas na żądanie oskarżonego postępowanie przechodzi na sąd gdański, o ile czyn będący przedmiotem oskarżenia, może być ścigany według gdańskich ustaw karnych.

(2) Gdyby w myśl artykułu 122 sąd gdański miał prowadzić dalej postępowanie karne przeciw obywatelowi polskiemu, który w chwili wejścia w życie niniejszej Części ma w obrębie Państwa Polskiego swe zamieszkanie albo w braku tegoż swe zwykłe miejsce pobytu, wówczas na żądanie oskarżonego postępowanie przechodzi na sąd polski, o ile czyn będący przedmiotem oskarżenia może być ścigany według polskich ustaw karnych.

(3) Jeżeli postępowanie karne skierowane jest tak przeciwko obywatelom polskim jak i obywatelom gdańskim, należy je pod powyższymi warunkami w odpowiedni sposób rozdzielić.

(4) Oskarżony winien wnieść powyższe żądanie przed rozpoczęciem pierwszej rozprawy głównej, o czym należy go jaknajwcześniej pouczyć. Polski lub gdański zarząd wymiaru sprawiedliwości oznacza sąd, na który postępowanie przechodzi.

Artykuł 124.

(1) O ile postępowania karne, pochodzące z okręgu sądu krajowego określonego w artykule 122, w chwili przejścia wymiaru sprawiedliwości z powodu wniesienia rewizji zawisły w Wyższym Sądzie Krajowym — Sądzie Apelacyjnym — albo w Sądzie Rzeszy — w Sądzie Najwyższym — i w chwili wejścia w życie niniejszej

KAPITEL 2.

Strafsachen.

(Artikel 122—133.)

Artikel 122.

Strafverfahren, die zur Zeit des Überganges der Rechtspflege in dem früheren preussischen Landgerichtsbezirk Danzig gerichtlich anhängig waren und zur Zeit des Inkrafttretens dieses Teiles noch nicht rechtskräftig erledigt sind, werden von dem Gerichte, bei dem das Verfahren anhängig ist, fortgeführt.

Artikel 123.

(1) Würde nach Artikel 122 ein Strafverfahren gegen einen Danziger Staatsangehörigen, der zur Zeit des Inkrafttretens dieses Teiles seinen Wohnsitz oder in Ermangelung eines solchen seinen gewöhnlichen Aufenthalt im Gebiete der Freien Stadt Danzig hat, von einem polnischen Gericht fortzuführen sein, so geht auf Verlangen des Angeklagten das Verfahren auf ein Danziger Gericht über, sofern die unter Anklage stehende Tat nach den Danziger Strafgesetzen verfolgt werden kann.

(2) Würde nach Artikel 122 ein Strafverfahren gegen einen polnischen Staatsangehörigen, der zur Zeit des Inkrafttretens dieses Teiles seinen Wohnsitz oder in Ermangelung eines solchen seinen gewöhnlichen Aufenthalt in Polen hat, von einem Danziger Gericht fortzuführen sein, so geht auf Verlangen des Angeklagten das Verfahren auf ein polnisches Gericht über, sofern die unter Anklage stehende Tat nach den polnischen Strafgesetzen verfolgt werden kann.

(3) Richtet sich ein Strafverfahren sowohl gegen Danziger wie gegen Polen, so ist unter den obigen Voraussetzungen das Verfahren entsprechend zu teilen.

(4) Der Angeklagte muss das Verlangen bis zum Beginn der ersten Hauptverhandlung stellen; er ist möglichst frühzeitig hierauf hinzuweisen. Das Gericht, auf welches das Verfahren übergeht, wird von der Danziger oder der polnischen Justizverwaltung bestimmt.

Artikel 124.

(1) Soweit Strafverfahren aus dem im Artikel 122 bezeichneten Landgerichtsbezirke zur Zeit des Überganges der Rechtspflege infolge Einlegung der Revision bei einem Oberlandesgericht — Appellationsgericht — oder dem Reichsgericht — Obersten Gericht — anhängig waren, und zur Zeit des Inkrafttretens dieses Teiles noch nicht rechtskräftig erledigt sind, findet die Bestimmung des Artikels 122

Części nie były jeszcze prawomocnie załatwione, należy stosować odpowiednio artykuł 122. To samo odnosi się do załatwiania zażaleń.

(2) Do ponownego rozpoznania należy przekazać sprawy karne temu sądowi, którego właściwość wynika z postanowień artykułów 122 i 123. W wypadku artykułu 123 żądanie przekazania postępowania winno być wniesione przed rozpoczęciem pierwszej rozprawy głównej w sądzie, któremu sprawę do ponownego rozpoznania przekazano; pouczenia w tym kierunku powinien udzielić już sąd rewizyjny, aby w danym razie można sprawy przekazać bezpośrednio sądom drugiej Strony.

Artykuł 125.

(1) Jeżeli w postępowaniu karnem, określonym w artykule 122, wyrok wydany przed dniem wejścia w życie niniejszej Części dopiero po tym dniu zaskarżono, natenczas rozstrzyga ten sąd, który po wejściu w życie niniejszej Części jest instancją wyższą dla sądu, którego wyrok uległ zaskarżeniu, albo dla tego sądu, który wstąpił w jego miejsce w myśl artykułu 122. Postanowienia artykułu 123 należy stosować w odpowiedni sposób.

(2) Jeżeli po wejściu w życie niniejszej Części podany zostanie wniosek o wznowienie postępowania zawisłego już w chwili przejścia wymiaru sprawiedliwości, w którym ostatni wyrok zapadł przed wejściem w życie niniejszej Części, natenczas należy stosować odpowiednio postanowienia artykułów 122 i 123.

Artykuł 126.

Dochodzenia, które w chwili przejścia wymiaru sprawiedliwości w okręgu sądu krajowego określonego w artykule 122 były już w toku i toczą się jeszcze w chwili wejścia w życie niniejszej Części, przekazuje prokuratura, która je prowadzi, prokuraturze drugiej Strony, skoro się okaże, iż do osądzenia byłyby właściwe jedynie sądy drugiej Strony. To samo odnosi się do sądowych śledstw wstępnych tego samego rodzaju, skoro się okaże, że do osądzenia byłyby właściwe jedynie sądy drugiej Strony, gdyby skargę publiczną wniesiono dopiero po wejściu w życie niniejszej Części.

Artykuł 127.

Jeżeli postępowania karnego podpadającego pod niniejszą umowę władze właściwej Strony nie mogą przeprowadzić dlatego, ponieważ posadzony przebywa na obszarze drugiej Strony i jest jej obywatelem, natenczas na żądanie właściwej Strony ta druga winna

entsprechende Anwendung. Das gleiche gilt für die Erledigung von Beschwerden.

(2) Zurückweisungen von Strafsachen erfolgen an die sich aus der Anwendung der Artikel 122 und 123 ergebenden Gerichte. Im Falle des Artikels 123 muss der Übergang des Verfahrens verlangt werden bis zum Beginn der ersten Hauptverhandlung vor dem Gericht, an das die Sache zurückverwiesen ist; der Hinweis soll bereits von dem Revisionsgericht gegeben werden, damit die Sachen gegebenenfalls unmittelbar an die Gerichte des anderen Teiles zurückverwiesen werden können.

Artikel 125.

(1) Werden in Strafverfahren der im Artikel 122 bezeichneten Art Urteile, die vor dem Inkrafttreten dieses Teiles ergangen sind, erst nach diesem Zeitpunkt durch Rechtsmittel angefochten, so entscheidet dasjenige Gericht, das nach dem Inkrafttreten dieses Teiles dem Gericht, dessen Urteil angefochten ist, oder dem gemäss Artikel 122 an seine Stelle getretenen Gerichte im Rechtszuge übergeordnet ist. Die Bestimmungen des Artikels 123 finden entsprechende Anwendung.

(2) Wird nach dem Inkrafttreten dieses Teiles die Wiederaufnahme eines Verfahrens beantragt, das zur Zeit des Überganges der Rechtspflege bereits anhängig war, und in dem das letzte Urteil vor dem Inkrafttreten dieses Teiles ergangen ist, so finden die Vorschriften der Artikel 122 und 123 entsprechende Anwendung.

Artikel 126.

Ermittlungsverfahren, die in dem im Artikel 122 bezeichneten Landgerichtsbezirke zur Zeit des Überganges der Rechtspflege schwebten und bei Inkrafttreten dieses Teiles noch schweben, werden, sobald sich herausstellt, dass zur Aburteilung nur Gerichte des anderen Teiles zuständig sein würden, von der Staatsanwaltschaft, bei der sie anhängig sind, der Staatsanwaltschaft des anderen Teiles übergeben. Das gleiche gilt für gerichtliche Voruntersuchungen dieser Art, sobald sich herausstellt, dass zur Aburteilung nur Gerichte des anderen Teiles zuständig sein würden, wenn die öffentliche Klage erst nach dem Inkrafttreten dieses Teiles erhoben worden wäre.

Artikel 127.

Kann ein unter dieses Abkommen fallendes Strafverfahren von den Behörden des hiernach zuständigen Teiles deshalb nicht durchgeführt werden, weil der Beschuldigte sich im Gebiete des anderen Teiles aufhält, und dessen Angehöriger ist, so hat dieser Teil auf Verlangen des zuständigen Teiles die Strafverfolgung zu übernehmen,

przejąć ściganie karne, o ile przestępstwo według jej karnego ustawodawstwa może być ścigane. Polski lub gdański zarząd wymiaru sprawiedliwości wyznaczy odnośną prokuraturę lub odnośny sąd.

Artykuł 128.

O ile wyroki karne (mandaty karne) z okręgu sądu krajowego określonego w artykule 122 w chwili przejścia wymiaru sprawiedliwości były już wykonalne, albo, o ile wyroki karne w wypadkach artykułu 124 ustęp 1 po przejściu wymiaru sprawiedliwości uzyskały wykonalność z powodu odrzucenia rewizji, natenczas władza wykonawcza sądu, którego wyrok ma być wykonany, wdroży wykonanie kary lub je dalej przeprowadzi.

Artykuł 129.

- (1) Skazani, przeciw którym postępowanie karne zawisło już w chwili przejścia wymiaru sprawiedliwości i do których odnoszą się odpowiednio warunki przejęcia ścigania karnego wskazane w artykule 123 ustępach 1 lub 2, mogą żądać, aby wykonanie kary przekazano władzom wykonawczym tej Strony, której są obywatelami, jeżeli chodzi o kary na wolności, których wykonanie w chwili postawienia żądania ma jeszcze trwać przez conajmniej sześć tygodni a przestępstwo, za które nastąpiło skazanie, wolno ścigać także według ustawy karnej Strony przejmującej wykonanie kary.
- (2) Żądanie powyższe winno być wniesione przez skazanego przed rozpoczęciem wykonania kary, a gdy wykonanie to już rozpoczęto, w przeciągu dwóch tygodni po pouczeniu skazanego, że przysługuje mu to prawo; w obu wypadkach pouczenie powinno nastąpić jaknajwcześniej.
- (3) Co do skazanych wymienionych w ustępie 1 Strona właściwa według artykułu 128 do wykonania kary może żądać przejęcia jej wykonania również i wtedy, gdy chodzi o kary na wolności, których wykonanie w chwili postawienia żądania ma jeszcze trwać przez conajmniej sześć miesięcy i gdy przestępstwo odpowiada warunkom przewidzianym w ustępie 1. Żądanie to należy w tych wypadkach postawić przed upływem dwóch miesięcy po wejściu w życie niniejszej Części.
- (4) Polski lub gdański zarząd wymiaru sprawiedliwości oznacza władzę, której wykonanie ma być przekazane.

sofern die Straftat auch nach seinem Strafgesetz verfolgt werden kann. Die Staatsanwaltschaft oder das Gericht wird von der übernehmenden Danziger oder polnischen Justizverwaltung bestimmt.

Artikel 128.

Soweit Strafurteile (Strafbefehle) aus dem im Artikel 122 bezeichneten Landgerichtsbezirke zur Zeit des Überganges der Rechtspflege bereits vollstreckbar waren, oder soweit Strafurteile in den Fällen des Artikels 124 Absatz 1 nach dem Übergang infolge der Verwerfung der Revision vollstreckbar geworden sind, wird die Strafvollstreckung von der Vollstreckungsbehörde des Gerichtes, dessen Urteil zu vollstrecken ist, eingeleitet oder fortgeführt.

Artikel 129.

- (1) Verurteilte, gegen die das Strafverfahren im Zeitpunkt des Überganges der Rechtspflege schon anhängig geworden war, und auf welche die im Artikel 123 Absatz 1 oder 2 bestimmten Voraussetzungen der Übernahme der Strafverfolgung sinngemäss zutreffen, können den Übergang der Strafvollstreckung auf Vollstreckungsbehörden des Teiles, dessen Angehörige sie sind, verlangen, wenn es sich um Freiheitsstrafen handelt, die zur Zeit des Verlangens noch in einer Dauer von mindestens sechs Wochen zu vollstrecken sind, und, wenn die Straftat, wegen derer die Verurteilung erfolgt ist, auch nach dem Strafgesetz des die Vollstreckung übernehmenden Teiles verfolgt werden kann.
- (2) Der Übergang der Vollstreckung muss, bis zu ihrem Beginn oder, wenn sie schon begonnen hat, binnen zwei Wochen nach dem Hinweis des Verurteilten auf diese Befugnis verlangt werden; der Hinweis soll in beiden Fällen möglichst frühzeitig erfolgen.
- (3) Bezüglich Verurteilter der im Absatz 1 bezeichneten Art kann auch der nach Artikel 128 zur Vollstreckung zuständige Teil den Übergang der Vollstreckung verlangen, wenn es sich um Freiheitsstrafen handelt, die zur Zeit des Verlangens noch in einer Dauer von mindestens sechs Monaten zu vollstrecken sind, und wenn auf die Straftat die im Absatz 1 bezeichnete Voraussetzung zutrifft. Das Verlangen muss in diesen Fällen bis zum Ablauf von zwei Monaten nach Inkrafttreten dieses Teiles gestellt werden.
- (4) Die Behörde, auf welche die Vollstreckung übergeht, wird von der übernehmenden Danziger oder polnischen Justizverwaltung bestimmt.

Artykuł 130.

Kary łączne, których kary pierwiastkowe wyznaczyły były sądy pruskie położone na obszarze przyznanym Polsce oraz sądy gdańskie, wykonuje ta Strona, która po zliczeniu kar pierwiastkowych, wyznaczonych przez jej sądy, najbardziej do wysokości kary łącznej się przyczyniła lub też przy równej wysokości kar pierwiastkowych pierwsza przystąpi do wykonania albo wykonanie już rozpoczęła. Postanowienia artykułu 129 należy odpowiednio stosować.

Artykuł 131.

- (1) Jeżeli wyrok, podpadający pod niniejszą umowę na zasadzie artykułu 128, na obszarze Strony właściwej dla wykonania nie może być wykonany, ponieważ skazany przebywa na obszarze drugiej Strony i jest jej obywatelem, albo ponieważ majątek skazanego na grzywnę znajduje się na obszarze drugiej Strony, natenczas na żądanie właściwej Strony druga Strona winna przejąć wykonanie kary, o ile przepięstwo, za które nastąpiło skazanie, może być ścigane także według ustawodawstwa karnego tej Strony. Polski lub gdański zarząd wymiaru sprawiedliwości oznaczy, przejmując wykonanie kary, władzę wykonawczą.
- (2) Grzywna ściągnięta przypada Stronie, która ją ściągnęła.

Artykuł 132.

- (1) We wszystkich wypadkach przechodzi wraz z wykonaniem kary prawo ułaskawienia na Stronę wykonującą.
- (2) W żadnym wypadku nie zwraca się kosztów wykonania kary.
- (3) Przy transporcie więźniów śledczych i skazańców koszty transportu aż do miejsca oddania na granicy ponosi Strona wydająca.

Artykuł 133.

- (1) Rejestry kar, prowadzone w okręgu sądu krajowego określonego w artykule 122, tymczasowo prowadzić będą nadal dotychczasowe władze rejestrowe.
- (2) Zawiadomienia o skazaniu, których dalszego zachowywania w rejestrach interes danej Strony nie wymaga, zostaną na zasadzie bliższego porozumienia między zarządami wymiaru sprawiedliwości Polski i Wolnego Miasta Gdańska stopniowo z rejestrów wyłączone i oddane do użytku drugiej Strony.

Artikel 130.

Gesamtstrafen, deren Einzelstrafen von den ehemaligen preussischen Gerichten des an Polen gefallenen Gebietes und von Danziger Gerichten festgesetzt sind, werden von demjenigen der beiden Teile vollstreckt, der nach dem Gesamtbetrage der von seinen Gerichten erkannten Einzelstrafen an der Gesamtstrafe am höchsten beteiligt ist, oder der bei gleich hohen Beträgen mit der Vollstreckung zuerst beginnt oder bereits begonnen hat. Artikel 129 findet entsprechende Anwendung.

Artikel 131.

- (1) Kann ein unter dieses Abkommen gemäss Artikel 128 fallendes Urteil in dem für die Vollstreckung zuständigen Teile deshalb nicht vollstreckt werden, weil der Verurteilte sich in dem Gebiete des anderen Teiles aufhält und dessen Angehöriger ist, oder weil das Vermögen des zu einer Geldstrafe Verurteilten sich in dem Gebiete des anderen Teiles befindet, so hat auf Verlangen des zuständigen Teiles der andere Teil die Strafvollstreckung zu übernehmen, sofern die Straftat, wegen deren die Verurteilung erfolgt ist, auch nach seinem Strafgesetze verfolgt werden kann. Die Vollstreckungsbehörde wird von der übernehmenden Danziger oder polnischen Justizverwaltung bestimmt.
- (2) Die beigetriebene Geldstrafe verbleibt dem beitreibenden Teile.

Artikel 132.

- (1) In allen Fällen geht mit der Strafvollstreckung auch das Gnadenrecht auf den vollstreckenden Teil über.
- (2) Eine Erstattung von Kosten der Strafvollstreckung findet in keinem Falle statt.
- (3) Bei Überführung von Untersuchungs- oder Strafgefangenen trägt der übergabende Teil die Kosten des Transports bis zum Übergabeort an seiner Grenze.

Artikel 133.

- (1) Die Strafregister, die in dem im Artikel 122 bezeichneten Landgerichtsbezirke geführt sind, werden bis auf weiteres von der bisherigen Registerbehörde fortgeführt.
- (2) Strafnachrichten, an deren weiterer Aufbewahrung in seinen Registern der eine Teil kein Interesse hat, werden nach näherer Vereinbarung zwischen den Justizverwaltungen der Freien Stadt Danzig und der Republik Polen allmählich ausgesondert und dem anderen Teile zur Verfügung gestellt.

ROZDZIAŁ 3.

Sprawy niesporne.

(Artykuły 134 — 141.)

Artykuł 134.

Do spraw niespornych z okręgu byłego Sądu Krajowego w Gdańsku należy stosować przepisy artykułów 135 do 141.

Artykuł 135.

(1) Jeżeli postępowanie w sprawie niespornej nie zostało jeszcze ostatecznie ukończone, natenczas zakończy je sąd, w którym sprawa zawisła.

(2) Sąd ten winien jednakże przekazać sprawę równorzędnemu sądowi drugiej Strony wówczas, gdyby ten był właściwy dla sprawy, jeżeliby zawisła dopiero w chwili wejścia w życie niniejszej Części. Gdyby w tej chwili był właściwy zarówno sąd polski jak gdański, wówczas przekazanie sprawy może nastąpić jedynie w tym wypadku, gdy osoba, według której oznacza się przynależność sądową, posiada w tym czasie obywatelstwo drugiej Strony, albo gdy jeden z interesowanych podał wnioszek o przekazanie sprawy a wszyscy inni na to się godzą. Przepisy artykułu 113 ustępów 1, 3, 4 należy stosować w odpowiedni sposób.

Artykuł 136.

(1) O ile urząd hipoteczny jest w posiadaniu księgi gruntowej odnoszącej się do nieruchomości położonych w okręgu drugiej Strony, winien on tę księgę gruntową przekazać właściwemu urzędowi hipotecznemu tej Strony. Termin przekazania należy podać do publicznej wiadomości.

(2) Czynności urzędowe dokonane przed wejściem w życie niniejszej umowy przez urząd hipoteczny, podpadający pod przepis ustępu 1, nie podlegają zaskarżeniu z powodu miejscowej niewłaściwości.

(3) Sposób, w jaki należy postępować, jeżeli tylko część poszczególnego tomu księgi gruntowej przekazuje się urzędowi hipotecznemu drugiej Strony, lub gdy karta księgi gruntowej nie dotyczyła wyłącznie nieruchomości położonej w obrębie jednej ze Stron, określa załącznik II do niniejszej części.

Artykuł 137.

(1) Rejestry sądowe prowadzić będzie nadal sąd, który prowadził je dotychczas.

(2) Gdyby jednak wobec stosunków, miarodajnych w chwili wejścia w życie niniejszej Części, do prowadzenia rejestru właści-

KAPITEL 3.

Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit.

(Artikel 134—141.)

Artikel 134.

Für die Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit in dem früheren preussischen Landgerichtsbezirke Danzig gelten die Vorschriften der Artikel 135 bis 141.

Artikel 135.

(1) Ist ein Verfahren der freiwilligen Gerichtsbarkeit noch nicht endgültig erledigt, so erfolgt die Erledigung durch das Gericht, bei dem die Angelegenheit anhängig ist.

(2) Das Gericht hat jedoch die Sache an ein Gericht gleicher Ordnung des anderen Teiles abzugeben, falls dieses für die Angelegenheit zuständig wäre, wenn sie erst zur Zeit des Inkrafttretens dieses Teiles anhängig geworden wäre. Ist zu diesem Zeitpunkte sowohl ein Danziger als auch ein polnisches Gericht zuständig, so findet eine Abgabe nur dann statt, wenn diejenige Person, die für den Gerichtsstand massgebend ist, dem anderen Teile zu dieser Zeit angehört, oder wenn einer der Beteiligten die Abgabe beantragt und sämtliche übrigen Beteiligten ihr zustimmen. Die Bestimmungen des Artikel 113 Absatz 1, 3, 4 finden entsprechende Anwendung.

Artikel 136.

(1) Soweit ein Grundbuchamt ein Grundbuch im Besitz hat, das sich auf Grundstücke bezieht, die im Bezirke des anderen Teiles belegen sind, hat es das Grundbuch an das zuständige Grundbuchamt dieses Teiles abzugeben. Der Zeitpunkt der Abgabe ist öffentlich bekannt zu machen.

(2) Amtshandlungen, die ein unter Absatz 1 fallendes Grundbuchamt vor dem Inkrafttreten dieses Teiles vorgenommen hat, können wegen örtlicher Unzuständigkeit nicht angefochten werden.

(3) In welcher Weise zu verfahren ist, wenn nur ein Teil eines Grundbuchbandes an das Grundbuchamt des anderen Teiles abzugeben ist, oder wenn ein Grundbuchblatt nicht ausschliesslich über Grundstücke geführt ist, die nur im Bezirke eines der beiden Teile belegen sind, ergibt sich aus der Anlage II zu diesem Teile.

Artikel 137.

(1) Gerichtliche Register werden von dem Gerichte fortgeführt, das bisher das Register geführt hat.

(2) Soweit jedoch nach den zur Zeit des Inkrafttretens dieses Teiles massgebenden Verhältnissen ein Gericht des anderen

wym był sąd drugiej Strony, natenczas należy sądowi temu wręczyć uwierzytelnione wyciągi z rejestru. Późniejsze porozumienie między polskim a gdańskim zarządem wymiaru sprawiedliwości ustali, o ile w poszczególnych wypadkach zamiast przesyłania wyciągu ma być przekazany sam rejestr z zachowaniem na miejscu uwierzytelnionych wyciągów.

- (3) Termin przekazania należy podać do publicznej wiadomości.
- (4) Przepis artykułu 136 ustępu 2 należy odpowiednio stosować.

Artykuł 138.

Testamenty oraz układy spadkowe zatrzymuje ten sąd, który je wziął w urzędowe przechowanie. Spadkodawca będący obywatelem polskim może jednak do dnia 31 grudnia 1922 r. żądać przekazania wymienionych dokumentów sądowi polskiemu, a spadkodawca będący obywatelem gdańskim, przekazania sądowi gdańskiemu.

Artykuł 139.

- (1) Dokumenty sądowe przechowuje ten sąd, w którym się znajdują.
- (2) To samo odnosi się do akt notarialnych, będących w przechowaniu sądu (pierwopisów, rejestrów i t. p.).

Artykuł 140.

Udzielenia wypisów, uwierzytelnionych odpisów oraz uwierzytelnionych wyciągów z dokumentów sądowych i notarialnych włącznie świadectw spadkowych tudzież rozporządzeń ostatniej woli, można przy zastosowaniu dotychczas obowiązujących przepisów prawnych żądać od tej władzy lub tego notariusza, w którego rękę znajduje się pierwopis. Przepis ten należy odpowiednio stosować do wystawiania świadectw wszelkiego rodzaju.

Artykuł 141.

- (1) Jeżeli majątek fideikomisowy znajduje się całkowicie na obszarze jednej ze Stron, wówczas fideikomis ten podlega władzy tejże Strony.
- (2) Jeżeli majątek fideikomisowy znajduje się częściowo na obszarze jednej, częściowo zaś na obszarze drugiej Strony, natenczas polski i gdański zarząd wymiaru sprawiedliwości ustalą wspólnie zmiany w nadzorze państwowym nad fideikomisem, konieczne wskutek przejścia wymiaru sprawiedliwości. Przytem fideikomisy, obejmujące oprócz nieruchomości także inny majątek, winny być przy uwzględnieniu stosunku wartości oraz przeznaczenia poszczególnych

Teiles zur Führung des Registers zuständig sein würde, sind diesem Gerichte beglaubigte Auszüge aus dem Register zu übergeben. Inwieweit statt dessen in einzelnen Fällen das Register selbst unter Zurückbehaltung beglaubigter Auszüge abzugeben ist, bleibt der Vereinbarung durch die Danziger und die polnische Justizverwaltung vorbehalten.

- (3) Der Zeitpunkt der Abgabe ist öffentlich bekanntzumachen.
- (4) Die Vorschrift des Artikels 136 Absatz 2 findet entsprechende Anwendung.

Artikel 138.

Testamente und Erbverträge bleiben bei dem Gerichte verwahrt, bei dem sie in amtliche Verwahrung genommen sind. Bis zum 31. Dezember 1922 kann jedoch der polnische Erblasser die Abgabe an ein polnisches Gericht, der Danziger Erblasser die Abgabe an ein Danziger Gericht verlangen.

Artikel 139.

- (1) Gerichtliche Urkunden bleiben bei dem Gerichte verwahrt, bei dem sie sich befinden.
- (2) Das gleiche gilt für die von dem Gerichte verwahrten Notariatspapiere (Urschriften, Register usw.).

Artikel 140.

Ausfertigungen, beglaubigte Abschriften und beglaubigte Auszüge von gerichtlichen und notariellen Urkunden einschliesslich der Erbscheine sowie von letztwilligen Verfügungen können unter Anwendung des bisher geltenden Rechts von der Behörde oder dem Notar verlangt werden, welche die Urschrift innehaben. Entsprechendes gilt von der Ausstellung von Zeugnissen jeder Art.

Artikel 141.

- (1) Befindet sich das Vermögen eines Familienfideikommisses ganz in dem Gebiete eines der beiden Teile, so untersteht das Fideikommiss der Gewalt dieses Teiles.
- (2) Befindet sich das Fideikommissvermögen teils in dem Gebiete des einen, teils in dem des anderen Teiles, so werden die Danziger und die polnische Justizverwaltung die infolge der Überleitung der Rechtspflege erforderlich werdenden Änderungen in der Staatsaufsicht über das Fideikommiss durch Vereinbarung regeln. Hierbei sollen Fideikommisses, zu denen ausser Grundbesitz auch anderes Vermögen gehört, unter Berücksichtigung der Wertverhältnisse und Zweck-

części składowych, z reguły poddane tej Stronie, na której obszarze znajduje się nieruchomości, należąca do fideikomisu. Jeżeli w przeciągu dwóch lat po wejściu w życie niniejszej Części nie dojdzie do porozumienia, obustronne rządy zastrzegają sobie wszelkie prawa, o ile czasokres ten w drodze umowy nie zostanie przedłużony.

(3) Wraz z przewidzianą w ustępie 2 zmianą w nadzorze państwowym przechodzi także prawo do przeprowadzenia zmian prawa materialnego, odnoszącego się do takich fideikomisów, atoli z zastrzeżeniem praw obustronnych rządów do wydania lub wzajemnego ułożenia przed zawarciem lub przy zawieraniu umowy o zmianie nadzoru państwowego, osobnych przepisów w przedmiocie rozdzielania majątku fideikomisowego.

ROZDZIAŁ 4.

Przekazanie aktów, koszty, czas przejścia wymiaru sprawiedliwości.

(Artykuły 142—144.)

Artykuł 142.

(1) Akta sądowe należy przekazać tej władzy sądowej, która według powyższych postanowień o przejęciu wymiaru sprawiedliwości ma odnośną sprawę prowadzić w dalszym ciągu.

(2) Akta odłożone pozostają u tej władzy sądowej, u której się znajdują w chwili wejścia w życie niniejszej Części. Jeżeli się okaże, że pewną sprawę, której akta prowadzono, należy wznowić i że według powyższych postanowień o przejściu wymiaru sprawiedliwości ma ją nadal prowadzić władza drugiej Strony, natenczas akta takiej sprawy winny być owej władzy przekazane.

Artykuł 143.

O ile według postanowień niniejszego rozdziału zawisłe postępowanie przechodzi na sąd drugiej Strony, sąd ten ściągnie wszystkie niepobrane jeszcze koszty postępowania; kosztów powstałych aż do chwili przejścia nie zwraca się Stronie przekazującej.

Artykuł 144.

Za chwilę przejścia wymiaru sprawiedliwości w znaczeniu niniejszego rozdziału uważa się dzień 1 lutego 1920 r.

bestimmungen der einzelnen Bestandteile in der Regel dem Teile unterstellt werden, in dessen Gebiet sich der zum Fideikomisse gehörige Grundbesitz befindet. Kommt binnen zwei Jahren nach dem Inkrafttreten dieses Teiles eine Einigung nicht zustande, so behalten, falls nicht die Frist durch Vereinbarung verlängert wird, die beiderseitigen Regierungen sich alle Rechte vor.

(3) Mit der im Absatz 2 vorgesehenen Änderung in der Staatsaufsicht ist der Übergang der Befugnis verbunden, hinsichtlich derartiger Fideikomisse materielle Rechtsänderungen vorzunehmen, vorbehaltlich des Rechts der beiden Regierungen, vor oder bei Abschluss eines Abkommens über die Änderung der Staatsaufsicht wegen der Auseinandersetzung der Vermögen besondere Bestimmungen zu treffen oder zu vereinbaren.

KAPITEL 4.

Aktenbelassung, Kosten, Übergangszeitpunkt.

(Artikel 142—144.)

Artikel 142.

(1) Gerichtliche Akten sind derjenigen Justizbehörde zu überlassen, welche die betreffende Angelegenheit nach den obigen Überleitungsbestimmungen fortzuführen hat.

(2) Zurückgelegte Akten bleiben bei der Justizbehörde, bei der sie sich zur Zeit des Inkrafttretens dieses Teiles befinden. Ergibt sich, dass eine Angelegenheit, über welche die Akten geführt sind, wieder aufzunehmen und nach den obigen Überleitungsbestimmungen von einer Behörde des anderen Teiles fortzuführen ist, so sind sie dieser Behörde zu überlassen.

Artikel 143.

Soweit nach den Bestimmungen dieses Abschnittes ein anhängiges Verfahren auf ein Gericht des anderen Teiles übergeht, werden von diesem die noch ausstehenden Gesamtkosten des Verfahrens eingezogen; eine Erstattung der bis zum Übergang erwachsenen Kosten an den abgebenden Teil findet nicht statt.

Artikel 144.

Als Zeitpunkt des Überganges der Rechtspflege im Sinne dieses Abschnittes gilt der 1. Februar 1920.

DZIAŁ III.

Przepisy końcowe.

(Artykuły 145 — 148.)

Artykuł 145.

(1) Polskiemu i gdańskiemu zarządowi wymiaru sprawiedliwości zastrzega się prawo umówienia dalszych postanowień celem uzupełnienia lub wykonania niniejszej Części, w szczególności w przedmiocie przekazania spraw depozytowych.

(2) Zarządy wymiaru sprawiedliwości obu Stron podadzą sobie do wiadomości zarządzenia wydane celem wykonania tej Części niniejszej umowy.

Artykuł 146.

Rzeczpospolita Polska i Wolne Miasto Gdańsk są zgodne w tem, że przepisy niniejszej Części nie zmieniają postanowień konwencji polsko-gdańskiej z dnia 9 listopada 1920 r. W szczególności dotyczy to artykułu 2 Konwencji oraz artykułu 33 Konwencji ze względu na artykuł 61 niniejszej umowy.

Artykuł 147.

(1) Obie Strony zastrzegają sobie zmianę artykułu 72 ustępu 1 liczby a) i b) w drodze osobnej umowy. Aż do jej zawarcia ma obowiązywać przepis artykułu 72.

(2) W przedmiocie przymusowego wykonania z tytułów wykonawczych w sprawach cywilnych spornych i niespornych (sądowictwa dobrej woli) zostanie zawarta osobna umowa.

Artykuł 148.

Postanowienia niniejszej Części wchodzi w życie w dniu 1 stycznia 1922 r.

ABSCHNITT III.

Schlussvorschriften.

(Artikel 145—148.)

Artikel 145.

1) Der Danziger und der polnischen Justizverwaltung bleibt es vorbehalten, weitere Bestimmungen zur Ergänzung oder Ausführung dieses Teiles, insbesondere auch hinsichtlich der Überleitung der Hinterlegungssachen, zu vereinbaren.

(2) Die beiderseitigen Justizverwaltungen werden die von ihnen erlassenen Ausführungsbestimmungen zu diesem Teile des vorliegenden Abkommens einander mitteilen.

Artikel 146.

Die Republik Polen und die Freie Stadt Danzig sind darüber einig, dass durch die Vorschriften dieses Teiles die Bestimmungen der polnisch-Danziger Konvention vom 9. November 1920 nicht abgeändert werden. Dies gilt insbesondere von Artikel 2 der Konvention, ferner von Artikel 33 der Konvention im Hinblick auf Artikel 61 dieses Abkommens.

Artikel 147.

(1) Beide Teile behalten sich vor, den Artikel 72 Absatz 1 Ziffer a) und b) durch ein besonderes Abkommen zu ändern. Bis zu dessen Abschluss verbleibt es bei der Vorschrift des Artikel 72.

(2) Über die Zwangsvollstreckung aus Vollstreckungstiteln in bürgerlichen Rechtsangelegenheiten und Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit werden besondere Abmachungen getroffen werden.

Artikel 148.

Die Bestimmungen dieses Teiles treten am 1. Januar 1922 in Kraft.

Załącznik I.

do artykułu 68 ustępu 1.

W y k a z

władz administracyjnych Rzeczypospolitej Polskiej i Wolnego Miasta Gdańska, których dokumenty nie potrzebują żadnego uwierzytelnienia w celu użycia ich na obszarze drugiej Strony.

A. Rzeczpospolita Polska.

1. Wszystkie Ministerstwa,
2. Generalna Prokuratorja Rzeczypospolitej Polskiej,
3. Główny Urząd Statystyczny,
4. Główny Urząd Ziemski,
5. Główny Urząd Likwidacyjny,
6. Kancelarja Prezydenta Rzeczypospolitej,
7. Kancelarja Sejmowa.

B. Wolne Miasto Gdańsk.

1. Senat,
2. Der Polizeipräsident in Danzig (Prezydent Policji w Gdańsku),
3. Der Präsident der Oberzolldirektion in Danzig (Prezydent Naddyrekcji cła w Gdańsku),
4. Der Präsident der Oberpostdirektion in Danzig (Prezydent Naddyrekcji Poczty w Gdańsku),
5. Der Präsident der Landesversicherungsanstalt und des Landesversicherungsamtes in Danzig (Prezydent Krajowego Zakładu i Urzędu Ubezpieczeń w Gdańsku),
6. Der Leiter des Steuerpräsidiums in Danzig (Kierownik Prezydjum Podatków w Gdańsku),
7. Der Vorsitzende des Oberverwaltungsgerichts in Danzig (Przewodniczący Wyższego Trybunału Administracyjnego w Gdańsku).

Anlage I.

zu Artikel 68 Absatz 1.

Verzeichnis

derjenigen Verwaltungsbehörden der Freien Stadt Danzig und der Republik Polen, deren Beurkundungen zum Gebrauch im Gebiete des anderen Teiles keiner Beglaubigung bedürfen.

A. Freie Stadt Danzig:

1. Der Senat,
2. der Polizeipräsident in Danzig,
3. der Präsident der Oberzolldirektion in Danzig,
4. der Präsident der Oberpostdirektion in Danzig,
5. der Präsident der Landesversicherungsanstalt und des Landesversicherungsamtes in Danzig,
6. der Leiter des Steuerpräsidiums in Danzig,
7. der Vorsitzende des Oberverwaltungsgerichts in Danzig.

B. Republik Polen:

1. Sämtliche Ministerien,
2. Generalna Prokuratorja Rzeczypospolitej Polskiej (Generalprokurator der Republik Polen),
3. Główny Urząd Statystyczny (Hauptamt für Statistik),
4. Główny Urząd Ziemski (Hauptagraramt),
5. Główny Urząd Likwidacyjny (Hauptliquidationsamt),
6. Kanzlei des Präsidenten der Republik,
7. Landtagskanzlei.

Załącznik II.

do artykułu 136 ustępu 3.

§ 1.

O ile księgi gruntowe, znajdujące się w urzędzie hipotecznym, odnoszą się do gruntów położonych w obrębie drugiej Strony, stosować należy następujące postanowienia.

§ 2.

(1) Jeżeli wszystkie karty księgi gruntowej dotyczą nieruchomości, położonych w obrębie drugiej Strony, nie należy kart zamykać, lecz trzymać je w pogotowiu celem przekazania ich drugiej Stronie. Termin, w którym przekazanie ma nastąpić, ustanowi się w drodze porozumienia między obustronnymi zarządami wymiaru sprawiedliwości.

(2) Razem z księgą gruntową należy przygotować przekazanie akt gruntowych, jak również przechowywanych osobno dokumentów (ordynacja dla sekretarjatów sądowych przy sądach powiatowych § 46), a w razie gdy cały obszar objęty księgą gruntową leży w obrębie drugiej Strony, także przekazanie odnoszących się do tego obszaru dokumentów katastralnych i pism jak również spisu właścicieli (ordynacja dla sekretarjatów sądowych § 45 ust. 6, § 47). To samo odnosi się do wszelkich pism dotyczących nieruchomości nie mających karty gruntowej.

(3) Akta gruntowe winny być przejrzane celem stwierdzenia, czy nie zawierają jakich zezwoleń na wpis, zarządzeń lub innych dokumentów, odnoszących się do nieruchomości, położonych w obrębie własnego kraju. W tym ostatnim wypadku należy sporządzić uwierzytelnione odpisy dla aktów gruntowych tych nieruchomości.

§ 3.

(1) Jeżeli poszczególne karty tomu księgi odnoszą się do nieruchomości położonych w obrębie drugiej Strony, natenczas winno się karty te wydzielić i złączyć w jedną, zaopatrzoną w zwykłą okładkę, „księgę zdawczą“, w której otrzymają one nowe liczby porządkowe.

(2) W księdze zdawczej można zamieścić karty rozmaitych obwodów hipotecznych. O ile liczba kart tego wymaga, winno się założyć więcej ksiąg zdawczych z bieżącymi nieprzerwanie liczbami kart.

(3) Jeżeli zachodzi obawa, że przez wydzielenie odnośny tom księgi gruntowej zbyt ucierpi albo jeżeli wydzielenie z innych przyczyn jest niewskazane, w szczególności dlatego, że tylko kilka kart należy wydzielić, lub też, że wpisów dotyczących tej samej karty z po-

Anlage II.

zu Artikel 136 Absatz 3.

§ 1.

Soweit die bei einem Grundbuchamt befindlichen Grundbücher sich auf Grundstücke beziehen, die im Bezirke des anderen Teiles belegen sind, gelten die folgenden Bestimmungen.

§ 2.

(1) Beziehen sich alle Blätter eines Grundbuchbandes auf Grundstücke, die im Bezirke des anderen Teiles belegen sind, so sind die Blätter nicht zu schliessen, sondern zur Abgabe an den anderen Teil bereit zu halten. Darüber, wann die Abgabe zu erfolgen hat, wird durch Uebereinkommen der beiderseitigen Justizverwaltungen Bestimmung getroffen werden.

(2) Mit dem Grundbuchband sind die Grundakten, sowie besonders verwahrte Urkunden (Geschäftsordnung für die Gerichtsschreibereien der Amtsgerichte § 46), falls ein ganzer Grundbuchbezirk im Bezirk des anderen Teiles belegen ist, auch die sich auf den Grundbuchbezirk beziehenden Katasterurkunden und Schriften und das Eigentümerverzeichnis (Geschäftsordnung § 45 Absatz 5, § 47), zur Abgabe bereit zu halten. Das gleiche gilt bei Grundstücken, die kein Grundbuchblatt haben, für die sich auf sie beziehenden Schriften.

(3) Die Grundakten sind daraufhin durchzusehen, ob sie Eintragungsbewilligungen, Verfügungen oder sonstige Urkunden enthalten, die sich auf Grundstücke beziehen, welche im Bezirk des eigenen Landes belegen sind. Bejahendenfalls sind beglaubigte Abschriften zu den Grundakten dieser Grundstücke zu nehmen.

§ 3.

(1) Beziehen sich einzelne Blätter eines Bandes auf Grundstücke, die im Bezirke des anderen Teiles belegen sind, so sind diese Blätter auszutrennen und zu einem mit einem einfachen Umschlage zu versehenen „Abgabeband“ zu vereinigen, in welchem sie neue fortlaufende Nummern erhalten.

(2) In den Abgabeband können auch Blätter verschiedener Grundbuchbezirke aufgenommen werden. Soweit es die Zahl der Blätter erforderlich macht, sind mehrere Abgabebände mit durchlaufenden Blattnummern zu bilden.

(3) Ist zu befürchten, dass durch die Austrennung der Grundbuchband zu sehr leidet, oder erscheint sonst die Austrennung unzweckmässig, insbesondere, weil nur wenige Blätter auszutrennen sind, oder weil die Eintragungen eines Blattes wegen Mangel an Raum

wodu braku miejsca dokonano w innych miejscach tego samego lub innego tomu księgi, natenczas można karty, które miały być wydzielone, także zamknąć. Treść ich winno się wówczas przenieść na nową kartę księgi zdawczej.

(4) Do ksiąg zdawczych należy stosować odpowiednio przepisy § 2.

(5) Jeżeli wydanie całego tomu księgi okaże się bardziej celowym, ponieważ przeważna część kart odnosi się do nieruchomości położonych w obrębie drugiej Strony, natenczas winno się zamknąć karty odnoszące się do nieruchomości własnego kraju. Treść ich winno się następnie przenieść na nową kartę jednego z tomów, pozostających w urzędzie hipotecznym. Jeżeli zachodzą powyższe warunki, natenczas można zażądać zwrotu zatrzymanych tomów księgi gruntowej.

§ 4.

(1) Jeżeli w skład karty gruntowej wchodzi więcej nieruchomości, z których jedna są położone we własnym, inne zaś w drugim kraju, natenczas winno się te ostatnie z urzędu odpisać na nową kartę księgi zdawczej.

(2) Jeżeli tylko część nieruchomości leży w obrębie drugiej Strony, winno się z urzędu tę część odpisać na nową kartę księgi zdawczej. Odpis może nastąpić także wówczas, gdy tylko co do położonej we własnym kraju części nieruchomości znajduje się uwierzytelniony wyciąg z księgi podatkowej i mapa uwierzytelniona przez urzędnika katastralnego.

(3) W wypadkach przewidzianych w ustępach 1 i 2 należy przy przenoszeniu wpisów zawartych w drugim i trzecim oddziale uwidocznić odpowiedzialność łączną zarówno na nowej jak i starej karcie. O odpisaniu należy zawiadomić wszystkie osoby widoczne z księgi gruntowej, na rzecz których wpis nastąpił. Zawiadomienia tego można się zrzec. Dla nowej karty winno się założyć nowe akta gruntowe. Pierwotne akta gruntowe pozostają w urzędzie hipotecznym. Postanowienia § 2 ustęp 3 należy odpowiednio stosować.

(4) Jeżeli okazuje się bardziej celowym przekazać całą kartę, gdyż wpisy dotyczą przeważnie nieruchomości lub części nieruchomości, położonych w obrębie drugiej Strony, natenczas winno się nieruchomości lub części nieruchomości, położone we własnym kraju, odpisać na nową kartę tomu księgi gruntowej, pozostającego w urzędzie hipotecznym. Postanowienia ustępu 2 zdanie 2 jak i ustępu 3 należy odpowiednio stosować.

an anderen Stellen desselben oder eines anderen Bandes fortgeführt sind, so können die Blätter, deren Austrennung in Frage kommt, auch geschlossen werden. Ihr Inhalt ist dann auf ein neues Blatt des Abgabebandes zu übertragen.

(4) Auf den Abgabeband finden die Bestimmungen des § 2 entsprechende Anwendung.

(5) Erscheint es zweckmässiger, den ganzen Band abzugeben, weil sich die überwiegende Mehrzahl der Blätter auf Grundstücke bezieht, die im Bezirke des anderen Teiles belegen sind, so sind die Blätter, die sich auf Grundstücke beziehen, welche im Bezirke des eigenen Landes belegen sind, zu schliessen. Ihr Inhalt ist dann auf ein neues Blatt eines beim Grundbuchamte verbleibenden Bandes zu übertragen. Die Abgabe zurückbehaltener Grundbuchbände kann bei Vorliegen obiger Voraussetzungen verlangt werden.

§ 4.

(1) Wird ein Grundbuchblatt über mehrere Grundstücke geführt, von denen die einen im Bezirke des eigenen Landes, die anderen im Bezirke des anderen belegen sind, so sind die letzteren von Amtswegen auf ein neues Blatt des Abgabebandes abzuschreiben.

(2) Befindet sich nur ein Teil eines Grundstückes im Bezirke des anderen Teiles, so ist der Teil von Amtswegen auf ein neues Blatt des Abgabebandes abzuschreiben. Die Abschreibung kann erfolgen, auch wenn nur bezüglich des im eigenen Lande belegenen Grundstücksteiles ein beglaubigter Auszug aus dem Steuerbuch und eine von dem Fortschreibungsbeamten beglaubigte Karte vorliegt.

(3) In den Fällen der Absätze 1 und 2 ist bei der Übertragung der Eintragungen in der zweiten und dritten Abteilung eine Gesamtheit sowohl auf dem alten, als auch auf dem neuen Blatte erkennbar zu machen. Die Abschreibung ist sämtlichen aus dem Grundbuch ersichtlichen Personen, zu deren Gunsten eine Eintragung erfolgt war, bekannt zu machen. Auf die Bekanntmachung kann verzichtet werden. Für das neue Blatt sind neue Grundakten anzulegen. Die bisherigen Grundakten haben bei dem Grundbuchamte zu verbleiben. Die Bestimmungen des § 2 Absatz 3 finden entsprechende Anwendung.

(4) Erscheint es zweckmässiger, das ganze Blatt abzugeben, weil die Eintragungen überwiegend Grundstücke oder Grundstücksteile betreffen, die im Bezirke des anderen Teiles belegen sind, so sind die im Bezirk des eigenen Landes belegenen Grundstücke oder Grundstücksteile auf ein neues Blatt eines beim Grundbuchamte verbleibenden Bandes abzuschreiben. Die Bestimmungen des Absatz 2 Satz 2 sowie des Absatz 3 finden entsprechende Anwendung.

CZEŚĆ TRZECIA.

Poczta.

(Artykuły 149—168.)

Artykuł 149.

Służba pocztowa, telegraficzna i telefoniczna, którą Rzeczpospolita Polska w myśl artykułu 29 Konwencji z dnia 9 listopada 1920 r. zaprowadzi, jest niezależną od zarządu pocztowego Wolnego Miasta Gdańska.

Artykuł 150

Obejmuje ona:

- a) w porcie gdańskim wszystkie działy i rodzaje służby ruchu, służby technicznej i służby administracyjnej, oraz potrzebne ku temu urządzenia;
- b) między portem gdańskim a Polską oraz przez port między Polską a zagranicą wszystkie połączenia pocztowe, telegraficzne i telefoniczne bez ograniczenia do pewnych linii komunikacyjnych i z prawem korzystania z wszelkich używanych środków komunikacyjnych.

Artykuł 151.

- (1) Zarząd polski ma prawo do samodzielnego oznaczenia rozmiarów i technicznego wykonania urządzeń.
- (2) Urządzenia te może on budować i utrzymywać przez własny personel lub własnych przedsiębiorców i według własnych przepisów, o ile nie wchodzi w rachubę współużywanie gdańskich urządzeń (artykuł 157).
- (3) Polski zarząd telegrafów winien jednakowoż w razie budowy nowych urządzeń zawiadomić o tem gdański zarząd telegrafów celem osiągnięcia porozumienia co do możliwie zgodnego sposobu wykonania.
- (4) Tak samo postąpi zarząd gdański, gdyby budowa nowych urządzeń z jego strony naruszała interesy zarządu polskiego.

DRITTER TEIL.

Post.

(Artikel 149—168.)

Artikel 149.

Der von der Republik Polen gemäss Artikel 29 der Konvention vom 9. November 1920 einzurichtende Post-, Telegraphen- und Fernsprechdienst ist von der Postverwaltung der Freien Stadt Danzig unabhängig.

Artikel 150.

Er erstreckt sich:

- a) im Hafen von Danzig auf alle Zweige und Arten des Betriebs-, des technischen und des Verwaltungsdienstes, sowie auf die dazu notwendigen Einrichtungen;
- b) zwischen dem Hafen von Danzig und Polen und über den Hafen zwischen Polen und dem Auslande auf alle Post-, Telegraphen- und Fernsprechverbindungen ohne Beschränkungen auf bestimmte Verkehrslinien und unter Benutzung aller gebräuchlichen Verkehrsmittel.

Artikel 151.

- (1) Die polnische Verwaltung ist berechtigt, den Umfang und die technische Ausführung der Einrichtungen selbständig zu bestimmen.
- (2) Sie darf solche Einrichtungen durch eigenes Personal oder durch eigene Unternehmer nach eigenen Vorschriften herstellen und unterhalten, es sei denn, dass eine Mitbenutzung Danziger Anlagen in Frage kommt (Artikel 157).
- (3) Jedoch muss die polnische Telegraphenverwaltung, wenn sie neue Anlagen herstellen will, die Danziger Telegraphenverwaltung davon benachrichtigen, damit eine Verständigung über eine möglichst reibungslose Art der Ausführung erreicht wird.
- (4) Ebenso hat die Danziger Verwaltung zu verfahren, falls durch ihre Neuanlagen die Interessen der polnischen Verwaltung berührt werden.

Artykuł 152.

(1) O ile następujące poniżej postanowienia niniejszej części nie zawierają odmiennych przepisów, Polska wykonuje swoją służbę pocztową, telegraficzną i telefoniczną na własny koszt i na własne ryzyko, z pomocą własnego personelu, według własnych przepisów i taryf, z wykluczeniem jakiegokolwiek wpływu gdańskiego zarządu pocztowego i telegraficznego i bez odwoływania się do jego pośrednictwa.

(2) Zarząd ten jest jednakowoż gotów przejąć w szczególnych wypadkach pośrednictwo, o ileby urządzenie bezpośrednich połączeń dla Polski połączone było z niestosunkowo wysokimi kosztami.

Artykuł 153.

W stosunku do przedsiębiorstw transportowych polski zarząd pocztowy posiada te same przywileje co gdański

Artykuł 154

Przesyłki pocztowe i telegramy, przesyłane bezpośrednio przez polskie urzędy pocztowe i telegraficzne na obszarze Wolnego Miasta Gdańska, nie podlegają ani cenzurze, ani zajęciu lub rewizji przez władze gdańskie. Wyjątek stanowi rewizja celna, co do której obowiązują ogólne przepisy celne.

Artykuł 155.

(1) Abonentom polskiej centrali telefonicznej w porcie zezwala się na miejscowy ruch telefoniczny.

(2) Polska uiszcza za to ogólną roczną opłatę uznania w kwocie jednego franka w zlocie i płaci oprócz tego Wolnemu Miastu Gdańskowi ubytek w opłatach, mogący wyniknąć z powodu dopuszczenia abonenta polskiego do miejscowego ruchu telefonicznego.

(3) Bliższe szczegóły w sprawie opłat zostaną uregulowane najpóźniej po upływie ćwierćrocza od czasu uruchomienia polskich urzędów telefonicznych.

Artykuł 156.

(1) Wolne Miasto Gdańsk zobowiązuje się sprzedać lub wydzierżawić Polsce po bezstronnem zbadaniu i z uwzględnieniem obu stronnych interesów takie budynki i grunta, które Polska oznaczy jako potrzebne do urządzenia i wykonywania służby pocztowej, telegraficznej i telefonicznej.

(2) Potrzebę kupna lub dzierżawy gruntów albo budynków oznacza Rzeczpospolita Polska.

Artikel 152.

(1) Soweit die nachfolgenden Bestimmungen dieses Teiles nichts entgegenstehendes enthalten, übt Polen seinen Post-, Telegraphen- und Fernsprehdienst auf eigene Kosten und Gefahr, mit eigenem Personal, nach eigenen Vorschriften und Tarifen aus, ohne dass die Danziger Post- und Telegraphenverwaltung Einfluss darauf hat oder ihre Vermittelung in Anspruch genommen wird.

(2) Jedoch ist letztere bereit, in besonderen Fällen eine Vermittelung zu übernehmen, sofern die Herstellung unmittelbarer Verbindungen für Polen mit unverhältnismässig grossen Kosten verbunden sein würde.

Artikel 153.

Transportunternehmungen gegenüber hat die polnische Postverwaltung die gleichen Vorrechte wie die Danziger.

Artikel 154.

Die durch polnische Post- und Telegraphenämter auf dem Gebiet der Freien Stadt Danzig unmittelbar beförderten Postsendungen und Telegramme unterliegen weder der Zensur noch der Beschlagnahme oder Untersuchung durch die Danziger Behörden. Ausgenommen hiervon ist die zollamtliche Prüfung, für die die allgemeinen Zollvorschriften gelten.

Artikel 155.

(1) Den Teilnehmern der polnischen Fernsprechzentrale im Hafen wird der Ortsfernsprechverkehr gestattet.

(2) Hierfür entrichtet Polen eine generelle jährliche Anerkennungsgebühr von einem Goldfranken und entschädigt ausserdem die Freie Stadt Danzig für die durch die Zulassung eines polnischen Teilnehmers zu dem Ortsfernsprechverkehr etwa entstehenden Gebührenauffälle.

(3) Das Nähere über die zu leistenden Zahlungen wird spätestens ein Vierteljahr, nachdem die polnischen Fernsprechdienststellen in Betrieb gesetzt worden sind, geregelt.

Artikel 156.

(1) Die Freie Stadt Danzig wird die Gebäude und Grundstücke, welche Polen als erforderlich für die Einrichtung und den Betrieb seines Post-, Telegraphen- und Fernsprehdienstes bezeichnet, nach unparteiischer Prüfung unter Berücksichtigung der beiderseitigen Interessen an Polen verkaufen oder verpachten.

(2) Das Bedürfnis zum Ankauf oder zur Miete des Geländes oder der Bauten bestimmt die Republik Polen.

(3) W sprawie oddania poszczególnego gruntu lub budynku winno pomiędzy Polską a Wolnym Miastem Gdańskiem nastąpić porozumienie.

Artykuł 157.

(1) Wolne Miasto Gdańsk zezwala na współużywanie przez polski zarząd telegrafów gdańskich linii telegraficznych i telefonicznych celem poprowadzenia przewodów polskich.

(2) Gdański zarząd telegrafów urządza własnym personelem i według gdańskich przepisów oraz utrzymuje polskie przewody na słupach, należących do zarządu gdańskiego. Przejmuje on gwarancję za prawidłowe i terminowe wykonanie tych prac.

(3) Usuwanie przeszkód na polskich przewodach, umieszczonych na słupach gdańskich, należy zasadniczo do polskiego zarządu.

Artykuł 158.

(1) Polska zwraca Gdańskowi koszty urządzenia i uiszcza roczną opłatę za współużywanie słupów i utrzymywanie polskich przewodów.

(2) Przez koszty urządzenia rozumie się koszty własne włącznie kosztów zarządu i kosztów ubocznych.

(3) Bieżące opłaty roczne nie powinny być wyższe, aniżeli opłaty pobierane według obowiązujących postanowień od władz gdańskich.

(4) W opłatach za przewody mieści się również opłata za używanie i utrzymywanie wewnętrznych technicznych urządzeń urzędów.

Artykuł 159.

(1) Polska jest również uprawniona do współużywania gdańskich linii kablowych w ten sposób, że odda się jej do użytku pewne żyły kablowe. Płaci ona za to czynsz roczny, który oblicza się na zasadach artykułu 158.

(2) Przy naprawach lub urządzaniu wspólnie używanych kabli rozdziela się powstałe koszty rzeczywiste na obydwaj zarządy w stosunku do używanych przez nie żył.

Artykuł 160.

(1) Polska może do budowy i utrzymywania przewodów i kabli sama dostarczyć potrzebne materiały budowlane, o ile dadzą się one dostosować do gdańskiego systemu budowy linii.

(2) O ile w poszczególnych wypadkach obydwaj zarządy nie umówią się inaczej, roboty będą wykonane na podstawie kosztorysów

(3) Über die Hergabe eines bestimmten Grundstücks oder Gebäudes ist zwischen Polen und der Freien Stadt Danzig eine Vereinbarung herbeizuführen.

Artikel 157.

(1) Die Freie Stadt Danzig gestattet, dass die polnische Telegraphenverwaltung Danziger Telegraphen- und Fernsprechlinien zur Führung polnischer Leitungen mitbenutzt.

(2) Polnische Leitungen an Gestängen der Danziger Telegraphenverwaltung stellt die Danziger Verwaltung durch eigenes Personal und nach Danziger Vorschriften her und unterhält sie. Sie übernimmt die Gewähr für ordnungsmässige und rechtzeitige Ausführung der Arbeiten.

(3) Störungen in polnischen Leitungen, die an Danziger Gestängen angebracht sind, hat grundsätzlich die polnische Verwaltung zu beseitigen.

Artikel 158.

(1) Polen erstattet Danzig die Herstellungskosten und zahlt eine Jahresgebühr für die Mitbenutzung der Gestänge und die Unterhaltung der polnischen Leitungen.

(2) Unter Herstellungskosten sind die Selbstkosten einschliesslich General- und Nebenkosten zu verstehen.

(3) Die laufenden Jahresgebühren sollen nicht höher sein, als diejenigen, welche nach den geltenden Bestimmungen von den Danziger Behörden erhoben werden.

(4) In den Gebühren für Leitungen ist die Gebühr für Benutzung und Unterhaltung der inneren technischen Amtseinrichtungen enthalten.

Artikel 159.

(1) Polen ist auch berechtigt, Danziger Kabellinien mitzubnutzen, indem ihm Kabeladern überlassen werden. Hierfür zahlt es eine laufende Jahresmiete, die nach den Grundsätzen des Artikels 158 zu berechnen ist.

(2) Bei Instandsetzung oder Herstellung gemeinsam benutzter Kabel sind die tatsächlich entstandenen Kosten auf beide Verwaltungen nach Verhältnis der von ihnen benutzten Adern zu verteilen.

Artikel 160.

(1) Die zum Bau und zur Unterhaltung von Leitungen und Kabeln erforderlichen Baustoffe darf Polen selbst liefern, sofern sie sich dem Danziger Linienbausystem anpassen lassen.

(2) Wenn im Einzelfall beide Verwaltungen nichts anderes verabreden, werden den Herstellungsarbeiten Kostenanschläge der

gdańskiego zarządu telegrafów, przyjętych przez polski zarząd telegrafów.

(3) Upelnomocnieni funkcjonariusze polskiego zarządu poczt i telegrafów będą mogli przekonywać się w toku robót o ich postępie. Życzeniom ich, odnoszącym się do wykonywania budowy, gdański zarząd telegrafów uczyni zadość przy uwzględnieniu stanu rzeczy i swych własnych przepisów budowlanych.

Artykuł 161.

Polski i gdański zarząd poczt i telegrafów umówią dalsze szczegóły, wynikające z zastosowania powyższych postanowień z uwzględnieniem wyżej przytoczonych zasad.

Artykuł 162.

(1) Przy używaniu publicznych i prywatnych dróg, budynków i gruntów polski zarząd telegrafów ma te same prawa i obowiązki, jakie według każdorazowo obowiązujących ustaw gdańskich ma gdański zarząd telegrafów. To samo odnosi się do udzielania pomocy przez właściwe władze i urzędy.

(2) Gdańskie postanowienia karne ku ochronie urządzeń telegraficznych, telefonicznych i kabli mają również zastosowanie do urządzeń polskich na obszarze Wolnego Miasta Gdańska.

Artykuł 163.

Obydwa zarządy winny dla ruchu między Polską a Wolnym Miastem Gdańskiem ustanowić taryfy pocztowe, telegraficzne i telefoniczne według tych samych zasad i o ile możności z temi samemi opłatami.

Artykuł 164.

(1) Opłaty nie mogą być niższe od opłat w ruchu wewnętrznym ani wyższe od opłat w ruchu zagranicznym.

(2) Na wniosek Wolnego Miasta Gdańska należy jednakże w ruchu wzajemnym wprowadzić takie opłaty, jakie Polska każdorazowo stosuje we własnym ruchu między Polską a portem gdańskim.

Artykuł 165.

O ile co do zasad taryfowania i co do wysokości opłat między obustronnemi zarządami nie dojdzie do porozumienia, należy stosować zasady taryfowania obowiązujące w międzynarodowym ruchu pocztowym, telegraficznym i telefonicznym oraz opłaty, ustanowione w ruchu wewnętrznym przez tę Stronę, która przy uwzględnieniu kursu swego pieniądza, posiada wyższą taryfę wewnętrzną.

Danziger Telegraphenverwaltung zu Grunde gelegt, die die polnische Telegraphenverwaltung genehmigt hat.

(3) Bevollmächtigte der polnischen Post- und Telegraphenverwaltung dürfen sich über den Fortschritt der Arbeiten unterrichten. Ihren Wünschen über die Bauausführung wird die Danziger Telegraphenverwaltung entsprechend der Sachlage unter Berücksichtigung der eigenen Bauvorschriften Rechnung tragen.

Artikel 161.

Die polnische und die Danziger Post- und Telegraphenverwaltung werden unter Beobachtung der angegebenen Grundsätze weitere aus obigen Bestimmungen sich ergebende Einzelheiten verabreden.

Artikel 162.

(1) Die polnische Telegraphenverwaltung hat bei der Benutzung öffentlicher und privater Wege, Gebäude und Grundstücke dieselben Rechte und Pflichten, wie sie nach den jeweiligen Danziger Gesetzen die Danziger Telegraphenverwaltung hat. Das Gleiche gilt für die Unterstützung durch die zuständigen Behörden und Dienststellen.

(2) Die Danziger Strafbestimmungen zur Sicherung der Telegraphen-, Fernsprech- und Kabelanlagen finden auch auf die polnischen Anlagen im Gebiet der Freien Stadt Danzig Anwendung.

Artikel 163.

Für den Verkehr zwischen Polen und Danzig haben beide Verwaltungen Post-, Telegraphen- und Fernsprechtarife nach denselben Grundsätzen und möglichst mit denselben Gebühren festzusetzen.

Artikel 164.

(1) Die Gebühren dürfen nicht niedriger sein, als die des Inlandsverkehrs, und nicht höher, als die des Auslandsverkehrs.

(2) Auf Antrag der Freien Stadt Danzig sind jedoch für den gegenseitigen Verkehr die Gebührensätze einzuführen, die jeweils Polen für seinen Verkehr zwischen Polen und dem Hafen von Danzig anwendet.

Artikel 165.

Soweit über die Grundsätze des Tarifs und die Höhe der Gebühren zwischen beiden Verwaltungen keine Übereinstimmung erzielt wird, gelten die Tarifgrundsätze des internationalen Post-, Telegraphen- und Fernsprechverkehrs sowie die für den Innenverkehr von dem Teil festgesetzten Gebühren, der unter Berücksichtigung des Kurses seines Geldes den höheren Innentarif besitzt.

Artykuł 166.

- (1) Dopóki Polska i Gdańsk nie mają tego samego systemu monetarnego, należy stawki opłat ustanowić na podstawie stosunku wartości pieniądza gdańskiego i polskiego.
- (2) Stosunek wartości ustala się na podstawie przeciętnego kursu z ubiegłego ćwierćrocza.
- (3) Jeżeli przeciętny kurs zmieni się w ciągu następnego ćwierćrocza tak, że należałoby dotychczasowe opłaty podwyższyć lub obniżyć o dwadzieścia od sta, aby odpowiadały nowemu stosunkowi wartości, natenczas należy przeprowadzić nowe ustalenie stawek opłat w ciągu jednego miesiąca po ustanowieniu nowego stosunku wartości.
- (4) W razie niezwykle wielkiej zmiany kursu dziennego w stosunku do ostatniego ustalonego kursu przeciętnego, należy na wniosek jednej ze Stron ustanowić nowe stawki opłat.

Artykuł 167.

- (1) Zarząd poczt i telegrafów tej Strony, której opłaty w danej chwili służą za podstawę do obliczenia wysokości opłat w ruchu wzajemnym, jest zobowiązany podać do wiadomości zarządowi drugiej Strony w jaknajkrótszym czasie każdą postanowioną zmianę swych opłat.
- (2) Wprowadzenie nowych stawek opłat w ruchu wzajemnym winno nastąpić najpóźniej w miesiąc po dniu ich ustanowienia.

Artykuł 168.

- (1) Zarządy pocztowe obu Stron winny w następujących sprawach jaknajrychlej zawrzeć osobne umowy:
 - a) korzystanie z polskich urzędów pocztowych i telegraficznych w porcie przez polskie władze i urzędy w ruchu miejscowym;
 - b) odbieranie przesyłek pocztowych i telegramów, nadanych w Polsce, z polskich urzędów pocztowych i telegraficznych w porcie przez odbiorców, zamieszkałych poza portem;
 - c) doręczanie przesyłek pocztowych i telegramów, nadanych w Polsce, polskim władzom i urzędom poza portem;
 - d) przyłączanie polskich władz i urzędów, znajdujących się w Gdańsku poza portem, do polskich centrali telefonicznych, które mają być w porcie urządzone dla ruchu z Polską;

Artikel 166.

- (1) Solange Polen und Danzig nicht dasselbe Münzsystem besitzen, werden die Gebührensätze im Verhältnis des Wertes des Danziger und des polnischen Geldes festgesetzt.
- (2) Das Wertverhältnis wird nach einem Durchschnittskurse festgestellt, der für das vergangene Vierteljahr berechnet wird.
- (3) Ändert sich dieser Durchschnittskurs innerhalb des nächsten Vierteljahres, so dass die bestehenden Gebühren um zwanzig vom Hundert erhöht oder herabgesetzt werden müssten, um dem neuen Wertverhältnis zu entsprechen, so findet eine neue Festsetzung der Gebührensätze innerhalb eines Monats nach Festsetzung des neuen Wertverhältnisses statt.
- (4) Für den Fall einer aussergewöhnlichen, erheblichen Änderung des Tageskurses gegenüber dem zuletzt festgestellten Durchschnittskurse findet auf Antrag eines Teiles eine Neufestsetzung der Gebühren statt.

Artikel 167.

- (1) Diejenige Post- und Telegraphenverwaltung, deren Gebühren im gegebenen Augenblick der Berechnung der Gebührenhöhe für den gegenseitigen Verkehr zugrunde gelegt werden, ist verpflichtet, von jeder beschlossenen Änderung ihrer Gebühren die andere Verwaltung in kürzester Frist zu benachrichtigen.
- (2) Die Einführung neuer Gebührensätze im gegenseitigen Verkehr hat spätestens einen Monat nach Festsetzung der Gebühren zu erfolgen.

Artikel 168.

- (1) Über folgende Angelegenheiten sollen zwischen den beiderseitigen Postverwaltungen sobald wie möglich besondere Abmachungen getroffen werden:
 - a) Benutzung der polnischen Post- und Telegrapheneinrichtungen im Hafen für den Ortsverkehr polnischer Behörden und Ämter;
 - b) Abholung von Postsendungen und Telegrammen, die in Polen aufgegeben sind, bei den polnischen Post- und Telegraphendienststellen im Hafen durch ausserhalb des Hafens wohnende Empfänger;
 - c) Bestellung von Postsendungen und Telegrammen, die in Polen aufgegeben sind, an polnische Behörden und Ämter ausserhalb des Hafens;
 - d) Anschluss polnischer Behörden und Ämter, die sich in Danzig ausserhalb des Hafens befinden, an die im Hafen einzurichtenden polnischen Fernsprechzentralen für den Verkehr mit Polen;

- e) bezpośredni ruch służbowy polskich urzędów pocztowych i telegraficznych w porcie z urzędami pocztowymi i telegraficznymi zagranicą;
 - f) dopuszczenie nieograniczonego polskiego ruchu pocztowego, telegraficznego i telefonicznego między portem gdańskim a zagranicą;
 - g) dopuszczenie prywatnego miejscowego ruchu pocztowego i telegraficznego w porcie gdańskim;
 - h) polski ruch przechodni przez obszar gdański do Polski lub do zagranicy;
 - i) gdański ruch przechodni przez Polskę do zagranicy;
 - k) wzajemny ruch między Polską a Gdańskiem.
- (2) Późniejsze umowy, przewidziane do punktów a, c, oraz d nie przesądzają decyzji o prawno-państwowem stanowisku polskich władz i urzędów na obszarze Wolnego Miasta Gdańska.

- e) unmittelbarer Dienstverkehr der polnischen Post- und Telegraphendienststellen im Hafen mit den Post- und Telegraphendienststellen im Auslande;
 - f) Zulassung des unbeschränkten polnischen Post-, Telegraphen- und Fernsprechverkehrs zwischen dem Hafen von Danzig und dem Auslande;
 - g) Zulassung eines privaten Post- und Telegraphen-Ortsverkehrs im Hafen von Danzig;
 - h) Durchgangsverkehr Polens durch Danziger Gebiet nach Polen oder dem Auslande;
 - i) Durchgangsverkehr Danzigs durch Polen nach dem Auslande;
 - k) wechselseitiger Verkehr zwischen Polen und Danzig.
- (2) Durch etwaige spätere Abmachungen zu Punkt a, c und d wird der Entscheidung über die staatsrechtliche Stellung der polnischen Behörden und Ämter auf dem Gebiete der Freien Stadt Danzig nicht vorgegriffen.

CZEŚĆ CZWARTA.

Żegluga.

(Artykuły 169—183.)

DZIAŁ I.

Żegluga morska.

(Artykuły 169—173.)

Artykuł 169

Wolne Miasto Gdańsk jest zobowiązane natychmiast po dokonaniu wpisu zawiadomić Rząd Polski o każdej rejestracji statków, noszących gdańską banderę, oraz donosić o wszelkich zmianach w rejestrze z wyszczególnieniem prawa własności oraz innych praw rzeczowych, ciężących na owych statkach.

Artykuł 170.

- (1) Rząd Polski jest uprawniony w przeciągu jednego miesiąca od dnia doręczenia zawiadomienia (artykuł 169) wnieść do Senatu Wolnego Miasta Gdańska sprzeciw przeciwko wpisowi.
- (2) Przeciwko wydanemu na skutek tego sprzeciwu rozstrzygnięciu Senatu może Rząd Polski w przeciągu jednego miesiąca od dnia doręczenia jego dyplomatycznemu przedstawicielowi spowodować rozstrzygnięcie w myśl artykułu 39 Konwencji.
- (3) Wolne Miasto Gdańsk wyda postanowienia celem zapewnienia wykonania rozstrzygnięć wymienionych w ustępie drugim.

Artykuł 171.

- (1) Statkom morskim pod gdańską banderą Rzeczpospolita Polska zezwala na żeglugę przybrzeżną pod takimi samymi warunkami jak statkom polskim.
- (2) Gdyby wobec grożącej wojny, w razie stanu wojennego, mobilizacji lub z innych względów na bezpieczeństwo publiczne okazała się potrzeba wydania przejściowo zarządzeń ograniczających w jakikolwiek sposób żeglugę polskich statków na wodach polskich, wówczas i statki gdańskie podlegają tym samym przepisom. W żadnym jednak razie nie wolno władzom polskim zajmować statków gdańskich lub zmuszać je do jakichkolwiek świadczeń. Nawet w razie zastosowania takich lub podobnych zarządzeń wobec statków polskich, należy zezwolić statkom gdańskim na powrót do Gdańska i na

VIERTER TEIL.

Schiffahrt.

(Artikel 169—183.)

ABSCHNITT I.

Seeschiffahrt.

(Artikel 169—173.)

Artikel 169.

Die Freie Stadt Danzig ist verpflichtet, der polnischen Regierung sofort nach geschehener Eintragung alle Registrierungen von Schiffen, die die Danziger Flagge führen, sowie alle Änderungen im Register mitzuteilen unter Erwähnung der Eigentumsrechte und anderer dinglicher Rechte deren Gegenstand die besagten Schiffe sein können.

Artikel 170.

- (1) Die polnische Regierung ist berechtigt, innerhalb eines Monats nach Zustellung der Mitteilung (Artikel 169) bei dem Senat der Freien Stadt Danzig Einspruch gegen die Eintragung zu erheben.
- (2) Gegen die auf Grund dieses Einspruches erfolgte Entscheidung des Senats kann die polnische Regierung innerhalb eines Monats nach Zustellung an ihren diplomatischen Repräsentanten die Entscheidung gemäss Artikel 39 der Konvention herbeiführen.
- (3) Die Freie Stadt Danzig wird Bestimmungen treffen, um die Ausführung der in Absatz 2 erwähnten Entscheidungen zu sichern.

Artikel 171.

- (1) Den Seeschiffen unter Danziger Flagge gestattet die Republik Polen den Betrieb der Küstenschiffahrt in den polnischen Gewässern unter denselben Bedingungen wie den polnischen Schiffen.
- (2) Sollten sich im Falle der Kriegsgefahr, des Kriegszustandes oder der Mobilmachung oder aus irgendwelchen Gründen der öffentlichen Sicherheit vorübergehend Massnahmen als notwendig erweisen, welche die Schiffahrt auf polnischen Gewässern für polnische Schiffe in irgendeiner Weise beschränken, so sind auch die Danziger Schiffe diesen Vorschriften unterworfen. Dies gilt jedoch mit der Einschränkung, dass in keinem Falle den polnischen Behörden das Recht zusteht, Danziger Schiffe zu beschlagnahmen oder zu irgendwelchen Diensten zu zwingen. Auch wenn solche oder ähnliche Massnahmen polnischen Schiffen gegenüber zur Anwendung kämen,

korzystanie w tym celu z potrzebnych urządzeń i zakładów wszelkiego rodzaju.

(3) Statkami morskimi lub statkami wogóle w znaczeniu niniejszego postanowienia są nie tylko statki, które według prawa o banderze uważać należy jako statki gdańskie, lecz także wszelkie do Gdańszczan należące statki przybrzeżne, które służą do przewozu osób lub towarów.

Artykuł 172.

Obywatelom gdańskim wolno wstępować w służbę na polskich statkach handlowych pod temi samemi warunkami co obywatelom polskim

Artykuł 173.

(1) Rząd Polski jest według artykułu 8 ustępu 3 Konwencji z dnia 9 listopada 1920 r. uprawniony do utworzenia w Gdańsku urzędów dla rejestracji i nadzoru nad sprawnością morską polskich statków oraz dla najmu ich załóg.

(2) O środkach prawnych przeciwko decyzjom tych urzędów rozstrzygają właściwe sądy polskie, znajdujące się na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

(3) Wolne Miasto Gdańsk wykonuje na wezwanie Rządu Polskiego zarządzenia i rozporządzenia powyższych urzędów przez swoje władze, o ile Rada Portu nie jest do tego właściwą lub właściwą nie będzie. Wezwania skierowuje w tym wypadku przedstawiciel dyplomatyczny Rządu Polskiego w Gdańsku do właściwego urzędu (organy policyjne i inne organy wykonawcze), który oznaczy Senat.

DZIAŁ II.

Żegluga rzeczna.

(Artykuły 174—183.)

Artykuł 174.

Żegluga i spław na drogach wodnych w obrębie Rzeczypospolitej Polskiej i Wolnego Miasta Gdańska są wolne dla polskich i gdańskich statków i tratów.

Artykuł 175.

Przy wykonywaniu żeglugi i spławu na polskich i gdańskich drogach wodnych należy na równi traktować polskie i gdańskie

ist Danziger Schiffen die Rückfahrt nach Danzig und die sich zu diesem Zweck als notwendig erweisende Benutzung von Anlagen und Einrichtungen jeder Art zu gestatten.

(3) Schiffe oder Seeschiffe im Sinne dieser Bestimmung sind nicht nur die nach dem Flaggenrecht als Danziger Schiffe geltenden Fahrzeuge, sondern auch alle im Danziger Eigentum befindlichen Küstenfahrzeuge, die dem Personen- oder Güterverkehr dienen.

Artikel 172.

Danziger Staatsangehörige werden zur Anmusterung auf polnischen Kauffahrteischiffen unter denselben Bedingungen zugelassen wie polnische.

Artikel 173.

(1) Die polnische Regierung ist berechtigt, in Danzig gemäss Artikel 8 Absatz 3 der Konvention vom 9. November 1920 Ämter einzurichten zur Registrierung und zur Beaufsichtigung der Seetüchtigkeit der polnischen Schiffe, sowie zur Anmusterung der Schiffsmannschaften.

(2) Über Rechtsmittel gegen Entscheidungen der Ämter entscheiden die zuständigen polnischen Gerichte im Gebiet der Republik Polen.

(3) Die Ausführung der Verfügungen und Verordnungen dieser Ämter erfolgt, soweit nicht eine Zuständigkeit des Hafenausschusses gegeben ist oder gegeben sein wird, durch die Behörden der Freien Stadt Danzig auf Ersuchen der polnischen Regierung. Die Ersuchen sind in diesem Falle durch den diplomatischen Repräsentanten der polnischen Regierung in Danzig an die zuständige Stelle (Polizei- und sonstige Exekutivorgane), die der Senat bezeichnen wird, zu stellen.

ABSCHNITT II.

Binnenschifffahrt.

(Artikel 174—183.)

Artikel 174.

Die Schifffahrt und Flösserei auf den Wasserstrassen im Gebiet der Republik Polen und der Freien Stadt Danzig sind für die beiderseitigen Schiffe und Traften frei.

Artikel 175.

Bei Ausübung der Schifffahrt und Flösserei auf den polnischen und Danziger Wasserstrassen sind polnische und Danziger Schiffe,

statki, ładunki i tratwy, oraz odnośnych przedsiębiorców i ich personel. Korzystają oni z wszelkich praw i udogodnień, jakie przysługują rodzimym statkom, ładunkom i tratwom, ich przedsiębiorcom oraz ich personelowi na drogach wodnych, w portach i na złączonych z nimi urządzeniach wszelkiego rodzaju wraz z ładowniami.

Artykuł 176.

Jako statki gdańskie w myśl artykułów 174 i 175 należy rozumieć te statki, które do dnia 1 sierpnia 1921 r. zostały wciągnięte do gdańskiego rejestru statków rzecznych, zaś po tym terminie te statki, które do tego rejestru wciągnięte zostaną i są wyłączną własnością obywateli gdańskich lub też towarzystw albo zrzeszeń, w których obywatele gdańscy mają przeważające udziały.

Artykuł 177.

Wolne Miasto Gdańsk jest zobowiązane donieść dyplomatycznemu przedstawicielowi Rządu Polskiego w Gdańsku o każdej zmianie w prawie własności, zapisanej w gdańskim rejestrze statków rzecznych.

Artykuł 178.

(1) Statki, wynajęte przez obywateli gdańskich lub towarzystwa albo zrzeszenia, w których obywatele gdańscy mają przeważające udziały, stawia się, jednakże z ograniczeniem ich liczby do najwyżej dwustu statków rocznie i to bez względu na ilość wykonanych podróży, na równi ze statkami gdańskimi w rozumieniu artykułu 176.

(2) Podział tych statków na interesowane koła handlowe pozostawia się Rządowi Wolnego Miasta Gdańska.

(3) W odstępach dwuletnich, stosownie do potrzeb gospodarczych, przewiduje się nowe ustalenie powyższej liczby maksymalnej w drodze umowy między obu Stronami. Aż do zawarcia takiej umowy pozostaje dotychczasowy kontyngent bez zmiany.

Artykuł 179.

Dyplomatyczny przedstawiciel Rządu Polskiego w Gdańsku zaznaczy na patencie statku prawo do równego traktowania statku gdańskiego (art. 176) lub statku najętego (art. 178).

Artykuł 180

Patenty żeglarskie i okrętowe, wystawione przez władze właściwe do wydawania takich dokumentów na obszarze Rzeczy-

Ladungen und Traften, ferner ihre Unternehmer sowie deren Angestellte völlig gleich zu behandeln. Sie geniessen alle Rechte und Begünstigungen, welche den einheimischen Schiffen, Ladungen und Traften, deren Unternehmern und Angestellten auf den Wasserstrassen, in Häfen oder den damit verbundenen Anstalten jeder Art einschliesslich Ladeanstalten gewährleistet werden.

Artikel 176.

Als Danziger Schiffe im Sinne der Artikel 174 und 175 sind die Schiffe zu verstehen, welche bis zum 1. August 1921 in das Danziger Binnenschiffsregister eingetragen waren, oder welche nach diesem Zeitpunkt in das genannte Register eingetragen werden und deren Eigentum entweder ausschliesslich Danziger Staatsangehörigen zusteht oder Gesellschaften oder Vereinigungen, in denen Danziger Staatsangehörige überwiegende Anteile haben.

Artikel 177.

Die Freie Stadt Danzig ist verpflichtet, dem diplomatischen Repräsentanten der polnischen Regierung in Danzig jede in das Danziger Binnenschiffsregister eingetragene Änderung im Eigentumsrecht mitzuteilen.

Artikel 178.

(1) Schiffe, welche von Danziger Staatsangehörigen oder solchen Gesellschaften und Vereinigungen gechartert sind, an denen Danziger Staatsangehörige überwiegende Anteile haben, werden bis zu einer jährlichen Höchstbegrenzung von zweihundert Schiffen, ohne Rücksicht auf die Zahl der ausgeführten Reisen, den Danziger Schiffen im Sinne des Artikels 176 gleichgestellt.

(2) Die Verteilung dieser Schiffe auf die beteiligten Handelskreise ist der Regierung der Freien Stadt Danzig überlassen.

(3) Es wird vorgesehen, dass in wiederkehrenden Zeitabschnitten von zwei Jahren, entsprechend den wirtschaftlichen Bedürfnissen, eine Neufestsetzung der Höchstmenge im Wege der Vereinbarung zwischen beiden Teilen erfolgen soll. Bis zu dieser Einigung verbleibt es bei der bis dahin geltenden Höchstmenge.

Artikel 179.

Der diplomatische Repräsentant der polnischen Regierung in Danzig wird die Gleichbehandlung eines Danziger Schiffes (Artikel 176) sowie eines gecharterten Schiffes (Artikel 178) auf dem Schiffsbrief des Schiffes vermerken.

Artikel 180.

Schiffer- und Schiffspatente, die von den im Bereiche der Republik Polen und der Freien Stadt Danzig für die Ausstellung

pospolitej Polskiej i Wolnego Miasta Gdańska, mają na wodach polskich i gdańskich równe znaczenie.

Artykuł 181.

Gdyby wobec grożącej wojny, w razie stanu wojennego, mobilizacji lub z innych względów na bezpieczeństwo publiczne okazała się potrzeba wydania przejściowo zarządzeń ograniczających w jakikolwiek sposób żeglugę polskich statków na wodach polskich, wówczas i statki gdańskie podlegają tym samym przepisom. W żadnym jednak razie nie wolno władzom polskim zajmować statków gdańskich lub zmuszać je do jakichkolwiek świadczeń. Nawet w razie zastosowania takich lub podobnych zarządzeń wobec statków polskich, należy zezwolić statkom gdańskim na powrót do Gdańska i na korzystanie w tym celu z potrzebnych urządzeń i zakładów wszelkiego rodzaju.

Artykuł 182.

Przy nabywaniu potrzebnych gruntów, warsztatów, stoczni, biur jak również przy zakładaniu filji, polskie i gdańskie przedsiębiorstwa żeglugowe korzystają na obszarach obydwóch Stron z równych praw.

Artykuł 183.

Rzeczpospolita Polska i Wolne Miasto Gdańsk oświadczają gotowość wejścia w rokowania w sprawie wydania jednolitych ustaw i przepisów odnoszących się do żeglugi na wodach polskich i gdańskich.

dieser Urkunden zuständigen Behörden ausgestellt sind, haben auf den polnischen und Danziger Gewässern gleiche Geltung.

Artikel 181.

Sollten sich im Falle der Kriegsgefahr, des Kriegszustandes oder der Mobilmachung oder aus irgend welchen Gründen der öffentlichen Sicherheit vorübergehend Massnahmen als notwendig erweisen, welche die Schifffahrt auf polnischen Gewässern für polnische Schiffe in irgendeiner Weise beschränken, so sind auch die Danziger Schiffe diesen Vorschriften unterworfen. Dies gilt jedoch mit der Einschränkung, dass in keinem Falle den polnischen Behörden das Recht zusteht, Danziger Schiffe zu beschlagnahmen oder zu irgend welchen Diensten zu zwingen. Auch wenn solche oder ähnliche Massnahmen polnischen Schiffen gegenüber zur Anwendung kämen, ist Danziger Schiffen die Rückfahrt nach Danzig und die sich zu diesem Zwecke als notwendig erweisende Benutzung von Anlagen und Einrichtungen jeder Art zu gestatten.

Artikel 182.

Bei Erwerb der nötigen Grundstücke, Werkstätten, Schiffsbauplätze, Geschäftsräume sowie bei der Errichtung von Zweigniederlassungen geniessen die polnischen und Danziger Schifffahrtsunternehmungen in den Gebieten beider Teile die gleichen Rechte.

Artikel 183.

Die Republik Polen und die Freie Stadt Danzig erklären sich bereit, in Verhandlungen darüber einzutreten, dass für die Schifffahrt auf den polnischen und Danziger Gewässern gleiche Gesetze und Vorschriften erlassen werden.

CZEŚĆ PIĄTA.

Sprawy finansowe.

(Artykuły 184—196.)

DZIAŁ I.

Giełda.

(Artykuły 184—190.)

Artykuł 184.

W Wolnem Mieście Gdańsku będzie istnieć giełda pieniężna i efektów, na której marka polska będzie dopuszczona do urzędowego obiegu i notowana urzędownie w cedule.

Artykuł 185.

Na giełdzie gdańskiej mają być notowane urzędowo transakcje:

- a) banknotami i gotówką w marce polskiej;
- b) czekami, przekazami i wypłatami na instytucje bankowe, posiadające w Polsce prawa banków dewizowych;
- c) weksłami kupieckimi, płatnemi w marce polskiej.

Artykuł 186.

Oddziały banków gdańskich, mających siedzibę główną w Wolnem Mieście Gdańsku, które obecnie już działają na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej lub w przyszłości na nim działać będą, otrzymują od polskiego Ministerstwa Skarbu, po wypełnieniu prawnie wymaganych formalności, prawa banków dewizowych w Polsce.

Artykuł 187.

Dopóki w Polsce obowiązują przepisy o ograniczeniu obrotu pieniężnego z zagranicą, wypłaty, czeki i przekazy w marce polskiej na osoby prywatne i firmy nie będące bankami dewizowemi, nie mogą być przedmiotem handlu na giełdzie pieniężnej w Gdańsku, ani też na niej notowane.

Artykuł 188.

(1) Przy ustalaniu kursu marki polskiej uwzględni się jedynie obroty, dokonane za pośrednictwem zaprzysiężonych maklerów (agentów) giełdowych.

FÜNFTER TEIL.

Finanzangelegenheiten.

(Artikel 184—196.)

ABSCHNITT I.

Börse.

(Artikel 184—190.)

Artikel 184.

In der Freien Stadt Danzig wird eine Effekten- und Devisenbörse bestehen, an welcher die polnische Mark zum amtlichen Verkehr zugelassen und im Kursblatte amtlich notiert wird.

Artikel 185.

An der Danziger Börse werden amtlich notiert die Transaktionen in:

- a) Banknoten und Bargeld in polnischer Mark;
- b) Schecks, Anweisungen und Auszahlungen auf Bankinstitute, welche in Polen die Rechte der Devisenbanken besitzen;
- c) kaufmännischen Wechseln, die in polnischer Mark zahlbar sind.

Artikel 186.

Die im Gebiet der Republik Polen jetzt und in Zukunft tätigen Zweigstellen von Danziger Banken, deren Hauptsitz sich im Gebiet der Freien Stadt Danzig befindet, erhalten durch das polnische Finanzministerium nach Erfüllung der gesetzlich vorgeschriebenen Förmlichkeiten die Rechte von Devisenbanken in Polen.

Artikel 187.

Solange in Polen die Vorschriften über die Einschränkung des Geldverkehrs mit dem Auslande bestehen, werden Auszahlungen, Schecks und Überweisungen in polnischer Mark auf Privatpersonen und Firmen, welche keine Devisenbanken sind, an der Devisenbörse in Danzig nicht gehandelt und nicht notiert.

Artikel 188.

(1) Bei Feststellung des Kurses der polnischen Mark werden nur die unter Mitwirkung der beeidigten Börsenmakler zustande gekommenen Käufe und Verkäufe berücksichtigt.

- (2) Notowania winny oddzielnie podawać kurs gotówki i kurs dewiz.
- (3) Ceduła giełdowa winna zawierać rubryki kursów żądanych i płaconych; różnica między obu kursami nie powinna normalnie przynosić ośmiu od sta.

Artykuł 189.

- (1) Do zarządu giełdy należy powołać conajmniej dwóch przedstawicieli banków polskich w Gdańsku.
- (2) Jeden z nich lub jego zastępca mają prawo do współdziałania przy urzędowym ustalaniu kursu marki polskiej. Zarząd giełdowy winien ich do tego wezwać.

Artykuł 190.

- (1) Jako kurs urzędowy dla przerachowania marki polskiej na pieniądź gdański i odwrotnie należy uważać, o ile przepisy specjalne czegoś innego nie przewidują, kurs rubryki „żądano“, ustalony urzędowo dla banknotów polskich na giełdzie gdańskiej dnia poprzedniego. O ile dnia poprzedniego notowania urzędowego nie było, obowiązywać będzie ostatnie notowanie giełdy gdańskiej.
- (2) Rzeczpospolita Polska i Wolne Miasto Gdańsk wydadzą wspólnie specjalne przepisy wykonawcze.

DZIAŁ II.

Polska kasa rządowa.

(Artykuły 191 i 192.)

Artykuł 191.

- (1) Przy przedstawicielu dyplomatycznym Rządu Polskiego w Gdańsku zostanie utworzona kasa rządowa.
- (2) Działalność jej obejmie następujące czynności:
 - a) wykonywanie wszelkich wypłat na zlecenie Rządu Polskiego w Gdańsku oraz przyjmowanie wszelkich wpłat na rachunek jego. Dotyczy to w szczególności wszelkich wpłat i wypłat wynikających z rozrachunków między władzami polskimi a władzami gdańskimi;
 - b) przeprowadzanie transakcji finansowych, mających na względzie ochronę marki polskiej;
 - c) udział w zebraniach giełdy pieniężnej i efektów w Gdańsku.

- (2) Die Notierungen müssen den Kurs von Bargeld und Devisen gesondert angeben.
- (3) Das Kursblatt enthält die Spalten „Geld“ und „Brief“; der Unterschied zwischen beiden Kursen soll normalerweise acht Prozent nicht übersteigen.

Artikel 189.

- (1) In den Börsenvorstand werden mindestens zwei Vertreter der polnischen Banken in Danzig berufen.
- (2) Einer von diesen oder sein Vertreter ist berechtigt, bei der amtlichen Feststellung der Kurse der polnischen Mark mitzuwirken. Er ist vom Börsenvorstand hierzu zu laden.

Artikel 190.

- (1) Für die Umrechnung von polnischer Mark in Danziger Geld und umgekehrt gilt, sofern besondere Bestimmungen nicht vorgesehen sind, als amtlicher Kurs der auf der Danziger Börse des Vortages amtlich festgestellte Briefkurs für polnische Banknoten. Falls am Vortage keine amtliche Notierung stattgefunden hat, ist die letzte amtliche Notierung der Danziger Börse massgebend.
- (2) Die Republik Polen und die Freie Stadt Danzig werden gemeinsam besondere Ausführungsbestimmungen erlassen.

ABSCHNITT II.

Polnische Regierungskasse.

(Artikel 191 und 192.)

Artikel 191.

- (1) Bei dem diplomatischen Repräsentanten der polnischen Regierung in Danzig wird eine Regierungskasse errichtet.
 - (2) Ihre Tätigkeit umfasst folgende Geschäfte:
 - a) Ausführung aller Zahlungsaufträge der polnischen Regierung sowie Entgegennahme von Einzahlungen aller Art für dieselbe. Dies gilt insbesondere für alle Ein- und Auszahlungen, welche sich aus der Verrechnung zwischen den Behörden Polens und Danzigs ergeben;
 - b) Ausführung von Finanzgeschäften, welche den Schutz der polnischen Mark bezwecken;
 - c) Teilnahme an den Versammlungen der Effekten- und Devisenbörse in Danzig.

Artykuł 192.

Kasa rządowa ma prawo do posiadania kont w instytucjach finansowych i firmach bankowych na obszarze Wolnego Miasta Gdańska oraz do otwierania kont ze swej strony tymże instytucjom i firmom bankowym.

DZIAŁ III.

Specjalne postanowienia.

(Artykuły 193—196.)

Artykuł 193.

O ile instytucje finansowe w Wolnem Mieście Gdańsku zawrą specjalne umowy (kartele) celem ustalenia jednolitych warunków kupna i sprzedaży marki polskiej, natenczas właściwe władze Wolnego Miasta Gdańska udziela dążeniom tym swego poparcia.

Artykuł 194.

- (1) Zawieranie umów na obszarze Wolnego Miasta Gdańska nie może być z tego powodu utrudnione ani też ograniczone, iż umowy opiewają na markę polską. Umowy tego rodzaju doznają takiej samej ochrony prawnej, jak umowy zawarte w pieniądzu gdańskim.
- (2) Zobowiązania w marce polskiej, płatne na obszarze Wolnego Miasta Gdańska, mogą być płacone tylko w marce polskiej, o ile wierzyciel nie zgodzi się na inny rodzaj zapłaty.

Artykuł 195.

- (1) Aż do zniesienia wszelkich ograniczeń co do wywozu marek polskich, walut zagranicznych i papierów wartościowych za granicę oraz co do dokonywania transakcji w markach polskich i walutach zagranicznych z zagranicą, Rzeczpospolita Polska ma prawo do utrzymania także w stosunku do Wolnego Miasta Gdańska obowiązujących na jej obszarze ograniczeń wobec krajów posiadających inny system walutowy.
- (2) Rzeczpospolita Polska zniesie ograniczenia te w stosunku do Wolnego Miasta Gdańska już wcześniej w tym rozmiarze, w jakim Wolne Miasto Gdańsk wprowadzi je do swego obrotu pieniężnego z zagranicą.
- (3) Jeżeli Rzeczpospolita Polska ograniczenia takie zniesie, natenczas Wolne Miasto Gdańsk nie będzie mogło stosować odpowiednich ograniczeń wobec Polski.

Artikel 192.

Die Regierungskasse ist berechtigt, bei den auf dem Gebiet der Freien Stadt Danzig befindlichen Finanzinstituten und Bankfirmen Konten zu besitzen und diesen solche Konten zu eröffnen.

ABSCHNITT III.

Besondere Bestimmungen.

(Artikel 193—196.)

Artikel 193.

Falls die Finanzinstitute in Danzig besondere Abmachungen (Kartelle) zum Zwecke der Vereinheitlichung der An- und Verkaufsbedingungen der polnischen Mark treffen, werden die zuständigen Behörden der Freien Stadt Danzig diese Bestrebungen unterstützen.

Artikel 194.

- (1) Abschlüsse von Verträgen dürfen im Gebiete der Freien Stadt Danzig nicht deshalb erschwert oder beschränkt werden, weil sie auf polnische Mark lauten. Verträge dieser Art geniessen denselben Rechtsschutz, wie die in Danziger Geld geschlossenen.
- (2) Die in polnischer Mark eingegangenen, im Gebiete der Freien Stadt Danzig fälligen Verpflichtungen dürfen nur in polnischer Mark gezahlt werden, es sei denn, dass der Gläubiger in eine andere Zahlungsart willigt.

Artikel 195.

- (1) Bis die Republik Polen sämtliche Beschränkungen hinsichtlich der Ausfuhr von polnischer Mark, ausländischen Valuten und Wertpapieren nach dem Auslande sowie hinsichtlich der Durchführung von Transaktionen in polnischer Mark und ausländischen Valuten mit dem Auslande aufgehoben hat, ist sie berechtigt, diese in ihrem Gebiete bestehenden Beschränkungen gegenüber den Staaten, welche ein anderes Währungssystem besitzen, auch der Freien Stadt Danzig gegenüber aufrecht zu erhalten.
- (2) Die Republik Polen wird diese Beschränkungen schon früher der Freien Stadt Danzig gegenüber in dem Umfange ausser Kraft setzen, in welchem diese solche Beschränkungen im Geldverkehr mit dem Auslande einführt.
- (3) Falls die Republik Polen solche Beschränkungen ausser Kraft setzt, darf die Freie Stadt Danzig entsprechende Beschränkungen Polen gegenüber nicht anwenden.

Artykuł 196.

Rzeczpospolita Polska i Wolne Miasto Gdańsk zastrzegają sobie prawo podjęcia każdej chwili rokowań w myśl artykułu 36 Konwencji polsko-gdańskiej z dnia 9 listopada 1920 r. celem ujednoczenia systemu monetarnego i spowodowania w danym razie rozstrzygnięcia w myśl artykułu 39 Konwencji.

Artikel 196.

Die Republik Polen und die Freie Stadt Danzig behalten sich vor, jederzeit gemäss Artikel 36 der polnisch-Danziger Konvention vom 9. November 1920 in Verhandlungen zwecks Vereinheitlichung der Münzsysteme einzutreten und gegebenenfalls die Entscheidung gemäss Artikel 39 der Konvention herbeizuführen.

CZEŚĆ SZÓSTA.
Sprawy celne.
(Artykuły 197—210.)

Artykuł 197.

(1) Z dniem 1 stycznia 1922 r. stosowane będą z mocą obowiązującą na obszarze Wolnego Miasta Gdańska:

- a) Rozporządzenie Ministrów Skarbu oraz Przemysłu i Handlu z dnia 11 czerwca 1920 r. o taryfie celnej (Dziennik Ustaw R. P. Nr. 51 poz. 314) wraz z uzupełnieniami zawartymi w Rozporządzeniu Ministrów Skarbu oraz Przemysłu i Handlu z dnia 27 lipca 1920 r. w przedmiocie sprostowania Rozporządzenia o taryfie celnej (Dziennik Ustaw R. P. Nr. 79 poz. 532) i w Rozporządzeniu Ministrów Skarbu oraz Przemysłu i Handlu w przedmiocie częściowej zmiany rozporządzenia o taryfie celnej z dnia 27 lipca 1921 r. (Dziennik Ustaw R. P. Nr. 67 poz. 444);
- b) Rozporządzenie Ministra Skarbu o postępowaniu celnym z dnia 13 grudnia 1920 r. (Dziennik Ustaw R. P. z roku 1920 Nr. 11 poz. 64) wraz z uzupełnieniem zawartem w Rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 9 lipca 1921 r. w przedmiocie postępowania celnego przy obrocie zagranicznym opakowań zwrotnych (Dziennik Ustaw R. P. Nr. 67 poz. 439);
- c) Rozporządzenie Ministra Skarbu i Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 17 maja 1921 r. w przedmiocie podwyższenia agio od cła na towary o charakterze zbytkownym (Dziennik Ustaw R. P. Nr. 46 poz. 284);
- d) Rozporządzenie Ministra Skarbu oraz Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 23 czerwca 1921 r. w przedmiocie podwyższenia dopłaty (agio) do cła na towary o charakterze zbytkownym i na pozostałe towary (Dziennik Ustaw R. P. Nr. 57 poz. 366);
- e) Rozporządzenie Ministra Skarbu i Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 18 sierpnia 1921 r. w przedmiocie ulg celnych (Dziennik Ustaw R. P. Nr. 70 poz. 471);
- f) Dekret Rady Regencyjnej z dnia 31 października 1918 r. o opiece nad zabytkami sztuki i kultury (Dziennik Praw Pań-

SECHSTER TEIL.
Zollangelegenheiten.
(Artikel 197—210.)

Artikel 197.

(1) Mit dem 1. Januar 1922 gelangen auf dem Gebiet der Freien Stadt Danzig mit verbindlicher Kraft zur Anwendung:

- a) Die Verordnung des Finanzministers und des Ministers für Industrie und Handel vom 11. Juni 1920 über den Zolltarif (Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej Nr. 51 Pos. 314) samt den in der Verordnung des Finanzministers und des Ministers für Industrie und Handel vom 27. Juli 1920 betreffend Berichtigung der Verordnung über den Zolltarif (Dziennik Ustaw R. P. Nr. 79 Pos. 532); sowie der Verordnung des Finanzministers und des Ministers für Industrie und Handel vom 27. Juli 1921 betreffend eine teilweise Abänderung der Verordnung über den Zolltarif (Dziennik Ustaw R. P. Nr. 67 Pos. 444) enthaltenen Ergänzungen;
- b) die Verordnung des Finanzministers vom 13. Dezember 1920 über das Zollverfahren (Dziennik Ustaw R. P. Nr. 11 Pos. 64) samt der in der Verordnung des Finanzministers vom 9. Juli 1921 betreffend das Zollverfahren beim Auslandsverkehr mit zurückzuliefernden Verpackungen (Dziennik Ustaw R. P. Nr. 67 Pos. 439) enthaltenen Ergänzungen;
- c) die Verordnung des Finanzministers und des Ministers für Industrie und Handel vom 17. Mai 1921 betreffend die Erhöhung des Agio zum Zoll für Luxuswaren (Dziennik Ustaw R. P. Nr. 46 Pos. 284);
- d) die Verordnung des Finanzministers und des Ministers für Industrie und Handel vom 23. Juni 1921 betreffend die Erhöhung des Zuschlages (Agio) zum Zoll für Luxus- und sonstige Waren (Dziennik Ustaw R. P. Nr. 57 Pos. 366);
- e) die Verordnung des Finanzministers und des Ministers für Industrie und Handel vom 18. August 1921 betreffend Zollvergünstigungen (Dziennik Ustaw R. P. Nr. 70 Pos. 471);
- f) das Dekret der Rada Regencyjna vom 31. Oktober 1918 über den Schutz von Kunst- und Kulturdenkmälern (Dziennik

stwa Polskiego Nr. 16 poz. 36), o ile zawiera zakazy wywozu;

g) Ustawa z dnia 21 października 1919 r. o organizacji statystyki administracyjnej (Dziennik Ustaw R. P. Nr. 85 poz. 464), o ile dotyczy statystyki celnej.

(2) Gdyby w czasie do dnia 1 stycznia 1922 r. miały być wydane w dziedzinie ustawodawstwa celnego nowe rozporządzenia, natenczas wejdą one w życie na obszarze Wolnego Miasta Gdańska również dnia 1 stycznia 1922 r., o ile nie będzie przewidziany późniejszy termin.

(3) Polskie ustawy i taryfy celne, wydane po dniu 1 stycznia 1922 r. oraz wydane na ich podstawie rozporządzenia polskiego centralnego zarządu celi wejdą w życie na obszarze Wolnego Miasta Gdańska w tej samej chwili, co na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, o ile nie będzie przewidziany w nich późniejszy termin.

(4) Gdyby po zawarciu niniejszej umowy Rząd Polski w ustawodawstwie celnym, taryfie celnej lub w jednym z rozporządzeń wymienionych w ustępie 1, wprowadzić chciał zmianę dotyczącą obrotu uszlachetniającego, obrotu przez domy składowe lub udzielenia zwioły w zapłacie (kredytowania) cła, natenczas da on dość wczesnie sposobność przedstawicielom Rządu Wolnego Miasta Gdańska, oraz mianowanym przez niego przedstawicielom kół interesowanych wypowiedzenia się w tym względzie. Przed zmianami innych postanowień celnych przedstawiciele Rządu oraz przedstawiciele kół interesowanych Wolnego Miasta Gdańska będą słuchani o tyle, o ile słucha się również przedstawicieli kół interesowanych w Rzeczypospolitej Polskiej.

(5) Rząd Polski w ustawach swych i w swej taryfie celnej chronić będzie według możliwości interesy Wolnego Miasta Gdańska.

Artykuł 198.

Następne postanowienia niniejszej części (artykuły 199 do 210) nabierają mocy obowiązującej z dniem 1. stycznia 1922 r.

Artykuł 199.

(1) Organizacja gdańskiej służby celnej jest rzeczą Rządu Wolnego Miasta Gdańska. Najwyższa władza celna w Gdańsku otrzymuje w stosunku do polskiego centralnego zarządu celi zakres działania drugiej instancji polskich władz celnych.

Praw Państwa Polskiego Nr. 16 Pos. 36), soweit es Ausführverbote enthält;

g) das Gesetz vom 21. Oktober 1919 über die Organisation der Verwaltungsstatistik (Dziennik Ustaw R. P. Nr. 85 Pos. 464), soweit es die Zollstatistik betrifft.

(2) Sollten in der Zeit bis zum 1. Januar 1922 auf dem Gebiete der Zollgesetzgebung neue Verordnungen erlassen werden, so treten sie ebenfalls mit dem 1. Januar 1922 auf dem Gebiete der Freien Stadt Danzig in Kraft, soweit nicht ein späterer Zeitpunkt vorgesehen ist.

(3) Die nach dem 1. Januar 1922 erlassenen polnischen Zollgesetze, Zolltarife und die auf Grund dieser von der polnischen Zentralzollverwaltung erlassenen Verordnungen, treten auf dem Gebiete der Freien Stadt Danzig in demselben Zeitpunkte wie auf dem Gebiete der Republik Polen in Kraft, soweit nicht in ihnen ein späterer Zeitpunkt vorgesehen ist.

(4) Sollte nach Abschluss dieses Abkommens die polnische Regierung eine Änderung der Zollgesetzgebung, des Zolltarifes oder einer der Verordnungen des Absatzes 1, soweit sie den Veredelungs-, Niederlage- und Stundungsverkehr betreffen, vornehmen wollen, so wird sie rechtzeitig den Vertretern der Regierung der Freien Stadt Danzig, sowie den von ihr ernannten Vertretern der Interessentenkreise Gelegenheit zur Äusserung geben. Vor der Änderung sonstiger Zollbestimmungen werden die Vertreter der Regierung und der Interessentenkreise der Freien Stadt Danzig insoweit gehört werden, als auch die Vertreter der Interessentenkreise der Republik Polen gehört werden.

(5) Die Regierung Polens wird in ihren Zollgesetzen und ihrem Zolltarife die Interessen der Freien Stadt Danzig nach Möglichkeit schützen.

Artikel 198.

Die nachstehenden Bestimmungen dieses Teiles (Artikel 199 bis 210) treten am 1. Januar 1922 in Kraft.

Artikel 199.

(1) Die Organisation des Danziger Zolldienstes steht der Regierung der Freien Stadt Danzig zu. Die oberste Zollbehörde in Danzig erhält im Verhältnis zu der polnischen Zentralzollverwaltung den Wirkungskreis der zweiten Instanz polnischer Zollbehörden.

(2) Urzędnicy gdańskiego zarządu ceł podlegają obowiązującym na obszarze Wolnego Miasta Gdańska prawnym przepisom dotyczącym urzędników oraz zarządzeniom i nadzorowi służbowemu przełożonej władzy gdańskiej.

(3) Gdański zarząd ceł kieruje sprawy należące do właściwości polskiego centralnego zarządu ceł bezpośrednio do tegoż, wręczając równocześnie odpisy odnośnych pism polskiemu naczelnemu inspektorowi ceł (Art. 200 ustęp 3).

(4) Celne władze i urzędy gdańskie winny w korespondencji urzędowej z celnymi władzami i urzędami w Polsce dołączać do tekstu niemieckiego tłumaczenia w języku polskim.

Artykuł 200.

(1) Polski centralny zarząd ceł wykonuje nadzór nad służbą celną według artykułu 14 Konwencji z dnia 9 listopada 1920 r. przez mianowanych przez siebie polskich inspektorów celnych na obszar Wolnego Miasta Gdańska. Inspektorowie ci będą przydzieleni do personelu gdańskiego i będą pełnili służbę częścią przy oddziałach służbowych najwyższej władzy celnej gdańskiej i podległych jej urzędach celnych, częścią zaś przy gdańskich organach ochrony granicznej.

(2) Polscy inspektorowie celni nie podlegają gdańskiemu zarządowi ceł, ani też nie są jego przełożonymi. Polski centralny zarząd ceł będzie podawał do wiadomości gdańskiemu zarządowi ceł ich liczbę, ich nazwiska oraz każdą zaszłą w tym względzie zmianę.

(3) Czynnościami urzędowymi polskich inspektorów kieruje mianowany przez Rząd Polski naczelny inspektor ceł na obszar Wolnego Miasta Gdańska. Wykonuje on nadzór według własnego uznania bądźto osobiście, bądźto przez podległych mu inspektorów celnych.

(4) Polscy inspektorowie celni są uprawnieni do noszenia w czasie służby swego przepisowego munduru służbowego, broń jednak mogą nosić tylko o tyle, o ile jest to dozwolone gdańskim urzędnikom przy sprawowaniu równorzędnej służby.

Artykuł 201.

(1) Polscy inspektorowie celni na obszar Wolnego Miasta Gdańska mają prawo:

- a) czuwania nad stosowaniem polskiego ustawodawstwa celnego oraz polskiej taryfy celnej;
- b) śledzenia wszystkich czynności urzędowych, zwłaszcza dostępu do wszystkich działów gdańskiego zarządu celnego

(2) Die Beamten der Danziger Zollverwaltung unterstehen den im Gebiet der Freien Stadt Danzig geltenden beamtenrechtlichen Bestimmungen, den Weisungen und der Dienstaufsicht der ihnen vorgesetzten Danziger Behörde.

(3) Die Danziger Zollverwaltung bringt die Angelegenheiten, die zur Zuständigkeit der polnischen Zentralzollverwaltung gehören, unmittelbar an diese und übergibt zugleich eine Abschrift der betreffenden Schriftstücke dem polnischen obersten Zollinspektor (Artikel 200 Absatz 3).

(4) Im amtlichen Schriftverkehr mit den Zollstellen in Polen haben die Danziger Zollstellen ihrer deutschen Fassung eine Übersetzung in polnischer Sprache beizufügen.

Artikel 200.

(1) Die Zentralzollverwaltung Polens verrichtet die Überwachung des Zolldienstes gemäss Art. 14 der Konvention vom 9. November 1920 durch die von ihr ernannten polnischen Zollinspektoren im Gebiet der Freien Stadt Danzig. Sie sind dem Danziger Personal beigeordnet und üben ihren Dienst teils bei den Dienststellen der obersten Danziger Zollbehörde und den ihr unterstellten Zollämtern, teils bei den Grenzüberwachungsorganen der Freien Stadt Danzig aus.

(2) Die polnischen Zollinspektoren sind der Danziger Zollverwaltung weder unter- noch übergeordnet. Ihre Zahl, ihre Namen sowie jede Veränderung hierin sind von der Zentralzollverwaltung Polens der Danziger Zollverwaltung mitzuteilen.

(3) Die Amtstätigkeit der polnischen Inspektoren leitet der von der polnischen Regierung ernannte oberste Zollinspektor für das Gebiet der Freien Stadt Danzig. Er übt die Überwachung nach eigenem Ermessen, sei es persönlich, sei es durch die ihm unterstellten Zollinspektoren aus.

(4) Die polnischen Zollinspektoren sind berechtigt, während ihres Dienstes ihre vorschriftsmässige Dienstuniform zu tragen, Waffen jedoch nur, soweit es den Danziger Beamten bei gleichem Dienste gestattet ist.

Artikel 201.

(1) Die polnischen Zollinspektoren für die Freie Stadt Danzig haben die Berechtigung:

- a) die Anwendung der polnischen Zollgesetze und des polnischen Zollarifes zu überwachen;
- b) alle Amtshandlungen zu beobachten, insbesondere alle Stellen der Danziger Zollverwaltung zu jeder Zeit, in der dort

o każdej porze, w której pełni się w nich służbę, oraz oglądania wszelkich urządzeń;

c) żądania od gdańskich urzędników wyjaśnień co do podstawy i celu ich zarządzeń, oraz wglądania we wszelkie papiery celne, księgi i akta, o ile te dotyczą spraw celnych;

d) sprawdzania dokonanych już odpraw celnych.

(2) Polscy inspektorowie celni nie są jednakże uprawnieni do wydawania zarządzeń gdańskim urzędnikom celnym.

(3) Otrzymują oni na równi z gdańskimi urzędnikami celnymi miejsce do pracy odpowiadające czynności służbowej i stosunkom miejscowym, mają zarazem prawo posługiwania się przy wykonywaniu kontroli wszystkimi potrzebnymi technicznymi środkami pomocniczymi, którymi odnośny dział służbowy rozporządza. O ile jednak używanie pewnych aparatów lub urządzeń ze szczególnych powodów powierzono tylko powołanym do tego urzędnikom, natenczas urzędnicy ci są obowiązani przeprowadzić badanie żądane przez inspektorów w ich obecności i według ich wskazówek.

(4) Polscy inspektorowie celni mają prawo przy wykonywaniu swej służby natychmiast dać wyraz swoim zarzutom, jakie mają przeciw czynnościom urzędowym gdańskich urzędników. Jeżeli urzędnicy odpowiadający zarzutom tych bez zastrzeżeń nie uznają, wówczas należy zwrócić się do właściwego przełożonego urzędu. O ile także pomiędzy tym ostatnim a polskim inspektorem nie nastąpi uzgodnienie poglądów, wówczas należy stwierdzić na piśmie różnice zdań. Polskim inspektorom celnym przysługuje w tym wypadku prawo spowodowania dalszych kroków u swojej władzy przełożonej.

Artykuł 202.

(1) Spostrzeżenia, których dalsze zbadanie polski centralny zarząd cel uważać będzie za potrzebne dla przeprowadzenia swego prawa kontroli na zasadzie artykułu 14 Konwencji, poda on do wiadomości gdańskiego zarządu cel w celu wypowiedzenia się. O ile gdański zarząd cel nie uczyni zadość temu wezwaniu, natenczas przysługuje polskiemu centralnemu zarządowi cel prawo wydania rozstrzygnięcia. Jeżeli na podstawie tego rozstrzygnięcia ma być ściągnięta dodatkowa opłata celna, natenczas w zakwestjonowanym wypadku odpowiada gdański zarząd cel za ściągnięcie tej kwoty.

(2) W takim samym trybie postępowania należy załatwiać spostrzeżenia polskich inspektorów celnych, dotyczące nieprzestrzegania ustaw, przepisów i rozporządzeń celnych wszelkiego rodzaju oraz usuwać wykryte nieprawidłowości w czynnościach urzędowych.

Dienst verrichtet wird, zu betreten und alle Einrichtungen zu besichtigen;

c) von den Danziger Beamten Auskunft über den Grund und Zweck ihrer Massnahmen zu verlangen und alle Zollpapiere, Bücher und Akten einzusehen, soweit sie Zollangelegenheiten betreffen;

d) bereits erledigte Zollabfertigungen nachzuprüfen.

(2) Die polnischen Zollinspektoren sind jedoch nicht befugt, Danziger Zollbeamten Anweisungen zu erteilen.

(3) Sie erhalten gleich den Danziger Zollbeamten einen ihrem Dienst und den örtlichen Verhältnissen entsprechenden Arbeitsplatz und haben das Recht, sich aller zur Ausübung der Kontrolle notwendigen technischen Hilfsmittel, welche in der Dienststelle zur Verfügung stehen, zu bedienen. Soweit jedoch die Benutzung von Apparaten oder Einrichtungen aus besonderen Gründen nur den dazu berufenen Beamten anvertraut ist, sind diese verpflichtet, die von den Inspektoren verlangte Untersuchung in ihrer Gegenwart und nach ihren Anweisungen durchzuführen.

(4) Die polnischen Zollinspektoren sind bei der Ausübung ihres Dienstes berechtigt, ihre Bedenken gegen die Amtshandlungen der Danziger Beamten sofort zum Ausdruck zu bringen. Erkennen die Abfertigungsbeamten diese Bedenken nicht ohne weiteres an, so ist der zuständige Vorstand hinzuzuziehen. Erfolgt auch zwischen diesem und den polnischen Zollinspektoren keine Einigung, so sind die Meinungsverschiedenheiten niederschriftlich festzustellen. Den polnischen Zollinspektoren bleibt es in diesem Falle überlassen, das Weitere bei ihrer vorgesetzten Dienstbehörde zu veranlassen.

Artikel 202.

(1) Die polnische Zentralzollverwaltung wird die Beobachtungen, deren weitere Verfolgung sie zur Durchführung ihrer Kontrollbefugnisse nach Artikel 14 der Konvention für erforderlich hält, der Danziger Zollverwaltung zur Stellungnahme mitteilen. Soweit diese dem Ersuchen nicht entspricht, steht der polnischen Zentralzollverwaltung das Recht der Entscheidung zu. Ist nach der Entscheidung ein Zollbetrag nachzuerheben, so ist in dem beanstandeten Falle die Danziger Zollverwaltung für den Eingang des Betrages verantwortlich.

(2) In gleicher Weise sollen die Beobachtungen der polnischen Zollinspektoren betreffend die Nichtbeachtung der Zollgesetze, Zollvorschriften und Zollverordnungen jeder Art behandelt und die sich ergebenden Mängel der Amtsverrichtungen abgestellt werden.

(3) W wypadkach naruszenia przepisów celnych przez gdańskie osoby urzędowe należy na żądanie polskiego inspektora ceł stwierdzić protokularnie stan sprawy i spowodować dalsze kroki celem pociągnięcia urzędnika do odpowiedzialności.

Artykuł 203.

(1) Obowiązku złożenia rachunku dopełnia się przez zestawienie rachunku rocznego, obejmującego czasokres jednego roku rachunkowego i przedłożenie go polskiemu centralnemu zarządowi ceł najpóźniej w trzy miesiące po upływie roku rachunkowego. Rachunek roczny winien zawierać bieżące dochody celne poszczególnych urzędów celnych według ksiąg poboru przez nich prowadzonych, a to w sumach ćwierćrocznych. Pobory winny być udokumentowane potwierdzeniami ich prawdziwości, wystawionymi przez właściwych kuratorów kasy.

(2) Wpływy jednorazowe winny być udokumentowane odnośniami zarządzeniami lub ich uwierzytelnionymi odpisami, o ile zaś powstały na skutek rewizji, wypisami z protokołu rewizji ksiąg. To samo odnosi się do zwrotów i odpisów wszelkiego rodzaju. Rachunek roczny winien być uznany przez urzędnika zdającego rachunek i rendanta wyższej kasy celnej za prawdziwy, zaś zgodność jego z księgami kasowymi wyższej kasy celnej winna być potwierdzona przez jednego z wyższych urzędników rachunkowych gdańskiego zarządu ceł.

(3) Wyższa kasa celna zestawia ćwierćrocznie według powyższych zasad zamknięcia rachunkowe zawierające dochody celne tudzież zwroty i odpisy wszelkiego rodzaju z ubiegłego ćwierćrocza i przedkłada je do dnia dwudziestego następnego miesiąca polskiemu centralnemu zarządowi ceł.

(4) Polski centralny zarząd ceł winien w przeciągu jednego miesiąca po otrzymaniu rachunku ćwierćrocznego lub rocznego przeprowadzić obrachunek ogólnych dochodów brutto i podać go do wiadomości gdańskiego zarządu ceł.

(5) Oba zarządy ceł są zobowiązane podawać sobie wzajemnie preliminowane kwoty dochodów z ceł brutto, potrzebne do zestawienia preliminarza budżetowego.

Artykuł 204.

(1) Gdański zarząd ceł jest obowiązany spłacać polskiemu centralnemu zarządowi ceł przy końcu każdego tygodnia część dochodów brutto na poczet udziału Rzeczypospolitej Polskiej w tychże. Wysokość tych splat określa się według sumy wpływów, jakie Rzeczypospolitej Polskiej przypadły w minionym roku obrachunkowym

(3) In Fällen, in denen gegen die Zollvorschriften durch Danziger Amtspersonen verstossen wird, ist auf Ersuchen des polnischen Zollinspektors eine Niederschrift des Sachverhalts aufzunehmen und das Weitere zu veranlassen, um den Beamten zur Verantwortung zu ziehen.

Artikel 203.

(1) Die Rechnungspflicht wird durch Aufstellung einer Jahresrechnung erfüllt, die den Zeitraum eines Rechnungsjahres erfasst und spätestens drei Monate nach seinem Schluss der polnischen Zentralzollverwaltung vorzulegen ist. Die Jahresrechnung muss die laufenden Zolleinnahmen der einzelnen Zollstellen nach den bei diesen geführten Einnahmebüchern in Vierteljahrsbeträgen enthalten. Die Einnahmen sind durch Richtigkeitsbescheinigungen der betreffenden Kassenpfleger zu belegen.

(2) Einmalige Einnahmen sind durch die sie betreffenden Verfügungen oder beglaubigte Abschriften davon und, soweit sie aus Prüfungen herrühren, durch Auszüge aus den Buchprüfungsverhandlungen zu belegen. Dasselbe gilt für Erstattungen und Absetzungen jeder Art. Die Jahresrechnung ist von dem rechnungslegenden Beamten und dem Rendanten der höheren Zollkasse als richtig anzuerkennen, die Übereinstimmung mit den Kassenbüchern der höheren Zollkasse von einem höheren Rechnungsbeamten der Danziger Zollverwaltung zu bescheinigen.

(3) Die höhere Zollkasse stellt vierteljährlich nach den vorstehenden Grundsätzen Abschlüsse auf, die die Zolleinnahmen, sowie die Erstattungen und Absetzungen jeder Art in dem abgelaufenen Vierteljahre enthalten und bis zum Zwanzigsten des darauffolgenden Monats der polnischen Zentralzollverwaltung vorzulegen sind.

(4) Die polnische Zentralzollverwaltung ist verpflichtet, binnen eines Monats nach Empfang der Vierteljahrs- oder der Jahresrechnung die Abrechnung der Gesamtbruttoeinnahmen durchzuführen und der Danziger Zollverwaltung bekannt zu geben.

(5) Die beiden Zollverwaltungen sind verpflichtet, sich gegenseitig die für die Feststellung des Haushaltplanes notwendigen Voranschläge der Bruttozolleinnahmen mitzuteilen.

Artikel 204.

(1) Die Danziger Zollverwaltung ist verpflichtet, an jedem Wochenschlusse der polnischen Zentralzollverwaltung eine Abschlagszahlung auf den Anteil der Republik Polen an den Bruttoeinnahmen zu zahlen. Die Höhe dieser Abschlagszahlung richtet sich nach dem im vergangenen Rechnungsjahre der Republik Polen zugeflossenen

i wynosi część pięćdziesiątą drugą tej sumy. Dokonanie spłaty winno nastąpić w tych środkach płatniczych i w tym stosunku, w jakim zapłata w rzeczywistości nastąpiła, o ile wpływy brutto na to wystarczą, w przeciwnym razie tylko w wysokości tych wpływów.

(2) W pierwszym roku, licząc od dnia 1 stycznia 1922 r., może gdański zarząd ceł zatrzymać przy tygodniowych wypłatach część z dochodów brutto przypadającą na Wolne Miasto w myśl artykułu 206.

(3) Na podstawie wręzonego polskiemu centralnemu zarządowi ceł obrachunku ćwierćrocznego i z uwzględnieniem odsetka dochodów brutto przypadającego na Wolne Miasto Gdańsk, należy ćwierćrocznie wyrównać różnicę pomiędzy sumą należącą się a kwotami wypłaconemi.

Artykuł 205.

(1) Opłaty celne pobiera się na podstawie polskiego ustawodawstwa celnego i polskiej taryfy celnej.

(2) O ile zapłaty dokonano w pieniądzach gdańskich, natenczas należy wziąć za podstawę przeliczenia kurs ustalony urzędownie w Gdańsku dnia poprzedzającego, w którym kurs był notowany (Część piąta art. 190). W razie dokonania zapłaty w dniu późniejszym, niż w dniu zapadłości, jest miarodajny kurs dnia, w którym zapłata winna była nastąpić.

(3) Należności celne winny być zapłacone najpóźniej w przeciągu trzech dni po ich ustaleniu. W razie późniejszej zapłaty przysługuje gdańskiej władzy celnej prawo pobrania opłaty dodatkowej w wysokości dziesięciu od sta. Przepis niniejszy nie przesądza późniejszego unormowania przepisów o uiszczaniu opłat.

(4) Zwroty opłat celnych winny być dokonane w tych środkach płatniczych, w których uiszczono opłaty według przedstawionych dowodów. O ile to nie da się stwierdzić, natenczas oznacza zarząd ceł, który zarządza zwrot, w jakim środku płatniczym zwrot ten ma nastąpić.

Artykuł 206.

(1) Przypadający na Wolne Miasto Gdańsk na zasadzie artykułów 15 i 17 litera c Konwencji polsko-gdańskiej z dnia 9 listopada 1920 r. stały odsetek wpływów celnych określa się w sposób następujący:

Rzeczpospolita Polska i Wolne Miasto Gdańsk otrzymują z dochodu brutto wszystkich wpływów celnych, pobranych na obszarach obu Stron razem, udział, który obliczać się będzie na podstawie sto-

Beträge an Einnahmen und beläuft sich auf den zweiundfünfzigsten Teil der letzteren. Die Abschlagszahlung hat in den Zahlungsmitteln und in dem Verhältnis zu erfolgen, in dem die Zahlungen tatsächlich geleistet sind, soweit die Bruttoeinnahmen dazu ausreichen, andernfalls nur in Höhe dieser Einnahmen.

(2) Während des ersten Jahres, vom 1. Januar 1922 an gerechnet, kann die Danziger Zollverwaltung den der Freien Stadt Danzig nach Artikel 206 zukommenden Anteil an den Bruttoeinnahmen bei den wöchentlichen Ablieferungen zurückbehalten.

(3) Nach Massgabe des der polnischen Zentralzollverwaltung übergebenen Vierteljahrsabschlusses und unter Berücksichtigung des auf die Freie Stadt Danzig entfallenden Prozentsatzes der Bruttoeinnahmen ist die Sollablieferung mit den tatsächlichen Ablieferungen vierteljährlich auszugleichen.

Artikel 205.

(1) Die Erhebung der Zollabgaben erfolgt nach der polnischen Zollgesetzgebung und dem polnischen Zolltarife.

(2) Erfolgt die Bezahlung in Danziger Geld, so ist der Umrechnungskurs zu Grunde zu legen, der am voraufgegangenen Kurstage in Danzig amtlich festgestellt ist (Fünfter Teil, Artikel 190). Erfolgt die Zahlung an einem späteren Tage, als sie fällig war, so ist der Kurs des Fälligkeitstages massgebend.

(3) Die Zollbeträge müssen spätestens binnen drei Tagen nach der Feststellung gezahlt werden. Bei späterer Zahlung ist die Danziger Zollbehörde zu einem Aufschlage von zehn vom Hundert berechtigt. Durch diese Vorschrift wird einer späteren Regelung der Zahlungsbestimmungen nicht vorgegriffen.

(4) Rückzahlungen von Zollabgaben erfolgen in dem Zahlungsmittel, in dem sie nachweislich eingezahlt worden sind. Lässt sich dieses nicht nachweisen, so bestimmt diejenige Zollverwaltung, die die Rückzahlung anordnet, in welchem Zahlungsmittel die Rückzahlung erfolgen soll.

Artikel 206.

(1) Der feste Prozentsatz der Zolleinnahmen, welcher im Sinne der Artikel 15 und 17 Ziffer c der polnisch-Danziger Konvention vom 9. November 1920 der Freien Stadt Danzig zukommt, wird folgendermassen bestimmt:

Die Republik Polen und die Freie Stadt Danzig erhalten von dem Bruttoertrage der gesamten Zolleinnahmen, welche auf den Gebieten beider Teile zusammen erhoben werden, einen Anteil, der nach dem

sunku liczby mieszkańców według ostatniego spisu ludności oraz norm przeciętnego zużycia oclonych towarów, przypadającego na mieszkańców każdego z obydwóch obszarów. W okresie pierwszych trzech lat, licząc od dnia 1 stycznia 1922 r., jako norma zużycia przypadająca na jednego mieszkańca Wolnego Miasta Gdańska przyjęta będzie sześciokrotna normy zużycia przypadającej na jednego mieszkańca Rzeczypospolitej Polskiej. Po upływie tych trzech lat oraz każdego następnego trzylecia Rzeczpospolita Polska i Wolne Miasto Gdańsk mają prawo w miarę zmiany stosunków gospodarczych wnieść o ustalenie innego stosunku w normach zużycia.

(2) Każdy z obu zarządów ceł ponosi na własny rachunek koszty swojej służby celnej.

(3) O ile Rzeczpospolita Polska na obszarze Wolnego Miasta Gdańska lub Wolne Miasto Gdańsk na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej zażąda zaprowadzenia specjalnych urządzeń dla służby celnej, natenczas w każdym poszczególnym wypadku należy osiągnąć porozumienie co do ponoszenia kosztów.

Artykuł 207.

Aż do czasu dostosowania ustaw Wolnego Miasta Gdańska, dotyczących monopolu i podatków pośrednich, do ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, obowiązują następujące postanowienia:

1. Przy wprowadzaniu towarów, podlegających na obszarze swego przeznaczenia monopolowi lub podatkowi pośredniemu, z wspólnej zagranicy, bądźto przez gdański urząd celny z przeznaczeniem do Polski, bądź też przez polski urząd celny z przeznaczeniem do Gdańska, należy towary te po ich nadejściu celem oclenia i pobrania opłaty monopolowej lub też podatku pośredniego przekazać do urzędu celnego lub skarbowego, właściwego dla miejsca przeznaczenia towarów.
2. Jeżeli takie towary, które wytworzono na obszarze jednej ze Stron lub które wprowadzono tam do wolnego obrotu, wysłane być mają na obszar drugiej Strony, natenczas przed wysłaniem należy je zgłosić do właściwego urzędu skarbowego; ten zaś winien je przekazać urzędowi celnemu lub skarbowemu, właściwemu dla miejsca przeznaczenia towarów celem pobrania od nich podatku według obowiązujących tam przepisów.
3. Przekazanie towarów stanowiących przedmiot monopolu państwowego może nastąpić dopiero po przedstawieniu

Verhältnisse der Einwohnerzahl gemäss der letzten Volkszählung und den Normen des durchschnittlichen Verbrauches der verzollten Waren durch die Einwohner eines jeden der beiden Gebiete berechnet wird. Für den ersten dreijährigen Zeitraum, vom 1. Januar 1922 an gerechnet, gilt als Norm des Verbrauches durch einen Einwohner der Freien Stadt Danzig das Sechsfache des Verbrauches durch einen Einwohner des Gebietes der Republik Polen. Nach Ablauf dieses und jedes folgenden dreijährigen Zeitraumes hat sowohl die Republik Polen wie die Freie Stadt Danzig nach Massgabe der geänderten wirtschaftlichen Verhältnisse das Recht, eine andere Festsetzung der Verbrauchsnormen zu beantragen.

(2) Jede der beiden Zollverwaltungen trägt die Kosten ihres Zolldienstes auf eigene Rechnung.

(3) Soweit die Republik Polen auf dem Gebiete der Freien Stadt Danzig oder die Freie Stadt Danzig auf dem Gebiete der Republik Polen die Einrichtung besonderer Anlagen für den Zolldienst beansprucht, ist im einzelnen Falle ein Einvernehmen bezüglich der Kostentragung herbeizuführen.

Artikel 207.

Bis die Gesetze der Freien Stadt Danzig den Gesetzen der Republik Polen über Monopole und indirekte Steuern angepasst sein werden, gelten folgende Bestimmungen:

1. Wenn Waren, die im Bestimmungsgebiete einem Monopol oder einer indirekten Steuer unterliegen, aus dem gemeinsamen Auslande über ein Danziger Zollamt mit der Bestimmung für Polen oder über ein polnisches Zollamt mit der Bestimmung für Danzig eingeführt werden, so sind sie beim Eingange nach dem für den Bestimmungsort zuständigen Zoll- oder Finanzamt behufs Verzollung und Erhebung der Monopolabgabe oder indirekten Steuer zu überweisen.
2. Wenn solche Waren, welche auf dem Gebiet eines der beiden Teile erzeugt oder in den freien Verkehr gesetzt sind, in das Gebiet des anderen Teiles versendet werden, so sind sie vor der Versendung der zuständigen Finanzstelle anzumelden und von dieser an das für den Bestimmungsort zuständige Zoll- oder Finanzamt behufs Versteuerung nach den dort geltenden Vorschriften zu überweisen.
3. Die Überweisung von Waren, die den Gegenstand eines Staatsmonopols bilden, darf erst unter Nachweis der für die

zezwoleń władzy monopolowej, potrzebnego do ich przywozu lub wywozu.

4. Obie Strony ustanowią we wzajemnym porozumieniu dla towarów stanowiących przedmiot monopolu państwowego kontyngent, w którego ramach towary takie, wytworzone na obszarze jednej Strony, bez osobnego zezwolenia zarządu monopolu mogą być przywożone na obszar monopolowy Strony drugiej lub też z obszaru tego wywożone. Przy przywozie należy uiścić opłatę monopolową. Na towary będące przedmiotem wywozu, ma być we wzajemnym porozumieniu ustanowiona niższa cena monopolowa.
5. Od towarów podlegających na obszarze jednej ze Stron podatkowi pośredniemu, a przechodzących pod nadzorem urzędowym z tego obszaru na obszar drugiej Strony, nie będzie pobierany podatek obowiązujący na obszarze, z którego towar się wywozi, a podatek już pobrany będzie zwrócony.

Artykuł 208.

Stwierdza się, że w poszczególnych dzielnicach Rzeczypospolitej Polskiej i na obszarze Wolnego Miasta Gdańska stanowią przedmiot monopolu państwowego lub też podlegają podatkowi pośredniemu towary, które wymieniono w rozdziale 1 załącznika I. Rozdział ten może ulegać zmianie w miarę wydawania przepisów ustawowych. Przekazywanie towarów wymienionych w rozdziale 1 załącznika I odbywa się według postanowień, zawartych w rozdziale 2 tegoż załącznika.

Artykuł 209.

Ściganie i karanie czynów przestępnych przeciwko postanowieniom zawartym w artykułach 207 i 208 oraz w załączniku I, rozdziale 2 pozostawia się osobnemu ustawowemu unormowaniu dla każdego obszaru z osobną po wzajemnym porozumieniu.

Artykuł 210.

- (1) Postanowienia karne w dziedzinie cła, pomoc prawna, jakoteż wyjątki od taryfy celnej zostaną ustalone w osobnej umowie.
- (2) Gdyby osobna umowa w przedmiocie postanowień karnych w dziedzinie cła nie miała wejść w życie do dnia 1 stycznia 1922 r., natenczas aż do jej wykonania będą obowiązywały na obszarze Wolnego Miasta Gdańska dotychczasowe postanowienia karne

Einfuhr oder Ausfuhr erforderlichen Bewilligung der Monopolverwaltung erfolgen.

4. Beide Teile werden jährlich für Waren, die den Gegenstand eines Staatsmonopols bilden, im gegenseitigen Einvernehmen Höchstmengen festsetzen, bis zu deren Erfüllung die Waren, die in dem Gebiete des einen Teiles erzeugt sind, ohne besondere Genehmigung der Monopolverwaltung in das Monopolgebiet des anderen eingeführt oder aus ihm ausgeführt werden dürfen. Bei der Einfuhr ist die Monopolabgabe zu entrichten. Für die auszuführenden Waren ist im gegenseitigen Einvernehmen ein ermässiger Monopolpreis festzusetzen.
5. Werden Waren, die im Gebiete des einen Teiles einer indirekten Steuer unterliegen, unter amtlicher Aufsicht aus diesem Gebiet in das des anderen Teiles übergeführt, so wird die Steuer des Ausfuhrgebietes nicht erhoben und, wenn sie bereits erhoben war, zurückerstattet.

Artikel 208.

Es wird festgestellt, dass in den einzelnen Gebietsteilen der Republik Polen und in dem Gebiete der Freien Stadt Danzig die in der Anlage I Kapitel 1 genannten Waren den Gegenstand eines Staatsmonopols bilden oder einer indirekten Steuer unterliegen. Dieses Kapitel kann nach Massgabe der zu erlassenden gesetzlichen Bestimmungen geändert werden. Die Überweisung der im Kapitel 1 der Anlage I genannten Waren wird nach den im Kapitel 2 dieser Anlage enthaltenen Bestimmungen geregelt.

Artikel 209.

Die Verfolgung und Bestrafung von Zuwiderhandlungen gegen die in den Artikeln 207 und 208 sowie die in der Anlage I, Kapitel 2 enthaltenen Bestimmungen wird der für jedes Gebiet im gegenseitigen Einvernehmen noch besonders zu treffenden gesetzlichen Regelung überlassen.

Artikel 210.

- (1) Zollstrafbestimmungen, Rechtshilfe sowie Ausnahmen von dem Zolltarif werden in einem besonderen Abkommen festgesetzt werden.
- (2) Falls dieses besondere Abkommen über die Zollstrafbestimmungen nicht bis zum 1. Januar 1922 in Kraft tritt, gelten im Gebiet der Freien Stadt Danzig bis zu seiner Durchführung die bisherigen Strafbestimmungen.

Załącznik I (cło).

ROZDZIAŁ 1.

§ 1.

Na obszarach obu Stron są przedmiotem monopolu państwowego i podlegają podatkom pośrednim następujące towary:

I.

Na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej:

1. Przedmiot monopolu państwowego stanowią:
 - a) w byłym zaborze rosyjskim: spirytus, cukier, sól, sacharyna, tytoń i wyroby tytoniowe, oleje mineralne;
 - b) w byłym zaborze austriackim: spirytus, cukier, sól, sacharyna, tytoń i wyroby tytoniowe, oleje mineralne;
 - c) w byłej dzielnicy pruskiej: spirytus, cukier.
2. Podatkom pośrednim podlegają:
 - a) na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej: piwo, zapalki, karty do gry;
 - b) w byłym zaborze rosyjskim: gilzy i bibułki do papierosów, drożdże prasowane i węgiel kamienny;
 - c) w byłym zaborze austriackim: wino i wino musujące;
 - d) w byłej dzielnicy pruskiej: sacharyna, tytoń, papierosy, gilzy i bibułki do papierosów, wino i wino musujące, wody mineralne, środki do oświetlania, kwas octowy i sól.

II.

Na obszarze Wolnego Miasta Gdańska:

1. Żadne towary nie stanowią monopolu państwowego.
2. Podatkom pośrednim podlegają: tytoń, surogaty tytoniu, papierosy, wody mineralne, wino i wino musujące, piwo, środki do zapalania, środki do oświetlania, spirytus, kwas octowy, cukier, sól i karty do gry.

ROZDZIAŁ 2.

§ 2.

- (1) Każdy, kto zamierza wysłać przedmioty wymienione w rozdziale 1 z obszaru Rzeczypospolitej Polskiej do obszaru Wolnego

Anlage I (Zoll).

KAPITEL 1.

§ 1.

Auf den Gebieten beider Teile bilden den Gegenstand des Staatsmonopols oder unterliegen den indirekten Steuern nachstehende Waren:

I.

Auf dem Gebiete der Republik Polen:

1. Den Gegenstand der Staatsmonopole bilden:
 - a) in den ehemals russischen Landesteilen: Spiritus, Zucker, Salz, Sacharin, Tabak und Tabakfabrikate, Mineralöle;
 - b) in den ehemals österreichischen Landesteilen: Spiritus, Zucker, Salz, Sacharin, Tabak und Tabakfabrikate, Mineralöle;
 - c) in den ehemals preussischen Landesteilen: Spiritus, Zucker.
2. Den indirekten Steuern unterliegen:
 - a) auf dem ganzen Gebiet der Republik Polen: Bier, Zündhölzer, Spielkarten;
 - b) in den ehemals russischen Landesteilen: Zigarettenhülsen und -Blättchen, Presshefe und Steinkohle;
 - c) in den ehemals österreichischen Landesteilen: Wein, Schaumwein;
 - d) in den ehemals preussischen Landesteilen: Sacharin, Tabak, Zigaretten, Zigarettenhülsen und -Blättchen, Wein und Schaumwein, Mineralwasser, Leuchtmittel, Essigsäure und Salz.

II.

Auf dem Gebiete der Freien Stadt Danzig:

1. Den Gegenstand der Staatsmonopole bilden keine Artikel.
2. Den indirekten Steuern unterliegen: Tabak, Tabakersatzstoffe, Zigaretten, Mineralwasser, Wein und Schaumwein, Bier, Zündwaren, Leuchtmittel, Spiritus, Essigsäure, Zucker, Salz und Spielkarten.

KAPITEL 2.

§ 2.

- (1) Wer aus dem Gebiete der Republik Polen in das Gebiet der Freien Stadt Danzig oder umgekehrt, die im Kapitel 1 genannten

Miasta Gdańska lub na odwrót, w ilościach większych od ustalonych w § 5, jest obowiązany zgłosić to wprzód właściwemu urzędowi skarbowemu (urzędowi miejsca wysłania).

(2) W zgłoszeniu, które ma być sporządzone w dwóch egzemplarzach według wzoru (§ 10), należy podać:

- a) dzień zgłoszenia,
- b) nazwisko i adres wysyłającego,
- c) nazwisko przewoźnika (przedsiębiorstwa transportowego),
- d) ilość i rodzaj naczyń względnie ilość pakunków,
- e) rodzaj towaru,
- f) wagę surową i czystą każdego naczynia względnie pakunku,
- g) nazwisko i adres odbiorcy,
- h) urząd, do którego należy przesyłkę dostawić.

(3) Jeżeli przesyłka zawiera towary stanowiące przedmiot monopolu państwowego, natenczas dołączyć należy wymagane pozwolenia na przywóz i wywóz.

(4) Równocześnie ze zgłoszeniem należy dostawić do urzędowego zbadania towar razem z odnośnymi dokumentami przewozowymi (listem przewozowym, rachunkiem i t. p.).

(5) Na prośbę wysyłającego urząd przyjmujący zgłoszenie może zezwolić na urzędowe zbadanie w lokalach przemysłowych wysyłającego.

(6) Urząd przyjmujący zgłoszenie bada przesyłkę co do ilości sztuk, co do wagi surowej i czystej, oraz co do jej zawartości. Jeżeli rewizja przesyłki nie daje żadnego powodu do zarzutów, natenczas urząd uwidoczni wynik rewizji w rejestrze przekazowym i na egzemplarzach zgłoszenia, oznaczy je bieżącą liczbą rejestru przekazowego, zaopatrzy przesyłkę w urzędowe zamknięcia i wyznaczy odpowiedni termin dla jej dostawienia. Po podpisaniu egzemplarzy zgłoszenia wydaje urząd przesyłkę wysyłającemu do transportu wraz z unikatem zgłoszenia i innymi dokumentami konwojowymi, zaś duplikat zgłoszenia przesyła urzędowi odbiorczemu (urzędowi skarbowemu względnie celnemu) miejsca przeznaczenia, podanemu w zgłoszeniu.

§ 3.

(1) Przez podpisanie i odebranie zgłoszenia zobowiązuje się wysyłający dbać o to, aby przekazaną przesyłkę wraz z dokumentami konwojowymi dostawiono bez zmiany zawartości i ilości i bez naruszenia zamknięcia urzędowego, w terminie wyznaczonym, do

Gegenstände in grösseren Mengen versenden will, als dies im § 5 festgesetzt ist, ist verpflichtet, dies vorher der zuständigen Dienststelle (Amt des Versendungsortes) anzumelden.

(2) In der doppelt nach Muster (§ 10) auszufertigenden Anmeldung muss angegeben werden:

- a) Tag der Anmeldung,
- b) Name und Wohnung des Versenders,
- c) Name des Warenführers (Transportanstalt),
- d) Anzahl und Gattung der Behältnisse beziehungsweise Anzahl der Packstücke,
- e) Gattung der Ware,
- f) Roh- und Reingewicht eines jeden Behältnisses beziehungsweise Packstückes,
- g) Name und Wohnung des Empfängers,
- h) die Dienststelle, der die Sendung zu stellen ist.

(3) Enthält die Sendung Waren, welche den Gegenstand eines Staatsmonopols bilden, so sind die erforderlichen Ein- und Ausfuhrbewilligungen beizufügen.

(4) Zugleich mit der Anmeldung ist die Ware mit den Versendungspapieren (Frachtbrief, Rechnung u. s. w.) zur amtlichen Untersuchung zu stellen.

(5) Auf Ersuchen des Versenders kann die Anmeldestelle die amtliche Untersuchung in den Geschäftsräumen des Versenders bewilligen.

(6) Die Anmeldestelle untersucht die Sendung auf die Zahl der Kolli hin, deren Roh- und Reingewicht, sowie deren Inhalt. Gibt die Untersuchung der Sendung keinen Anlass zur Beanstandung, so setzt das Amt den Befund in das Versendungsbuch und in die Anmeldestücke ein, welche mit der fortlaufenden Nummer des Versendungsbuches zu versehen sind, legt die amtlichen Verschlüsse an die Sendung an und bestimmt eine angemessene Gestellungsfrist. Nach Unterfertigung der Anmeldestücke übergibt sie die Sendung dem Versender zur Beförderung mit dem Anmeldungsunikat und anderen Begleitpapieren und schickt das Anmeldungsduplikat an das in der Anmeldung angegebene Empfangsamt (Finanz- bzw. Zollamt) des Bestimmungsortes.

§ 3.

(1) Durch Fertigung und Übernahme der Anmeldung verpflichtet sich der Versender, dafür zu sorgen, dass die überwiesene Sendung ohne Änderung des Inhaltes und der Menge sowie mit unverletztem amtlichem Verschluss in der anberaumten Frist dem in der Anmeldung

wymienionego w zgłoszeniu urzędu odbiorczego miejsca przeznaczenia.

(2) Jeżeli podczas transportu nastąpić musi zmiana miejsca przeznaczenia lub musi być przekroczony termin dostawienia, albo też zajdzie konieczność zmiany opakowania przesyłki, lub jeżeli podczas transportu zmieniła się ilość przesyłki, natenczas przewoźnik jest obowiązany zawiadomić bezzwłocznie o takiej zmianie najbliższy organ skarbowy, celem stwierdzenia stanu rzeczy i wydania dalszych zarządzeń zapobiegających przekroczeniu ustaw podatkowych. Protokół z wyniku odnośnych czynności urzędowych należy dołączyć do dokumentów konwojowych.

(3) Późniejsza zmiana miejsca przeznaczenia jakoteż podział przesyłki na obszary, do którego jest przeznaczona, może nastąpić tylko pod warunkiem dostawienia przedtem całej przesyłki w niezmiennym stanie do najbliższego urzędu skarbowego i poddania tejeż przepisanej czynności urzędowej.

§ 4.

(1) Na obszarze przeznaczenia należy dostawić przekazaną przesyłkę wraz z dokumentami konwojowymi do urzędu odbiorczego (skarbowego lub celnego) właściwego dla odbiorcy i podanego w zgłoszeniu. Urząd ten porównuje otrzymany od wysyłającego unikat zgłoszenia z duplikatem zgłoszenia i bada przesyłkę co do ilości sztuk, co do wagi surowej i czystej, tudzież co do jej zawartości. Jeżeli przesyłka nadeszła z nienaruszonymi zamknięciami urzędowymi i nie nasuwają się zresztą żadne wątpliwości co do jej tożsamości, natenczas można zaniechać stwierdzenia wagi surowej i czystej, tudzież zawartości przesyłki.

(2) Jeżeli rewizja przesyłki nie dała żadnego powodu do zarzutów, natenczas urząd odbiorczy wpisuje wynik rewizji w rejestrze odbiorczym i na egzemplarzach zgłoszeń, zaopatrując je w bieżące numery rejestru odbiorczego, pobiera przypadającą opłatę monopolową względnie podatkową, notuje daty zapłaty zarówno w zgłoszeniach jak i rejestrze odbiorczym i wydaje przesyłkę odbiorcy. Urząd odbiorczy winien załatwiony w ten sposób unikat zgłoszenia przesłać niezwłocznie urzędowi wysyłającemu, podczas gdy duplikat zgłoszenia należy dołączyć jako dowód do rejestru odbiorczego.

(3) Od ubytku, stwierdzonego przy badaniu przekazanego towaru, należy również pobrać przypadającą opłatę monopolową względnie podatkową, o ile protokoły dołączone do unikatu zgłoszenia nie

genannten Empfangsamte des Bestimmungsortes mit den Begleitpapieren gestellt wird.

(2) Falls während des Transportes eine Änderung des Bestimmungsortes vorgenommen oder die Stellungsfrist überschritten werden muss, oder die Notwendigkeit der Umpackung der Sendung eintritt, oder während des Transportes sich die Menge der Sendung ändert, ist der Warenführer verpflichtet, unverzüglich von dieser Änderung die nächste Finanzstelle zur Feststellung des Sachverhalts und weiteren Veranlassung behufs Vorbeugung einer Zuwiderhandlung gegen die Steuergesetze zu verständigen. Die aufgenommenen Verhandlungen sind den Begleitpapieren beizufügen.

(3) Nachträgliche Änderung des Bestimmungsortes sowie Teilung der Sendung auf dem Gebiete, für welches sie bestimmt ist, kann nur unter der Bedingung stattfinden, dass vorher die ganze Sendung in unverändertem Zustande dem nächsten Finanzamte zugeführt und der vorgeschriebenen Amtstätigkeit unterworfen wird.

§ 4.

(1) Im Bestimmungsgebiet ist die überwiesene Sendung mit den Begleitpapieren bei dem für den Empfänger zuständigen und in der Anmeldung angegebenen Empfangsamte (Finanz- bzw. Zollamt) zu stellen. Dieses Amt vergleicht das vom Versender erhaltene Anmeldungsunikat mit dem Anmeldungsduplikate und untersucht die Sendung auf die Zahl der Kolli hin, deren Roh- und Reingewicht, sowie deren Inhalt. Falls die Sendung mit unverletzten amtlichen Verschlüssen angelangt ist, und sonst gegen ihre Nämlichkeit kein Bedenken besteht, kann die Feststellung des Roh- und Reingewichtes sowie des Inhaltes der Sendung unterbleiben.

(2) Gibt die Untersuchung der Sendung keinen Anlass zur Beanstandung, so setzt das Empfangsamte den Befund in das Empfangsbuch und in die Anmeldeungsstücke ein, welche mit der fortlaufenden Nummer des Empfangsbuches zu versehen sind, erhebt die entfallende Monopolabgabe oder Steuer, vermerkt die Einzahlungstage sowohl in den Anmeldeungsstücken als auch im Empfangsbuch und übergibt die Sendung dem Empfänger. Das in dieser Weise erledigte Anmeldungsunikat ist von dem Empfangsamte unverzüglich dem Versendungsamte zuzusenden, während das Duplikat dem Empfangsbuch als Beleg beizufügen ist.

(3) Für die bei der Untersuchung der überwiesenen Ware festgestellte Fehlmenge ist ebenfalls die entfallende Monopolabgabe oder Steuer zu erheben, falls nicht durch die dem Anmeldungsunikate beigefügten Verhandlungen zweifellos nachgewiesen wird, dass diese

świadczyć, iż ubytek ten powstał na obszarze odbioru przesyłki bez winy wysyłającego lub przewoźnika i że brakującej ilości towaru nie usunięto bezprawnie z pod opodatkowania.

§ 5.

(1) Od obowiązku przekazywania są wolne następujące ilości towarów:

- a) piwa 2 litry,
- b) wód mineralnych 2 litry,
- c) wina 1 litr,
- d) cygar 25 albo papierosów 50 albo tytoniu 50 gr.,
- e) zapalek 10 pudełek,
- f) środków do oświetlania 2 sztuki jednego i tego samego rodzaju,
- g) drożdży 200 gr.

(2) W obrocie nadgranicznym (3 km od granicy politycznej) między obszarem byłej dzielnicy pruskiej a obszarem Wolnego Miasta Gdańska są wolne od obowiązku przekazywania, o ile przewóz lub przesłanie nie odbywa się w celach zarobkowych:

- a) soli 250 gr.,
- b) cygar 25 albo papierosów 100 albo tytoniu 100 gr.,
- c) gilz albo bibulek do papierosów 100.

§ 6.

(1) W drodze rozporządzeń dodatkowych, które zostaną wydane po wzajemnym porozumieniu i ogłoszone w odpowiedni sposób, postanowi się, któremi drogami lądowymi i wodnymi, poza drogami żelaznymi i linjami statków parowych, jest dozwolony pomiędzy Rzeczpospolitą Polską i Wolnym Miastem Gdańskiem przewóz towarów podlegających zgłoszeniu w myśl § 2.

(2) Zarządy kolejowe, pocztowe i żeglugi rzecznej jako też wogóle wszyscy inni przewoźnicy nie mogą przyjmować do przewozu towarów, podlegających podatkowi pośrednim, względnie stanowiących przedmiot państwowego monopolu, jeżeli do listu przewozowego nie będzie dołączone, jako dokument przekazujący, zgłoszenie, a pozatem przy towarach monopolu państwowego także zezwolenie władz skarbowych na przywóz i wywóz.

(3) Zarządy kolejowe, pocztowe i żeglugi rzecznej są obowiązane uwzględnić właściwy, podany w zgłoszeniu, urząd odbiorczy o nadejściu każdej do przewiezienia przyjętej przesyłki towarów wymienionych w rozdziale I niniejszego załącznika i to najpóźniej do 24 godzin po nadejściu przesyłki. Doniesienie to winien urząd odbiorczy dołączyć do rejestru odbiorczego.

Fehlmenge im Empfangsgebiete ohne Verschulden des Versenders oder Warenführers entstanden ist, und die fehlende Warenmenge nicht gesetzwidrig der Besteuerung entzogen wurde.

§ 5.

(1) Von der Überweisungspflicht sind nachstehende Warenmengen befreit:

- a) 2 Liter Bier,
- b) 2 Liter Mineralwasser,
- c) 1 Liter Wein,
- d) 25 Zigarren oder 50 Zigaretten oder 50 gr. Tabak,
- e) 10 Schachteln Zündhölzchen,
- f) 2 Stück Leuchtmittel derselben Art,
- g) 200 gr. Hefe.

(2) Im Nahverkehr (3 km von der politischen Grenze) zwischen den ehemals preussischen Landesteilen und dem Gebiete der Freien Stadt Danzig sind, sofern die Übertragung oder die Versendung nicht zu Erwerbzwecken erfolgt, überweisungsfrei:

- a) 250 gr. Salz,
- b) 25 Zigarren oder 100 Zigaretten oder 100 gr. Tabak,
- c) 100 Zigarettenhülsen oder- Blättchen.

§ 6.

(1) Im Wege vereinbarter Nachtragsverordnungen wird festgesetzt und in entsprechender Weise verlautbart werden, auf welchen Land- und Wasserwegen ausser den Eisenbahnen und den Dampferlinien der Transport der nach § 2 der Anmeldung unterliegenden Sendungen im Verkehr zwischen der Republik Polen und der Freien Stadt Danzig gestattet ist.

(2) Die Eisenbahn-, Post- und Flusschiffahrtsverwaltungen und alle sonstigen Warenführer dürfen Waren, welche indirekten Steuern unterliegen oder den Gegenstand des Staatsmonopols bilden, zur Beförderung nur dann übernehmen, wenn dem Frachtpapier eine Anmeldung als Überweisungsdokument und für Waren der Staatsmonopole ausserdem Ein- und Ausfuhrbewilligung der Finanzbehörden beiliegt.

(3) Die Eisenbahn-, Post- und Flusschiffahrtsverwaltungen sind verpflichtet, das zuständige in der Anmeldung genannte Empfangsamt von dem Eingang jeder zur Beförderung übernommenen Sendung der im Kapitel 1 dieser Anlage aufgezählten Waren in Kenntnis zu setzen, und zwar spätestens binnen 24 Stunden nach Ankunft. Diese Anzeige hat das Empfangsamt dem Empfangsbuche beizufügen.

§ 7.

Wydanie przesyłki odbiorcy może nastąpić dopiero po okazaniu przez niego dowodu, że przesyłkę opodatkowano względnie uiszczono opłatę monopolową. W razie nieprzyjęcia przesyłki przez odbiorcę może przewoźnik towar tylko wtedy sprzedać w drodze publicznego przetargu, jeżeli uiszczy przypadający podatek, względnie opłatę monopolową.

§ 8.

Zarządy gminne, policyjne i państwowe są obowiązane na żądanie udzielać pomocy przy sprawowaniu czynności urzędowych organom skarbowym, powołanym do wykonywania postanowień niniejszej umowy.

§ 9.

- (1) Każdy urząd wysyłający winien dla przekazanych przesyłek towarowych prowadzić rejestr wysyłkowy, a każdy urząd odbiorczy rejestr odbioru. Obydwa rejestry należy zamykać ćwierćrocznie i przedkładać w przeciągu czterech tygodni Ministerstwu Skarbu w Warszawie względnie najwyższej władzy celnej Wolnego Miasta Gdańska.
- (2) Jeżeli w przeciągu 14 dni po upływie terminu dostawienia towarów, uwidocznionego w rejestrze wysyłkowym, urząd odbiorczy nie zwróci unikatów zgłoszenia, natenczas urząd wysyłający winien wdrożyć poszukiwania za brakującym zgłoszeniem. Wynik dochodzeń należy uwidocznnić w rejestrze wysyłkowym.
- (3) Do rejestru odbiorczego należy wpisywać wszystkie duplikaty zgłoszeń i to nawet wtedy, gdy towaru nie dostawiono w przepisany terminie. W tym wypadku należy zarządzić dochodzenia, gdzie przesyłka się znajduje i w danym razie wdrożyć postępowanie karne.
- (4) Jeżeli się okaże z dochodzenia, że przesyłka zaginęła na obszarze odbioru, wówczas należy ściągnąć od wysyłającego przypadający podatek względnie opłatę monopolową, o ile nie można ich ściągnąć od ponoszącego winę.

§ 10.

Zarządom skarbowym obu Stron zastrzega się ustalenie za wzajemnym porozumieniem się wzorów zgłoszeń (§ 2) i rejestrów (§ 9).

§ 7.

Die Auslieferung der Sendung an den Empfänger darf erst erfolgen, nachdem der Nachweis der Versteuerung oder der Entrichtung der Monopolabgabe erbracht ist. Werden Warensendungen von den Empfängern nicht abgenommen, so darf der Warenführer die Ware nur dann öffentlich versteigern, wenn er die fällige Steuer bezahlt oder die Monopolabgabe entrichtet.

§ 8.

Die Kommunal-, Polizei- und Staatsverwaltungen sind verpflichtet, den mit der Ausübung der im vorliegenden Abkommen enthaltenen Bestimmungen betrauten Finanzbeamten bei Vollziehung ihrer Amtstätigkeit auf Anforderung behilflich zu sein.

§ 9.

- (1) Jedes Versendungsamt hat für die überwiesenen Warensendungen ein Versendungsbuch und jedes Empfangsamt ein Empfangsbuch zu führen. Beide Bücher sind vierteljährlich abzuschliessen und dem Finanzministerium in Warschau beziehungsweise der obersten Zollverwaltung der Freien Stadt Danzig binnen vier Wochen vorzulegen.
- (2) Wird das Unikat der Anmeldung binnen 14 Tagen nach Ablauf der im Versendungsbuch vermerkten Gestellungsfrist der Waren von dem Empfangsamte nicht zurückgestellt, so hat das Versendungsamt nach dem Verbleib der Anmeldung Nachforschungen anzustellen. Ihr Ergebnis ist in dem Versendungsbuch zu vermerken.
- (3) In das Empfangsbuch sind sämtliche Anmeldduplikate einzutragen, und zwar auch dann, wenn die Ware innerhalb der gesetzten Frist nicht gestellt ist. In diesem Falle sind Erhebungen über den Verbleib der Sendungen anzustellen und gegebenenfalls Strafverfahren einzuleiten.
- (4) Ergibt die Untersuchung, dass die Warensendung im Empfangsgebiet verloren gegangen ist, so ist die Steuer- oder Monopolabgabe von dem Versender einzuziehen, falls sie von dem die Schuld an dem Verlust Tragenden nicht eingezogen werden kann.

§ 10.

Die Muster zu den Anmeldungen (§ 2) und Büchern (§ 9) werden der Vereinbarung der Finanzverwaltung beider Teile vorbehalten.

Załącznik II (cło).

(O wyjątkach od przepisów celnych.)

§ 1.

Jeżeli w polskim ustawodawstwie celnym w odniesieniu do ulg celnych zachodzą słowa: Polska, polski, polskiego pochodzenia i tym podobne, należy pod tem zarazem rozumieć słowa: Gdańsk, gdański, gdańskiego pochodzenia i tym podobne.

§ 2.

Tym mieszkańcom Wolnego Miasta Gdańska, którzy udowodnią, że sprowadzali dotąd losy niemieckich loterji publicznych, zezwala się nadal na przywóz tych losów przez okres dziesięciu lat, licząc od dnia 1 stycznia 1922 r.

§ 3.

Przywóz etykiet na butelki z firmami wytwórców zagranicznych dozwolony jest także i wówczas, gdy towar, do którego oznaczenia etykiety służyć mają, nie został wprowadzony równocześnie z niemi. Wystarczy, gdy wprowadzono go już przedtem.

§ 4.

Przywóz świeżych owoców z Ameryki i Australji podlega tym samym ograniczeniom, co przywóz świeżych odpadków od owoców z tych krajów.

§ 5.

Wywóz dzieł sztuki oraz zabytków starożytności z obszaru Wolnego Miasta Gdańska dozwolony jest jedynie za zezwoleniem Senatu.

§ 6.

Przywóz kart do gry w stanie luźnym jest zakazany.

§ 7.

(1) Przepis pierwszych dwóch zdań § 9 poz. 2 rozporządzenia Ministra Skarbu o postępowaniu celnym z dnia 13 grudnia 1920 r. (Dziennik Ustaw R. P. Nr. 11 z 1920 r. poz. 64) zmienia się w sposób następujący:

„Wyprawy ślubne, podarunki dla narzeczonych lub podarunki ślubne mogą być przywożone wolne od cła, jeżeli prze-

Anlage II (Zoll).

(Über die Ausnahmen von den Zollvorschriften.)

§ 1.

Wo in der polnischen Zollgesetzgebung in Bezug auf Zollvergünstigungen die Worte: Polen, polnisch, polnischer Herkunft und dergleichen vorkommen, sind darunter auch die Worte: Danzig, Danziger, Danziger Herkunft und dergleichen zu verstehen.

§ 2.

Den Einwohnern der Freien Stadt Danzig, welche nachweislich bisher Lose deutscher öffentlicher Lotterien bezogen haben, wird die Einfuhr dieser Lose für einen Zeitraum von zehn Jahren vom 1. Januar 1922 ab gerechnet weiter gestattet.

§ 3.

Flaschenetikette mit Firmen ausländischer Erzeuger einzuführen, ist auch dann gestattet, wenn die Ware, zu deren Bezeichnung die Etiketten bestimmt sind, nicht zu gleicher Zeit eingeführt wird. Es genügt, dass sie vorher eingeführt war.

§ 4.

Die Einfuhr von frischem Obst aus Amerika und Australien unterliegt denselben Beschränkungen, wie die Einfuhr der frischen Abfälle von Obst aus diesen Ländern.

§ 5.

Kunstsachen und Antiquitäten dürfen aus dem Gebiete der Freien Stadt Danzig nur mit Genehmigung des Senats ausgeführt werden.

§ 6.

Die Einfuhr von losen Spielkarten ist verboten.

§ 7.

(1) Die Vorschrift der beiden ersten Sätze des § 9 Pos. 2 der Verordnung des Finanzministers über das Zollverfahren vom 13. Dezember 1920 (Dziennik Ustaw R. P. Nr. 11 ex 1920 Pos. 64) wird dahin abgeändert:

„Ausstattungsgegenstände, Braut- oder Hochzeitsgeschenke, sofern sie für Ausländer oder länger als 2 Jahre im Ausland

znaczone są dla cudzoziemców lub obywateli własnego kraju, zamieszkałych dłużej niż dwa lata zagranicą, którzy z powodu zawarcia związku małżeńskiego z osobą zamieszkałą na polskim obszarze celnym przenoszą do tego obszaru swe miejsce zamieszkania. W podaniu winno się udowodnić, że małżeństwo zostało zawarte; pozatem należy dołączyć szczegółowy opis przedmiotów, stanowiących wyprawę. Ministerstwo Skarbu Rzeczypospolitej Polskiej, zaś na obszar Wolnego Miasta Gdańska najwyższa władza celna gdańska mogą zezwolić na późniejsze złożenie metryki ślubnej.“

(2) Przepis § 9 poz. 5 powyższego rozporządzenia otrzymuje uzupełnienie o brzmieniu następującem:

„Towary, które na polskim obszarze celnym znajdowały się w wolnym obrocie i z obszaru tego wywiezione zostały za granicę, może w razie ich powrotu polski centralny zarząd cel także wówczas, gdy zagranicą weszły do wolnego obrotu, zwolnić od cła, jeżeli przemawiają za tem przeważające względy słuszności.“

§ 8.

Upoważnia się najwyższą władzę celną Wolnego Miasta Gdańska do zwalniania od cła towarów, które przychodzą z zagranicy na polski obszar celny do czasowego użytku, jeżeli nie będą służyły do żadnego innego celu, jak do wypróbowania lub obejrzenia.

§ 9.

(1) Cło należy uiszczać według tych przepisów i stawek taryfowych, jakie obowiązują w dniu, w którym towary przeznaczone na przywóz dostawione będą właściwej władzy celnej do oclenia lub do zapisania ich na wywóz.

(2) Wolne od cła są towary, które pod urzędową kontrolą zostały zniszczone lub też w czasie transportu przeprowadzonego pod taką kontrolą niszczyły. Towary, które w czasie transportu przeprowadzonego pod urzędową kontrolą wskutek wpływów przyrody zmieniły swą jakość i wagę, lub też które pod kontrolą urzędową zmienione zostały, należy oclic według ich stanu w czasie odprawy. Przy towarach, które usunięto z pod oclenia, miarodajną jest chwila i jakość ich, w której należało dostawić je do oclenia, gdy zaś tego stwierdzić nie można, chwila ich wykrycia i jakość ich w owej chwili.

§ 10.

Artykuł 9 rozporządzenia Ministrów Skarbu oraz Przemysłu i Handlu o taryfie celnej z dnia 11. czerwca 1920 r. (Dziennik Ustaw

wohnhaft gewesene Inländer bestimmt sind, die aus Anlass der Verheiratung mit einer im polnischen Zollgebiet wohnhaften Person ihren Wohnsitz in dieses Gebiet verlegen, können zollfrei eingeführt werden. Im Gesuch ist der Beweis zu führen, dass die Ehe geschlossen ist; ein genaues Verzeichnis der Gegenstände, die die Ausstattung darstellen, ist beizufügen. Das Finanzministerium der Republik Polen und für das Gebiet der Freien Stadt Danzig die oberste Danziger Zollbehörde können gestatten, dass die Heiratsurkunde nachträglich beigebracht wird.“

(2) Die Vorschrift des § 9 Pos. 5 der vorgenannten Verordnung erhält eine Ergänzung in folgender Fassung:

„Waren, die aus dem freien Verkehr des polnischen Zollgebietes in das Ausland geführt sind, können bei ihrer Rückkehr aus überwiegenden Gründen der Billigkeit von der polnischen Zentralzollverwaltung auch dann zollfrei belassen werden, wenn sie im Auslande in den freien Verkehr gesetzt waren.“

§ 8.

Die oberste Zollbehörde der Freien Stadt Danzig wird ermächtigt, für Waren, die aus dem Auslande zum zeitweiligen Gebrauche in das polnische Zollgebiet eingehen, die Zollfreiheit zu gewähren, wenn sie zu keinem anderen Zwecke als der Ausprobung und Besichtigung benutzt werden.

§ 9.

(1) Der Zoll ist nach denjenigen Vorschriften und Tarifsätzen zu entrichten, welche an dem Tage gültig sind, an welchem die zum Eingang bestimmten Waren bei der zuständigen Zollstelle zur Verzollung oder zur Anschreibung auf die Ausfuhr gestellt werden.

(2) Zollfrei bleiben Waren, die unter amtlicher Aufsicht vernichtet worden oder die im gebundenen Verkehr untergegangen sind. Waren, die im gebundenen Verkehr im Wege natürlicher Einflüsse Art und Gewicht geändert haben oder die unter amtlicher Aufsicht verändert worden sind, sind nach dem Zustande zur Zeit der Abfertigung zu verzollen. Für Waren, die der Verzollung entzogen sind, ist der Zeitpunkt und der Zustand massgebend, in dem sie zur Verzollung hätten gestellt werden müssen oder, wenn dieser nicht zu ermitteln ist, der Zeitpunkt und der Zustand der Entdeckung.

§ 10.

Der Artikel 9 der Verordnung des Finanzministers und des Ministers für Industrie und Handel über den Zolltarif vom 11. Juni 1920

R. P. Nr. 51 poz. 314) dotyczący szczególnego sposobu ocenia paczek pocztowych nie będzie miał zastosowania na obszarze Wolnego Miasta Gdańska do dnia 1 lipca 1922 r. Aż do tego terminu winno nastąpić porozumienie w przedmiocie ocenia paczek pocztowych.

§ 11.

Wolne od cła są ryby, foki, wieloryby i inne zwierzęta morskie, złowione bezsprzecznie przez rybaków polskich lub gdańskich lub też przez załogi statków polskich i gdańskich, oraz przetwory z tych stworzeń, wytworzone bezsprzecznie na morzu. Wyjęte z pod tego zwolnienia są małże i skorupiaki, złowione na obcych wodach przybrzeżnych.

§ 12.

(1) Wolne od cła są materiały, używane do budowy, do naprawy lub do wyposażenia samolotów, statków rzecznych i morskich w przemyśle budowy samolotów i statków na obszarze Polski i Wolnego Miasta Gdańska, z wyjątkiem urządzeń kajutowych i kuchennych. Wyłączone od tej ulgi są statki dla żeglugi na jeziorach i rzekach, służące celom luksusowym.

(2) Pierwsze przepisy celem szczegółowego przeprowadzenia tej zasady wyda polski centralny zarząd ceł w porozumieniu z najwyższą władzą celną w Gdańsku. W przyszłości nie będzie się wydawać żadnych przepisów, które byłyby mniej korzystne dla przemysłu budowy statków w Gdańsku, niż przepisy obecnie tam obowiązujące. Ponadto nie będzie się wydawać żadnych przepisów, które stawiałyby polski przemysł budowy samolotów i statków w położeniu korzystniejszym lub niekorzystniejszym, niż przemysł gdański.

§ 13.

(1) O ile przedsiębiorstwa gdańskie mają obecnie prawo sprowadzania z zagranicy surowców lub półfabrykatów bez cła pod warunkiem, że wyroby z nich wytworzone lub uszlachetnione lub takie same ilości towarów tego samego rodzaju po uszlachetnieniu zostaną z powrotem wywiezione za granicę, to prawo to przyznane im będzie i nadal pod dotychczasowymi warunkami.

(2) O ile przedsiębiorstwa gdańskie mają obecnie prawo wywożenia towarów za granicę celem uszlachetnienia a po uszlachetnieniu wprowadzenia ich z powrotem do gdańskiego obszaru celnego bez cła, prawo to przyznane im będzie i nadal pod dotychczasowymi

(Dziennik Ustaw R. P. Nr. 51 Pos. 314) bezüglich der besonderen Verzollung von Postpaketen gelangt auf dem Gebiete der Freien Stadt Danzig bis zum 1. Juli 1922 nicht zur Anwendung. Bis zu diesem Termin sollen bezüglich der Verzollung von Postpaketen Vereinbarungen getroffen werden.

§ 11.

Zollfrei bleiben die von polnischen oder Danziger Fischern und von Mannschaften polnischer oder Danziger Schiffe nachweislich gefangenen Fische, sowie Robben, Wale und andere Seetiere, sowie die davon von ihnen auf See nachweislich gewonnenen Erzeugnisse. Von der Zollfreiheit ausgeschlossen sind die in fremdländischen Küstengewässern gefangenen Schal- und Krustentiere.

§ 12.

(1) Materialien, die zum Bau, zur Ausbesserung oder zur Ausrüstung von Flugzeugen, Fluss- und Seeschiffen für die Flugzeug- und Schiffsbauindustrie in Polen und in Danzig verwendet werden, mit Ausnahme des Kajüts- und Küchengutes, bleiben zollfrei. Von dieser Vergünstigung sind die zu Luxus Zwecken bestimmten Binnensee- und Flussschiffe ausgeschlossen.

(2) Die ersten Bestimmungen zur näheren Ausführung dieses Grundsatzes trifft die polnische Zentralzollverwaltung im Einvernehmen mit der obersten Zollbehörde in Danzig. Es werden in Zukunft keine Vorschriften erlassen werden, welche für die Schiffsbauindustrie in Danzig ungünstiger sind als diejenigen, die zur Zeit dort bestehen. Es werden ferner keine Vorschriften erlassen werden, welche die polnische Flugzeug- und Schiffsbauindustrie günstiger oder ungünstiger stellen als die Danziger.

§ 13.

(1) Soweit Danziger Betriebe zur Zeit das Recht haben, Rohstoffe oder Halbfabrikate zollfrei aus dem Auslande einzuführen, wenn sie die daraus erzeugten oder die veredelten Fabrikate oder eine gleiche Menge von Waren derselben Art nach Veredelung wieder in das Ausland zurückführen, wird ihnen dieses Recht unter den bisherigen Bedingungen weitergewährt.

(2) Soweit Danziger Betriebe zur Zeit das Recht haben, Waren zum Zwecke der Veredelung in das Ausland auszuführen und nach der Veredelung zollfrei in das Danziger Zollgebiet wieder einzuführen, wird ihnen dieses Recht unter den bisherigen Bedingungen weiter-

warunkami. Najwyższa władza celna w Gdańsku winna najpóźniej do dnia 15 grudnia 1921 r. przedłożyć polskiemu centralnemu zarządowi cel wykaz istniejących obecnie ulg tego rodzaju (ustęp 2) a w razie niedokładności uzupełnić ten wykaz w przeciągu 2 miesięcy.

(3) Wydział utworzony z przedstawicieli Rzeczypospolitej Polskiej i Wolnego Miasta Gdańska, który winien się składać najwyżej z 4 przedstawicieli po każdej stronie, zbada wykaz i ustali, czy istotnie odbywający się obrót należy uważać za obrót uszlachetniający a w danym razie wyłączy istniejący niedozwolony obrót uszlachetniający.

(4) O ile w przyszłości wpłyną podania o zezwolenie na przywóz do Gdańska surowców i półfabrykatów celem ich uszlachetnienia, powierza się najwyższej władzy celnej w Gdańsku badanie tych podań oraz udzielanie zezwoleń.

(5) Wywóz towarów z Gdańska celem ich uszlachetnienia za granicą będzie podlegał w przyszłości obowiązującym przepisom. Przy ich stosowaniu należy uwzględniać interesy gospodarcze Wolnego Miasta Gdańska, zwłaszcza kosztu i czasu pracy, trudności przewozowe oraz jakość wyrobów.

(6) Najwyższą władzę celną w Gdańsku upoważnia się do wydawania zezwoleń na przewóz w celach naprawy. W wypadkach mniejszej wagi może władza ta poruczyć udzielanie takich zezwoleń podwładnym jej urzędem celnym.

§ 14.

(1) Istniejące obecnie w Gdańsku przepisy o obrocie przez domy składowe, jak również o udzielaniu kredytów domom składowym, o przyznawaniu kredytów żelaznych na wino oraz o przyznawaniu domom składowym rachunków bieżących pozostają utrzymane w mocy na dotychczasowych warunkach.

(2) W razie nowego unormowania przepisów, dotyczących obrotu przez domy składowe, zostaną w Gdańsku nadal dopuszczone domy składowe tego samego rodzaju, jak istniejące obecnie, o ile do tego czasu nie będą wydane dla takiego obrotu przepisy korzystniejsze.

§ 15.

Tym osobom i przedsiębiorstwom, którym dotychczas przyznano odroczenie zapłaty cła, może być nadal przyznane takie odroczenie, przyczem jednakże Wolne Miasto Gdańsk ponosi odpowiedzialność za prawidłowe ściągnięcie cła. Tak samo można przyznać ponownie

gawährt. Die oberste Zollbehörde in Danzig hat spätestens bis zum 15. Dezember 1921 ein Verzeichnis der zur Zeit bestehenden Vergünstigungen dieser Art (Absatz 2) der polnischen Zentralzollverwaltung einzureichen und dieses Verzeichnis bei Unvollständigkeit binnen 2 Monaten zu ergänzen.

(3) Ein aus Vertretern der Republik Polen und der Freien Stadt Danzig gebildeter Ausschuss von höchstens je 4 Vertretern wird das Verzeichnis prüfen und feststellen, ob der tatsächlich stattfindende Verkehr dieser Art als ein Veredelungsverkehr anzusehen ist, und einen etwa stattfindenden unzulässigen Veredelungsverkehr ausschneiden.

(4) Soweit künftig die Einfuhr von Rohstoffen und Halbfabrikaten zum Zwecke der Veredelung in Danzig beantragt wird, wird die oberste Zollbehörde in Danzig mit der selbständigen Prüfung und Genehmigung betraut.

(5) Die Ausfuhr von Waren aus Danzig zum Zwecke der Veredelung im Auslande richtet sich künftig nach den geltenden Bestimmungen. Bei ihrer Anwendung sind die wirtschaftlichen Interessen der Freien Stadt Danzig zu beachten, insbesondere die Kosten und die Zeit der Arbeit, die Transportschwierigkeiten und die Güte der Erzeugnisse zu berücksichtigen.

(6) Die oberste Zollbehörde in Danzig wird zur Genehmigung eines beantragten Ausbesserungsverkehrs ermächtigt. Sie darf diese Genehmigung den ihr unterstellten Zollämtern in einfacheren Fällen übertragen.

§ 14.

(1) Der zur Zeit in Danzig bestehende Niederlageverkehr, desgleichen die Gewährung von Kreditlagern, eisernen Weinkrediten, Kontenlagern wird unter den bisherigen Bedingungen aufrecht erhalten.

(2) Bei einer Neuordnung des Niederlageverkehrs werden in Danzig Niederlagen gleicher Art, wie sie jetzt bestehen, auch ferner zugelassen werden, falls nicht inzwischen günstigere Bestimmungen für den Verkehr getroffen worden sind.

§ 15.

Denjenigen Personen und Unternehmungen, denen bisher in Danzig Stundung der Zölle gewährt worden ist, kann auch weiter Stundung gewährt werden, wobei die Freie Stadt Danzig jedoch die Verantwortung für den richtigen Eingang der Zölle zu tragen hat. In gleicher Weise kann auch denjenigen Personen und Unter-

odroczenie zapłaty cła tym osobom i przedsiębiorstwom, którym już dawniej przyznano w Gdańsku takie odroczenie. Zastrzega się późniejszemu unormowaniu w porozumieniu z gdańskim zarządem ceł, czy i w jakiej mierze przyznać będzie można odroczenie zapłaty cła takim osobom i przedsiębiorstwom, którym dotąd odroczenia nie udzielano.

§ 16.

W odniesieniu do przepisu zawartego w rozporządzeniu Ministra Skarbu o postępowaniu celnym z dnia 13 grudnia 1920 r. (Dziennik Ustaw R. P. z roku 1921 Nr. 11 poz. 64) stanowiącego, że przy zgłoszeniu (deklaracji) towarów do oclenia winna być podana cena zagraniczna i winny być dołączone wszystkie dokumenty handlowe, oświadczą się, że wystarczą, gdy na dokumencie handlowym lub liście przewozowym potwierdzi wartość towaru zagraniczny nadawca.

§ 17.

O ile towary, których wywóz ze wspólnego obszaru celnego nie jest ograniczony przepisami o postępowaniu celnym, zakazami wywozu albo też z powodów wewnętrznego opodatkowania, będą musiały być zgłaszane li tylko dla celów statystyki wywozu, natenczas będzie ustanowiony dla obrotu z okręgu pogranicznego ułatwiony sposób zgłaszania.

§ 18.

Przekazywanie towarów, podlegających oczeniu albo będących pod kontrolą celną, z granicznego urzędu celnego do urzędu celnego w siedzibie odbiorcy, lub też celem dalszego wywiezienia, może nastąpić także w zamykanych łodziach, o ile właściciel łodzi złoży zabezpieczenie na cło lub na dalszy wywóz.

§ 19.

Przekazywanie towarów podlegających cłu lub wogóle kontroli celnej, które zaopatrzone są w poszczególne zamknięcia celne, może się odbywać bez ograniczenia za złożeniem zabezpieczenia za przewóz.

§ 20.

Zażalenie przeciw postępowaniu przy odprawie celnej i przeciw niewłaściwemu stosowaniu taryfy celnej jest dopuszczalne w przeciągu 30 dni od chwili oclenia. Przeprowadzenie wobec właściwej władzy

nehmensen wieder Stundung gewährt werden, denen früher in Danzig eine solche Stundung gewährt war. Inwieweit Personen und Unternehmungen, die bisher überhaupt keine Stundung erhalten haben, künftig Stundungen gewährt werden können, wird der besonderen künftigen Regelung im Einvernehmen mit der Danziger Zollverwaltung vorbehalten.

§ 16.

Zu der in der Verordnung des Finanzministers über das Zollverfahren vom 13. Dezember 1920 (Dziennik Ustaw R. P. Nr. 11 Pos. 64 ex 1921) enthaltenen Bestimmung, dass bei der Anmeldung von Waren zur Verzollung der Auslandspreis angegeben und die sämtlichen Handelspapiere beigelegt werden müssen, wird erklärt, dass es genügt, wenn auf dem Handels- oder Frachtpapier der Wert der Ware von dem Auslandsversender bescheinigt wird.

§ 17.

Soweit Waren, deren Ausfuhr aus dem gemeinsamen Zollgebiet nicht durch Bestimmungen über das Zollverfahren, über die Ausfuhrverbote oder aus Gründen der inneren Versteuerung beschränkt ist, lediglich zum Zwecke der Ausfuhrstatistik angemeldet werden müssen, wird für den Verkehr aus dem Grenzbezirk ein erleichtertes Anmeldeverfahren eingerichtet werden.

§ 18.

Die Überweisung von zollpflichtigen oder unter Zollkontrolle stehenden Waren vom Grenzzollamte zum Zollamte am Sitze des Empfängers oder zur Wiederausfuhr, kann auch in verschliessbaren Kähnen erfolgen, wenn der Kahnbesitzer für den Zoll oder für die Wiederausfuhr der Waren Sicherheit leistet.

§ 19.

Die Überweisung von zollpflichtigen oder sonst unter Zollkontrolle stehenden Waren, die unter Einzelverschluss gesetzt werden, kann ohne Beschränkung gegen Sicherheitsleistung für den Transport erfolgen.

§ 20.

Die Beschwerde gegen das Zollabfertigungsverfahren und die Tarifierung von Waren ist binnen 30 Tagen nach der Verzollung zulässig. Es ist Sache des Beschwerdeführers, den Beweis für die

celnej dowodu tożsamości towaru, która winna być stwierdzona urzędownie, należy do załacego się.

§ 21.

(1) W Gdańsku zostanie utworzone urzędowe biuro dla udzielania informacji o stosowaniu taryfy celnej do towarów, które mają być wprowadzone.

(2) Informacji należy udzielać tylko wówczas, gdy chodzi o towary, przy których stosowanie taryfy celnej nie nasuwa żadnych wątpliwości, albo też jeżeli centralny zarząd ceł wydał w odniesieniu do danych towarów zasadnicze rozstrzygnięcie. Jeżeli takiego rozstrzygnięcia niema, należy przedtem zażądać go od centralnego zarządu ceł. Informacje obowiązują wszystkie urzędy celne, przez które towar ma być sprowadzony.

(3) Jeżeli po udzieleniu informacji zostanie rozstrzygnięcie zmienione w tym kierunku, że towar podlega wyższej stawce celnej, wówczas należy zaniechać dodatkowego pobrania różnicy cła za te przesyłki towarów należące do zasięgającej informacji, które odprawiono ostatecznie przed podaniem zmiany rozstrzygnięcia do wiadomości. W szczególnych wypadkach można zezwolić na stosowanie poprzedniego rozstrzygnięcia przez dalsze trzy miesiące w odniesieniu do takich towarów, co do których zasięgający informacji udowodni, że się je wprowadza na podstawie umów zawartych w dobrej wierze przed zmianą rozstrzygnięcia.

(4) Szczegółowy sposób postępowania zostanie zresztą unormowany przez oba zarządy celne.

§ 22.

Upoważnienia zastrzeżone w rozporządzeniu Ministra Skarbu oraz Ministra Przemysłu i Handlu o taryfie celnej z dnia 11 czerwca 1920 r. (Dziennik Ustaw R. P. Nr. 51, poz. 34) i w rozporządzeniu Ministra Skarbu o postępowaniu celnem z dnia 13 grudnia 1920 r. (Dziennik Ustaw R. P. za rok 1920 Nr. 11, poz. 64) polskiemu centralnemu zarządowi ceł przekazuje się na obszarze Wolnego Miasta Gdańska najwyższej władzy celnej w Gdańsku w następujących wypadkach:

- a) udzielanie zwolnień od cła dla towarów przywożonych na wystawy i w celach doświadczalnych,
- b) udzielanie zwolnień od cła dla towarów w ruchu pogranicznym,
- c) ustalanie wysokości opłat składowych w urzędowych składowniach,

Identität der Ware, welche amtlich festgestellt werden muss, vor der zuständigen Zollbehörde zu erbringen.

§ 21.

(1) In Danzig wird eine amtliche Stelle zur Erteilung von Auskünften über die Tarifierung von Waren, welche eingeführt werden sollen, errichtet.

(2) Die Auskunft ist nur zu erteilen, wenn es sich um Waren handelt, deren Tarifierung keinem Zweifel unterliegt, oder wenn bereits eine grundsätzliche Entscheidung der Zentralzollverwaltung getroffen ist. Soweit Letzteres nicht der Fall ist, ist zuvor die Entscheidung der Zentralzollverwaltung einzuholen. Die Auskunft ist für alle Zollstellen, über die die Ware eingeführt werden soll, massgebend.

(3) Wird nach Erteilung der Auskunft die Entscheidung dahin geändert, dass die Ware einem höheren Zollsatz unterliegt, so ist von der Nacherhebung des Zollunterschiedes für diejenigen Warensendungen des Fragestellers abzusehen, welche vor der Bekanntgabe der Änderung zur Schlussabfertigung gelangt sind. In besonderen Fällen kann genehmigt werden, dass die ursprüngliche Entscheidung noch drei Monate lang weiter für solche Waren angewendet wird, bei denen der Fragesteller nachweist, dass sie infolge von Verträgen eingeführt werden, welche vor der Abänderung im guten Glauben abgeschlossen sind.

(4) Im übrigen wird das Verfahren von beiden Zollverwaltungen näher geregelt werden.

§ 22.

Die in der Verordnung des Finanzministers sowie des Ministers für Industrie und Handel über den Zolltarif vom 11. Juni 1920 (Dziennik Ustaw R. P. Nr. 51, Pos. 34) und in der Verordnung des Finanzministers über das Zollverfahren vom 13. Dezember 1920 (Dziennik Ustaw R. P. Nr. 11, Pos. 64) der polnischen Zentralzollverwaltung vorbehaltenen Befugnisse werden für das Gebiet der Freien Stadt Danzig der obersten Zollbehörde in Danzig in nachstehenden Fällen übertragen:

- a) die Genehmigung der zollfreien Einfuhr von Waren für Versuchungszwecke und Ausstellungen,
- b) die Genehmigung der zollfreien Einfuhr von Waren des kleinen Grenzverkehrs,
- c) die Festsetzung der Höhe der Lagergebühren für amtliche Lagerungen,

- d) oznaczanie dróg celnych, miejsca ładowania, promów, miejsc przeprawy, mostów i pomostów dla przybijania statków na obszarze Wolnego Miasta Gdańska,
- e) udzielanie zwolnień od cła dla płodów z gospodarstwa rolnego i wiejskiego, pochodzących z nieruchomości, rozciągających się poza linią celną i których zarząd znajduje się w obrębie polskiego obszaru celnego,
- f) udzielanie zezwoleń na późniejsze złożenie metryki ślubnej w wypadkach zwolnienia od cła wypraw ślubnych.

§ 23.

O ile na zasadzie polskiego ustawodawstwa towary podlegające oczeniu zostaną wyjątkowo zwolnione od cła ze względów słuszności lub ze względu na dobro państwa, zwolnienie to nastąpi wyłącznie na rachunek tej Strony, na której obszarze towary te będą zużyte.

- d) die Einrichtung von Zollstrassen, Ladungsplätzen, Fähren, Überfahrtsstellen, Brücken und Anlegebrücken im Gebiete der Freien Stadt Danzig,
- e) die Genehmigung der zollfreien Einfuhr von Erzeugnissen des Ackerbaues und der Landwirtschaft, welche von Grundstücken herrühren, die sich über die Zolllinie hinaus erstrecken und deren Verwaltung sich innerhalb des polnischen Zollgebietes befindet,
- f) Die Genehmigung zur Nachbringung der Heiratsurkunde bei der Zollfreiheit für Ausstattungsgut.

§ 23.

Falls auf Grund der polnischen Gesetzgebung zollpflichtige Waren aus Gründen der Billigkeit oder des Staatswohls ausnahmsweise vom Zoll befreit werden sollten, erfolgt diese Zollbefreiung ausschliesslich auf Rechnung des Teiles, auf dessen Gebiet diese Waren verwendet werden.

CZEŚĆ SIÓDMA.

Przywóz i wywóz w obrocie gospodarczym.

(Artykuły 211—219.)

DZIAŁ I.

Obrót towarowy z wspólną zagranicą.

(Artykuły 211—214.)

Artykuł 211.

(1) Wolne Miasto Gdańsk wprowadzi dla obrotu towarowego między swem terytorjum a wspólną zagranicą dnia 1 kwietnia 1922 r. wszystkie gospodarcze ograniczenia przywozu i wywozu ogólnego rodzaju (zakazy i opłaty), które obowiązują w Rzeczypospolitej Polskiej. Ograniczenia te przeprowadzi ono na podstawie ustaw gdańskich.

(2) Jako ograniczenia w rozumieniu ustępu 1 nie uważa się zarządzeń, wydanych ze względu na zdrowie ludzi i zwierząt lub ze względu na wykonywanie policji bezpieczeństwa.

Artykuł 212.

(1) Rzeczpospolita Polska poda Wolnemu Miastu Gdańskowi do wiadomości i oświadczenia się:

- a) przepisy na obszarze jej już obowiązujące, dwa miesiące przed terminem przewidzianym w artykule 211, ustępie 1;
- b) ograniczenia przywozu i wywozu, mające być w przyszłości wydane lub mające ulegz zmianie, przed ich ogłoszeniem.

(2) Jeżeli Wolne Miasto Gdańsk w przeciągu 20 dni od chwili doręczenia powyższych przepisów nie zgłosi sprzeciwu, natenczas przyjmuje się, że godzi się ono na te ograniczenia przywozu i wywozu.

(3) W razie sprzeciwu i nieosiągnięcia porozumienia co do jednolitego unormowania istniejących już lub mających być w przyszłości wydanych ograniczeń przywozu i wywozu, Wolne Miasto Gdańsk poda Rzeczypospolitej Polskiej wysokość kontyngentu towarów, których przywóz na obszar Wolnego Miasta Gdańska lub wywóz z jego granic celem pokrycia konsumpcji jego własnej ludności

SIEBENTER TEIL.

Wirtschaftliche Ein- und Ausfuhr.

(Artikel 211—219.)

ABSCHNITT I.

Warenverkehr mit dem gemeinsamen Auslande.

(Artikel 211—214.)

Artikel 211.

(1) Die Freie Stadt Danzig wird für den Warenverkehr zwischen ihrem Gebiet und dem gemeinsamen Auslande am 1. April 1922 alle wirtschaftlichen Ein- und Ausfuhrbeschränkungen allgemeiner Art (Verbote und Abgaben) einführen, die für die Republik Polen gelten. Sie wird solche auf Grund Danziger Gesetze durchführen.

(2) Als Beschränkungen im Sinne des Absatzes 1 gelten nicht Anordnungen, die im Interesse der Gesundheit von Menschen und Tieren oder aus sicherheitspolizeilichen Gründen erfolgen.

Artikel 212

(1) Die Republik Polen wird

- a) zwei Monate vor dem Termin des Artikel 211, Absatz 1, die in ihrem Gebiet zu jener Zeit geltenden Vorschriften;
- b) die künftig zu erlassenden oder abzuändernden Ein- und Ausfuhrbeschränkungen vor ihrer Verlautbarung

der Freien Stadt Danzig zur Erklärung mitteilen.

(2) Falls die Freie Stadt Danzig innerhalb von 20 Tagen nach Empfang der Mitteilung nicht widerspricht, wird angenommen, dass sie den Ein- und Ausfuhrbeschränkungen zustimmt.

(3) Falls sie widerspricht und eine Vereinbarung über einheitliche Regelung der bestehenden oder zu erlassenden Ein- und Ausfuhrbeschränkungen nicht zustande kommt, teilt die Freie Stadt Danzig der Republik Polen mit, welche Höchstmengen von Waren zum Zwecke des Verbrauchs ihrer eigenen Bevölkerung sowie für den Bedarf der eigenen Industrie, der eigenen Landwirtschaft und des eigenen Hand-

lub też na pokrycie zapotrzebowania własnego przemysłu, własnego rolnictwa i własnego rzemiosła w granicach ich zdolności produkcyjnej ma być dozwolony. Polska uznaje podane kontyngenty za obowiązujące ją.

Artykuł 213.

Do wywozu zagranicę wytworów własnego przemysłu, własnego rolnictwa i własnego rzemiosła Wolne Miasto Gdańsk jest uprawnione nawet mimo wydania ogólnych zakazów wywozu, o ile nie postanowiono inaczej w części VIII, artykułach 220 do 223.

Artykuł 214.

Wolne Miasto Gdańsk posiada prawo do przywozu lub wywozu towarów, podlegających ograniczeniom wywozowym i przywozowym, także i wówczas, gdy chodzi o przerwę ruchu tranzytowego na jego terytorjum po stwierdzeniu tej przerwy przez kontrolę celną.

DZIAŁ II.

Obrót pomiędzy Polską a Gdańskiem.

(Artykuły 215—217.)

Artykuł 215.

Wszelkie ograniczenia w obrocie towarowym pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Wolnym Miastem Gdańskiem będą zniesione dnia 1 kwietnia 1922 r.

Artykuł 216.

(1) O ile stan pewnej dziedziny gospodarczej na to zezwoli, nastąpi już wcześniej stopniowe znoszenie lub też zupełne uchYLENIE ograniczeń przywozowych i wywozowych (art. 211 ustęp 1) dla pewnych kategorii towarów lub też dla poszczególnych towarów.

(2) Takie stopniowe znoszenie powyższych ograniczeń winno nastąpić natychmiast w tych dziedzinach gospodarczych, co do których obydwie Strony są zgodne, że odnośne towary lub odnośne ich kategorie mogą być przedmiotem wymiany bez uszczerbku dla Strony dostarczającej towary.

Artykuł 217.

(1) Ani Wolnemu Miastu Gdańskowi ani Rzeczypospolitej Polskiej nie wolno w przeciągu piętnastu lat po wejściu w życie niniejszej umowy wydawać ograniczeń przywozowych lub wywozowych (art. 211 ustęp 1) w wzajemnym obrocie towarowym.

werks im Rahmen der Produktionsfähigkeit nach oder von dem Gebiet der Freien Stadt Danzig zur Ein- oder Ausfuhr zugelassen werden sollen. Polen erkennt die angegebenen Höchstmengen als verbindlich an.

Artikel 213.

Die Erzeugnisse ihrer eigenen Industrie, ihrer eigenen Landwirtschaft und ihres eigenen Handwerks darf die Freie Stadt Danzig trotz etwaiger allgemeiner Ausfuhrverbote in das Ausland ausführen, soweit nicht im Teil VIII Artikel 220 bis 223 ein anderes bestimmt ist.

Artikel 214.

Soweit es sich um den durch zollamtliche Prüfung feststellbaren gebrochenen Durchgangsverkehr auf ihrem Gebiete handelt, darf die Freie Stadt Danzig auch Waren, welche Ein- oder Ausfuhrbeschränkungen unterliegen, ein- und ausführen.

ABSCHNITT II.

Verkehr zwischen Polen und Danzig.

(Artikel 215—217.)

Artikel 215.

Alle Beschränkungen im Warenverkehr zwischen der Republik Polen und der Freien Stadt Danzig werden am 1. April 1922 aufgehoben.

Artikel 216.

(1) Schon vorher werden die Ein- und Ausfuhrbeschränkungen (Artikel 211 Absatz 1) für bestimmte Warengattungen oder einzelne Waren abgebaut oder vollständig aufgehoben, sobald es die Lage eines Wirtschaftszweiges erlaubt.

(2) Der Abbau obiger Beschränkungen soll für diejenigen Wirtschaftszweige sofort erfolgen, bei denen die beiden Teile darüber einig sind, dass Waren oder Warengattungen solcher Art ohne Schädigung des liefernden Teiles ausgetauscht werden können.

Artikel 217.

(1) Binnen fünfzehn Jahren nach Inkrafttreten dieses Abkommens darf weder die Republik Polen noch die Freie Stadt Danzig für den gegenseitigen Warenverkehr Ein- oder Ausfuhrbeschränkungen (Artikel 211 Absatz 1) erlassen.

- (2) Nawet i później wprowadzenie ograniczeń takich nie jest dozwolone, chyba że jeźna ze Stron przed upływem dziesięciu lat od chwili wejścia w życie niniejszej umowy oświadczy, że na stałe nie może zrzec się ograniczeń przywozu i wywozu.

DZIAŁ III.

Stanowisko pełnomocnika polskiego.

Artykuł 218.

- (1) Na czas trwania ograniczeń przywozowych lub wywozowych wobec innych państw, przedstawiciel dyplomatyczny Rządu Polskiego w Gdańsku przydzieli pełnomocnika swego Urzędowi dla handlu zagranicznego, utworzonemu przez Senat Wolnego Miasta Gdańska.
- (2) Stanowisko jego określa się według postanowień, dotyczących polskich inspektorów celnych (art. 200 i następujące), które należy odpowiednio stosować.
- (3) Zadaniem pełnomocnika tego jest czuwanie nad jednolitem wykonywaniem ograniczeń przywozowych i wywozowych; ma on prawo żądania wszelkich wyjaśnień potrzebnych w tym celu.

DZIAŁ IV.

Opłaty za przywóz i wywóz.

Artykuł 219.

O ile pobiera się opłaty przywozowe lub wywozowe oraz opłaty manipulacyjne, ściąga je na własny rachunek urząd właściwy do udzielania pozwolenia na przywóz i wywóz.

- (2) Auch später ist der Erlass solcher Beschränkungen nicht gestattet, es sei denn, dass ein Teil vor Ablauf von zehn Jahren nach Inkrafttreten dieses Abkommens erklärt, er könne nicht dauernd auf Ein- und Ausfuhrbeschränkungen verzichten.

ABSCHNITT III.

Stellung des polnischen Beauftragten.

Artikel 218.

- (1) Solange gegenüber dritten Staaten Ein- oder Ausfuhrbeschränkungen bestehen, teilt der diplomatische Repräsentant der polnischen Regierung in Danzig der vom Senat der Freien Stadt Danzig errichteten Aussenhandelsstelle einen Beauftragten zu.
- (2) Auf seine Stellung finden die Bestimmungen über die polnischen Zollinspektoren entsprechende Anwendung (Artikel 200 und folgende).
- (3) Der Beauftragte hat die Aufgabe, die Einheitlichkeit bei der Handhabung der Ein- und Ausfuhrbeschränkungen zu sichern und kann die dazu erforderlichen Auskünfte verlangen.

ABSCHNITT IV.

Ein- und Ausfuhrabgaben.

Artikel 219.

Soweit Ein- und Ausfuhrabgaben sowie Manipulationsgebühren erhoben werden, vereinnahmt diese die für die Bewilligung der Ein- und Ausfuhr zuständige Stelle für eigene Rechnung.

CZEŚĆ ÓSMA.

**Zaopatrzenie Wolnego Miasta Gdańska
w żywność, opał i surowce.**

(Artykuły 220—224.)

Artykuł 220.

(1) Ułatwienie zaopatrywania Wolnego Miasta Gdańska przez Rzeczpospolitą Polską w artykuły spożywcze, opał i surowce (art. 37 Konwencji z dnia 9 listopada 1920 r.) dotyczy tylko takich towarów, które Rzeczpospolita Polska wytwarza we własnym kraju.

(2) O ile Rzeczpospolita Polska nie posiada tych towarów w ilościach, wystarczających dla zaopatrzenia własnej ludności, Wolne Miasto Gdańsk może żądać tylko takiego ułatwienia zaopatrywania w te towary, aby mieszkańcy Wolnego Miasta Gdańska nie byli w gorszym położeniu, aniżeli mieszkańcy Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności mieszkańcy tych dzielnic Polski, które graniczą z terytorjum Wolnego Miasta Gdańska.

Artykuł 221.

Z chwilą utworzenia jednolitego obszaru gospodarczego z Polską Wolne Miasto Gdańsk będzie mogło pokrywać swe zapotrzebowanie w artykułach spożywczych, w opale i surowcach z obszaru Rzeczypospolitej Polskiej na tych samych zasadach, na których odbywa się pokrywanie zapotrzebowania ludności Rzeczypospolitej Polskiej.

Artykuł 222.

(1) Aż do chwili zniesienia granicy gospodarczej między Polską a Gdańskiem przedstawiciel dyplomatyczny Rządu Polskiego w Gdańsku ustanowi na wniosek i po zniesieniu się z Rządem Wolnego Miasta Gdańska kontyngenty artykułów spożywczych, opału i surowców, które Wolnemu Miastu Gdańskowi będzie wolno wywozić z obszaru Rzeczypospolitej Polskiej.

(2) Dla oznaczenia wysokości kontyngentów jest miarodajne rzeczywiste zapotrzebowanie wszelkiego rodzaju artykułów spożywczych, opału i surowców przez Wolne Miasto Gdańsk, po potrąceniu własnej produkcji na własnym obszarze.

ACHTER TEIL.

**Versorgung der Freien Stadt Danzig mit
Lebensmitteln, Brenn- und Rohstoffen.**

(Artikel 220—224.)

Artikel 220.

(1) Die Erleichterung der Versorgung der Freien Stadt Danzig durch die Republik Polen mit Lebensmitteln, Brenn- und Rohstoffen (Art. 37 der Konvention vom 9. November 1920) erstreckt sich nur auf solche Waren, welche die Republik Polen im eigenen Lande gewinnt.

(2) Sofern diese Waren nicht in einer für die Versorgung der Bevölkerung der Republik Polen ausreichenden Menge vorhanden sind, kann die Freie Stadt Danzig die Erleichterung der Versorgung mit diesen nur soweit verlangen, dass die Einwohner der Freien Stadt Danzig nicht schlechter gestellt werden, als die Einwohner der Republik Polen, insbesondere der mit dem Gebiet der Freien Stadt Danzig benachbarten Gebietsteile Polens.

Artikel 221.

Mit der Bildung eines einheitlichen Wirtschaftsgebiets mit Polen kann die Freie Stadt Danzig ihren Bedarf an Lebensmitteln, Brenn- und Rohstoffen aus dem Gebiet der Republik Polen nach denselben Grundsätzen beziehen, nach denen die Deckung des Bedarfs der Bevölkerung der Republik Polen erfolgt.

Artikel 222.

(1) Bis zur Aufhebung der Wirtschaftsgrenze zwischen Danzig und Polen wird der diplomatische Repräsentant der polnischen Regierung in Danzig auf Antrag und im Benehmen mit der Regierung der Freien Stadt Danzig die Höchstmenge an Lebensmitteln, Brenn- und Rohstoffen festsetzen, welche die Freie Stadt Danzig aus dem Gebiet der Republik Polen ausführen darf.

(2) Für die Höhe der Beträge ist der tatsächliche Bedarf an jeder Art von Lebensmitteln, Brenn- und Rohstoffen der Freien Stadt Danzig unter Abzug der Eigenerzeugung auf eigenem Gebiet massgebend.

Artykuł 223.

(1) Wolne Miasto Gdańsk zobowiązuje się dbać o to, by z obszaru jego nie wywożono zagranicę takich artykułów spożywczych, opału i surowców oraz wytworzonych z nich fabrykatów lub półfabrykatów, które sprowadza się z Rzeczypospolitej Polskiej. O ile jednak Rzeczpospolita Polska zezwoli na wywóz zagranicę artykułów spożywczych, opału i surowców oraz wytworzonych z tych surowców fabrykatów i półfabrykatów, wolno je także wywozić Wolnemu Miastu Gdańskowi.

(2) Jeżeli Wolne Miasto Gdańsk sprowadza tego rodzaju artykuły spożywcze, opał i surowce również z wspólnej zagranicy, natenczas może ono wywieźć takie same ilości w stanie surowym lub odpowiednie ilości w stanie przerobionym. O dowozie i wywozie takich towarów należy zawiadomić przedstawiciela dyplomatycznego Rządu Polskiego w Gdańsku.

(3) Obie Strony są zgodne, że w myśl ustępu 2 Wolne Miasto Gdańsk jest uprawnione do przywozu lub wywozu inwentarza hodowlanego i ziemiopłodów do siewu, o ile zostanie wywieziona lub przywieziona taka sama ilość i rodzaj bydła rzeźnego i ziemiopłodów.

Artykuł 224.

Zaopatrzenie Wolnego Miasta Gdańska w zboże w czasie od 1 marca do 31 sierpnia 1921 r. zostało uregulowane w załączniku do niniejszej części.

Artikel 223.

(1) Die Freie Stadt Danzig verpflichtet sich, dafür Sorge zu tragen, dass solche Arten von Lebensmitteln, Brenn- und Rohstoffen und aus ihnen hergestellte Halb- oder Ganzfabrikate, welche aus der Republik Polen bezogen werden, aus dem Gebiete der Freien Stadt Danzig nicht nach dem Auslande ausgeführt werden. Insoweit jedoch die Republik Polen die Ausfuhr von Lebensmitteln, Brenn- und Rohstoffen, sowie von Halb- oder Ganzfabrikaten, die aus den Rohstoffen hergestellt sind, nach dem Auslande gestattet, darf die Freie Stadt Danzig diese gleichfalls ausführen.

(2) Werden solche Arten von Lebensmitteln, Brenn- und Rohstoffen von der Freien Stadt Danzig auch aus dem gemeinsamen Auslande bezogen, so können hiervon die gleichen Mengen im unverarbeiteten oder die entsprechenden Mengen im verarbeiteten Zustande von ihr wieder ausgeführt werden. Von der Ein- und Ausfuhr solcher Waren ist der diplomatische Repräsentant der polnischen Regierung zu benachrichtigen.

(3) Beide Teile sind darüber einig, dass nach Absatz 2 die Freie Stadt Danzig berechtigt ist, Zuchtvieh und Saatgut ein- oder auszuführen, falls die gleiche Menge und Art von Schlachtvieh und Feldfrüchten aus- oder eingeführt wird.

Artikel 224.

Die Getreideversorgung der Freien Stadt Danzig in der Zeit vom 1. März bis zum 31. August 1921 ist in der Anlage zu diesem Teil geregelt.

Załącznik do artykułu 224.

§ 1.

(1) Poza ułatwieniem zaopatrywania Wolnego Miasta Gdańska w artykuły spożywcze na zasadzie art. 37 Konwencji polsko-gdańskiej z dnia 9 listopada 1920 r. Rzeczpospolita Polska przejmuje zakupy zagraniczne (cif Gdańsk) uskutecznione przez Wolne Miasto Gdańsk w czasie od dnia 1 marca 1921 r. celem pokrycia zapotrzebowania zboża chlebowego na rok gospodarczy 1920/21 (od dnia 1 września 1920 r. do dnia 31 sierpnia 1921 r.) jako dokonane na rachunek Rządu Polskiego i wstawia za nie Wolnemu Miastu Gdańskowi w rachunek przeciętną cenę trzech tysięcy marek niemieckich za tonę zboża.

(2) Przy obliczaniu powyższego zapotrzebowania zboża chlebowego dla Wolnego Miasta Gdańska ustala się dostarczone już przez Rzeczpospolitą Polską ilości zboża chlebowego na 7005 (siedem tysięcy pięć) ton zboża, a ilość zboża chlebowego, pozostającą z własnej produkcji Wolnego Miasta Gdańska dla ludności uprawnionej do zaopatrzenia, na 10.000 (dziesięć tysięcy) ton na rok gospodarczy 1920/21 (od 1 września 1920 r. do 31 sierpnia 1921 r.) i to z tym zastrzeżeniem, że w razie ściągnięcia wyższego kontyngentu podwyższy się ilość tę odpowiednio. Liczba ludności, mającej prawo do zaopatrywania jej w żywność wynosi 317.000 głów. Wszelką zmianę tej liczby ustaloną na podstawie urzędowych materiałów, należy uwzględnić. Podstawą obliczenia jest racja w wysokości 220 gr. mąki na dzień i osobę przy wymiale osiemdziesięcioprocentowym (80%).

(3) Rzeczpospolita Polska uzna i przejmie tylko takie zagraniczne zakupy zboża chlebowego, których cena kupna odpowiada cenom rynku światowego, płaconym w czasie kupna.

(4) Obustronne pretensje pieniężne, powstałe na zasadzie powyższych postanowień, obydwie Strony oprocentują od dnia 1 września 1921 r. po pięć od sta.

§ 2.

Wolne Miasto Gdańsk zrzeka się wyraźnie postawionego przez siebie, a zaprzeczonego przez Rzeczpospolitą Polską żądania dodatkowej dostawy 2.671,9 ton mąki, wynikającego rzekomo z polsko-gdańskiej umowy gospodarczej z dnia 8 września 1920 r. i przedłużających ją umów z dnia 26 listopada 1920 r. i z dnia 8 stycznia 1921 r.

Anlage zu Artikel 224.

§ 1.

(1) Über die aus Art. 37 der polnisch-Danziger Konvention vom 9. November 1920 zuzugestehenden Erleichterungen der Versorgung der Freien Stadt Danzig mit Lebensmitteln hinaus, übernimmt die Republik Polen die von der Freien Stadt Danzig zur Deckung des Bedarfs an Brotgetreide für das Wirtschaftsjahr 1920/21 (vom 1. September 1920 bis 31. August 1921) in der Zeit vom 1. März 1921 erfolgten Auslandskäufe (cif Danzig) als auf Rechnung der polnischen Regierung getätigt und stellt hierfür der Freien Stadt Danzig einen Durchschnittspreis von 3.000 deutsche Mark (dreitausend) für die Tonne Getreide in Rechnung.

(2) Bei der Errechnung dieses Bedarfs der Freien Stadt Danzig an Brotgetreide wird die von der Republik Polen bereits gelieferte Brotgetreidemenge mit 7005 (sieben Tausend fünf) Tonnen Getreide und die von der eigenen Erzeugung der Freien Stadt Danzig für die Verpflegung der Versorgungsberechtigten freibleibende Menge an Brotgetreide mit 10.000 (zehn Tausend) Tonnen für das Wirtschaftsjahr 1920/21 (vom 1. September 1920 bis 31. August 1921) festgestellt, mit der Massgabe, dass diese letztere Menge im Falle höherer Aufbringung sich entsprechend erhöht. Die Zahl der versorgungsberechtigten Bevölkerung beträgt 317.000 Köpfe. Eine auf Grund amtlicher Unterlagen festgestellte Veränderung dieser Zahl ist zu berücksichtigen. Der Berechnung wird eine tägliche Kopfration von 220 gr. Mehl in achtzigprozentiger (80%) Ausmahlung zu Grunde gelegt.

(3) Die Republik Polen wird nur solche Auslandskäufe von Brotgetreide anerkennen und übernehmen, bei denen der Kaufpreis dem zur Zeit des Ankaufs bestehenden Weltmarktpreise entspricht.

(4) Die auf Grund obiger Bestimmungen entstandenen gegenseitigen Geldforderungen werden von beiden Teilen vom 1. September 1921 ab mit fünf vom Hundert verzinst.

§ 2.

Die Freie Stadt Danzig erklärt ihren ausdrücklichen Verzicht auf den von ihr erhobenen, von der Republik Polen bestrittenen Anspruch auf Nachlieferung von 2.671,9 Tonnen Mehl aus dem polnisch-Danziger Wirtschaftsabkommen vom 8. September 1920 sowie aus dessen Verlängerung durch die Vereinbarungen vom 26. November 1920 und 8. Januar 1921.

CZEŚĆ DZIEWIĄTA.

Postanowienia końcowe.

(Artykuły 225—244.)

DZIAŁ I.

Przepisy szczegółowe.

(Artykuły 225—233.)

I. Kwestja języka wobec władz.

Artykuł 225.

Wolne Miasto Gdańsk zobowiązuje się wydać w przeciągu trzech miesięcy po wejściu w życie niniejszej umowy przepisy, dopuszczające używanie języka polskiego przed sądami zwyczajnymi w rozmiarach takich samych, w jakich jest dopuszczone używanie języka niemieckiego przed polskimi sądami na obszarze byłej dzielnicy pruskiej.

Artykuł 226.

Rząd Wolnego Miasta Gdańska oznajmi w przeciągu trzech miesięcy po wejściu w życie niniejszej umowy Rządowi Rzeczypospolitej Polskiej, czy i jakie zajmie stanowisko wobec kwestji używania języka polskiego przed władzami administracyjnymi.

II. Szkolnictwo.

Artykuł 227.

(1) W kwestji szkolnej składają Rzeczpospolita Polska i Wolne Miasto Gdańsk oświadczenia zawarte w pismach obu Delegacji dla rokowań z dnia 9 lipca 1921 r. oraz z dnia 23 lipca 1921 r., dołączonych do niniejszego działu jako załączniki A i B.

(2) Rzeczpospolita Polska oświadcza, że o ile nie osiągnięto porozumienia, zastrzega sobie dalej idące roszczenia, podniesione w piśmie z dnia 9 lipca 1921 r.

III. Świadcstwa.

Artykuł 228.

Obydwie Strony ułożą się niebawem co do rozmiaru i sposobu uznania na obszarze drugiej Strony uprawnień ze świadectw szkol-

NEUNTER TEIL.

Schlussbestimmungen.

(Artikel 225—244.)

ABSCHNITT I.

Besondere Vorschriften.

(Artikel 225—233.)

I. Sprachenfrage vor den Behörden.

Artikel 225.

Die Freie Stadt Danzig verpflichtet sich, innerhalb einer Frist von drei Monaten nach Inkrafttreten dieses Abkommens Bestimmungen zu treffen, wonach der Gebrauch der polnischen Sprache vor den ordentlichen Gerichten in demselben Umfange zugelassen wird, wie der Gebrauch der deutschen Sprache vor den polnischen Gerichten des ehemals preussischen Teilgebiets Polens zugelassen ist.

Artikel 226.

Die Regierung der Freien Stadt Danzig wird innerhalb einer Frist von drei Monaten nach Inkrafttreten dieses Abkommens der Regierung der Republik Polen mitteilen, ob und wie sie zur Frage des Gebrauchs der polnischen Sprache vor den Verwaltungsbehörden Stellung nehmen wird.

II. Schulfragen.

Artikel 227.

(1) In der Schulfrage geben die Republik Polen und die Freie Stadt Danzig die Erklärungen aus den als Anlagen A und B dem vorstehenden Abschnitt beigefügten Schriftsätzen der beiderseitigen Verhandlungsdelegationen vom 9. Juli 1921 und 23. Juli 1921 ab.

(2) Die Republik Polen erklärt, dass, insoweit Übereinstimmung nicht erzielt worden ist, sie sich ihre weitergehenden in dem Schriftsatz vom 9. Juli 1921 aufgeführten Ansprüche vorbehält.

III. Zeugnisse.

Artikel 228.

Die beiden Teile werden alsbald eine Vereinbarung darüber treffen, in welchem Umfange und in welcher Weise Zeugnisse der

nych, świadectw wyższych zakładów naukowych oraz innych świadectw i dyplomów.

IV. Zastrzeżenia z artykułu 33 Konwencji.

Artykuł 229.

- (1) Ponieważ Rzeczpospolita Polska z postanowień artykułu 104 liczbą 5 Wersalskiego Traktatu Pokoju i artykułu 33 ustępu 1 Konwencji polsko-gdańskiej z dnia 9 listopada 1920 r. wywodzi dalej idące prawa, niż te, które określono w niniejszej umowie i ponieważ Wolne Miasto Gdańsk tego nie uznaje, Rzeczpospolita Polska zastrzega sobie wyraźnie te dalej idące prawa, zwłaszcza w przedmiocie rozmiaru praw mniejszości obywateli polskich w Wolnym Mieście Gdańsku i w przedmiocie wydalania.
- (2) Obie Strony są w tym zgodne, iż w danym wypadku każda z nich ma prawo spowodowania rozstrzygnięcia w tym przedmiocie w myśl artykułu 39 Konwencji.

V. Sprawy rozrachunkowe.

Artykuł 230.

- (1) W sprawach rozrachunkowych nie osiągnięto zgody.
- (2) Nie osiągnięto zgody co do zagadnienia, czy zasadniczo koniecznym jest przeprowadzenie rozrachunku odnośnie do majątku wszystkich tych publiczno-prawnych związków samorządowych, których ówczesny obszar kompetencyjny rozdzieliła granica ustalona w Wersalskim Traktacie Pokoju.
- (3) W szczególności istnieje różnica zdań:
 - a) co do kwestji wstępnej, czy majątek byłej Zachodnio-pruskiej (prowincjalnej) Ubezpieczalni od ognia w Gdańsku i byłej Izby Rolniczej dla Prowincji Zachodnio-pruskiej w Gdańsku podlega rozrachunkowi;
 - b) co do kwestji wstępnej, czy, jak dalece i w jaki sposób obydwaj Rządy mają sobie wzajemnie dostarczyć materiał należący do instytucji wymienionych pod a) (akta, książki, dokumenty, mapy, notatniki i wykładnie, które noszą lub nosiły charakter urzędowy).

Artykuł 231.

- (1) Rzeczpospolita Polska zastrzega sobie prawo spowodowania rozstrzygnięcia na zasadzie artykułu 39 Konwencji w przedmiocie kwestji przedwstępnych, wymienionych w artykule 230 ustępu 3.

Schulen, der höheren Unterrichtsanstalten, sowie Zeugnisse und Diplome anderer Art im Gebiete des anderen Teiles als berechtigt anerkannt werden.

IV. Vorbehalte aus Artikel 33 der Konvention.

Artikel 229.

- (1) Da die Republik Polen aus den Bestimmungen des Artikels 104 Ziffer 5 des Friedensvertrages von Versailles und des Artikels 33 Absatz 1 der polnisch-Danziger Konvention vom 9. November 1920 weitergehende, als die im vorstehenden Abkommen bezeichneten Rechte herleitet, und da die Freie Stadt Danzig dieses nicht anerkennt, behält sich die Republik Polen diese weitergehenden Rechte ausdrücklich vor, insbesondere bezüglich des Umfangs der Minderheitsrechte der polnischen Staatsangehörigen in der Freien Stadt Danzig und bezüglich der Ausweisung.
- (2) Beide Teile sind darüber einig, dass gegebenenfalls jeder Teil das Recht hat, die Entscheidung hierüber gemäss Artikel 39 der Konvention herbeizuführen.

V. Auseinandersetzungsangelegenheiten.

Artikel 230.

- (1) Über Auseinandersetzungsangelegenheiten ist eine Einigung nicht erzielt worden.
- (2) Es besteht kein Einverständnis über die Frage, ob grundsätzlich eine Auseinandersetzung bezüglich des Vermögens aller derjenigen öffentlich-rechtlichen Selbstverwaltungsverbände notwendig ist, deren ehemaliges Zuständigkeitsgebiet durch die gemäss dem Versailler Friedensvertrag festgesetzte Grenze zerschnitten worden ist.
- (3) Insbesondere besteht Meinungsverschiedenheit:
 - a) hinsichtlich der Vorfrage, ob das Vermögen der ehemaligen Westpreussischen (Provinzial-) Feuersozietät in Danzig und der ehemaligen Landwirtschaftskammer für die Provinz Westpreussen in Danzig der Auseinandersetzung unterliegt;
 - b) hinsichtlich der Vorfrage, ob, inwieweit und in welcher Weise die beiden Regierungen das den unter a) erwähnten Instituten gehörige Material (Akten, Bücher, Dokumente, Aufzeichnungen und Darstellungen, welche amtlichen Charakter tragen oder getragen haben,) einander zur Verfügung stellen sollen.

Artikel 231.

- (1) Die Republik Polen behält sich vor, über die im Artikel 230 Absatz 3 genannten Vorfragen eine Entscheidung gemäss Artikel 39 der Konvention herbeizuführen.

- (2) Zresztą ustala się, że sprawy rozrachunku zostaną unormowane w osobnej ugodzie.

VI. Sprawy rybołówstwa.

Artykuł 232.

- (1) Spraw rybołówstwa nie normuje się ostatecznie w niniejszej umowie.
- (2) Postanawia się, że Rząd Rzeczypospolitej Polskiej oraz Rząd Wolnego Miasta Gdańska powołają komisję rzeczoznawców dla spraw rybołówstwa celem opracowania zasad ustawy rybackiej, która zostanie przedłożona do przyjęcia ciałom ustawodawczym w Rzeczypospolitej Polskiej i w Wolnem Mieście Gdańsku.
- (3) Aż do chwili wejścia tych ustaw w życie zezwoli się gdańskim rybakom na połów na polskich wodach terytorjalnych a polskim rybakom na gdańskich wodach terytorjalnych.
- (4) Na ten czas przejściowy ustalą oba Rządy po wysłuchaniu rzeczoznawców bliższe postanowienia.

VII. Likwidacja mienia.

Artykuł 233.

Rzeczpospolita Polska oświadcza, że nie będzie likwidować mienia tych osób, które na zasadzie Traktatu Wersalskiego stały się obywatelami gdańskimi. Postanowienie to obowiązuje wstecz.

- (2) Im übrigen wird vereinbart, die Auseinandersetzungsangelegenheiten durch ein besonderes Übereinkommen zu regeln.

VI. Fischereiangelegenheiten.

Artikel 232.

- (1) Eine endgültige Regelung der Fischereiangelegenheiten findet in diesem Abkommen nicht statt.
- (2) Es wird bestimmt, dass von der Regierung der Republik Polen und der Regierung der Freien Stadt Danzig eine Sachverständigen-Kommission für Fischereiangelegenheiten einberufen wird zwecks Ausarbeitung von Grundsätzen für ein Fischereigesetz, das in der Republik Polen und der Freien Stadt Danzig den gesetzgebenden Körperschaften zur Annahme vorgelegt wird.
- (3) Bis zum Inkrafttreten dieser Gesetze wird das Fischen den Danziger Fischern in den polnischen Hoheitsgewässern und den polnischen Fischern in den Danziger Hoheitsgewässern gestattet.
- (4) Für diese Übergangszeit werden die näheren Bestimmungen durch die beiderseitigen Regierungen nach Anhörung der Sachverständigen festgesetzt.

VII. Liquidationsfrage.

Artikel 233.

Die Republik Polen erklärt, dass sie eine Liquidation des Vermögens derjenigen Personen, die auf Grund des Vertrages von Versailles Danziger Staatsangehörige geworden sind, nicht vornehmen wird. Diese Bestimmung hat rückwirkende Kraft.

Załączniki do części dziewiątej, rozdziału I.

(Artykuł 227.)

Załącznik A.

Pismo Delegacji Polskiej z dnia 9 lipca 1921 r. w sprawie szkolnictwa:

Polska Delegacja stwierdza, że projekt ustawy w przedmiocie szkolnictwa dla polskiej mniejszości narodowej, przedłożony w dniu 22 kwietnia 1921 r. przez Senat Wolnego Miasta Gdańska Sejmowi gdańskiemu, nie jest zgodny z postanowieniami artykułu 104 Wersalskiego Traktatu Pokoju oraz artykułu 33 polsko-gdańskiej Konwencji z dnia 9 listopada 1920 r.

Celem uniknięcia późniejszych protestów Rządu Polskiego na podstawie artykułu 39 Konwencji, Delegacja Polska proponuje przystąpić jeszcze w ciągu obecnych rokowań polsko-gdańskich do omawiania zasad rozwiązania tych kwestji, które wynikają z powołanych zobowiązań umownych.

W toku dyskusji nad odnośnemi kwestjami Polska Delegacja wyjdzie z zasady, że niezależnie od dalej idących praw, przysługujących na mocy artykułu 104 Traktatu Wersalskiego i artykułu 33 Konwencji osobom polskiego pochodzenia lub języka oraz obywatelom polskim, Wolne Miasto

Załącznik B.

Pismo Delegacji Gdańskiej z dnia 23 lipca 1921 r. w odpowiedzi na pismo Delegacji Polskiej z dnia 9 lipca 1921 r. w sprawie szkolnictwa:

Wolne Miasto Gdańsk stosować będzie wobec osób korzystających na zasadzie artykułu 33 z praw mniejszości narodowych postanowienia podobne tym, jakie Polska stosuje na zasadzie traktatu o mniejszościach narodowych wobec mniejszości niemieckiej w byłej dzielnicy pruskiej. Wolne Miasto Gdańsk nie jest zobowiązane wychodzić poza te postanowienia.

Anlagen zum neunten Teil, Abschnitt I.

(Artikel 227.)

Anlage A.

Schriftsatz der Polnischen Delegation vom 9. Juli 1921 betreffend die Schulfragen:

Die Polnische Delegation stellt fest, dass der vom Senat der Freien Stadt Danzig am 22. April 1921 dem Volkstage vorgelegte Gesetzesentwurf betreffend den Unterricht der polnischen Minderheit mit den Bestimmungen des Art. 104 des Versailler Friedensvertrages und Art. 33 der polnisch - Danziger Konvention vom 9. November 1920 nicht übereinstimmt.

Zwecks Vermeidung späterer Proteste der Polnischen Regierung gemäss Artikel 39 der Konvention, schlägt die Polnische Delegation vor, noch im Laufe der gegenwärtigen polnisch-Danziger Verhandlungen in eine Erörterung über die Grundsätze der Lösung derjenigen Fragen einzutreten, die sich aus den vorstehenden Vertragsverpflichtungen ergeben.

Bei der Besprechung der einschlägigen Fragen wird die Polnische Delegation unter Wahrung der weitergehenden Rechte, die auf Grund des Art. 104 des Versailler Friedensvertrages und Art. 33 der Konvention Personen polnischer Abstammung oder Zunge und polnischen Staats-

Anlage B.

Schriftsatz der Danziger Delegation vom 23. Juli 1921 in Erwiderung des Schriftsatzes der Polnischen Delegation vom 9. Juli 1921 betreffend die Schulfragen:

Die Freie Stadt Danzig wird bei denjenigen Personen, die auf Grund des Art. 33 Minderheitsrechte geniessen, Bestimmungen anwenden, die denjenigen ähnlich sind, wie sie Polen auf Grund des Minderheitsvertrages auf die deutschen Minderheiten im ehemals preussischen Teilgebiet anwendet. Über diese Bestimmungen hinauszugehen, ist die Freie Stadt Danzig nicht verpflichtet.

Gdańsk, mając obowiązek nadania osobom, korzystającym na zasadzie artykułu 33 Konwencji z praw mniejszości, takich samych praw, jakie Polska nadała lub nada mniejszości narodowej niemieckiej w byłej dzielnicy pruskiej, winno je nadać w takich samych rozmiarach, w jakich Rzeczpospolita Polska nadała je u siebie na zasadzie traktatu zawartego między Polską a Głównymi Mocarstwami Sprzymierzonymi i Stowarzyszonymi w Wersalu w dniu 28 czerwca 1919 r., względnie nada, wychodząc poza zobowiązania tego traktatu.

W kwestji uprawnień ludności polskiej w zakresie szkolnictwa miarodajnymi są:

- I. dla szkół publicznych artykuł 9, zaś
- II. dla szkół prywatnych artykuł 8 traktatu zawartego dnia 28 czerwca 1919 r. w Wersalu między Polską a Głównymi Mocarstwami Sprzymierzonymi i Stowarzyszonymi.

Ad I. Według artykułu 33 są miarodajnymi w zakresie uprawnień polskiej mniejszości narodowej w publicznych szkołach Wolnego Miasta Gdańska ustawy i rozporządzenia, wydane przez Rzeczpospolitą Polską dla niemieckiej mniejszości narodowej w byłej dzielnicy pruskiej w myśl artykułu 9 Traktatu o mniejszościach.

Ad I. W wykonaniu tej zasady Senat przedłożył dnia 22.IV.1921 r. Sejmowi Gdańskiemu projekt ustawy w przedmiocie nauczania polskiej mniejszości narodowej, aby dzieciom polskim zapewnić naukę w języku polskim, jak to przewiduje artykuł 4 Konstytucji gdańskiej zgodnie z artykułem 33 Konwencji. Miarodajnymi przy tem mają być dla uprawnień polskiej

angehörigen zustehen, von dem Grundsätze ausgehen, dass die Freie Stadt Danzig, welche verpflichtet ist, denjenigen Personen, die auf Grund des Art. 33 der Konvention Minderheitsrechte geniessen, ebensolche Rechte zuzugestehen, wie sie die Republik Polen der deutschen nationalen Minderheit in den ehemals preussischen Teilgebieten Polens zugestanden hat oder zugestehen wird, diese Minderheitsrechte in demselben Umfange zuzugestehen verpflichtet ist, in welchem sie die Republik Polen auf Grund des zwischen Polen und den Alliierten und Assoziierten Hauptmächten in Versailles am 28. Juni 1919 geschlossenen Vertrages, beziehungsweise über die Verpflichtungen dieses Vertrages hinausgehend, bei sich zugesteht.

In der Frage der Berechtigung der polnischen Bevölkerung auf dem Gebiete des Schulwesens ist:

- I. für die öffentlichen Schulen Art. 9,
- II. für die Privatschulen Art. 8 des zwischen Polen und den Alliierten und Assoziierten Hauptmächten am 28. Juni 1919 in Versailles geschlossenen Vertrages massgebend.

Ad I. Nach Art. 33 sind bezüglich der Rechte der polnischen nationalen Minderheit in den öffentlichen Schulen der Freien Stadt Danzig, die von der Republik Polen gemäss Art. 9 des Minderheitsvertrages für die deutsche Minderheit in den ehemals preussischen Teilgebieten Polens erlassenen Gesetze und Verordnungen massgebend.

Zu I. In Ausführung dieses Grundsatzes hat der Senat am 22. IV. 1921 dem Danziger Volkstag den Entwurf eines Gesetzes über den Unterricht der polnischen Minderheit unterbreitet, um für polnische Kinder polnischen Unterricht sicherzustellen, wie dieses durch Artikel 4 der Danziger Verfassung vorgeschrieben ist und dem Artikel 33

Polska wypełniła zobowiązania wynikające z artykułu 9 tego traktatu (vide rozporządzenie z dnia 10 marca 1920 r. Nr. 3/4 Urzędowej Gazety Szkolnej dla Województwa Poznańskiego i Pomorskiego). Rozmiar wykonania tego rozporządzenia okazuje się najdobitniej ze statystyki szkolnej, ogłoszonej w numerze 23 Urzędowej Gazety Szkolnej z roku 1920.

Zastrzegając sobie poddanie projektu ustawy szkolnej dla polskiej mniejszości narodowej w Gdańsku ponownemu zbadaniu, Polska Delegacja uważa następujące żądania mniejszości narodowej polskiej w przedmiocie nauczania w szkołach publicznych za prawnie uzasadnione:

a) O prawie dziecka uczęszcza-
nia do szkoły (klasy) polskiej rozstrzyga język polski lub pochodzenie polskie dziecka (art. 33 Konwencji), a nie język i pochodzenie polskie, jak to zaprojektowano w § 1 gdańskiej ustawy w przedmiocie nauczania polskiej mniejszości narodowej wbrew brzmieniu artykułu 33 Konwencji.

b) O tem, czy dziecko używa języka polskiego, lub jest pochodzenia polskiego, stanowi wyłącznie deklaracja ustawowego zastępcy, złożona ustnie lub pisemnie. Władza szkolna nie ma prawa badania oświadczenia złożonego w deklaracji.

mniejszości narodowej w publicznych szkołach według artykułu 9 traktatu o mniejszościach rozporządzenia stosowane przez Polskę wobec niemieckiej mniejszości narodowej w byłej dzielnicy pruskiej.

Ad a) Wobec tego, że Polska Delegacja dla spraw przynależności państwowej udowodniła, że w rozporządzeniach polskich pobieranie nauki w języku niemieckim w Polsce nie jest uzależnione od niemieckiego pochodzenia i języka niemieckiego, zostanie zaproponowana u właściwych czynników odnośna zmiana § 1 projektu ustawy gdańskiej w przedmiocie nauczania polskiej mniejszości narodowej.

Ad b) Nie jest celem paragrafu 3 gdańskiego projektu ustawy ograniczać wolę wychowawców, lub pozostawiać władzy szkolnej decyzję o materialnem uzasadnieniu wniosku o naukę w języku polskim. Władze Wolnego Miasta Gdańska muszą jednak

Polen ist seinen aus dem Artikel 9 dieses Vertrages sich ergebenden Verpflichtungen nachgekommen (siehe die Verordnung vom 10. März 1920, Nr. 3/4 Urzędowa Gazeta Szkolna dla Województwa Poznańskiego i Pomorskiego). Der Umfang der Ausführung dieser Verfügung ergibt sich am deutlichsten aus der Schulstatistik, die in Nr. 23 der Urzędowa Gazeta Szkolna für das Jahr 1920 veröffentlicht worden ist.

Indem sich die Polnische Delegation vorbehält, den Entwurf eines die polnische nationale Minderheit in Danzig betreffenden Schulgesetzes einer nochmaligen Prüfung zu unterziehen, hält sie folgende Rechte der polnischen nationalen Minderheit auf dem Gebiete des öffentlichen Schulwesens für begründet:

a) Über das Recht des Kindes zum Besuch der polnischen Schule (Klasse) entscheidet die polnische Sprache oder die polnische Herkunft des Kindes (Art. 33 der Konvention) und nicht die Sprache und die polnische Herkunft, wie das im Widerspruch zu Artikel 33 der Konvention in dem § 1 des Danziger Gesetzentwurfes betreffend den Unterricht der polnischen Minderheit in Vorschlag gebracht ist.

b) Darüber, ob das Kind sich der polnischen Sprache bedient, oder polnischer Herkunft ist, bestimmt ausschliesslich die mündlich oder schriftlich abgegebene Erklärung des gesetzlichen Vertreters. Die Schulbehörde hat nicht das Recht, die in der Dekla-

der Konvention entspricht. Dabei sollen bezüglich der Rechte der polnischen Minderheiten in den öffentlichen Schulen gemäss Artikel 9 des Minderheitsvertrages die von Polen auf die deutsche Minderheit im ehemals preussischen Teilgebiet angewandten Verordnungen massgebend sein.

Zu a) Nachdem durch die Polnische Delegation für Staatsangehörigkeit nachgewiesen ist, dass in den polnischen Verordnungen nicht die deutsche Abstammung und Muttersprache zur Voraussetzung des deutschen Unterrichts in Polen gemacht wird, wird eine dahingehende Änderung des § 1 des Entwurfs des Danziger Gesetzes betreffend den Unterricht der polnischen Minderheiten bei den zuständigen Stellen angeregt werden.

Zu b) Es ist nicht der Zweck des Paragraphen 3 des Danziger Gesetzentwurfes, den Willen der Erziehungsberechtigten zu beschränken oder die Entscheidung über die materielle Berechtigung eines Antrages auf polnischen Schulunterricht der Schulbehörde

sobie zastrzedz możność badania formalnej strony owych wniosków. Również decyzja powiatowego radcy szkolnego, przewidziana w § 3 projektu ustawy odnosi się do tej formalnej strony. Ma on dbać o to, aby prawa dzieci polskich do nauki w języku polskim nie stały się przedmiotem nadużyć. Ten środek ostrożności odpowiada zakazowi wydanemu przez władze polskie dla byłej dzielnicy pruskiej, aby dzieci języka polskiego nie przyjmowano do publicznych lub prywatnych szkół niemieckich oraz postanowieniu, że w razie przekroczenia tego zakazu interesowanymi grożą kary dyscyplinarne (Urzędowa Gazeta Szkolna nr. 5 i 6 z roku 1920). Postanowienia polskie spowodowały, że w § 1 gdańskiego projektu umieszczono zdanie końcowe:

„Nie wolno przyjmować dzieci pochodzenia i języka niemieckiego do szkoły lub klasy z językiem wykładowym polskim“.

Nad przestrzeganiem tego postanowienia czuwa władza szkolna tak w Gdańsku jak i w Polsce.

ration abgegebene Erklärung einer Nachprüfung zu unterziehen.

zu überlassen. Es muss jedoch den Behörden der Freien Stadt Danzig vorbehalten bleiben, die formelle Seite dieser Anträge nachzuprüfen. Auch die nach § 3 des Gesetzentwurfes vorgesehene Entscheidung des Kreisschulrates bezieht sich auf diese formelle Seite. Er hat darüber zu wachen, dass mit dem Recht der polnischen Kinder auf polnischen Unterricht kein Missbrauch getrieben wird. Diese Vorsichtsmassnahme entspricht dem für das preussische Teilgebiet ergangenen Verbot der polnischen Behörde, dass Kinder polnischer Muttersprache in die öffentlichen oder privaten deutschen Schulen aufgenommen werden, und der Bestimmung, dass eine Übertretung dieses Verbotes für die Beteiligten Disziplinarstrafen nach sich zieht. (Urzędowa Gazeta Szkolna Nr. 5 und 6 des Jahrganges 1920.) Die polnischen Bestimmungen haben die Veranlassung dazu gegeben, dass im § 1 des Danziger Gesetzentwurfes der Schlusssatz aufgenommen ist:

„Kinder deutscher Abstammung und Muttersprache dürfen nicht in eine Schule oder in eine Klasse mit polnischer Unterrichtssprache aufgenommen werden.“

Über die Befolgung dieser Bestimmung hat die Schulbehörde sowohl in Danzig wie in Polen zu wachen.

c) W gminach, w których znajduje się conajmniej 40 dzieci w wieku szkolnym, polskiego pochodzenia lub języka, których rodzice lub ustawowi zastępcy zamieszkują na obszarze Wolnego Miasta Gdańska i są obywatelami gdańskimi, ma być utworzona dla nich, względnie pozostawiona im do użytku osobna szkoła początkowa (szkoła ludowa) albo też osobna klasa szkolna z językiem wykładowym polskim, na koszt publiczny.

d) Wolne Miasto Gdańsk założy i będzie utrzymywało na tych samych zasadach, jakie stosuje w odniesieniu do szkół niemieckich, publiczne szkoły lub klasy polskie także i w tych gminach, w których łącznie z gminami przyległymi w promieniu trzy i półkilometrowym zgłosi się conajmniej 40 dzieci w wieku szkolnym, odpowiadających warunkom podanym pod c).

e) W szkołach (klasach) polskich powszechnych cała nauka odbywa się wyłącznie w języku polskim. Języka niemieckiego jako przedmiotu wykładu wolno nauczać dopiero na stopniu średnim i wyższym tych szkół, jednakże nie wcześniej, jak po ukończeniu trzeciego roku nauki (vide punkt 4 b rozporządzenia z dnia 10 marca 1920 r. nr. 3/4 Urzędowej Gazety Szkolnej, z którym jest w sprzeczności § 7 projektu gdańskiej ustawy, przewidujący przymusowe nauczanie języka niemieckiego).

Ad c) Delegacja Gdańska wyraża swą zgodę na tę zasadę.

Ad d) Delegacja Gdańska wyraża swą zgodę na tę zasadę.

Ad e) Chodzi tu o sprawy treści nie tyle prawnoprawnej, ile raczej pedagogicznej lub metodycznej. Delegacja Gdańska wątpi, czy decyzja w tej sprawie należy do kwestji wchodzących w zakres Konwencji; jest jednakże gotowa pójść po tej linii i spowodować wydanie rozporządzenia, aby języka niemieckiego w polskich szkołach ludowych nie uczono przed ukończeniem drugiego roku szkolnego.

c) In den Gemeinden, in denen sich mindestens 40 Kinder polnischer Herkunft oder Sprache im schulpflichtigen Alter befinden, deren Eltern oder gesetzliche Vertreter im Gebiete der Freien Stadt Danzig wohnhaft und Danziger Staatsbürger sind, soll für sie eine besondere Anfangsschule (Volksschule) oder eine besondere Schulklasse mit polnischer Unterrichtssprache; auf öffentliche Kosten errichtet, beziehungsweise ihnen überlassen werden.

d) Nach denselben Grundsätzen, die sie gegenüber deutschen Schulen zur Anwendung bringt, wird die Freie Stadt Danzig öffentliche polnische Schulen oder Schulklassen auch in den Gemeinden errichten und unterhalten, in welchen, einen Umkreis von 3½ km. eingerechnet, mindestens 40 Kinder im schulpflichtigen Alter, die den unter c) angegebenen Voraussetzungen entsprechen, zur Anmeldung gelangen.

e) In den polnischen Volksschulen (Klassen) wird der Gesamtunterricht ausschliesslich in der polnischen Sprache erteilt. Die deutsche Sprache als Lehrgegenstand darf erst in den Mittel- und höheren Stufen dieser Schulen gelehrt werden, jedoch nicht vor Beendigung des dritten Lehrjahres (siehe Ziffer 4 b der Verordnung vom 10. März 1920; Nr. 3/4 der Urzędowa Gazeta Szkolna, zu welchem der § 7 des Danziger Gesetzentwurfes, welcher einen zwangsweisen Unterricht der deutschen Sprache vorsieht, im Widerspruch steht.)

Zu c) Die Danziger Delegation erklärt sich mit diesem Grundsatz einverstanden.

Zu d) Die Danziger Delegation erklärt sich mit diesem Grundsatz einverstanden.

Zu e) Es handelt sich hier um eine Angelegenheit weniger staatsrechtlichen als vielmehr pädagogischen oder methodischen Inhalts. Die Danziger Delegation bezweifelt, ob die Entscheidung darüber zu den zu der Konvention gehörenden Fragen gehört, ist aber bereit, der Anregung zu folgen und eine Verordnung zu veranlassen, dass die deutsche Sprache in polnischen Volksschulen nicht vor Beendigung des zweiten Schuljahres gelehrt wird.

f) W szkołach z językiem wykładowym niemieckim, do których uczęszcza mniej niż 40 dzieci polskich, już przy frekwencji dwunastu dzieci polskich nauka religii i nauka języka polskiego winna być udzielana na koszt publiczny w ilości czterech do sześciu godzin tygodniowo.

Ad f) Delegacja Gdańska nie zna polskich postanowień o udzielaniu nauki religii i języka w razie frekwencji dwunastu niemieckich dzieci. Jeżeli postanowienia takie istnieją i są stosowane, natomiast Delegacja starać się będzie, aby podobne postanowienia zastosowano w Wolnem Mieście.

g) Nauczycielami w szkołach (klasach) z językiem wykładowym polskim mogą być tylko obywatele gdańscy lub polscy, a będą nimi ustanawiane jedynie osoby polskiego pochodzenia, które poza wymaganiami ogólnymi kwalifikacjami wykazą się również zupełną znajomością polskiego języka w słowie i piśmie i których usposobienie nie jest wrogie dla polskości.

Ad g) Delegacja Gdańska przyjmuje do wiadomości, że Polska zobowiązuje się dostarczać Wolnemu Miastu corocznie odpowiednią liczbę kandydatów z grona osób, które według przepisów obowiązujących w byłej dzielnicy pruskiej uzyskały uprawnienie do wykonywania zawodu nauczycielskiego. Obecnie w Wolnem Mieście zapotrzebowania nauczycieli tego rodzaju niema, ponieważ są tutaj do dyspozycji dzielnicy polscy nauczyciele. W razie braku obywateli gdańskich, na przyszłość pierwszeństwo mieć będą osoby, które ukończyły polskie kursy lub zawodowe szkoły nauczycielskie z językiem wykładowym polskim.

Pierwszeństwo mają osoby, które ukończyły szkoły zawodowe dla nauczycieli szkół powszechnych z polskim językiem wykładowym.

Polska zobowiązuje się dostarczyć corocznie odpowiednią liczbę kandydatów z pośród osób, które nabyły kwalifikację do zawodu nauczycielskiego w myśl rozporządzeń obowiązujących w byłej dzielnicy pruskiej.

h) Wolne Miasto Gdańsk będzie, stosownie do rozporządzeń władz szkolnych w byłej dzielnicy pruskiej, odpowiednio uwzględniać potrzeby ludności polskiej przy zakładaniu i utrzymaniu szkół obywatelskich wydziałowych (Mittelschulen, Auswahl-

Ad h) Delegacja Gdańska nie może uznać, jakoby z Konwencji wynikał obowiązek do zakładania, odpowiednio do rozporządzeń władz polskich w byłej dzielnicy pruskiej, innych polskich szkół, jak publicznych szkół ludowych. Jednakże starać się ona będzie,

f) In Schulen mit deutscher Unterrichtssprache, welche von weniger als 40 polnischen Kindern besucht werden, muss der Religionsunterricht und der Unterricht der polnischen Sprache schon beim Vorhandensein von zwölf polnischen Kindern in vier bis sechs Stunden wöchentlich auf öffentliche Kosten erteilt werden.

Zu f) Der Danziger Delegation sind polnische Bestimmungen über die Erteilung von Religions- und Sprachunterricht beim Vorhandensein von zwölf deutschen Kindern nicht bekannt. Wenn solche Bestimmungen bestehen und angewendet werden, so wird die Delegation dafür eintreten, dass ähnliche Bestimmungen in der Freien Stadt angewendet werden.

g) In Schulen (Klassen) mit polnischer Unterrichtssprache können nur Danziger oder polnische Staatsbürger zu Lehrern bestellt werden, und zwar werden nur Personen polnischer Herkunft angestellt, die nicht nur den allgemeinen Anforderungen genügen, sondern sich gleichfalls über die gänzliche Beherrschung der polnischen Sprache in Wort und Schrift ausweisen können und nicht polenfeindlich sind.

Zu g) Die Danziger Delegation nimmt davon Kenntnis, dass Polen sich verpflichtet, alljährlich aus dem Kreise derjenigen Personen, welche nach den in dem ehemals preussischen Teilgebiet Polens geltenden Verordnungen die Befähigung zum Lehramt erhalten haben, der Freien Stadt eine entsprechende Anzahl von Kandidaten zur Verfügung zu stellen. Zurzeit besteht in der Freien Stadt kein Bedarf nach solchen Lehrern, da hier tüchtige polnische Lehrer zur Verfügung stehen. In Ermangelung von Danziger Staatsangehörigen werden in Zukunft solche Personen bevorzugt werden, welche polnische Unterrichtskurse oder Fachschulen für Volksschullehrer mit polnischer Unterrichtssprache absolviert haben.

Bevorzugt werden Personen, welche Fachschulen für Volksschullehrer mit der polnischen Unterrichtssprache absolviert haben.

Polen verpflichtet sich, alljährlich aus dem Kreise derjenigen Personen, welche nach den in den ehemals preussischen Teilgebieten geltenden Verordnungen die Befähigung zum Lehramt erlangt haben, eine entsprechende Anzahl von Kandidaten zu stellen.

h) Die Freie Stadt Danzig wird entsprechend den Verordnungen der Schulbehörde in den ehemals preussischen Teilgebieten Polens, den Bedürfnissen ihrer polnischen Bevölkerung bei Gründung und Unterhaltung von Mittelschulen, Auswahl-

Zu h) Die Danziger Delegation kann eine auf Grund der Konvention bestehende Verpflichtung, entsprechend den Verordnungen der polnischen Behörden im ehemals preussischen Teilgebiet Polens, andere polnische Schulen als öffentliche Volksschulen, ein-

schulen), szkół uzupełniających (Fortbildungsschulen) oraz szkół średnich (Gymnasien, Lyzeen, Realschulen), przez stworzenie pełnych szkół tych typów lub klas równoległych z polskim językiem wykładowym, o ile zgłosi się do nich odpowiednia liczba uczniów i uczennic polskiego języka lub pochodzenia.

i) Na równi z dziećmi (vide pod c) rodziców, będących obywatelami gdańskimi, będą traktowane dzieci obywateli polskich, o ile obywatele ci mieszkają stale na obszarze Wolnego Miasta Gdańska. Odnosi się to do zakładania i utrzymywania szkół powszechnych (ludowych) lub osobnych klas przy tych szkołach.

Uczniowie polscy będący dziećmi obywateli polskich mogą uczęszczać do szkół obywatelskich, wydziałowych, uzupełniających i średnich bez żadnych ograniczeń. Postanowienia wymienione w ustępie drugim nie uprawniają atoli dzieci obywateli polskich do bezpłatnego korzystania z nauki.

k) Nadzór urzędowy nad szkołami względnie nad klasami polskimi przy szkołach powszechnych wykonuje ze strony Wolnego Miasta Gdańska osobny inspektor dla szkół polskich; inspektor ten winien odpowiadać warunkom podanym pod g), mianowany zaś będzie po wysłuchaniu i z uwzględnieniem życzeń polskiej mniejszości narodowej, reprezentowanej przez ogół polskich posłów do Sejmu gdańskiego.

aby idące w tym kierunku wnioski polskie obywateli gdańskich na urządzenie takich szkół doznawały życzliwego przyjęcia, o ile zgłosi się odpowiednia ilość uczniów lub uczennic.

Ad i) Wolne Miasto Gdańsk nie jest zobowiązane do stawiania dzieci obywateli polskich na równi z dziećmi obywateli gdańskich pod względem publicznego i prywatnego szkolnictwa. Stwierdza się jednakowoż, że Wolne Miasto Gdańsk przy przyjmowaniu do szkół dzieci polskiej przynależności państwowej udzielało daleko idących ułatwień, o ile było miejsce w szkołach gdańskich, jednakże bez uznania pod tym względem przymusu dla Państwa lub gmin. Zwraca się uwagę na to, że w samych tylko wyższych szkołach gdańskich kształcono 138° dzieci obywateli polskich.

Ad k) Przy małej liczbie obecnie istniejących lub na przyszłość przewidzianych polskich klas lub szkół, osobny inspektor szkolny nie miałby dostatecznego zatrudnienia. Obecnie istnieje 13 klas, podczas gdy miejski inspektor wykonuje nadzór nad 250 klasami. Postarano się o to, aby inspektor szkolny ustanowiony dla nadzoru nad polskimi klasami znał język polski i w należyty sposób strzegł praw mniejszości. Projektuje się, aby w razie okazania się później potrzeby ustanowienia inspektora szkolne-

schulen, Fortbildungsschulen, Gymnasien, Lyzeen, Realschulen, durch Errichtung von Vollschnulen dieser Art oder von Parallelklassen mit polnischer Unterrichtssprache genügen, falls sich eine entsprechende Zahl von Schülern oder Schülerinnen polnischer Sprache oder Herkunft meldet.

i) Kindern von Eltern (siehe unter c) welche Danziger Staatsbürger sind, werden die Kinder polnischer Staatsbürger gleichgeachtet, falls diese ständig in dem Gebiete der Freien Stadt Danzig wohnen. Dies betrifft die Gründung und Erhaltung von Volksschulen oder von besonderen Klassen an diesen Schulen.

Polnische Schüler, welche Kinder polnischer Staatsbürger sind, können Bürgerschulen, Fortbildungsschulen und Mittelschulen ohne jede Einschränkung besuchen. Die Bestimmung des Absatzes 2 berechtigt jedoch die Kinder polnischer Bürger nicht zum unentgeltlichen Schulbesuch.

k) Die Dienstaufsicht über die polnischen Schulen beziehungsweise die polnischen Klassen bei den Volksschulen wird seitens der Freien Stadt Danzig durch einen besonderen Schulinspektor für polnische Schulen ausgeübt; die Stellung dieses Schulinspektors muss den unter g) angeführten Anforderungen entsprechen. Er wird nach Anhörung und unter Berücksichtigung der Wünsche der polnischen nationalen Minderheit, welche durch die Gesamtheit der polnischen Abgeordneten zum

zurichten, nicht anerkennen. Sie wird aber dafür eintreten, dass dahingehende polnische Anträge Danziger Staatsbürger auf Einrichtung von solchen Schulen wohlwollend behandelt werden, falls sich eine entsprechende Zahl von Schülern oder Schülerinnen dazu meldet.

Zu i) Es besteht für die Freie Stadt Danzig keine Verpflichtung, Kinder polnischer Staatsbürger bezüglich des öffentlichen und privaten Schulwesens den Kindern Danziger Staatsbürger gleichzustellen. Es wird jedoch festgestellt, dass in der Freien Stadt Danzig bei der Aufnahme von Kindern polnischer Staatsangehörigkeit bisher weitgehendes Entgegenkommen gezeigt ist, soweit Raum in den Danziger Schulen vorhanden ist, ohne dass ein Zwang für den Staat oder die Gemeinden besteht. Es wird darauf hingewiesen, dass allein in Danziger höheren Schulen 138 Kinder polnischer Staatsbürger ausgebildet werden.

Zu k) Bei der geringen Anzahl der bestehenden oder noch einzurichtenden polnischen Klassen oder Schulen ist ein besonderer Schulinspektor für polnische Schulen nicht voll beschäftigt. Es bestehen zur Zeit 13 Klassen, während ein städtischer Schulinspektor 250 zu beaufsichtigen hat. Es ist dafür gesorgt, dass der zur Beaufsichtigung der polnischen Klassen bestellte Schulinspektor die polnische Sprache kennt und das erforderliche Entgegenkommen den Rechten der Minderheit währt. Es wird in

go dla polskich szkół wystuchano zdania polskich członków dozoru szkolnego.

Ad II. Polska Delegacja stwierdza, że artykuł 104 projektu Konstytucji gdańskiej jest sprzeczny z artykułem 33 Konwencji i artykułem 8 Traktatu o mniejszościach narodowych, ponieważ uzależnia on tworzenie prywatnych szkół i zakładów wychowawczych od udzielenia zezwolenia, które wedle brzmienia tegoż artykułu 104 wymienionego projektu pod pewnymi warunkami może, lecz nie musi być udzielone.

Nadto artykuł 104 projektu Konstytucji znosi prywatne szkoły przygotowawcze, co nie da się pogodzić z postanowieniami artykułu 33 Konwencji i artykułu 8 Traktatu o mniejszościach narodowych. Tak samo i rozdział drugi projektu gdańskiej ustawy w przedmiocie szkolnictwa dla polskiej mniejszości narodowej narusza w §§ 12 i 13 traktatowe zobowiązania Wolnego Miasta Gdańska.

Wychodząc z założenia, że Konwencja polsko-gdańska stanowi dla Wolnego Miasta Gdańska prawnopństwową podstawę, z którą żadna, nawet zasadnicza ustawa państwowa Wolnego Miasta Gdańska, nie może stać w sprzeczności, Polska Delegacja uważa za konieczne zwrócić uwagę Gdańskiej Delegacji na powyższe sprzeczności, które winny być usunięte.

Ad II a) i b). Artykuł 104 Konstytucji gdańskiej nie jest sprzeczny z artykułem 33 Konwencji i artykułem 8 traktatu o mniejszościach. Tenże artykuł 8 wymaga, aby mniejszości miały równe prawa z innymi obywatelami do zakładania szkół prywatnych. W artykule 104 Konstytucji udzielono mniejszościom takie same prawo do zakładania szkół prywatnych, jakie przysługuje większości. Mniejszość nie może posiadać większych praw niż większość. Zwraca się zatem uwagę na to, że i w Polsce udzielenie zezwolenia na zakładanie szkół prywatnych również wyraźnie jest uzależnione od warunków (Urzędowa Gazeta Szkolna nr. 5 i 6). Nie istnieje jednak zamiar utrudniania zakładania polskich szkół prywatnych, jeżeli warunki ustawą przewidziane, będą wypełnione.

Volkstag repräsentiert wird, ernannt werden.

Aussicht gestellt, dass bei der etwa später erforderlich werden den Anstellung eines Schulinspektors für die polnische Schule die polnischen Schulvorstände gehört werden.

Ad II. Die Polnische Delegation stellt fest, dass der Artikel 104 des Entwurfes der Danziger Verfassung zum Artikel 33 der Konvention und zu Artikel 8 des Minderheitsvertrages in Widerspruch steht, da er die Errichtung privater Schulen und Erziehungsanstalten von der Erteilung einer Genehmigung abhängig macht, die nach dem Wortlaut des Artikels 104 des genannten Entwurfs unter bestimmten Umständen erteilt werden kann, aber nicht erteilt werden muss.

Ausserdem schafft der Artikel 104 des Verfassungsentwurfes die privaten Vorbereitungsschulen ab, was mit den Bestimmungen des Artikels 33 der Konvention und des Artikels 8 des Versailler Vertrages über die Minderheiten nicht in Einklang zu bringen ist. Ebenso verstösst der zweite Absatz des Danziger Entwurfs eines Gesetzes betreffend den Unterricht der polnischen Minderheit in §§ 12 und 13 gegen die vertraglichen Verpflichtungen der Freien Stadt Danzig.

Davon ausgehend, dass die polnisch-Danziger Konvention für die Freie Stadt Danzig die staatsrechtliche Grundlage bildet, zu der kein, auch nicht ein Staatsgrundgesetz der Freien Stadt Danzig in Widerspruch stehen kann, hält es die Polnische Delegation für erforderlich, die Danziger Delegation auf die oben erwähnten Widersprüche hinzuweisen, welche beseitigt werden sollen.

Zu II a) und b). Der Artikel 104 der Danziger Verfassung steht nicht in Widerspruch zu Artikel 33 der Konvention und zu Artikel 8 des Minderheitsvertrages. Dieser Artikel 8 verlangt, dass die Minderheiten die gleichen Rechte haben, wie alle anderen Staatsangehörigen auf Einrichtung von privaten Schulen. In Artikel 104 der Verfassung ist den Minderheiten das gleiche Recht für die Errichtung von Privatschulen zugestanden, wie es die Mehrheit hat. Es ist nicht möglich, dass die Minderheit ein höheres Recht haben kann als die Mehrheit. Es wird im übrigen darauf hingewiesen, dass auch in Polen die Genehmigung zur Errichtung von Privatschulen ausdrücklich an Bedingungen geknüpft ist (Urzędowa Gazeta Szkolna Nr. 5 und 6). Es besteht nicht die Absicht, die Errichtung von polnischen Privatschulen irgendwie zu erschweren, wenn die durch Gesetz vorgeschriebenen Bedingungen erfüllt sind.

Polska Delegacja uważa następujące zasady, odnoszące się do szkół prywatnych, za zgodne z artykułem 33 Konwencji:

a) Obywatele gdańscy polskiego pochodzenia lub języka posiadają prawo do zakładania i utrzymywania własnym kosztem instytucji dobroczynnych, kulturalnych, religijnych, społecznych oraz wszelkiego rodzaju szkół prywatnych, włącznie szkół średnich i wyższych, z językiem wykładowym wyłącznie polskim. Odnosi się to również do wszelkich urzędzeń przedszkolnych, ochronek, szkół przygotowawczych, kursów, wykładów odczytów i t. d.

b) Prawo zakładania powyższych instytucji i szkół nie może być uzależnione od dowolnego udzielenia zezwolenia (koncesji). W ustawodawstwie mogą być jedynie postawione ogólne warunki, uzasadniające prawo do otwarcia powyższych instytucji i szkół z tem, że dopełnienie tych warunków nadaje prawo do otworzenia i prowadzenia danej instytucji lub szkoły. Te warunki ustawowe nie mogą być sprzeczne z artykułem 8 Traktatu o mniejszościach narodowych.

c) Uczęszczanie dzieci osób, korzystających z przywilejów artykułu 33 Konwencji, do polskich szkół prywatnych zwalnia od ustawowego przymusu szkolnego.

Ad c) Delegacja Gdańska zgadza się, aby dzieci uczęszczające do polskich szkół prywatnych, zatwierdzonych przez władze Wolnego Miasta, nie potrzebały zadość uczynić ustawowemu obowiązkowi szkolnemu w szkołach publicznych.

Die Polnische Delegation hält folgende Grundsätze betreffend Privatschulen für übereinstimmend mit dem Artikel 33 der Konvention:

a) Danziger Bürger polnischer Abstammung oder Zunge haben das Recht, auf eigene Kosten Anstalten der öffentlichen Wohlfahrt, Kultur und Religion sowie gemeinnützige Anstalten als auch Privatschulen jeder Art einschliesslich der mittleren und höheren Schulen, mit ausschliesslich polnischer Unterrichtssprache zu errichten und zu erhalten. Dies bezieht sich auch auf Vorschulen jeder Art, Kinderheime, Vorbereitungsanstalten, Lehrkurse, Vorlesungen u. s. w.

b) Das Recht zur Errichtung von oben erwähnten Anstalten und Schulen kann nicht von einer willkürlichen Genehmigungserteilung abhängig gemacht werden. Die Gesetzgebung kann nur die allgemeinen Bedingungen aufstellen, welche das Recht zur Errichtung der oben erwähnten Anstalten und Schulen begründen, unter Hinweis darauf, dass die Erfüllung dieser Bedingungen das Recht gibt, solche Schulen und Anstalten zu errichten und zu leiten. Diese gesetzlichen Bedingungen dürfen nicht in Widerspruch zu Artikel 8 des Minderheitsvertrages stehen.

c) Kinder von Personen, die die Rechte aus Artikel 33 der Konvention geniessen, unterliegen, wenn sie eine polnische Privatschule besuchen, nicht der gesetzlichen Schulpflicht auf einer öffentlichen Volksschule.

Zu c) Die Danziger Delegation stimmt zu, dass die Kinder, die die von den Behörden der Freien Stadt genehmigten polnischen Privatschulen besuchen, ihrer gesetzlichen Schulpflicht nicht auf einer öffentlichen Schule zu genügen brauchen.

d) Na równi z obywatelami gdańskimi będą traktowani w przedmiocie praw wyżej określonych obywatele polscy.

e) Osobne przepisy ogólne oznaczą warunki uznania świadectw prywatnych szkół w Wolnym Mieście Gdańsku.

f) Rządowi Rzeczypospolitej Polskiej przysługuje prawo zakładania i utrzymywania na obszarze Wolnego Miasta Gdańska na własny koszt wszelkiego rodzaju szkół oraz zakładów wychowawczych i naukowych dla dzieci polskich urzędników państwowych, stale zatrudnionych służbowo na obszarze Wolnego Miasta Gdańska.

Ad d) Delegacja Gdańska wskazuje na oświadczenie swe pod I i).

Ad e) Postanowienia w sprawie uznania świadectw szkół prywatnych zostały już unormowane. Wydane w tym przedmiocie przepisy znajdują zastosowanie do polskich szkół prywatnych, powstających ewentualnie w przyszłości.

Ad f) Nie można przyznać Rządowi Rzeczypospolitej Polskiej prawa do tworzenia na obszarze Wolnego Miasta Gdańska polskich szkół państwowych dla dzieci urzędników polskich, stale służbowo czynnych na obszarze Wolnego Miasta. Celem łatwiejszego udostępnienia nauki szkolnej tym dzieciom i w dowód życzliwego traktowania tej sprawy wyraża się, z zastrzeżeniem, że Wolne Miasto Gdańsk nie jest do tego zobowiązane na zasadzie Konwencji, zgodę na tworzenie szkół według systemu polskiego (Auslandsschulen) dla tych dzieci przez związki szkolne, które korzystaćby mogły z pomocy Rządu Polskiego.

d) Polnische Staatsangehörige genießen die oben erwähnten Rechte in demselben Masse, wie die Danziger Staatsangehörigen.

e) Besondere allgemeine Bestimmungen werden die Bedingungen für die Anerkennung der Zeugnisse privater Schulanstalten in der Freien Stadt Danzig regeln.

f) Der Regierung der Republik Polen steht das Recht zu, auf dem Gebiet der Freien Stadt Danzig auf eigene Kosten Schulen aller Art, sowie Erziehungs- und Lehranstalten für die Kinder polnischer Staatsbeamten, die dauernd dienstlich im Gebiete der Freien Stadt Danzig beschäftigt sind, zu errichten und zu leiten.

Zu d) Die Danziger Delegation weist auf ihre Erklärung unter I, i) hin.

Zu e) Die Bestimmungen für die Anerkennung der Zeugnisse privater Schulen sind bereits geregelt. Die darüber erlassenen Bestimmungen werden auf etwa einzurichtende polnische Privatschulen angewandt werden.

Zu f) Der Regierung der Republik Polen kann das Recht nicht eingeräumt werden auf dem Gebiet der Freien Stadt Danzig staatliche polnische Schulen für die Kinder polnischer Staatsbeamten, die dauernd dienstlich im Gebiet der Freien Stadt beschäftigt sind, zu errichten. Zur Erleichterung der Beschulung dieser Kinder wird jedoch aus Entgegenkommen, ohne dass die Freie Stadt Danzig durch die Konvention dazu verpflichtet wäre, das Einverständnis damit erklärt, dass zur Beschulung dieser Kinder Schulen nach polnischem System (Auslandsschulen) von einem Schulverein errichtet werden, der von der polnischen Regierung unterstützt werden könnte.

DZIAŁ II.

Przepisy ogólne.

(Artykuły 234—244.)

Artykuł 234.

O ile jedna ze Stron lub obie Strony zastrzegły sobie w poszczególnych postanowieniach umowy dalej idące prawa, to obie Strony są zgodne, że każda ze Stron ma każdego czasu prawo spowodować w tej kwestji rozstrzygnięcie na zasadzie artykułu 39 Konwencji polsko-gdańskiej z dnia 9 listopada 1920 r., lecz, że żadna Strona nie ma obowiązku wniesienia o arbitraż.

Artykuł 235.

O ile w umowie i jej załącznikach jedna ze Stron zdała oświadczenie co do działań lub zaniechań, to uważa się takie oświadczenie za zobowiązanie, przyjęte przez drugą Stronę, a więc jako porozumienie w myśl Konwencji z dnia 9 listopada 1920 r.

Artykuł 236.

(1) Rzeczpospolita Polska oświadcza, że prawa udzielone w niniejszej umowie Wolnemu Miastu Gdańskowi

- a) w części pierwszej, dziale IV (Dopuszczenie do uprawiania handlu i przemysłu na obszarze drugiej Strony, artykuły 39—42);
- b) w części pierwszej, dziale V (Nabywanie i zbywanie majątku ruchomego i nieruchomego na obszarze drugiej Strony, artykuły 43 i 44);
- c) w części czwartej, dziale I (Żegluga morska, artykuły 169—173);
- d) w części czwartej, dziale II (Żegluga rzeczna, artykuły 174—183);
- e) w części dziewiątej, dziale I (Sprawy rybołówstwa, artykuł 232),

które to prawa wykraczają poza postanowienia Konwencji a mają być wykonywane na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, przyznała jedynie, wychodząc z założenia, że ewentualne różnice zdań co do tych praw nie podlegają rozstrzygnięciu w myśl artykułu 39 Konwencji.

(2) Gdyby jednak w razie różnicy zdań co do jednego z wymienionych praw, Wolne Miasto Gdańsk spowodowało rozstrzygnięcie

ABSCHNITT II.

Allgemeine Vorschriften.

(Artikel 234—244.)

Artikel 234.

Wenn ein Teil oder beide Teile in den einzelnen Bestimmungen des Abkommens sich weitergehende Rechte vorbehalten haben, so sind beide Teile einig, dass jeder Teil jederzeit das Recht hat, in dieser Angelegenheit die Entscheidung gemäss Artikel 39 der polnisch-Danziger Konvention vom 9. November 1920 herbeizuführen, dass aber kein Teil verpflichtet ist, dieses zu tun.

Artikel 235.

Hat in dem Abkommen und seinen Anlagen ein Teil eine Erklärung abgegeben, dass er etwas tun oder unterlassen wird, so wird eine solche Erklärung als eine Verpflichtung angesehen, die durch den anderen Teil angenommen ist, mithin als ein Einvernehmen im Sinne der Konvention vom 9. November 1920.

Artikel 236.

(1) Die Republik Polen erklärt, dass sie die in dem vorliegenden Abkommen im

- a) Ersten Teil, Abschnitt IV (Zulassung zum Handels- und Gewerbebetrieb im Gebiet des anderen Teiles, Artikel 39—42);
- b) Ersten Teil, Abschnitt V (Erwerb und Veräusserung von beweglichem und unbeweglichem Vermögen im Gebiet des anderen Teiles, Artikel 43 und 44);
- c) Vierten Teil, Abschnitt I (Seeschifffahrt, Artikel 169—173);
- d) Vierten Teil, Abschnitt II (Binnenschifffahrt, Artikel 174—183);
- e) Neunten Teil, Abschnitt I (Fischereiangelegenheiten, Artikel 232)

der Freien Stadt Danzig eingeräumten, über die Konvention hinausgehenden Rechte, die auf dem Gebiete Polens zur Ausführung gelangen sollen, unter der Voraussetzung zugestanden hat, dass etwaige Meinungsverschiedenheiten über diese Rechte der Entscheidung gemäss Artikel 39 der Konvention nicht unterliegen.

(2) Sollte bei einer Meinungsverschiedenheit, die sich auf eins der vorbezeichneten Rechte bezieht, die Freie Stadt Danzig eine Entscheidung gemäss Artikel 39 der Konvention herbeiführen, und sollte hierbei

w myśl artykułu 39 Konwencji i gdyby przytem powyższe założenie Polski miało być uznane za niesłuszne, natenczas będzie Rzeczpospolita Polska uprawniona wypowiedzieć na jeden rok naprzód postanowienia tego działu niniejszej umowy, do którego odnosi się różnica zdań, a w sprawach rybołówstwa artykuł 232. Z upływem powyższego czasokresu dział ten, względnie artykuł 232, traci moc obowiązującą. W tym wypadku znajdują nadal zastosowanie postanowienia Konwencji.

Artykuł 237.

O ile w postanowieniach umowy użyto określenia „możliwie wcześniej“, „niebawem“ i tym podobne, to z reguły należy uważać, że termin do wykonania odnośnego postanowienia winien wynosić możliwie sześć miesięcy.

Artykuł 238.

Zawarcie niniejszej umowy nie przesądza istnienia w Konwencji polsko-gdańskiej z dnia 9 listopada 1920 r. spraw nieobjętych niniejszą umową, a wymagających umów wykonawczych.

Artykuł 239.

Postanowienia niniejszej umowy nie przesądzają w niczem praw Rady Portu i Dróg Wodnych.

Artykuł 240.

W następujących sprawach zostanie spowodowane rozstrzygnięcie na zasadzie artykułu 39 Konwencji:

- a) w sprawach wpływających z artykułów 21 i 22 Konwencji;
- b) w sprawie stanowiska prawnego polskiego Skarbu, polskich władz, urzędów i urzędników, tudzież polskich statków handlowych;
- c) w kwestji, czy cudzoziemcy potrzebują dla wjazdu na obszar Wolnego Miasta Gdańska wizy polskich władz, o ile taka wiza jest potrzebna dla wjazdu do Polski;
- d) w przedmiocie interpretacji pojęcia „bezpośrednie“ — „directement“ — „directly“ — w zrozumieniu artykułu 29 Konwencji;
- e) w sprawie rozmiaru polskich urzędzeń pocztowych poza portem Gdańskim (artykuł 29 Konwencji);
- f) w kwestji, czy zobowiązanie Gdańska do oddania budynków i gruntów dotyczy jedynie portu, czy też Polsce przy-

die vorstehende Voraussetzung der Republik Polen für nicht zutreffend erklärt werden, so soll die Republik Polen berechtigt sein, den Abschnitt des vorstehenden Abkommens, dem die Meinungsverschiedenheit angehört, bei Fischereiangelegenheiten den Artikel 232, mit einer Frist von einem Jahre zu kündigen. Mit dem Ablauf der Kündigungsfrist tritt der betreffende Abschnitt, bei Fischereiangelegenheiten der Artikel 232, ausser Kraft. Es behält alsdann bei den Bestimmungen der Konvention sein Bewenden.

Artikel 237.

Ist in den Bestimmungen des Abkommens der Ausdruck „möglichst bald“, „alsbald“ und dergleichen angewendet, so ist darunter in der Regel möglichst eine Frist von sechs Monaten zur Ausführung der diesbezüglichen Bestimmungen zu verstehen.

Artikel 238.

Durch den Abschluss des vorliegenden Abkommens bleibt die Frage unberührt, inwieweit die polnisch-Danziger Konvention vom 9. November 1920 Angelegenheiten enthält, die durch das gegenwärtige Abkommen nicht geregelt werden, die jedoch Ausführungsabkommen erheischen.

Artikel 239.

Durch die Bestimmungen des vorliegenden Abkommens werden Rechte des Hafenausschusses nicht berührt.

Artikel 240.

Über folgende Punkte soll die Entscheidung gemäss Artikel 39 der Konvention herbeigeführt werden:

- a) über die Angelegenheiten aus den Artikeln 21 und 22 der Konvention;
- b) über die Frage der Rechtsstellung des polnischen Fiskus, der polnischen Behörden, Ämter und Beamten, sowie der polnischen Handelsschiffe;
- c) über die Frage, ob Ausländer zum Betreten des Gebietes der Freien Stadt Danzig des Visums polnischer Behörden bedürfen, falls ein solches Visum zur Einreise nach Polen erforderlich ist;
- d) über die Auslegung des Begriffs „unmittelbar“, — „directement“ — „directly“ — in Artikel 29 der Konvention;
- e) über die Frage, welchen Umfang die polnische Posteinrichtung ausserhalb des Hafens von Danzig annehmen darf (Artikel 29 der Konvention);
- f) über die Frage, ob sich die Verpflichtung Danzigs zur Herabgabe von Gebäuden und Gelände nur auf den Hafen erstreckt,

slużyje prawo żądania budynków i gruntów także poza portem (artykuł 30 Konwencji).

Artykuł 241.

- (1) Postanowienia niniejszej umowy mogą być zmienione jedynie w drodze obopólnego porozumienia.
- (2) O ile porozumienie nie przyjdzie do skutku, to każda ze Stron ma prawo stawić wniosek o rozstrzygnięcie w myśl artykułu 39 Konwencji z dnia 9 listopada 1920 r., jednakże nie przed dniem 1 października 1931. Aż do dnia 1 października 1931 r. może być co do zmian umowy zastosowana droga z artykułu 39 Konwencji jedynie za obopólną zgodą.
- (3) Aż do zmiany postanowień niniejszej umowy, czy to w drodze obopólnego porozumienia, czy też w drodze rozstrzygnięcia na zasadzie artykułu 39 Konwencji w myśl ustępu 2, zachowują postanowienia niniejszej umowy moc obowiązującą.

Artykuł 242.

- (1) O ile w poszczególnych postanowieniach umowy jest przewidziany krótszy lub dłuższy czasokres do ewentualnej zmiany odnośnych postanowień, to z uwzględnieniem tego odmiennego czasokresu stosuje się odpowiednio przepisy artykułu 241.
- (2) O ile w poszczególnych postanowieniach przewidziano, że jedna ze Stron lub obie Strony są uprawnione każdego czasu powrócić do odnośnych postanowień, to ta Strona lub obie Strony mogą każdego czasu spowodować rozstrzygnięcie na zasadzie artykułu 39 Konwencji.

Artykuł 243.

- (1) O ile według poszczególnych postanowień umowy czasokresy poczynają biedz od chwili zawarcia umowy, natenczas należy je liczyć od dnia 1 października 1921 r.
- (2) Jeżeli w umowie nie jest powiedziane, kiedy zobowiązanie lub uprawnienie powstaje, natenczas powstaje ono z chwilą wejścia w życie niniejszej umowy.

oder ob Polen soiches ausserhalb des Hafens verlangen kann (Artikel 30 der Konvention).

Artikel 241.

- (1) Die Bestimmungen des vorliegenden Abkommens dürfen nur im Wege des beiderseitigen Einvernehmens abgeändert werden.
- (2) Kommt ein Einvernehmen nicht zustande, so hat jeder Teil das Recht, den Antrag auf Entscheidung im Sinne des Artikels 39 der Konvention vom 9. November 1920 zu stellen, jedoch nicht vor dem 1. Oktober 1931. Bis zum 1. Oktober 1931 darf in Bezug auf Abänderungen des Abkommens der Weg aus Artikel 39 der Konvention nur im beiderseitigen Einvernehmen angewendet werden.
- (3) Bis zur Abänderung der Bestimmungen des vorliegenden Abkommens, sei es im Wege des beiderseitigen Einvernehmens, sei es im Wege der Entscheidung gemäss Artikel 39 der Konvention im Sinne des Absatzes 2, bleiben die Bestimmungen des vorliegenden Abkommens in Kraft.

Artikel 242.

- (1) Ist in den einzelnen Bestimmungen des Abkommens eine kürzere oder längere Frist zur etwaigen Abänderung der diesbezüglichen Bestimmungen vorgesehen, so werden unter Berücksichtigung dieser abweichenden Frist die Bestimmungen des Artikels 241 entsprechend angewandt.
- (2) Ist in einzelnen Bestimmungen vorgesehen, dass ein Teil oder beide Teile berechtigt sein sollen, jederzeit auf die betreffenden Bestimmungen zurückzukommen, so kann die Entscheidung gemäss Artikel 39 der Konvention von dem Teile oder beiden Teilen jederzeit herbeigeführt werden.

Artikel 243.

- (1) Wenn in den einzelnen Bestimmungen des Abkommens vorgesehen ist, dass eine Frist von dem Zeitpunkte des Abschlusses des Abkommens zu laufen beginnt, so ist diese vom 1. Oktober 1921 zu rechnen.
- (2) Wenn in dem Abkommen nicht ausgesprochen ist, wann eine Verpflichtung oder eine Berechtigung entsteht, so entsteht sie mit dem Inkrafttreten dieses Abkommens.

Artykuł 244

- (1) Niniejsza umowa wchodzi w życie z upływem dziesięciu dni po wymianie not pomiędzy Rządem Rzeczypospolitej Polskiej i Senatem Wolnego Miasta Gdańska, stwierdzających, że umowa została już zatwierdzona w Polsce względnie w Wolnem Mieście Gdańsku — a to w tem ostatniem przez Senat i Volkstag — i że jej ogłoszenie może nastąpić każdej chwili.
- (2) Wymiana tych not winna nastąpić jaknajprędzej.

Artikel 244.

- (1) Das vorliegende Abkommen tritt zehn Tage nach dem Austausch von Noten zwischen der Regierung der Republik Polen und dem Senat der Freien Stadt Danzig in Kraft, in welchen festgestellt wird, dass das Abkommen in Polen beziehungsweise in der Freien Stadt Danzig — und zwar in letzterer durch Senat und Volkstag — bereits genehmigt worden ist, und dass die Veröffentlichung jederzeit erfolgen kann.
- (2) Der Austausch dieser Noten wird so bald als möglich erfolgen.

W dowód powyższego wymienieni na wstępie pełnomocnicy podpisali niniejszą umowę i zaopatrzyli ją w pieczęcie.

Wygotowano w Warszawie, dnia dwudziestego-czwartego października roku tysiąc dziewięćset - dwudziestego-pierwszego w dwóch oryginałach, z których zatrzymuje po jednym każda ze Stron.

(L. S.) LEON PLUCIŃSKI
(L. S.) JULIUS JEWELOWSKI

Urkundlich dessen haben die am Anfang genannten Bevollmächtigten das vorliegende Abkommen unterzeichnet und mit Siegeln versehen.

Gegeben zu Warschau, den vierundzwanzigsten Oktober im Jahre eintausendneunhunderteinundzwanzig in zwei gleichlautenden Urschriften, von denen jeder Teil eine behält.

(L. S.) JULIUS JEWELOWSKI
(L. S.) LEON PLUCIŃSKI

Czeionkami „Drukarni Gdańskiej“ T. A.